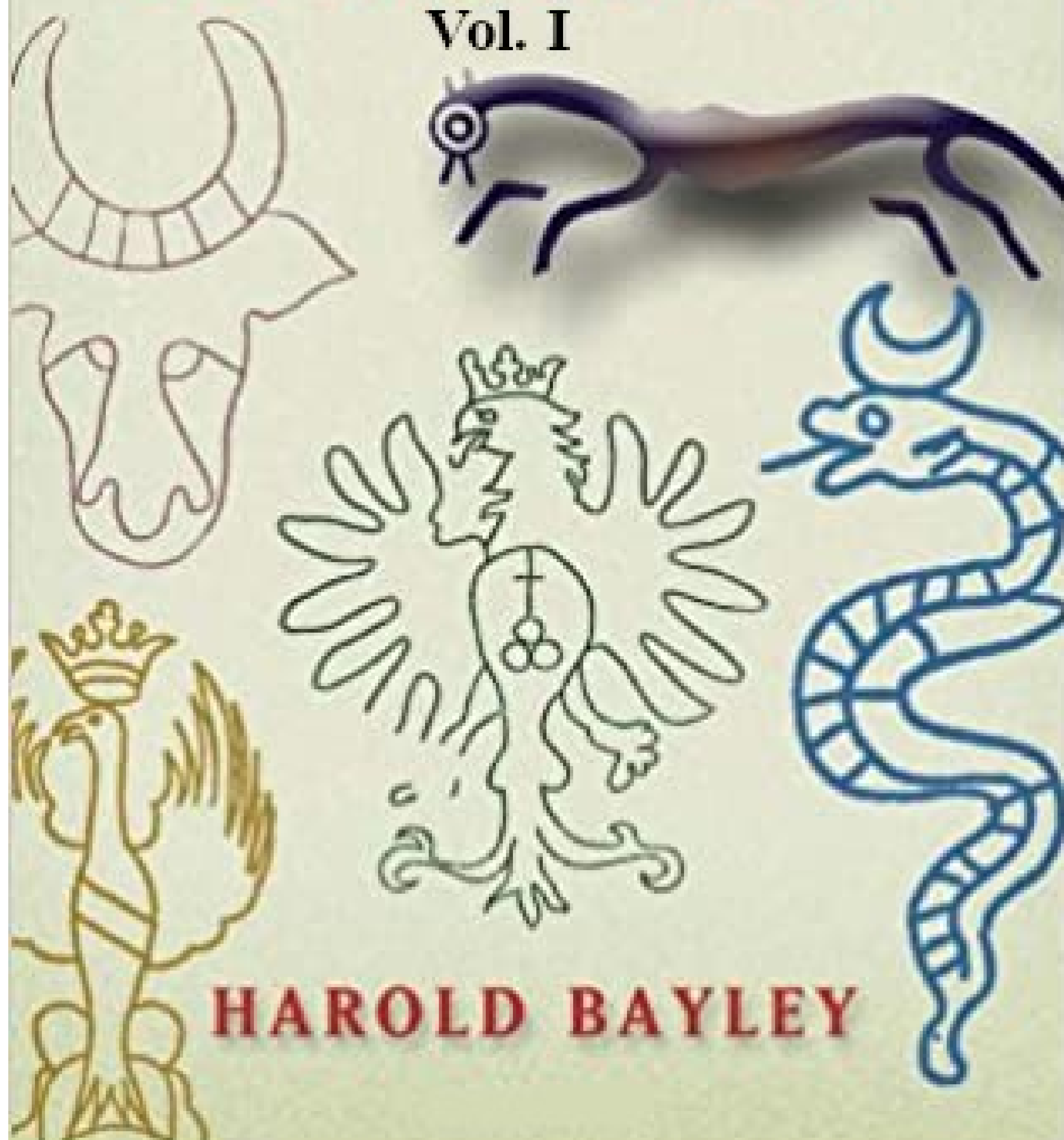
THE LOST LANGUAGE OF SYMBOLISM

Vol. I

LIMBAJUL PIERDUT AL SIMBOLISMULUI

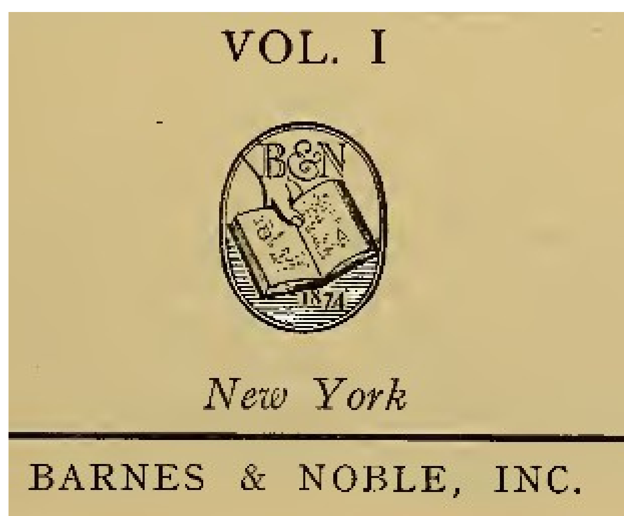
O ANCHETĂ ASUPRA ORIGINII ANUMITOR LITERE, CUVINTE, JOCURI, BASME, POVEȘTI, FOLCLOR ȘI MITOLOGII

VOL. 1

de
HAROLD BAYLEY

"*Mintea englezească, care nu se lasă ușor influențată de retorică, se mișcă liber sub presiunea faptelor.*"
E.B. Tylor

"*Cineva poate, pentru un moment, să stârnească interesul printr-o nouă ipoteză, dar numai prin acumularea de fapte opinia publică este influențată în mod perceptibil în cele din urmă*".
Walter Johnson.

CAPITOLUL I

INTRODUCERE

"*Nu se poate pune la îndoială faptul că un număr enorm de filigrane au avut o semnificație religioasă, dar ni se cere să credem, pe baza faptului că același simbol a fost folosit în același timp în diferite părți ale Europei, că aceste simboluri au format un mijloc de intercomunicare și de încurajare spirituală între toți cei care au fost admiși la secretele sectei. Sugestia are multe puncte care o recomandă, dar necesită o analiză prelungită și erudită înainte de a putea fi clasificată ca o ipoteză acceptabilă. . .* ".

"*Cu toată dreptatea față de domnul Bayley, să recunoaștem că nu este arogant sau dogmatic. El a prezentat o teorie pe baze oarecum insuficiente și a dat dovadă de o oarecare anxietate excesivă de a extinde această teorie dincolo de limitele rezonabile. Dar este gata să mărturisească faptul că propria sa lucrare este mai degrabă o sugestie decât o dovadă și, fără îndoială, a stabilit o pretenție de a fi luată în considerare în continuare. Ipoteza sa este ingenioasă și, până la un punct, pare sustenabilă; dar, în prezent, trebuie să o considerăm ca fiind "nedovedită*".

- Westminster Gazette, 12 mai 1909.

Această carte, deși nu a fost scrisă special în acest scop, confirmă concluziile provizorii formulate cu trei ani în urmă în *A New Light on the Renaissance*. Spuneam atunci: "Faptele prezentate acum tind să demonstreze că...

"1. De la prima lor apariție, în 1282, până în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, desenele curioase inserate pe hârtie sub formă de filigrane de apă constituie un lanț coerent și neîntrerupt de embleme.

"2. Că aceste embleme sunt fosile de gânduri sau cristale de gânduri, în care se află consacrate aspirațiile și tradițiile numeroaselor secte mistice și puritane de care Europa a fost invadată în Evul Mediu.

"3. Prin urmare, că aceste hârtii-simbol sunt documente istorice de mare importanță, aruncând lumină nu numai asupra evoluției gândirii europene, ci și asupra multor probleme obscure ale trecutului.

"4. Semnele de apă denotă faptul că fabricarea hârtiei a fost o artă introdusă în Europa și încurajată acolo de sectele protestante de dinainte de Reformă, cunoscute în Franța sub numele de Albigeois și Vaudois, iar în Italia drept Cathari sau Patarini.

"5. Că aceste erezii, deși în mod nominal eradicate de papalitate, au existat în secret timp de câteva secole după ce au dispărut din ochii istoriei.

"6. Ornamentele folosite de tipografii din Evul Mediu sunt embleme asemănătoare cu cele folosite de fabricanții de hârtie și explicabile printr-un cod de interpretare similar.

"7. Trezirea cunoscută sub numele de Renaștere a fost rezultatul direct al unei influențe exercitate în mod deliberat și tradițional de către fabricanții de hârtie, tipografi, cizmari și alți artizani.

"8. Mama care a alăptat Renașterea și, în consecință, Reforma, nu a fost, așa cum s-a presupus până acum, Italia, ci districtul provensal al Franței."

Există o dovadă curioasă și directă a influenței *vaudoise* la sfârșitul uneia dintre cele mai vechi ediții ale Bibliei (cea din 1535, cunoscută de colecționari sub numele de Olivetan), unde următoarea afirmație este ascunsă cu viclenie în cifru :

"Les Vaudois, peuple evangelique,
Ont mis ce thresor en publique."

(Vaudoizii, un popor evanghelic,
Am pus această comoară în public)

Vehiculul în care această interesantă criptogramă a fost ascunsă de lumea întreagă este strofa care se găsește la sfârșitul volumului. Primele litere ale fiecărui cuvânt din aceste versuri, după cum se va vedea, silabisesc mesajul secret :

Lecteur entends, si verity addresse
Viens donc ouyr instamment sa promesse
Et vif parler : lequel en excellence
Veult asseurer nostre grelle esperance
Lesprit iesus qui visite et ordonne
Noz, tendres meurs, ici sans cry estonne
Tout hault raillart escumant son ordure.
Prenons vouloir bienfaire librement.
Iesus querons veoir eternellement.'

În următoarele studii, am considerat că tot simbolismul este de competența mea, dar subiectele ilustrate sunt, ca și până acum, semne de tipar și semne de hârtie neinterpretate până acum. Cele mai multe dintre aceste semne și-au pierdut în întregime semnificația primitivă și sunt folosite acum în scopuri pur comerciale ; dar a existat o vreme când ele nu erau doar semne comerciale, ci și hieroglife, sub care era venerată perla de mare preț.

Extraordinara tenacitate cu care Vaudois sau Albigeois și-au păstrat tradițiile va explica într-o oarecare măsură apariția dogmelor lor mistice sub formă de semne de hârtie, și este posibil să se urmărească vag cursul acestei tradiții legătură cu legătură.

Fabricile de hârtie din Europa au fost, în mare parte, întotdeauna situate în districte eretice - în Olanda, de exemplu, pe care Bayle a descris-o ca fiind "o mare arcă a ereziei", iar Lamartine ca fiind "atelierul inovatorilor" și "azilul și arsenalul ideilor noi".

Dar termenii tehnici ai fabricării hârtiei - cum ar fi "*retree*", o corupere a francezului "*retire*"- sugerează că fabricarea hârtiei era în primul rând o artă franceză și, după cum se știe, introducerea fabricării hârtiei în Anglia s-a datorat refugiaților francezi. Oriunde au aterizat acești suferinzi, ei au acționat ca misionari ai forței de muncă calificate, iar registrele Oficiului de Brevete arată clar activitatea exilaților, nu numai în domeniul manufacturii, ci și al invențiilor. Numeroase brevete au fost obținute de ei pentru fabricarea hârtiei, tipărire, filare, țesut și alte arte. În 1686 se face referire la un brevet acordat pentru fabricarea hârtiei de scris și a hârtiei de tipar, titularii brevetului "*aducând recent din Franța muncitori excelenți și instalând deja mai multe mori și motoare nou-inventate pentru fabricarea acesteia, care nu au fost folosite până acum în Anglia*".

În prezent, fabricanții de hârtie din Scoția se bucură de o preeminență binemeritată și este interesant să constatăm că industria lor își datorează, de asemenea, introducerea sa din aceeași sursă. "La Glasgow", spune Smiles, "unul dintre refugiați a reușit să înființeze o fabrică de hârtie, prima din acea parte a Scoției. Huguenotul care a ridicat-o a fugit din Franța, însoțit doar de fetița sa. Pentru o perioadă de timp după sosirea sa în Glasgow, s-a întreținut culegând zdrențe pe străzi. Dar, prin economisire și sârguință, a reușit în cele din urmă să acumuleze mijloace suficiente pentru a putea pune în funcțiune fabrica sa de hârtie, punând astfel bazele unei ramuri importante a industriei scoțiene"[1].

Producătorii actuali ai hârtiei folosite pentru bancnotele Băncii Angliei sunt descendenți ai familiei *De Portal* din Provence, mulți dintre membrii căreia sunt înregistrați ca fiind "printre cei mai activi lideri ai albigeoșilor"[2]. După revocarea Edictului de la Nantes, fondatorul actualei

1 *The Huguenots,* p. 338.
2 *Library Association Record,* iv. p. 129.

întreprinderi a fugit în Anglia, unde a murit în 1704. În testamentul său, care este scris în limba franceză, el spune: "În primul rând, îi mulțumesc neîncetat lui Dumnezeu pentru că mi-a pus în inimă să scap de persecuție și pentru că mi-a binecuvântat proiectul în persoana mea și a copiilor mei. Consider că refugiul meu englezesc este cea mai bună moștenire pe care le-o pot lăsa moștenire"[3].

Cartierul general al hughenoților era Auvergne, Angoumois și provinciile sudice ale Franței, unde, numai în Angoumois, potrivit lui Smiles, aceştia dețineau șase sute de fabrici de hârtie[4].

Revocarea Edictului de la Nantes i-a eliminat în mod evident pe hughenoți - pe care papa Clement XI i-a identificat cu "*rasa execrabilă a vechilor* ***albigenzi***" - complet din Franța; totuși, este caracteristic spiritului provinciilor sudice faptul că, la o sută de ani după acest eveniment dezastruos, a fost înaintarea la Paris a unui batalion de *marseillași*, mărșăluind, așa cum credeau ei, pentru a susține statuia șubredă a Libertății, ceea ce a întors balanța Revoluției Franceze[5].

Istoricul fabricării hârtiei de la Arches, în sudul Franței, precizează că în rândul muncitorilor fabricanți de hârtie existau organizații secrete, datând din imemoriala antichitate, și că aceste "*asociații de camaraderie solid organizate*" au dăinuit mult timp după Revoluție. "Ne frapează", spune el, "spiritul general de insubordonare care a animat dintotdeauna, sub vechiul regim, muncitorii fabricanți de hârtie. Colaborând la propagarea gândirii scrise, care, în secolul al XVIII-lea, a fost principalul agent distructiv al stării de lucruri existente până atunci respectate, s-ar părea că muncitorii fabricanți de hârtie au avut o presimțire a tulburărilor sociale care urmau să aibă loc și de care ei au fost auxiliarii obscuri"[6]. Heckethorn dedică un capitol din lucrarea sa Societăți secrete acestor bresle sau corporații, care existau nu numai printre fabricanții de hârtie, ci și printre alți artizani și meseriași francezi. Francmasoneria s-a amestecat de timpuriu cu această *compagnonnage*, și diferitele secțiuni ale acesteia erau cunoscute sub denumiri precum "Fiii lui Solomon", "Companionii Vulpii", "Vulpii Libertății", "Independenții "[7] și așa mai departe.

Capitolele preliminare ale cărții de față - pe care le-am redus la cele mai mici limite - se vor citi, mă tem, cu oarecare oboseală, dar în capitolul VIII cititorul va face cunoștință cu unele dintre frumusețile neapreciate până acum care stau la baza basmelor, iar în capitolele ulterioare vom ajunge la un grup de fapte care, cred eu, trebuie să fi făcut parte, fără îndoială, din Gnoza sau "*Înțelepciunea secretă a celor vechi*". Este de notorietate faptul că în primele secole ale creștinismului au existat anumiți "gnostici" care pretindeau o înțelepciune supranaturală și o "*capacitate de a reda omenirii cunoașterea pierdută a adevăratului și supremului Dumnezeu*"[8].

Gnosticul, spre deosebire de *agnosticul* modern sau de necunoscătorul declarat, pretindea că este *gnostikos* sau "bun cunoscător" și că este depozitarul Gnozei, un termen definit de dicționarele moderne ca însemnând "intuiție filozofică", "iluminare", "intuiție" și "*o cunoaștere superioară a lucrurilor spirituale*".

Funcția principală a gnosticismului era mântuirea morală, dar pretindea, de asemenea, că se află în spatele literei cuvântului scris și că descoperă valoarea ideală a tuturor istoriilor, miturilor, misterelor și rânduielilor religioase. Mitologiile erau considerate a fi prezentări populare ale ideilor religioase revelate inițial, iar creștinismul era considerat a fi revelația deplină a adevărului mai profund încorporat mai mult sau mai puțin în fiecare religie. Credința creștinismului era într-adevăr tratată ca și cum ar fi avut puțină sau nicio legătură cu faptele istorice și aproape ca și cum ar fi fost un sistem ideal evoluat din creierul unui filozof.

Gnosticul pretindea nu numai că este creștinul filosof care a evoluat adevărul din gândire, ci

3 *Ibid.,* p. 129.

4 *The Huguenots,* p. 158.

5 Există o prezentare grafică a acestui episod în "The Reds of the Midi", de Felix Gras. A se vedea, de asemenea, *Secret Societies and the French Revolution*, Una Birch.

6 "Este izbitor să observăm spiritul general de insubordonare care, din timpuri imemoriale, sub vechiul regim, a animat muncitorii de la hârtie. Colaborând la propagarea cuvântului scris, care, în secolul al XVIII-lea, a fost marele distrugător al stării de lucruri, până atunci respectată, se pare că lucrătorii hârtiei erau conștienți de tulburările sociale care urmau să se producă și de care ei erau obscurii auxiliari." - H. Onfroy, Histoire des Papeteries a la Cuve d'Arches et d'Archettes, p. 35. Paris, 1904.

7 Vol I. pp. 317-24

8 Mosheim, *Eccles. Hist.,* partea ii. ch. v.

și că este depozitarul unei tradiții secrete, pe care sistemul său a fost construit în primul rând.

Înainte de aproximativ mijlocul secolului al doilea, gnosticii nu au fost considerați eretici[9], dar istoria ulterioară a ecleziasticii se rezumă în mare parte, din nefericire, la o consemnare a luptei îngrozitoare și îndelungate dintre spiritualitatea gnosticismului și *literalismul* creștinismului oficial. A fost o luptă în care gnosticismul, în diferitele sale faze, a fost nominal stins, iar *ecleziasticismul* a fost aparent triumfător.

La sfârșitul secolului al VI-lea, gnosticismul dispare din istorie, fiind, se presupune, zdrobit din existență; aparent, însă, el s-a scufundat pur și simplu în subteran și a continuat să înflorească ***sub rosa***.

În cimitirele antice din Provence se găsește încă cel mai mare număr de medalioane gnostice.

" Gnosticismul", spune King, "a prins rădăcini și a înflorit devreme în sudul Galiei, după cum atestă tratatul lui Irineu îndreptat împotriva lui".

În 1135-1204, raționalismul materialist a atins probabil punctul culminant în sistemul lui Maimonides, care recunoștea doar sensul primar sau literal al Scripturii și respingea ca pe un vis fantastic toate interpretările alegorice existente. Domnul Bernard Pick afirmă : "A venit o reacție și Kabala[10] a intervenit ca o contrapondere la superficialitatea crescândă a filozofiei *maimoniste*. Furtuna împotriva sistemului său a izbucnit în Provence și s-a răspândit în Spania"[11].

Mâna întinsă însemnată Foy (vezi fig. 1327), simbolul Fidelității sau al credinței menținute, este un semn de hârtie provensală din secolul al XVI-lea, și este logic să presupunem că Credința menținută acolo era credința tradițională a acelui district îndelung suferind și însângerat, iar semnele puse pe hârtie erau o continuare a sistemului tradițional gnostic de intercomunicare. "Ideile lor", spune King, "*erau comunicate celor inițiați prin figuri compozite și sigle care aveau un glas pentru cei înțelepți, dar pe care vulgul nu le auzea*".

Multe dintre aceste simboluri gnostice se regăsesc în prezent printre însemnele francmasoneriei și este probabil ca francmasoneria să fie ultimul depozitar al unor tradiții preluate de către ei de la societățile secrete din Evul Mediu. Parcursul acestor tradiții a fost, nu este improbabil, prin intermediul templierilor și al rozicrucienilor. De Quincey susținea că aceștia din urmă, atunci când au fost alungați din Germania de persecuții, au reapărut în Anglia sub numele de francmasoni, iar Elias Ashmole a consemnat în *Jurnalul* său că simbolurile și semnele francmasoneriei au fost împrumutate în parte de la cavalerii-templieri și în parte de la rozicrucieni. Se pretinde pentru francmasonerie că este un sistem frumos de moralitate voalat în alegorie și ilustrat prin simboluri și, potrivit doctorului Oliver, "Secretele nobile și sublime pe care noi (francmasonii) le posedăm sunt cuprinse în tradițiile noastre, reprezentate prin figuri hieroglifice și sugerate prin obiceiurile și ceremoniile noastre simbolice". "Din nou", spune Dr. Oliver, "*am declarat de nenumărate ori că marele secret al francmasoneriei creștine este practicarea moralității și a virtuții aici, ca pregătire pentru fericirea din altă lume*".

Oricare ar fi fost originea și scopul său, francmasoneria s-a răspândit rapid în Europa, în ciuda opoziției acerbe a Bisericii Romei. În 1738, la instigarea Inchiziției, au fost fulminate anateme teribile împotriva ei, toți francmasonii au fost excomunicați și s-a decretat pedeapsa cu moartea împotriva lor.

Multe dintre mărcile comerciale ilustrate în paginile următoare sunt în mod evident embleme masonice, de unde se poate deduce că printre inițiații francmasoneriei se aflau numeroși oameni ai muncii și călători. Ramificațiile societăților secrete medievale pe care s-a clădit

---

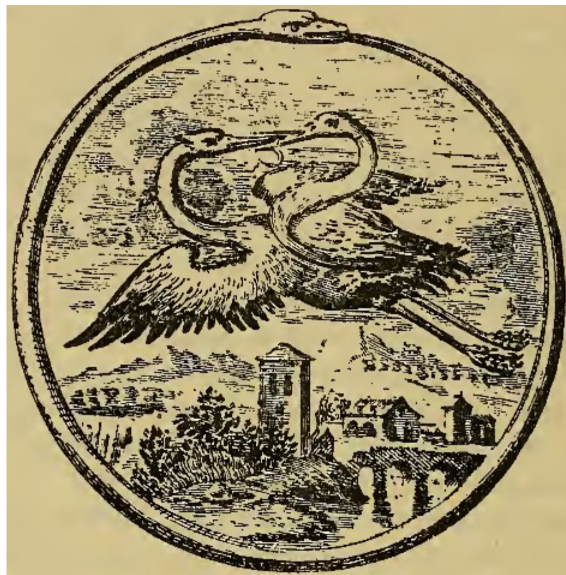
9 Mead (G. R. S.), *Fragments of a Faith Forgotten,* p. 418.

10 Ca și precursorul său, Gnoza, Cabala Evului Mediu era Știința secretă a Înțelepciunii, iar adepții ei se bucurau să se numească "inteligenți" și "cunoscători ai înțelepciunii secrete" - Cabala, Bernard Pick. The Open Court, 1910, p. 146. "Cabala", spunea Reuchlin, "nu este altceva decât o teologie simbolică, în care nu numai că literele și cuvintele sunt simboluri ale lucrurilor, ci și lucrurile sunt simboluri ale altor lucruri." Această metodă cabalistică de interpretare a fost considerată a fi fost comunicată inițial prin revelație, pentru ca persoanele cu viață sfântă să poată ajunge prin ea la o comuniune mistică cu Dumnezeu, sau la divinizare." - Inge (W. R.), Christian Mysticism, p. 269.

11 *The Open Court, 1*909, p. 148,

francmasoneria, vitalitatea uimitoare a tradiției adăugată la puterea de diseminare a apostolilor itineranți și a menestrelilor rătăcitori, toate acestea au servit, fără îndoială, la menținerea vie a cărbunilor aprinși a ceea ce la un moment dat trebuie să fi fost o filozofie strălucitoare și foarte dezvoltată.

Scopul și intenția celebrului tipograf, a cărui marcă este reprodusă aici, a fost, în mod evident, de a duce mai departe tradiționala Mare Înțelepciune, a cărei emblemă, șarpele, înconjoară o pereche de berze.

Aceste păsări simbolizau "evlavia filială", datorită grijii și solicitudinii pe care se presupunea că o manifestau față de berzele bătrâne, iar "evlavia filială", așa cum a fost definită de Confucius - un expert în acest domeniu - înseamnă "*continuarea scopurilor strămoșilor noștri*"[12]. Dar, după ce se ține cont în mod rezonabil de forța tradiției, este încă extrem de dificil de explicat cunoștințele ascunse pe care le posedau, fără îndoială, misticii Evului Mediu. Va fi evident că nu numai semnificațiile simbolurilor egiptene, cum ar fi scarabeul, vela și catarama, erau perfect înțelese, ci și că relația intimă dintre simbolism și originea cuvintelor era corect apreciată. Deși etimologii sunt de acord că limbajul este o poezie fosilă și că, la origine, crearea fiecărui cuvânt a fost un poem care întruchipa o metaforă îndrăzneață sau o concepție luminoasă, este destul de puțin cunoscut cât de strânsă și de intimă este relația dintre simbolism și filologie. Dar, așa cum subliniază Renouf, "*nu este improbabil ca pisica, în egipteană **Mau**, să fi devenit simbolul Zeului-Soare sau al Zilei, deoarece cuvântul **Mau** înseamnă și lumină*"[13]. Renouf notează, de asemenea, că nu numai că Ra era numele Zeului-Soare, dar că acesta era și cuvântul egiptean obișnuit pentru Soare. În mod similar, **gâsca**, unul dintre simbolurile lui Seb, era numită Seb; **crocodilul**, unul dintre simbolurile lui Sebek, era numit Sebek; **ibisul**, unul dintre simbolurile lui Techu, era numit Techu; iar **șacalul**, unul dintre simbolurile lui Anpu (Anubis), era numit Anpu.

Paralele cu acest obicei egiptean pot fi urmărite și în Europa, unde, la greci, cuvântul *Psyche* desemna nu numai sufletul, ci și *fluturele*, un simbol al sufletului, iar cuvântul *Mylitta* servea atât ca nume al unei zeițe, cât și ca simbol al acesteia, **albina**. La vechii scandinavi, **Taurul**, unul dintre simbolurile lui Thor, a fost numit Thory, acesta fiind un exemplu, potrivit doctorului Alexander Wilder, "*de jocuri de cuvinte atât de frecvente în acele vremuri, care ne fac adesea să nu știm dacă întâmplarea cu un nume sau un sunet asemănător a dus la adoptarea ca simbol sau a fost doar o gafă*"[14].

---

12 Giles (H. A.), Religions of Ancient China, p. 32. Nu este improbabil ca această noțiune de a face așa cum au făcut părinții noștri să fie explicația legendei din grădiniță, conform căreia berzele sunt cele care aduc copiii.

13 *On the Origin and Growth of Religion as Illustrated by the Religion of Ancient Egypt*, p. 237; Hibbert Lectures, p. 879.

14 *Symbolical Language of Ancient Art and Mythology,* R. Payne-Knight, p. 124.

Nu știam că există vreo garanție antică pentru ceea ce eu presupuneam a fi presupunerea inedită că, în multe cazuri, numele animalelor cândva sacre conțin în ele însele cheia a ceea ce a fost simbolizat inițial. Ideea că identitățile de nume se datorau în primul rând unui joc de cuvinte, unei gafe sau unui accident, trebuie să se risipească atunci când constatăm că - așa cum se întâmplă în majoritatea exemplelor observate de mine - valoarea simbolică a animalului nu este exprimată printr-un omonim sau joc de cuvinte, ci în monosilabe care, aparent, sunt resturi ale unei limbi părintești minunat de vechi, preistorice, aproape dispărute. Limba modernă este un mozaic în care se află încorporate așchii și fosile ale predecesorilor în comparație cu a căror vastă vechime Sanscrita nu este decât o vorbire de ieri. În progresul său glaciar, Limba trebuie să fi adus de-a lungul veacurilor detritusul unor limbi vorbite probabil cu milioane de ani înainte de descoperirea artei de a înregistra prin scris, dar care, cu toate acestea, au fost înscrise de neșters și păstrate cu fidelitate sub forma unor nume de munți, râuri și țări. Imperiile pot dispărea și națiunile pot fi scufundate în uitare sub valuri succesive de invazii, dar toponimele și numele proprii, păstrate în mod tradițional prin cuvânt, rămân într-o oarecare măsură inviolabile; și, sunt convins, în această direcție trebuie căutată ipotetica limbă maternă a ipoteticului popor, cunoscut în zilele noastre sub numele de "arieni".

Rădăcinile primordiale care par a putea fi urmărite în direcții mult mai largi decât oricare dintre cele cunoscute până în prezent sunt semiticul **El**, însemnând Dumnezeu și Putere; semiticul **Ur**, însemnând Foc sau Lumină; semiticul **Jah**, **Yah** sau **Iah**, însemnând "Tu ești" sau Cel care există mereu; sanscritul **Di**, însemnând Strălucitor; Este de asemenea evident că **Pa** și **Ma**, care înseamnă părinte, erau cândva foarte răspândite și, în plus față de cele de mai sus, cred că, prin metoda comparativă, am recuperat din antichitate rădăcina **ak**, care se pare că însemna cândva *mare* sau *puternic*.

Silaba **ak** mi-a atras atenția pentru prima dată în legătură cu Hackpen Hill de la Avebury, în Wiltshire. Pe un pinten al acestui deal se aflau rămășițele ruinate ale capului colosalului templu rupestru care odinioară se întindea sub forma unui șarpe pe o suprafață de cinci kilometri. Cum **Pen** însemna în mod notoriu **Cap**, m-am gândit că Hackpen ar fi putut fi la origine echivalentul lui "Great Head" (Capul Mare), o presupunere care a primit un oarecare sprijin din numele **Carnac** din Bretania și **Karnak** din Egipt. În aceste două locuri, ca și la Avebury, se află, ruinele unor temple prodigioase, iar regula obișnuită conform căreia templele erau în primul rând locuri de înmormântare părea să rezolve ușor și legitim cele două Karnac-uri în Karn Ak, marele **carn** sau grămadă de pietre care acoperă un mormânt. Una dintre cele mai mari pietre de la Carnac, în Bretania, este cunoscută sub numele de *Menak*, iar una dintre stâncile Longship Rocks, situată în largul Land's End, poartă numele de *Menak*. Cum **men** însemna piatră în limba celtică, numele **Menak** în ambele cazuri pare să însemne *Marea Piatră*. La Carnac există, de asemenea, un tumul gigantic numit **Thumiac**, aparent o combinație între **turn**, care în limba celtică înseamnă *colină*, și **ac**, mare. Copiii irezistibili ai lui *Anak* sunt menționați în Deuteronom[15] ca fiind "mari și înalți" și ei "au fost socotiți uriași". Castor și Pollux, a căror denumire în anumite locuri era Marele Zeu, erau în Grecia denumiți *Anak*.

Anak era termenul fenician pentru un *prinț*, iar **anax** este termenul grecesc pentru "*prinț*". Unul dintre cuvintele sanscrite pentru rege este **ganaka**, iar **ak** apare în mod constant și aproape universal în titlurile divine și regale, ca de exemplu, în **Akbar**, care înseamnă încă "cel Mare"; în Cormac[16] cel Magnific - "Marele Rege" al Irlandei; în **Balak**, regele Moabului; în **Shishak**, care l-a detronat pe Roboam; în **Ztak**, "marele mesager" caldeean; în **Odakon**, o formă a lui **Dagon** babilonian; și în **Hakon**, numele actualului rege al Norvegiei. **Hakon** sau **Haakon**, cunoscut cu numele german **Haco**, care este definit de dicționare ca însemnând "Marele Kin", trebuie să fie aliat cu cuvântul grecesc **archon**, care acum înseamnă "conducătorul suprem", dar în primul rând, eu cred, "marele". **Arch** de la **archon** supraviețuiește în engleza noastră **monarh** și **arhanghel**; apare în numele regale Archelaus, Archidamus și Arcas și poate fi probabil echivalat cu **ach**-ul gutural al

15 XI. 10; IX. 2.

16 Se presupune că acest nume ar însemna "fiul unui car", ceea ce este foarte puțin convingător, nu am considerat necesar să pun în contrast peste tot opiniile curente cu propriile mele sugestii.

fabulosului "*Gwrnach the Giant*" care figurează în legenda arthuriană. Cuvintele grecești pentru "șef" sunt **archos** și **aktor**, iar acestea, ca și anak, un "prinț" și **archon**, un "conducător", însemnau cândva, după toate probabilitățile, "cel mare". În **major** și în **mayor**-ul nostru avem cazuri paralele de titluri care pot fi urmărite în primul rând la "mare", iar în centrul lui **magnus** este recognoscibil **AK**-ul primordial tocit în **AG**.

Cuvântul *maximus* este fonetic "*makimus*". Nobilii sau marii oameni din Peru erau cunoscuți sub numele de *Curacas*. Numele antic al Mexicului era **Anahuac**, iar pe vremea lui Cortez exista o tradiție indigenă conform căreia **Anahuac** a fost inițial "locuit de giganți". Șarpele uriaș din America de Sud este cunoscut sub numele de *anaconda*, iar vârful cel mai înalt din Anzi se numește ***Aconcagua***. În Peru, potrivit lui Prescott, cuvântul *capac* însemna "mare sau puternic", iar Ființa Supremă, Creatorul Universului, era adorat sub numele de *Pachachamac*. Triplul **ac** care apare în acest cuvânt sugerează că era echivalent cu Trismegistus sau de Trei ori Mare. Unul dintre apelativele lui Junona era *Acrea*, Marea Rhea, Magna Mater a zeilor. Jupiter asirian era intitulat *Merodach*, iar radicalul **ac** este cea mai veche formă a stejarului nostru englezesc, sacru lui Jupiter și venerat odinioară ca fiind cel mai mare și cel mai puternic dintre copaci. Fructul ***jak*** din India de Est este descris în Noul dicționar englez al doctorului Murray ca fiind "enorm" și "monstruos". Boul gigantic, cel mai mare animal din Tibet, este numit ***yak***; cea mai veche formă a lui *Bacchus*, care era simbolizat printr-un bou, era *Iakchos*, iar noi îl întâlnim din nou pe **ak** în numele eroilor Herakles și **Ac**hilles. La Achill Head, în Irlanda, un deal uriaș, înalt de peste două mii de picioare, prezintă în fața mării o prăpastie abruptă de la vârf până la bază; iar cea mai impresionantă, dacă nu chiar cea mai înaltă, dintre stâncile din jurul Land's End este încă cunoscută local ca Pordenack. În *Zodiac*, în Marea Zonă a lui Di, în Lumina Strălucitoare și în alte cazuri notate în continuare, întâlnim din nou aparent **ak** preistoric folosit în sensul pe care l-am sugerat.

Aceste deducții și altele asemănătoare se pot datora fanteziei sau "coincidenței", dar validitatea unora dintre concluziile mele filologice este întărită, dacă nu verificată, de faptul că ele au fost formulate aproape împotriva bunului meu simț și înainte de a avea vreo concepție că ar exista o justificare antică pentru ele. Se spune că Diavolul a încercat odată să pătrundă în limba bască și, la sfârșitul a șase luni, a reușit să stăpânească un singur cuvânt: acesta era scris **Nebuchadnezzar** și se pronunța ceva de genul *Sennacherib*.

Sunt, desigur, pe deplin conștient de cât de periculos este terenul pe care pășesc și de cât de multe dintre pozițiile mele pot fi atacate; cu toate acestea, mi s-a părut mai bine să mă expun riscului de a fi ridiculizat decât să ignor și să suprim indicii care, în mâini mai pricepute, ar putea duce la descoperiri de mare interes și chiar să aducă știința antropologiei în centrul atenției.

Singularitatea, noutatea și forța aproape inexpugnabilă a poziției mele constă în faptul că fiecare idee pe care îndrăznesc să o propun, chiar și noțiuni de grădiniță, cum ar fi simbolismul greblelor, melcilor, castraveților și cârnaților, se bazează pe dovezi materiale care arată că acestea au fost, fără îndoială, răspândite cândva. Emblemele tipografiilor sunt reproduse în facsimil din cărți aflate în mare parte în posesia mea. Desenele de contur sunt reproduceri în jumătate de mărime ale filigranelor, unele din colecția mea, dar mai ales din *Mons*. Briquet, monumentalul *Les Filigranes: Dictionnaire historique des Marques du Papier des leur apparition vers 1282 jusqu'en 1600*; cu 39 figuri în text și 16,112 facsimile de filigrane (4 vols., folio, Bernard Quaritch, 1907).

CAPITOLUL II

PARABOLA PELERINULUI

"*Dă-mi scoica mea de viezure de liniște,*
Toiagul meu de credință pe care să umblu,
Scrisoarea mea de bucurie, dietă nemuritoare,
Sticla mea de mântuire,
Rochia mea de glorie, adevărata măsură a speranței;
Și astfel îmi voi face pelerinajul".

Sir Walter Raleigh.

Ideea că viața este un pelerinaj și că fiecare om este un pelerin este comună celor mai multe popoare și climate, iar alegoriile pe această temă sunt aproape universale. În 1631, una dintre ele a fost scrisă în Boemia sub titlul *Labirintul lumii și paradisul inimii*. Autorul ei a fost John Amos Komensky (1592-1670), un lider al sectanților cunoscuți între ei sub numele de "Unitatea" sau "Frații", iar pentru istorie sub numele de "Frații boemi" sau "Frații moravi". Acești entuziaști îndelung răbdători au fost, în mod evident, o manifestare a acelui spirit mistic care, activ sau somnolent, poate fi urmărit încă din zorii Istoriei, și care va fi găsit notat sub epitete precum esenieni, terapeuți, gnostici, montaniști, paulicieni, maniheiști, catari, vaudoși, albigeoși, patarini, lollarzi, prieteni ai lui Dumnezeu, spiritualiști, arnoldeniști, fratricelliști, anabaptiști, quakeriști și multe altele.

Labirintul lumii a fost condamnat ca fiind eretic și, până în 1820, a fost inclus pe listele de cărți periculoase și interzise. Contele Lutzow - căruia cititorii englezi îi sunt îndatorați pentru o traducere admirabilă - afirmă că misticismul ei era atât de simpatic, încât numeroșii exilați boemi care au fost alungați din cauza credinței lor din iubita lor țară au purtat *Labirintul* cu ei și că, de multe ori, acesta era practic singura lor posesiune. În Boemia însăși, cartea fiind interzisă, puținele exemplare care au scăpat de distrugere treceau din mână în mână în secret și erau ascunse în siguranță în căsuțele țăranilor[17].

Autorul *Progresului pelerinului* a fost un tinichigiu baptist persecutat și printre înregistrările patetice ale anabaptismului continental se va găsi convingerea exprimată continuu: "*În această lume trebuie să suferim, căci Pavel a spus că toți cei care vor trăi cu evlavie în Hristos Isus trebuie să sufere persecuții. Trebuie să cucerim complet lumea, păcatul, moartea și diavolul, nu cu săbii și sulițe materiale, ci cu sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu, și cu scutul credinței, cu care trebuie să stingem toate săgețile ascuțite și înflăcărate, să ne punem pe cap coiful mântuirii, cu armura neprihănirii, iar picioarele noastre să fie încălțate cu pregătirea Evangheliei. Fiind astfel întăriți cu aceste arme, vom reuși, împreună cu Israel, să trecem prin pustie, să ne opunem și să biruim pe toți dușmanii noștri*"[18]. În 1550, un alt anabaptist obscur, condamnat la moarte pentru erezie, exclama: "*Nu de dragul partidului sau al conspirației suferim: nu căutăm să ne luptăm cu altă sabie decât cea a Duhului - adică Cuvântul lui Dumnezeu*"[19].

Aceste convingeri evlavioase sunt exprimate în emblemele mărcii comerciale alăturate, care reprezintă sabia Duhului și coiful mântuirii.

Aproape la fel de familiare sunt și simbolurile pelerinilor de mai jos - fig. 6 este biciul disciplinei, fig. 7 brâul dreptății[20], fig. 8 toiagul credinței, fig. 10 scoica, fig. 12 și 13 sticla mântuirii, iar fig. 14 fântâna mântuirii, din care " cu bucurie veți scoate apă".

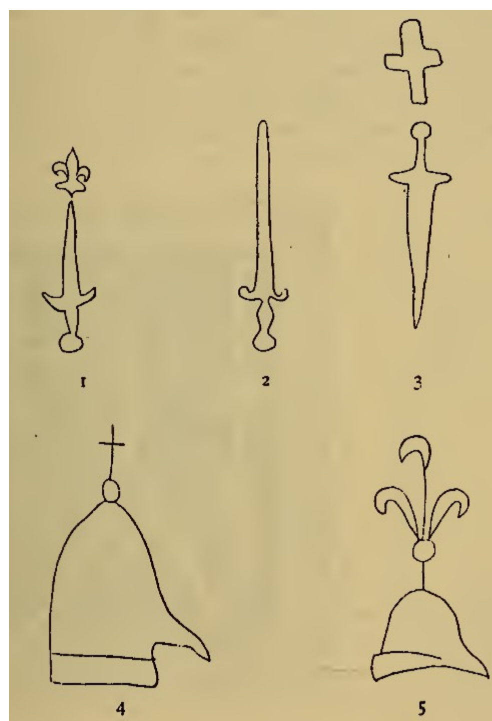
---

17 Labirintul lumii și Paradisul celor inimoși, editat și tradus de contele Lutzow (The Temple Classics), p. 266.

18 *A Martyrology of the Churches of Christ commonly called Baptists* (Martirologiul Bisericilor lui Hristos numite în mod obișnuit baptiști), tradus din limba olandeză de T. J. Van Braaght și editat pentru Societatea Hanserd Knollys de E. B. Underbill, vol. I, p. 376. Londra, 1850.

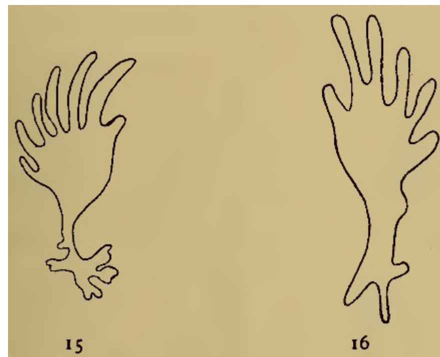
19 Ibid.

20 "Neprihănirea va fi centura coapselor sale și credincioșia centura frâielor sale". - Isaia xi. 5.

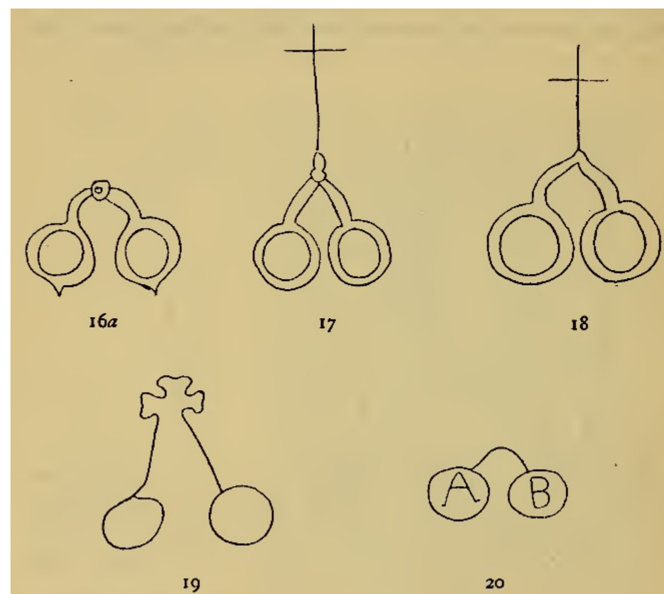

În "*Labirintul lumii*", Komensky îi oferă pelerinului său anumite instrumente în plus față de echipamentul convențional, iar printre acestea se numără aripile aspirației, reprezentate în continuare. El îl face pe Hristos să spună: "*Fiule, Eu locuiesc în două locuri, în cer în slava Mea și pe pământ în inimile celor umili. Și doresc ca de acum înainte să ai și tu două locuințe: una aici, acasă, unde am promis să fiu cu tine; cealaltă cu Mine în ceruri. Pentru ca tu să te poți ridica acolo, îți dau aceste aripi (care sunt dorința fericirii și a rugăciunii veșnice). Dacă o vei vrea, vei putea să zbori în sus spre Mine, și vei avea plăcere în Mine, iar Eu în tine*".

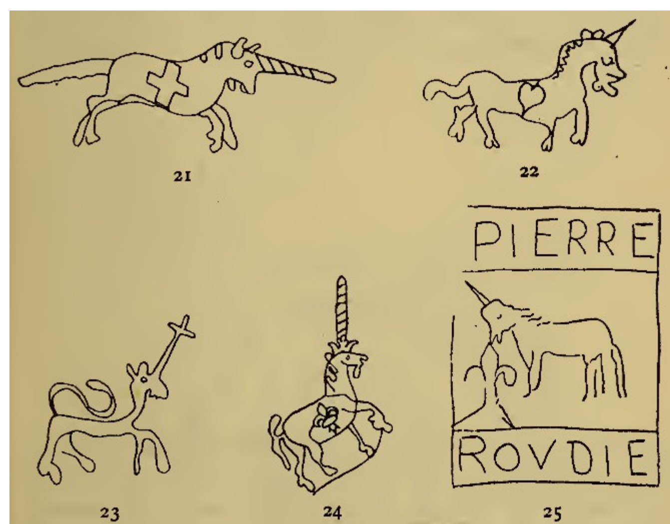
Când eroul lui Komensky a pornit în căutarea sa prin Orașul Reginei Vanitate, ghidul său, Falsitatea, a încercat să-l orbească de adevărata realitate, echipându-l cu anumiți ochelari falsificatori. "*Acești ochelari, după cum am înțeles mai târziu, au fost confecționați din sticla Iluziei, iar marginile în care erau încastrate erau din acel corn care se numește Vamă*". Acești ochelari distorsionanți ai Convenționalității arătau totul în culori false, murdar ca și cum ar fi fost frumos și negru ca și cum ar fi fost alb, și doar atunci când pelerinul a ieșit din Târgul Vanității și s-a întors spre Hristos, a scăpat de povara sa înșelătoare. Atunci, în locul ochelarilor Obiceiului, Hristos i-a dăruit niște Ochelari Sfinți, din care "*marginea exterioară era Cuvântul lui Dumnezeu, iar sticla dinăuntru era Duhul Sfânt*".

Aceste ochelari sfințiți, dintre care unele sunt ilustrate în continuare, posedau o facultate feerică de a dezvălui minuni surprinzătoare. Printre altele, ele îi permiteau pelerinului să perceapă și să recunoască tovarăși puritani nevăzuți până atunci, care locuiau aici și acolo, împrăștiați și neștiuți în lume.

La începuturile timpurilor creștine și precreștine, simbolul purității era unicornul[21], iar această marcă comercială a avut o vogă extinsă, M. Briquet înregistrând 1133 de exemple numai în rândul fabricanților de hârtie. Chiar și în zilele noastre, un unicorn antic, care, în mod evident, s-a pierdut odată cu trecerea timpului, poate fi văzut ca semn în fața unui magazin de medicamente din Anvers, iar o firmă bine cunoscută de farmaciști englezi folosește aceeași emblemă ca marcă comercială, ceea ce, în mod evident, a fost cândva o revendicare mută a purității medicamentelor. În fiecare caz, semnul, după ce și-a depășit secolul, a supraviețuit ca o simplă convenție, o formă din care spiritul a zburat de mult. Printre fabricanții de hârtie și tipografii puritani din Evul Mediu, unicornul a servit în mod evident ca emblemă, nu a purității materiale, ci a celei morale. De regulă, animalul se găsește fără niciun indiciu care să indice semnificația sa, dar cele câteva exemple reproduse aici îi trădează caracterul simbolic.

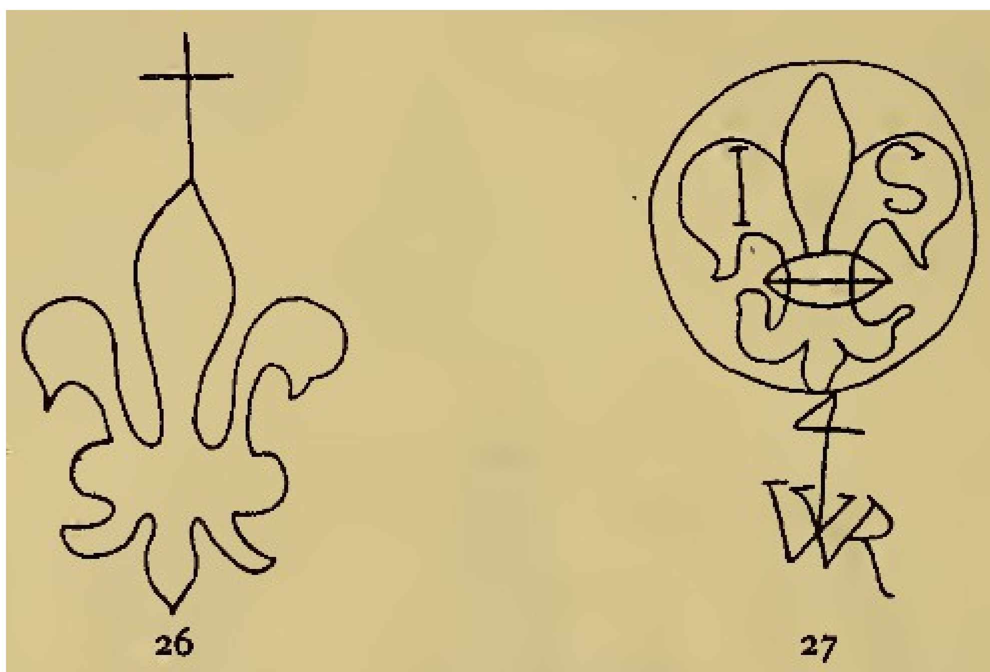
21 *Christian Symbolism,* Mrs H. Jenner, p. 148.

Unul dintre termenii generici sub care erau desemnați puritanii din Evul Mediu era *Cathari*, adică cei puri.

În fig. 25, unicornul puritan este reprezentat ca hrănindu-se cu o floare de Lys, care, ca emblemă a Trinității, este una dintre puținele supraviețuiri încă folosite în ecleziologia creștină. În fig. 26 este sfințit de o cruce, iar în fig. 27 este inscripționat cu inițialele **I S**, care înseamnă Iisus Salvator, Calea, Adevărul și Viața. Posibila obiecție conform căreia latina era o limbă care depășea nivelul de înțelegere al claselor de artizani poate fi înlăturată prin mărturia lui De Thou[22], care scria în 1556 cu referire la *vaudoși*: "*În ciuda mizeriei lor, este surprinzător faptul că sunt foarte departe de a fi inculți din punct de vedere moral. Aproape toți înțeleg latina și sunt capabili să scrie destul de corect*".

Deviza italienilor din Vaudois era ***Lux lucet in tenebris***,[23] și această lumină care strălucește neînțeleasă în întuneric era asemenea lui Hristos, Lumina lumii, simbolizată prin floarea de Lys. În fig. 27 a, Floarea de Luce sau Floarea Luminii este reprezentată înflăcărată cu o aureolă, iar în figurile 27 b și 28 este înfățișată înmugurind și extinzându-se în toate direcțiile.

22 *The Huguenots in France,* S. Smiles, p. 330.
23 *Narrative of an Excursion to the Valleys of Piedmont,* Wm. Gilly, p. 257.

Tipograful englez John Day, comparând întunericul din perioada precedentă cu vremurile sale de iluminare mai pură, a adoptat ca marcă comercială insinuarea concisă adresată cititorului: "*Ridică-te, căci este ziuă*"; și, într-un spirit similar, tipograful John Wight a folosit ca simbol portretul lui însuși purtând *Scientia*, cu motto-ul: "*Bine ați venit la Wight, care aduce atâta lumină*". Uneori, Lumina era simbolizată de un sfeșnic, ca în exemplele alăturate.

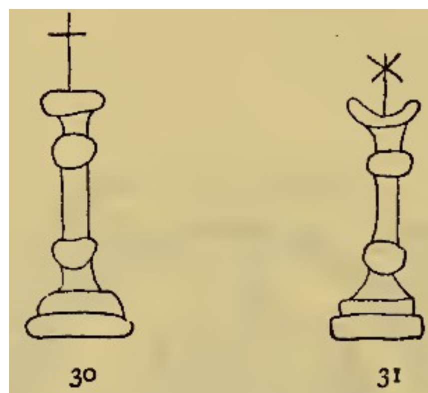
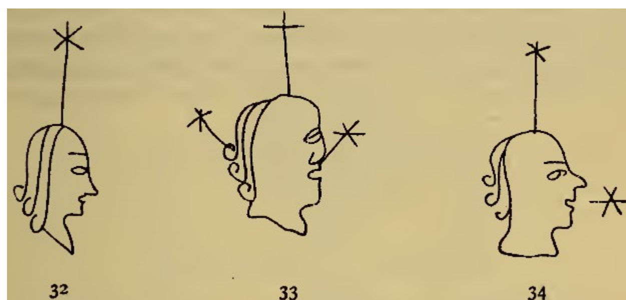

Fig. 30 este surmontată de o cruce, iar în fig. 31, Lumina este reprezentată de o cruce stelară sau de litera **X**. În forma acestui **X**, misticii au citit literele **L V X**, astfel încât a format un rebus

ingenios sau o monogramă a cuvântului "**lux**".

Următoarele desene îl reprezintă pe Iisus Hristos, "Unsul Luminii". Mons. Briquet a colecționat multe exemplare ale acestor efigii, toate acestea distingându-se prin trei șuvițe de păr, cele trei fiind în mod evident menite să simbolizeze unitatea lui Hristos cu Trinitatea. În figurile. 33 și 34, lumina - evidențiată prin crucea **Lux** - iese din gură, iar "ungerea" Luminii este indicată fără echivoc în fig. 33 prin poziția **Lux**-ului pe șuvițele de păr. Există un format de hârtie cunoscut până în ziua de azi sub numele de "Iisus"; și cum majoritatea termenilor tehnici din comerțul cu hârtie își datorează originea unor filigrane primitive, se poate deduce cu siguranță că desenele analizate acum sunt sursa termenului "Iisus".

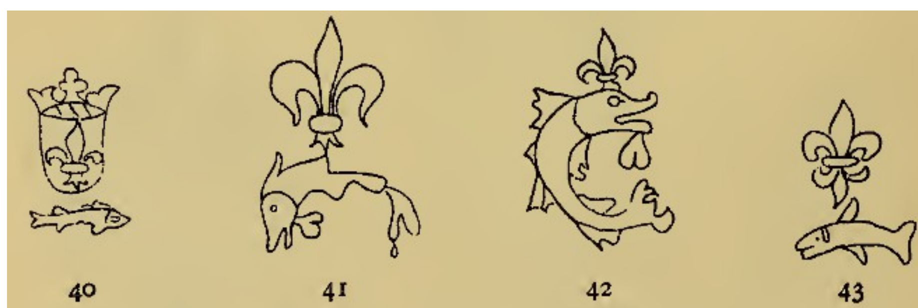
"Dumnezeu", spune Komensky, "este scutul nostru", iar desenele de față reprezintă acest scut și acest scut invulnerabil.

Literele **I H S** de pe fig. 35 sunt binecunoscutele inițiale care, de obicei, sunt interpretate greșit pentru a indica *Hominum Salvador al lui Iisus*. Pe fig. 36 se află floarea de Lys și **I S** a lui Isus Salvator ; iar în fig. 38 și 39 Hristos este reprezentat de un Pește. Acesta a fost un simbol foarte folosit de creștinii primitivi din catacombe, iar popularitatea sa s-a datorat în parte faptului că literele cuvântului grecesc pentru "pește" dădeau inițialele propoziției: "*Iisus Hristos, Fiul Omului, Salvatorul*".

Peștele ia adesea forma unui delfin, care era considerat în vechime ca fiind prietenul special al omului. La greci, Delfinul era venerat ca salvator al naufragiaților, iar această calitate specială de salvator a făcut din el un pește-emblemă preferat de creștini.

Un delfin era stema provinciei franceze Dauphiney, care era sediul Vaudois. Creatorul sfeșnicului de mai jos a adoptat motto-ul: "*Mă consum în slujba altora*", iar scopul misticului a fost întotdeauna acela de a-și conduce semenii din robia corupției în libertatea copiilor Luminii. Emblema *vaudoiștilor* italieni era o lumânare aprinsă, așezată într-un sfeșnic surmontat de șapte stele și inscripționată dedesubt: ***Lux lucet in tenebris***.[24]

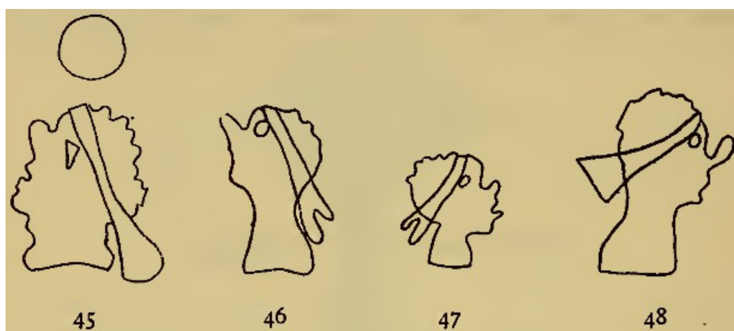
"*Oamenii nu pot fi fericiți*", spune Eckartshausen, ”*decât atunci când le cade de pe ochi bandajul care le interceptează adevărata lumină, când li se desfac lanțurile sclaviei din inimă. Orbii trebuie să vadă, șchiopii trebuie să meargă, înainte ca fericirea să poată fi înțeleasă. Dar marea și atotputernica lege de care fericirea omului este indisolubil legată este cea care urmează*: "*Omule, lasă rațiunea să domine asupra patimilor tale*"”. *Unde este, se întreabă el, omul care nu are pasiuni ? Să se arate. Oare nu purtăm cu toții lanțurile senzualității mai mult sau mai puțin greu ? Nu suntem cu toții sclavi, nu suntem cu toții păcătoși? Această conștientizare a condiției noastre josnice excită în noi dorința de răscumpărare; ne ridicăm ochii spre înalt*"[25].

Desenele anexate îl înfățișează pe *Everyman* ca acest sclav suferind. În figura 45, el este văzut zbătându-se în legăturile mizeriei spre o Perfecțiune simbolizată de cercul de deasupra capului său.

Numai cel perfect poate duce ceva la perfecțiune", continuă Eckartshausen. Nu există "*decât Unul singur care este capabil să ne deschidă ochii interiori, pentru ca noi să privim Adevărul ; decât Unul singur care ne poate elibera de legăturile senzualității. Acesta este Iisus Hristos, Mântuitorul omului, Mântuitorul pentru că dorește să ne scape de consecințele care urmează orbirii rațiunii noastre naturale*". Prin puterea lui Isus Hristos "*cade de pe ochii noștri gluga ignoranței; legăturile senzualității se rup și ne bucurăm de libertatea copiilor lui Dumnezeu*"[26]. Se

24 Bompirni (S. V.)» *A Short History of the Italian Waldenses,* p. I.
25 *The Cloud upon the Sanctuary,* Karl von Eckartshausen, p, 62.
26 *The Cloud upon the Sanctuary,* Karl von Eckartshausen, p. 60.

va observa că în toate aceste desene de sclavi bandajul a fost împins de pe ochi.

În fig. 49, cagula ignoranței a dispărut complet, iar sclavul luminat privește cu ochii întredeschiși cu o expresie de uimire și mirare. În figurile. 50 și 51 figura dislocată, care acum plânge aparent de bucurie, este încoronată, într-un caz cu Trandafirul Fericirii, în celălalt cu Crucea Mântuirii, Coroana de Lux și Cercul Perfecțiunii.

Fără îndoială că aceste embleme reprezintă împlinirea promisiunii : "*Și slava pe care Mi-ai dat-o Tu le-am dat-o lor, pentru ca ei să fie una, așa cum și noi suntem una: Eu în ei și Tu în mine, ca să fie desăvârșiți în una*"[27].

27 St John XVII, 22, 23.

CAPITOLUL III

CĂILE DE ASCENSIUNE

"*Sufletul meu, ca un palmier liniștit,*
Călătorește spre țara cerului ;
Peste munții de argint,
Unde izvorăsc izvoarele de nectar".

Sir Walter Raleigh.

"*Și mulți oameni se vor duce și vor spune: Veniți, și să ne urcăm pe muntele Domnului*".

– Isaia.

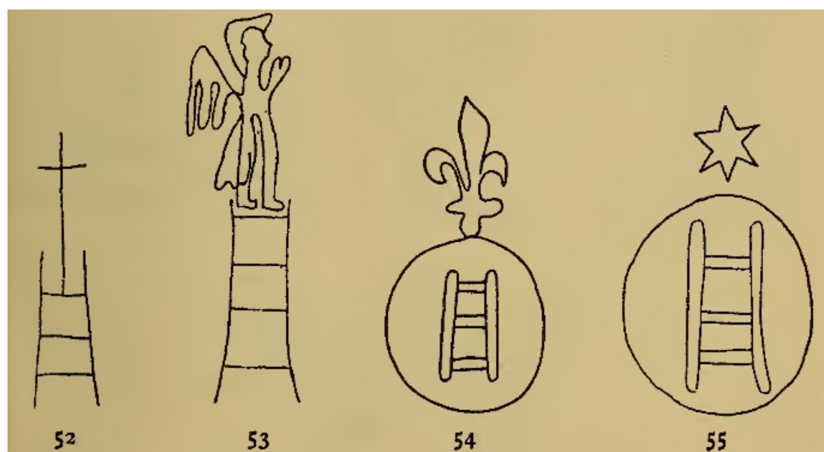
S-ar putea înmulți la nesfârșit simbolurile sub care alegoria a ascuns căutarea idealului, și aproape la fel de numeroase sunt formele sub care simboliștii și-au exprimat concepțiile despre viziunea frumoasă,

Desenele alăturate reprezintă ascensiunea sufletului prin intermediul Scării Perfecțiunii, consacrata *Scala Perfectionis* a misticismului. De la Plotin în jos a existat o predicare persistentă a acestei Scări a Virtuții. "*Învățătura noastră*", spune Plotin, "*ajunge doar până la a indica drumul pe care sufletul ar trebui să meargă, dar Viziunea însăși trebuie să fie o realizare proprie a sufletului*"[28].

Scara era o emblemă preferată a drumului zeilor, deoarece reprezenta o ascensiune treptată în bunătate, un progres pas cu pas și linie cu linie spre Perfecțiune. Dante consemnează viziunea :

"*Am văzut că a apărut în spate*
Cu o culoare ca aurul luminat de soare.
O scară, pe care în zadar am urmărit-o,
Atât de înalt era vârful"[29].

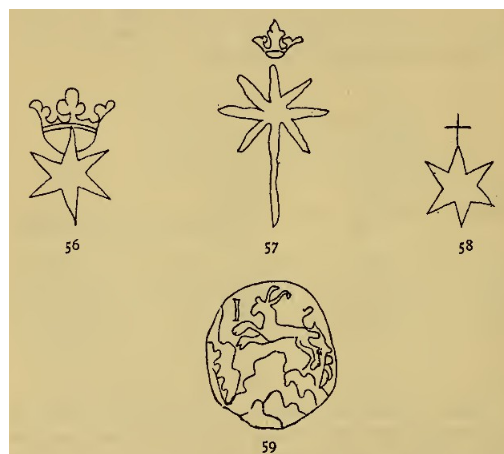
Sfințenia emblemelor de aici este indicată de Îngerul din vârful fig. 53 și de crucea care surmontează fig. 52. Țelul ascensiunii este exprimat în fig. 54 prin floarea de Lys a luminii, iar în fig. 55 printr-o stea, viziunea lui Hristos, Steaua luminoasă și matinală.

Un principiu *vaudois* era acela că "*Iisus Hristos, de care toate lucrurile se supun, este steaua noastră polară și singura stea pe care trebuie să o urmăm*", idee care este fără îndoială exprimată în steaua încoronată și cu coadă lungă de aici.

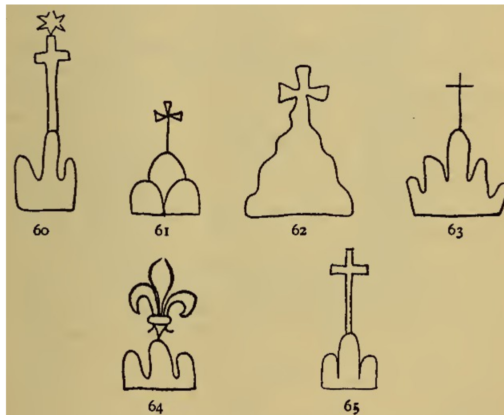
28 Cf. *Studies in Mystical Religion,* R. M. Jones, p. 76.
29 *Paradiso,* Canto XXI.

Vaudois îl considerau, de asemenea, pe Hristos ca pe un Cerb, iar păstorii lor ca pe niște *Chamois* care săreau din virtute în virtute.[30] Literele **LS**, sugerează că sensul desenului alăturat se regăsește în pasajul: "*Steaua zilei se ridică în inimile oamenilor; da, ziua se sparge și umbrele fug; și Hristos vine ca o Căprioară iute și ca un tânăr Cerb pe munții Bether*"[31].

Mons. Briquet reproduce mai mult de trei sute de dispozitive (datând din 1318) pe care le descrie ca fiind "Munți, Coline sau Dealuri". Ele sunt embleme a ceea ce Bunyan numește Munții Delectabili - cu alte cuvinte, acele Coline Sfinte spre care Psalmistul și-a ridicat ochii și care, potrivit lui Obadia, "*au picurat vin dulce*". Misticii se bucurau de credința că "*umblau cu Domnul, călcând și împiedicându-se pe munții plăcuți ai Țării Cerești*", iar ochii lor erau îndreptați cu perseverență spre est în așteptarea venirii rapide a lui Hristos peste dealurile din Bether.

În alegorie, dealurile sau munții implică foarte frecvent meditația și comuniunea cerească și, din acest motiv, legenda spune că Sfântul Graal a fost păstrat pe vârful Montsalvat, Muntele Mântuirii.

Munții de smirnă și dealurile de tămâie, la care scriitorul Cântecului lui Solomon[32] spune că se va retrage, sunt în mod ideal aceiași cu acei "munți de argint" peste care, potrivit lui Sir Walter Raleigh -

"*Sufletul meu, ca un palmier liniștit,*
Călătorește spre țara cerului".

În *Emblema*, ei erau reprezentați ca trei, cinci sau șase, dar cel mai adesea ca trei. Printre evrei, Muntele Măslinilor, cu trei vârfuri, era considerat sfânt și era considerat a fi reședința divinității. Muntele Meru, muntele sfânt al Indiei, se spune că are trei vârfuri compuse din aur, argint și fier; iar la hinduși, tătari, manciurieni și mongoli, muntele Meru era venerat ca fiind locul unde locuiește Trinitatea, Brahma, Vishnu și Siva. Floarea de Lys a Luminii așezată deasupra fig. 64

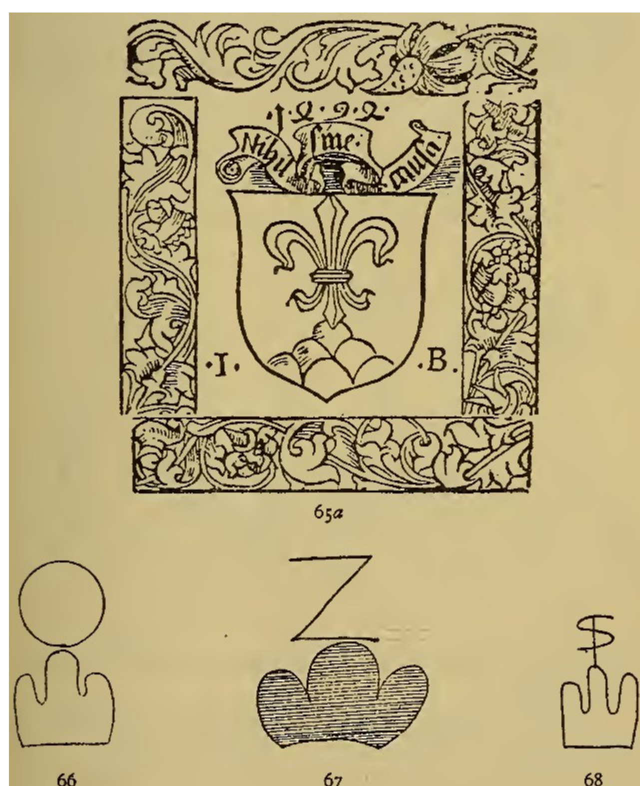
30 Ed. Montet, *Histoire Litteraire des Vaudois,* p. 65.
31 *Cf,* S. Fisher, *Baby Baptism meer Babism*, London, 1653, p. 512.
32 IV, 6

este o ideogramă a cuvintelor: "*Ca un duh în fața noastră este Hristos Domnul, care ne va conduce pe culmile munților în legăturile Carității*".

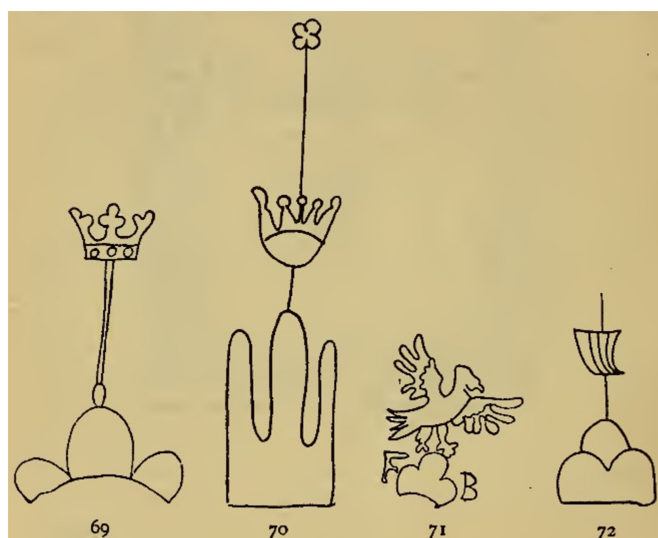
Acest pasaj este din *Sfânta Conversație* a Sfântului Francisc de Assisi. Dacă, așa cum se presupune, Francisc a fost fiul unui *vaudois*, aceasta va explica practicarea cu ardoare a dogmei *valdene*: "*Munca este rugăciune*". "*Am avut întotdeauna*, spunea el, *obiceiul de a lucra cu propriile mele mâini, și este dorința mea fermă ca toți ceilalți frați să lucreze și ei*". Francisc a răsturnat ideea tradițională că numai Biserica poate salva sufletele oamenilor, acționând pe baza convingerii că Biserica însăși trebuia să fie salvată prin credința și munca oamenilor. O evoluție ulterioară a mișcării a fost formarea ordinului aliat al Terțiarilor, adică bărbați și femei muncitori care au menținut spiritul regulii sale, continuându-și în același timp ocupațiile lumești. Cea mai importantă trăsătură a acestei mișcări, spune Dr. Rufus M. Jones, a fost cultivarea spiritului de grup și "*formarea unui sistem de organizare în rândul meșteșugarilor și al oamenilor muncii, care s-a transformat într-una dintre forțele puternice care au dus în cele din urmă la dezintegrarea sistemului feudal* "[33].

Există astfel o probabilitate evidentă de întâlnire cu mistica franciscană exprimată în semnele și cifrele meșteșugarilor contemporani. Fig. **65 a** este un dispozitiv tipografic, iar fig. 67, 83 și 84 sunt copiate după exemple de vitralii domestice din secolul al XVII-lea expuse la *Muzeul Cluny* din Paris.

În figura 66, cercul este din nou simbolul Perfecțiunii. Misticului îi plăcea să mediteze asupra punctului suprem al perfecțiunii și, pe cât posibil, a urmat îndemnul: "*Fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru cel din ceruri este desăvârșit*". Inițiala Z care surmontează fig. 67 reprezintă aici Sionul, "Frumusețea Perfecțiunii", iar monograma I.S. din fig. 68 îl reprezintă pe Iisus Salvator, Eliberatorul promis. "*Din Sion va veni Eliberatorul și va îndepărta nelegiuirea din Iacov*"[34]. Deasupra fig. 60 se aflau steaua și crucea lui Mesia cel așteptat ; pe fig. 69 și 70 se află Coroana Fericirii ; iar vulturul zburător din fig. 71 reprezintă promisiunea: "*Cei ce așteaptă pe Domnul se vor înălța cu aripi ca de vultur*; *și vor alerga și nu vor fi obosiți, vor umbla și nu vor slăbi*"[35].

33 *Studies in Mystical Religion,* p. 162.
34 Romani xi, 26.
35 Isaia IX. 31.

Pânza care surmontează figura 72 este o emblemă rară, dar inconfundabilă, a Sfântului Duh. *Spiritus* înseamnă în primul rând suflare sau vânt, un element pe care creatorul emblemei nu putea să-l exprime decât prin reprezentarea unui obiect precum o pânză, care prinde și reține vântul[36].

Pentru a transmite aceeași idee a Duhului care sălășluiește pe culmile munților, desenatorul figurilor 73 și 74 a folosit simbolul familiar al porumbelului.

Urmașii Duhului Sfânt erau ei înșiși considerați a fi Porumbei; o idee încurajată de porunca: "*Fiți inofensivi ca porumbeii*". În Sfânta Convorbire dintre Sfântul Francisc și Doamna Poverty se consemnează că anumiți oameni "*au început cu toții deodată să meargă în urma binecuvântatului Francisc și, în timp ce cu pași foarte ușori se grăbeau spre înălțimi, iată că Doamna Poverty, care stătea în vârful aceluiași munte, a privit în jos peste abrupturile dealului și, văzând pe acei oameni urcând cu atâta îndârjire - ba chiar zburând în sus, ["înaripate" prin aspirație] - s-a mirat foarte mult și a spus : (Cine sunt aceștia care vin zburând ca norii și ca porumbeii la ferestrele lor* ? Și iată că un glas s-a apropiat de ea și i-a zis : "*Nu te teme, fiica Sionului, căci oamenii aceștia sunt sămânța pe care Domnul a binecuvântat-o și a ales-o în dragoste nemărginită*". Deci, culcându-se pe tronul goliciunii sale, Doamna Poverty le-a prezentat binecuvântările dulciurilor și le-a spus: '*Care este cauza venirii voastre ?' - spuneți-mi, frații mei. Și de ce vă grăbiți atât de mult din Valea Lacrimilor spre Muntele Luminii* ?".

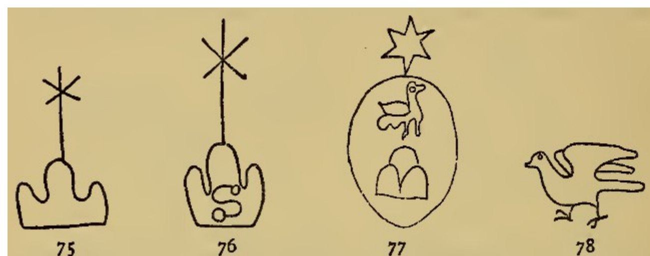
În figurile 75 și 76 este reprezentat Muntele Luminii cu Crucea lui Lux pe vârful său, iar pe fig. 77 este reprezentat un porumbel zburând spre cer.

"Venim la tine, Doamna noastră (Poverty), continuă scriitorul *Sfintei Converse*", și te rugăm să ne primești la tine în pace; dorim să devenim robi ai Domnului Virtuții, pentru că el este Regele

36 De când am scris, am aflat că vela era un simbol egiptean pentru Spirit. F. E. Hulme afirmă: "Simbolul egiptean pentru suflare este pânza unui vas: o idee fericită și expresivă, deoarece pânza este inertă și inutilă până când nu este însuflețită de suflarea vântului, dar sub influența acestuia se transformă în mișcare și serviciu." - *Simbolism în arta creștină*, p. 102.

Gloriei. Am auzit că tu eşti Regina Virtuţii şi, într-un fel, am învăţat-o prin încercări. De aceea, căzuţi la picioarele tale, te implorăm cu umilinţă să te învredniceşti să fii cu noi şi să ne fii o cale de a ajunge la Regele Gloriei.

. . . Numai să ne primeşti în pacea ta şi vom fi mântuiţi, ca prin tine să ne primească Cel care prin tine ne-a răscumpărat"[37].

Expresia "răscumpărat" a avut întotdeauna printre mistici un sens oarecum diferit de cel pe care îl are în mod popular. Se credea că răscumpărarea nu este un act de milă necondiţionată sau o pierdere imediată a petelor vinovate ale cuiva printr-o scufundare bruscă în "*izvorul sângelui lui Emanuel*", ci mai degrabă un proces gradual şi progresiv, o creştere şi o expansiune lentă a facultăţilor spirituale ale omului. "*Acel om nu este creştin*", scria un mistic bine cunoscut, "*care se consolează doar cu suferinţa, moartea şi satisfacţia lui Hristos şi le atribuie ca pe un dar al favorului, rămânând el însuşi încă o fiară sălbatică şi neregenerată. Dacă acest sacrificiu menţionat trebuie să fie de folos pentru mine, trebuie să fie făcut în mine. Tatăl trebuie să Îl nască pe Fiul Său în dorinţa mea de credinţă*"[38].

Mistica a învăţat în mod universal că fiecare om are în sine germenii sau seminţele Divinităţii şi că, prin autoconştientizare, aceste scântei ale Cerului pot fi transformate într-o flacără, flacăra într-un foc, focul într-o stea şi steaua într-un soare.

Spiritul lui Hristos era privit ca o stea care răsare în întunericul sufletului, "*o lumină care străluceşte într-un loc întunecat, până când ziua va răsări şi steaua zilei va răsări în inimile voastre*"[39]. Idealul lui Pavel şi al adepţilor săi mistici în general era "Hristos în voi" şi "fiecare om desăvârşit în Isus Hristos"[40], iar acest ideal a fost încurajat de misticism cu secole înainte ca Pavel să se fi născut sau ca creştinismul să fi răsărit în lume. "*Voi sunteţi dumnezei şi toţi sunteţi copiii Celui Preaînalt*", spune poetul care a scris Psalmul 82, iar afirmaţia este prefaţată de lamentaţia: "*Ei nu ştiu, nici nu vor să înţeleagă; ei umblă în întuneric: toate temeliile pământului au ieşit din curs*".

Nimeni nu ştie când şi de unde a apărut ideea de Renaştere. În urmă cu patruzeci de secole, ea era actuală în India, unde a călătorit probabil din Chaldeea. Într-un document egiptean atribuit secolului al treilea înainte de Hristos apare întrebarea şi răspunsul: "*Cine este autorul Renaşterii?" "Fiul lui Dumnezeu, Omul Unic, prin voia lui Dumnezeu". Acelaşi document învaţă că nimeni nu poate fi salvat fără Renaştere ; că trupul material perceput de simţuri nu trebuie confundat cu trupul spiritual şi esenţial ; că pentru a ajunge la Renaştere trebuie să cucereşti simţurile corporale, să dezvolţi facultăţile interioare şi să-ţi exerciţi cu hotărâre puterea voinţei, după care "Divinitatea se va naşte". "Nu ştii, continuă filozoful egiptean, că te-ai născut un Dumnezeu, Fiu al Unicului ?*" Acest imn străvechi al Renaşterii trebuia recitat în aer liber, cu faţa spre sud-vest la apus şi spre est la răsărit, iar doctrina trebuia să fie ţinută secretă sau ezoterică.[41]

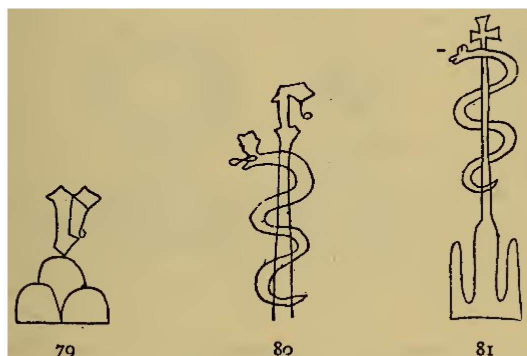
Una dintre primele experienţe ale pelerinului lui Komensky este instruirea sa de către Hristos cu privire la necesitatea de a se naşte din nou. Fiind echipat cu ochelarii Duhului Sfânt, i se spune să treacă din nou prin locurile în care anterior se rătăcise. El intră "într-o biserică care se numea creştinătate" şi, văzând în interiorul ei ceea ce părea a fi un cor cu perdele sau un ecran, se apropie imediat de ea, "fără să ia în seamă pe acei sectanţi care se certau pe coridoare". Din interiorul sanctuarului voalat, pe care el a perceput că era "adevărul creştinismului", a strălucit

37 *Sacrum Commercium*$_y$ Temple Classics, pp. 44-45.
38 Wm. Law, citat în *Christian Mysticism*, Inge, p. 280.
39 2 Petru I. 19.
40 1 Colosseni I. 27, 28.
41 *Personal Religion in Egypt,* W. M. Flinders Petrie, pp. 94, 98.

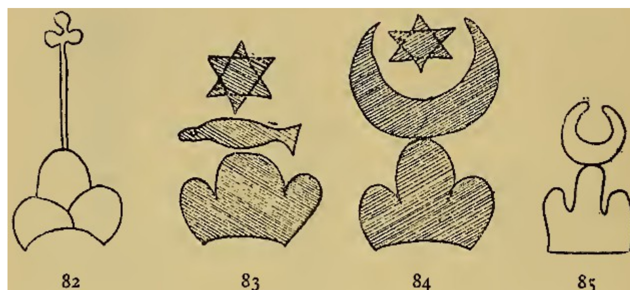
lumină și a fost răspândită mireasmă; totuși, spre uimirea pelerinului, mii de oameni au trecut pe lângă sanctuar și nu au intrat în el. "Am văzut, de asemenea, că mulți care erau învățați în Scriptură - preoți, episcopi și alții care aveau o înaltă părere despre sfințenia lor - se învârteau în jurul sanctuarului; unii, într-adevăr, se uitau înăuntru, dar nu intrau; și acest lucru mi s-a părut de asemenea jalnic"[42].

Filozoful egiptean deja citat scria despre Renaștere: "*Ori de câte ori văd în mine viziunea sinceră adusă la naștere din mila lui Dumnezeu, am trecut prin mine însumi într-un trup care nu poate muri niciodată, iar acum nu mai sunt ceea ce am fost înainte, ci mă nasc în Minte*"[43]. Acest lucru este pus în paralel cu afirmația lui Komensky: "*Cel care a trecut prin portalul lăuntric devine însă oarecum diferit de ceilalți oameni: el este plin de fericire, bucurie și pace*"[44].

Atingerea acestei beatitudini a Renașterii sau a Regenerării a fost scopul mondial al misticismului. "*A renaște*", spune Eckartshausen, "*înseamnă să te întorci într-o lume în care spiritul înțelepciunii și al iubirii guvernează, în care omul-animal se supune*"[45]. "**R**" gotic așezat pe munte, în fig. 79, era inițiala și simbolul Regenerării. Șarpele încolăcit pe cruce, ca în fig. 79, era inițiala și simbolul Regenerării. 80 și 81, era, de asemenea, un simbol al regenerării sau al mântuirii, din faptul că această reptilă își descuamează periodic pielea și se naște din nou. Semnificația simbolului șarpelui este strânsă în fig. 80 prin adăugarea literei **R** - acesta fiind unul dintre acele cazuri în care "inscripțiile sunt plasate deasupra imaginilor pentru ca litera să explice ceea ce mâna a reprezentat"[46].

Treflă care se află în fig. 82 este o emblemă larg recunoscută a Treimii. Așezat astfel pe vârful Sfintelor Coline, el indică "cele trei pâini ale cunoașterii Treimii, în care constă fericirea finală a fiecărui călător de jos"[47]. Steaua dimineții și Hristos-Pește nu au nevoie de nicio elucidare. Semiluna care surmontează figurile. 84 și 85 era un simbol al Țării Cerului și a fost folosită cu această semnificație de primii creștini din catacombe[48].

Dar emblemele vieții contemplative sunt relativ rare în comparație cu cele care reprezintă virtuțile active. Fiecare dintre diferitele Virtuți și Grații avea propriul său simbol distinctiv, prin intermediul căruia erau exprimate diferitele căi de ascensiune.

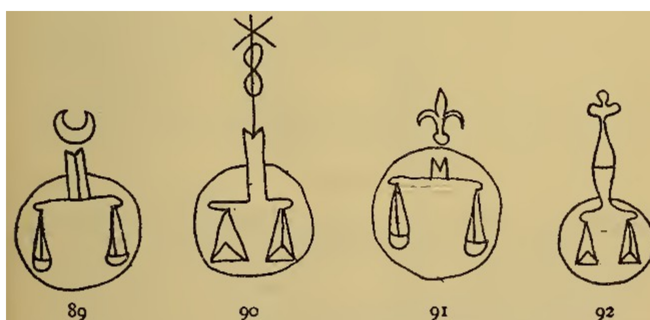
---

42 Pp. 214,215.
43 *Personal Religion in Egypt,* W. M. Flinders Petrie, p. 94.
44 p. 215.
45 *Cloud upon the Sanctuary,* p. 77.
46 Cf. *The Romance of Symbolism,* S. Heath, p. 15.
47 *Philobiblon,* Richard de Bury.
48 *The Word in the Pattern,* Mrs G. F. Watts.

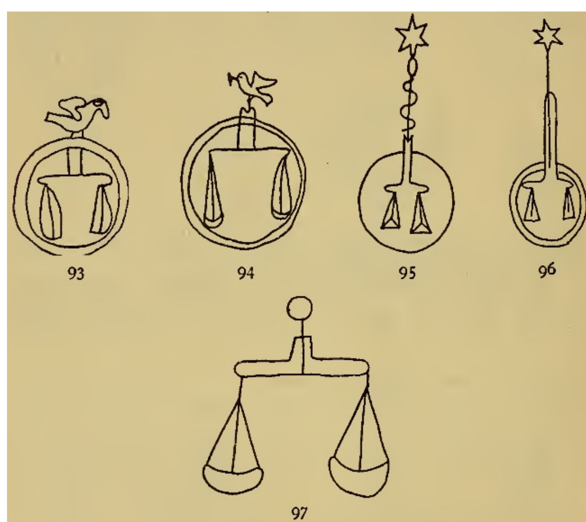
Prima dintre Căi era puritatea și aspirația. "*Cine va urca pe Dealul Domnului* ?", se întreabă Psalmistul, iar condiția care urmează este: "*Cel care are mâinile curate și inima curată*"[49]. Calea singurătății și a purității era simbolizată de cerb, care era considerat, de asemenea, un tip de aspirație religioasă, probabil din pasajul din Psalmi: "*Ca cerbul care se tânguiește după izvoarele de apă*". Exista o veche credință conform căreia cerbul, deși era o creatură timorată, avea o antipatie nemiloasă față de șerpi, pe care se străduia să-i distrugă; de aceea a ajuns să fie considerat o emblemă potrivită a creștinului care luptă împotriva relelor[50].

O a doua Cale a fost cea a Justiției. "Domnul cel drept iubește Dreptatea", iar calea celor drepți "*ca o lumină strălucitoare strălucește tot mai mult până la Ziua Desăvârșită*". Cititorul va fi familiarizat cu emblemele care surmontează Balanța Dreptății, ilustrate aici. Observați cât de ingenios a fost indicat Spiritul Iubirii prin forma de inimă a aripii porumbelului din fig. 93. Cifra 8 care surmontează figura 90 a fost din cele mai vechi timpuri emblema regenerării.

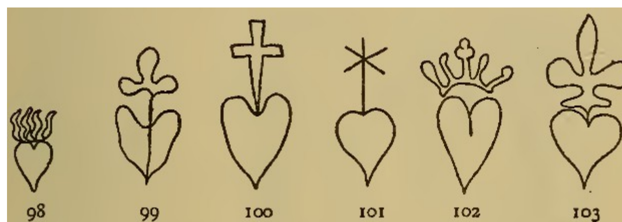
În Egipt era unul dintre simbolurile lui Thoth, reformatorul și regeneratorul care turna apele purificării pe capetele celor inițiați. Potrivit lui Swedenborg, 8 "corespunde purificării"[51], iar forma octogonală a fonturilor creștine se spune că a apărut din această cauză simbolică[52].

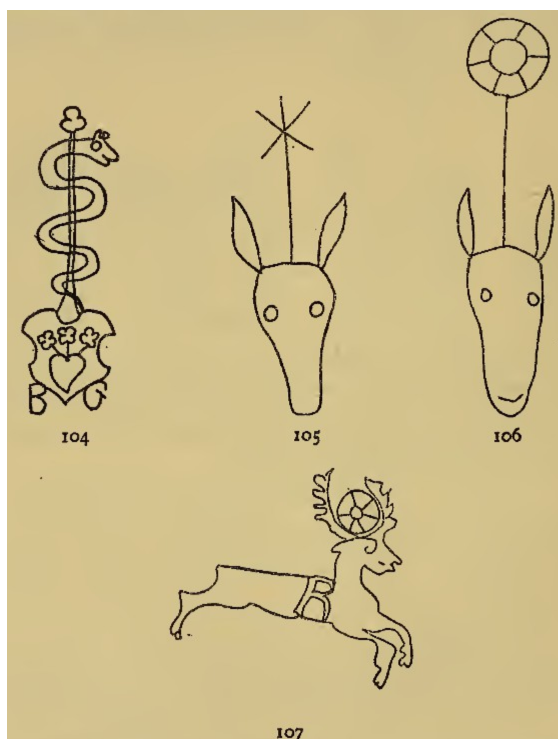
Komensky susține că crezul "Adevăratului Creștinism" se rezumă la două cuvinte: fiecare

49 Psalm xxiv. 3, 4.
50 *Symbolism in Christian Art,* F. E. Hulme, p. 176.
51 *Arcana Celestia,* n. 2044, 2633.
52 Cf. *The Science of Correspondence,* E. Madeley, p. 363.

trebuie să-L iubească pe Dumnezeu mai presus de orice lucru care poate fi numit și să dorească cu sinceritate binele semenilor săi ca și lui însuși[53]. Această Cale a Iubirii a fost simbolizată prin inimă, care în figura 68 este înfățișată înflăcărată de focul arzător al carității. Florile care înfloresc din inimă în fig. 104 erau emblemele faptelor bune; florile, după cum spune Durandus, fiind "*portretizate pentru a reprezenta roadele faptelor bune care izvorăsc din rădăcinile Virtuții*".[54]

O a patra Cale a fost smerenia. "*Ți-a arătat, omule, ce este duhul; și ce-ți cere Domnul, dacă nu să faci dreptate, să iubești mila și să umbli cu umilință cu Dumnezeul tău?*"[55]. Simbolul smereniei și al răbdării a fost măgarul, iar prin crucea lui Lux de pe fruntea lui se subînțelegea, "*Smerenia este cea care trebuie să te lege de Dumnezeu și care te va menține într-o aderență constantă față de El*".

Roata care surmontează figurile. 106 și 107 era emblema reuniunii divine. Așa cum nenumăratele raze ale unui cerc se unesc într-un singur centru, tot așa, pe măsură ce mintea urcă în

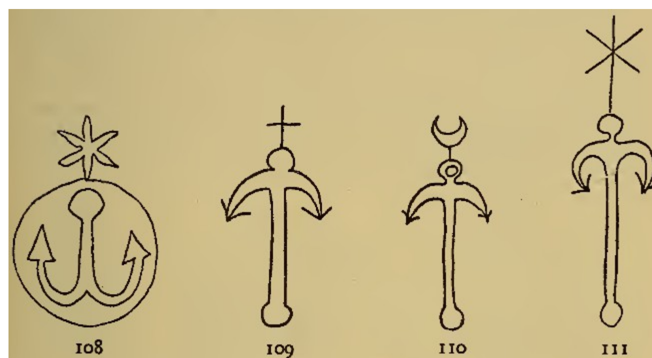
---

53 Următoarele expresii ale acestei reguli de aur dovedesc că ea este universală și nu aparține nici unei epoci și nici unei secte:
"Fă așa cum ai vrea să ți se facă", - Persan.
"Nu face aproapelui ceea ce ai vrea să iei rău de la el." - Greci,
" Ceea ce nu ai vrea să ți se facă ție însuți, nu face altora." - Chineză.
"Ar trebui să cauți pentru alții fericirea pe care o dorești pentru tine însuți." - budist.
" Căuta pentru alții binele pe care și-l dorea pentru sine. Lasă-l să treacă mai departe." - Egiptean,
"Tot ceea ce vreți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi la fel." - Creștin.
"Nimeni dintre voi să nu se poarte cu fratele său într-un mod în care lui însuși nu i-ar plăcea să fie tratat." - mahomedan.
"Adevărata regulă în viață este de a păzi și de a face prin lucrurile altora așa cum ele fac cu ale lor." - hindusă.
"Legea imprimată în inimile tuturor oamenilor este aceea de a iubi pe membrii societății ca pe ei înșiși."- Roman.
"Ceea ce nu vrei să îți facă aproapele tău, nu face nici tu lui. Aceasta este întreaga lege. Restul este o simplă expunere a ei." -. Evreiască. (Din The Swastika.)

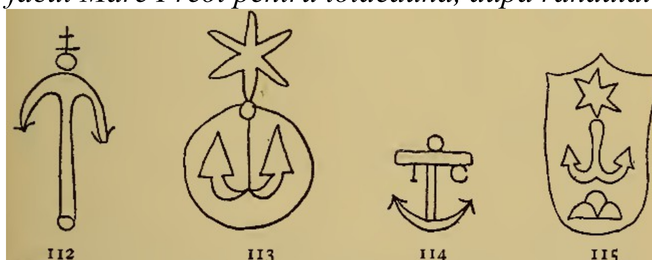
54 *The Symbolism of Churches and Church Ornaments,* p. 51.

55 Micah vi. 8.

sus, diferențele de sectă își pierd amărăciunea și se contopesc în axa-pământului lui Hristos.

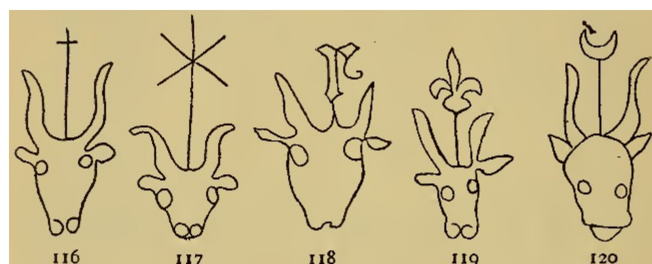

O a cincea Cale era Speranța, ancora sufletului. Creatorii de figuri, 108-115 au avut probabil în minte cuvintele lui Pavel: "*să avem o puternică mângâiere, noi, care am fugit ca să ne refugiem, pentru a ne sprijini pe speranța pusă înaintea noastră : nădejde pe care o avem ca o ancoră a sufletului, sigură și neclintită, și care intră în cea de dincolo de văl; în care a intrat pentru noi înaintemergătorul, Isus, făcut Mare Preot pentru totdeauna, după rânduiala lui Melchisedec*"[56].

Inițialele I.C. de la figura 114 îl reprezintă pe Iisus Hristos, care era considerat nu numai Calea, ci și scopul de a o atinge. În fig. 115, ancora și steaua apar în acest din urmă sens, surmontând Colinele Sfinte.

Komensky comentează despre ceea ce el numește servitutea binecuvântată a Fiilor lui Dumnezeu. Cu ajutorul sfintelor sale ochelari, pelerinul a putut percepe că creștinii invizibili își asumau de bunăvoie servicii umile și meschine,și că, dacă vedeau o cale prin care semenii lor puteau fi avantajați, nu ezitau și nu întârziau.

"*Nici nu au lăudat serviciile pe care le făcuseră, nici nu le-au amintit altora, ci, indiferent dacă au întâlnit recunoștință sau ingratitudine, au continuat "să slujească liniștiți și veseli*"[57].

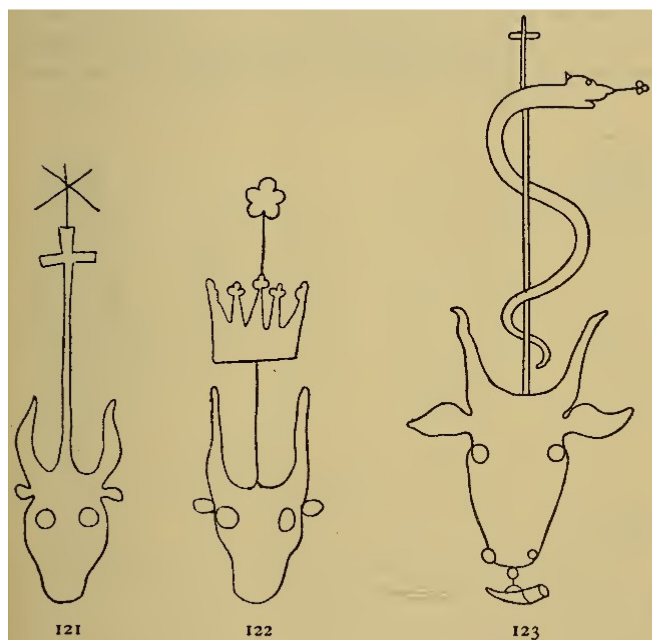
Simbolul trudei dezinteresate și al neobositei slujbe a semenilor era boul, care, potrivit lui Hulme, era emblematic "*pentru toți cei care suportă cu răbdare jugul și muncesc în tăcere pentru binele altora*"[58]. Mons. Briquet reproduce aproape o mie cinci sute de varietăți ale filigranului **Ox**, în uz între anii 1321 și 1600 ; și, comentând ciudata înmulțire a acestuia în Italia, Franța și Germania, observă: "*În Italia, Franța și Germania, Bivolul a fost folosit ca filigran de apă*: *Faptul popularității sale largi este real, dar cauza sa este necunoscută*"[59].

Semnul Boului apare nu de puține ori fără ornamente, când poate fi citit, ca și motto-ul din

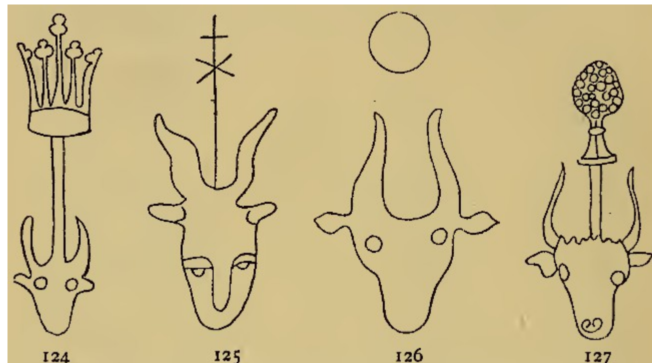
---

56 Hebrews vi. 18-20.
57 *Labyrinth,* p. 224.
58 *Symbolism in Christian Art,* F. E. Hulme, p. 277,
59 *Les Filigranes, vol.* iv. p. 716.

fig. 44: "Sun*t angajat în slujba altora*"; dar, de regulă, el este combinat cu unul sau mai multe simboluri suplimentare ale Viziunii.

Obiectul care surmontează fig. 127 este *Sangraal*, care, potrivit tradiției, a fost cupa folosită la Cina cea de Taină și, ulterior, de Iosif din Arimateea pentru a colecta sângele care curgea de pe coasta Mântuitorului răstignit. Domnul A. E. Waite consideră că diferitele versiuni ale căutării Graalului pierdut sunt oglinzi ale cavalerismului spiritual, oglinzi ale perfecțiunii, spectacole ale vieții mistice, ca fiind învățătura Bisericii spiritualizată și ca oferind sub formă de roman o prezentare a cronicii tuturor sufletelor[60].

În exemplul Graalului ilustrat aici, Vinul Nou al Împărăției lui Dumnezeu este simbolizat de strugurii în ciorchine; dar varietatea de embleme ale Sfântului Graal este practic nesfârșită, fiecare simbolist descriindu-și Viziunea în funcție de preferințele sale. Misticii se vedeau pe ei înșiși ca pe o procesiune neîntreruptă de temple umane, iar Sfântul Graal pentru care fiecare se străduia era idealul mereu în expansiune al propriilor aspirații.

Drumurile către căutarea ilustrată până acum au fost: Puritate și aspirație, Dreptate, Cumințenie, Umilință, Speranță și Slujire dezinteresată. Mai sunt încă una sau două de luat în considerare, dar simbolurile celor mai convenționale scheme de mântuire sunt absente în mod vizibil. Crucifixul nu apare în filigran[61], și nici vreun simbol care poate fi citit ca implicând justificarea prin Credință, mântuirea prin Sânge sau, într-adevăr, prin ceva de natura unei ispășiri prin vicariat. Cauza constă în faptul că aceste căi populare au fost considerate de mistici ca fiind

60 A. E. Waite, *The Hidden Church of the Holy Grail*: Legendele și simbolismul său considerate în afinitatea lor cu anumite mistere de inițiere și alte urme ale unei tradiții secrete din epoca creștină.

61 Printre cele 15.112 exemple ilustrate de Mons. Briquet există o singură excepție de la această afirmație.

înşelătoare şi, din acest motiv, nu au fost trasate în embleme. Regele Arthur spune :

"*N-am vorbit cu adevărat, cavalerii mei?*
Am fost un profet prea întunecat când am spus
Celor care au plecat în căutarea sfântă,
Că cei mai mulţi dintre ei vor urma focuri rătăcitoare
Pierduţi în mlaştină?"

Dr. Patrick (1626-1707) exprimă doctrina tradiţională a misticismului în Parabola pelerinului, odinioară populară, dar acum neglijată, în care spune că singura Credinţă care ne va duce la Ierusalim este conformitatea cu etica lui Isus. "*Dar, dacă îmi permiteţi să intervin cu o întrebare*", a spus anchetatorul, "*vă rog să mă satisfaceţi de ce o numiţi credinţa pelerinului: mai există şi altceva în afară de aceasta?*". "*Există*", a răspuns învăţătorul său; "*întâlnim în această lume o credinţă mai galantă, mai fină şi mai delicată decât credinţa simplă şi casnică pe care am descris-o; este o credinţă modestă şi curtenitoare, care stă nemişcată şi totuşi te aşează în poala lui Hristos. Ea trece sub atâtea nume, încât nu pot sta să le număr pe toate acum. Se numeşte o aruncare a noastră asupra lui Hristos, o încredere în meritele Sale, o învelire sub hainele neprihănirii Sale: şi deşi uneori se numeşte că mergem la El pentru mântuire, există totuşi acest mister în această afacere, că poţi să mergi, dar să nu mergi; poţi să mergi, dar să rămâi nemişcat; poţi să te arunci asupra Lui şi să nu vii la El; sau dacă faci un mic pas şi te străduieşti să vii la El, lucrarea este făcută şi nu mai este nevoie să-L urmezi. Este într-adevăr un har de odihnă, nu de călătorie*.

Sper că sufletul tău nu va intra niciodată în acest secret şi nici nu va urma gloata în aceste fantezii nefondate. Ci mai degrabă vei pune mâna să dărâmi acel idol al credinţei care a fost ridicat cu atâta devotament şi venerat cu religiozitate atât de mult timp printre noi; acea imagine moartă a credinţei, pe care atât de mulţi au adorat-o, în care s-au încrezut şi au pierit ; - mă refer la noţiunea care a fost promovată cu atâta zel, cum că a crede nu este altceva decât o încredere în Isus pentru mântuire; o reculegere fiducială asupra Lui; o aruncare a noastră în întregime pe meritele Sale; sau o aplicare a neprihănirii Sale la sufletele noastre. Şi dacă aruncaţi după ele toate acele alte fraze care ne spun că este o luare a lui Hristos, o fixare în El, o închegare cu El sau o îmbrăţişare a Lui, veţi face cu atât mai bine şi vă veţi asigura mai sigur că nu veţi fi înşelaţi"[62].

62 *The Parable of the Pilgrim,* London, 1840, pp. 96, 97.

CAPITOLUL IV

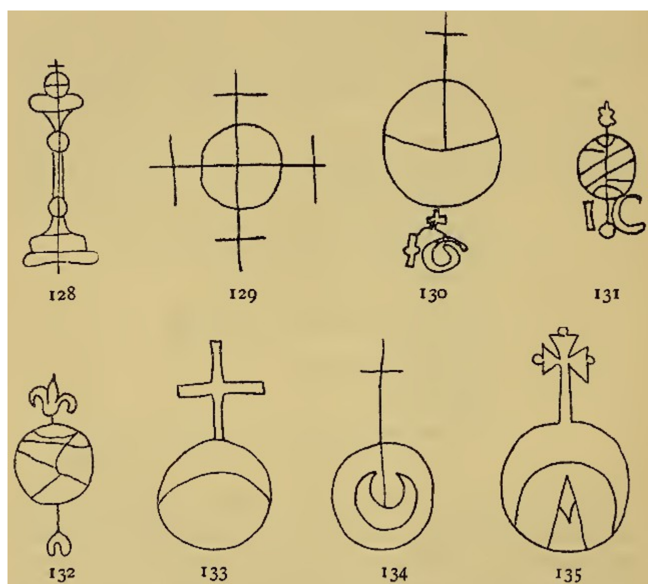
MILENIUL

"*Tu ai distrus-o,*
Lumea frumoasă,
Cu pumnul puternic:
În ruină a fost aruncată,
De lovitura unui semizeu spulberat!
Împrăştiată
Fragmente în gol le ducem,
Deplângând
Frumusețea pierdută, fără a mai putea fi restaurată.
Mai puternică
Pentru copiii oamenilor,
Mai strălucitoare
Construiește-o din nou,
În propriul Tău piept, construiește-o din nou!"

Goethe.

O doctrină cardinală printre mistici era iminența Mileniului; nu noțiunea materială a coborârii lui Hristos pe un nor, a ridicării a 144.000 de creştini şi a distrugerii acestei lumi rele, ci opinia lui Origen că, în loc de un conflict final şi disperat între păgânism şi creştinism, Mileniul va consta într-o iluminare treptată şi în omagierea voluntară a creştinismului de către puterile seculare[63].

Domnia anticipată a lui Dumnezeu a fost exprimată printr-o sferă cu o cruce, iar această emblemă a fost găsită pe hârtii realizate încă din 1301. În decursul secolelor următoare, formele primitive şi simple au fost treptat înfrumusețate cu simboluri suplimentare, dovadă că spiritul care a stat la baza acestor mărci comerciale nu a fost un simplu mimetism, ci o tradiție vie şi inteligentă. În figura 128, sfera şi crucea iluminării treptate apar în locul crucii lui Lux în vârful unui sfeşnic.

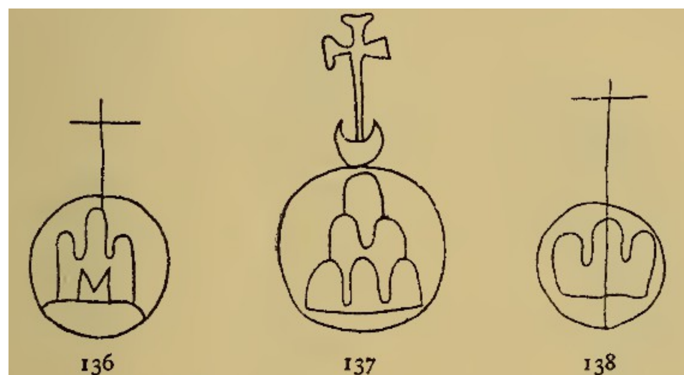

Creatorul figurii 129 a exprimat răspândirea universală a creştinismului prin extinderea unei cruci în fiecare dintre cele patru sferturi ale globului. Inițialele I.C. îl implică în mod evident pe

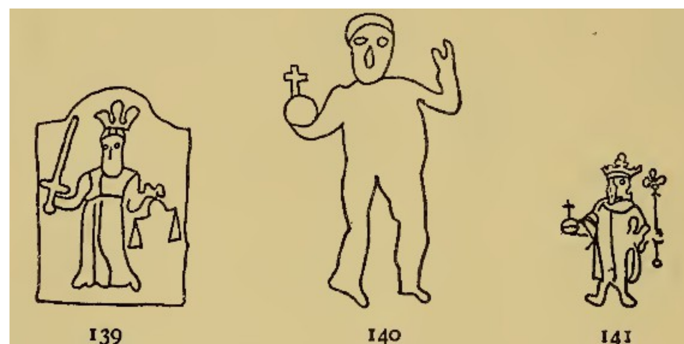
63 Gibbon observă că doctrina domniei lui Hristos pe pământ, tratată la început ca o alegorie profundă, a fost considerată în timp ca o opinie îndoielnică şi inutilă şi a fost în cele din urmă respinsă ca fiind o invenție absurdă a ereziei şi a fanatismului. (*Decline and Fall*/Declinul şi decăderea, xv.)

Iisus Hristos, iar în fig. 132 domnia mult așteptată a Dulceaței și Luminii este indicată de Inima și de floarea de Lys. Împărăția Cerurilor a fost frecvent indicată prin introducerea unei semilune în cerc. Majusculă **A**, dacă are o cruce în formă de **V**, reprezenta frecvent **Ave**;[64] și, astfel, figura 135 poate fi citită ca **Ave Millenarium**, un mod vechi de exprimare a aspirației: "*Vie împărăția ta*".

Cu globul și crucea Mileniului sunt asociate frecvent Sfintele Coline, ca în exemplele de mai jos.

Acestea emblematizează profeția : "*Se va întâmpla că muntele Casei Domnului va fi așezat în vârful munților și va fi înălțat deasupra dealurilor; și popoarele vor curge spre el. Și multe neamuri vor veni și vor zice: Veniți, să ne suim la muntele Domnului și la Casa Dumnezeului lui Iacov; El ne va învăța căile Lui, și vom umbla pe cărările Lui; căci legea va ieși din Sion și cuvântul Domnului din Ierusalim. El va judeca între multe popoare, și va mustra națiunile puternice de departe; și își vor bate săbiile în pluguri, și sulițele în drugi; neamul nu va mai ridica sabia împotriva neamului, și nu vor mai învăța războiul. Ci fiecare va ședea sub vița sa și sub smochinul său; și nimeni nu-i va înspăimânta, căci gura Domnului oștirilor a vorbit. Căci toate popoarele vor umbla fiecare în numele dumnezeului său, iar noi vom umbla în numele Domnului Dumnezeului nostru în vecii vecilor. În ziua aceea, zice Domnul, voi aduna pe cea oprită și voi aduna pe cea alungată și pe cea pe care am chinuit-o; și voi face din cea oprită o rămășiță și din cea izgonită de departe o națiune puternică: și Domnul va domni peste ei pe muntele Sion de acum înainte, în veac*"[65].

În semnele de mai sus este înfățișat regele așteptat cu nerăbdare, care urma să domnească în Sion. Fig. 139, purtând balanța dreptății și sabia Spiritului, este încoronat cu un treflă; iar fig. 140, purtând globul și crucea, se pare că întinde o mână în semn de binecuvântare. Sceptrul purtat de fig. 141 este în mod semnificativ acoperit cu floarea de Lys a luminii.

Autorul figurii 142 a indicat domnia Luminii prin extinderea, în sus și în jos, a crucii Lux. Litera **R** în interiorul cercului era semnul Orașului Reîntregirii, iar inițialele **I.R.** reprezentau, după toate probabilitățile, **Jesus Redemptor**. Acest **I.R.** combinat (în figura 144 este sfințit de o cruce) poate fi văzut sculptat pe un fragment de traforaj de piatră care se află astăzi în grădina Muzeului

---

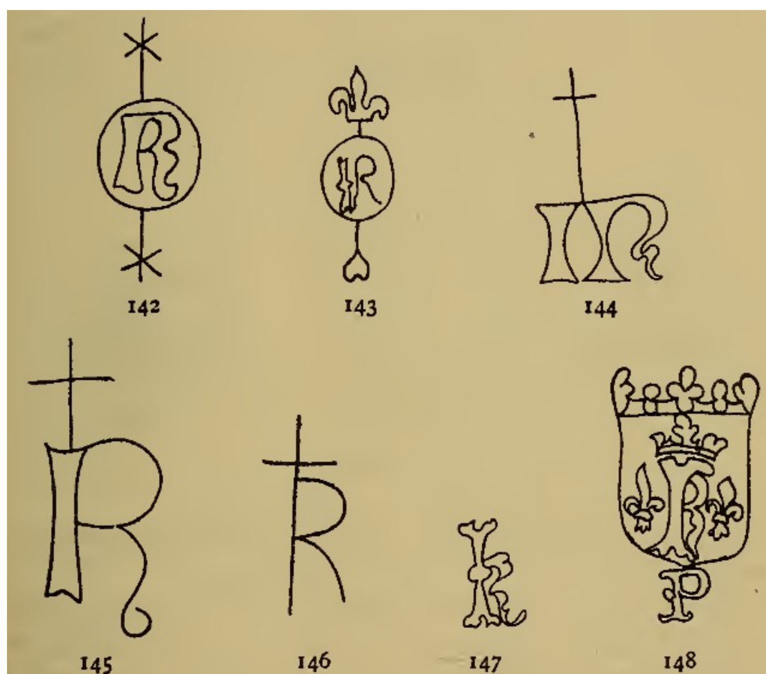
64 Deasupra altarului Fecioarei din Biserica Sfântul Gudule, Bruxelles, apare desenul de mai jos.

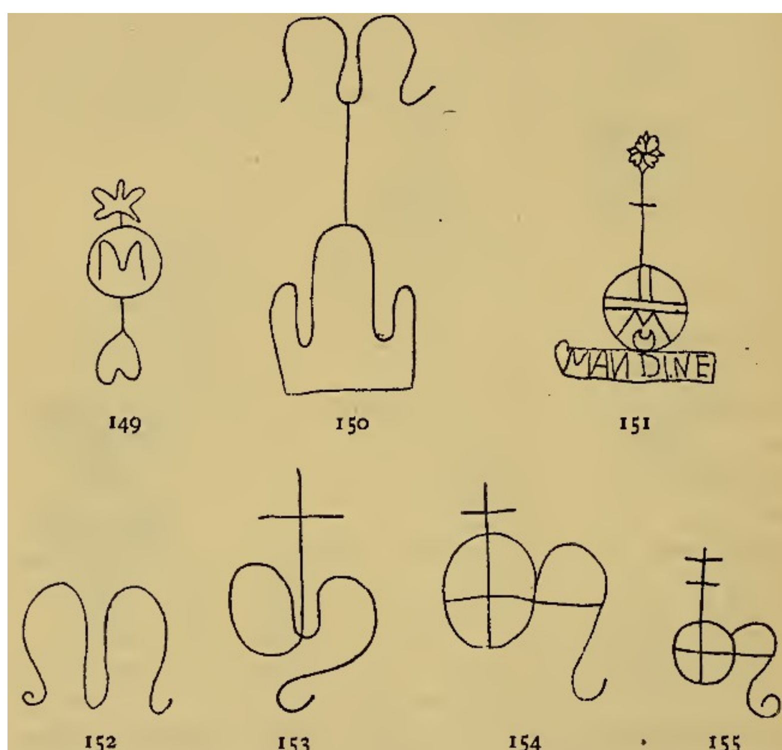
Se citește, înainte și înapoi, AV MARIA.

65 Micah iv. 1-7.

Cluny din Paris, o relicvă de la o veche balustradă sau grilaj. Fig. 145 prezintă cele două inițiale combinate într-o monogramă, iar fig. 146 (care este preluată dintr-un exemplar de vitraliu domestic din secolul al XVII-lea) prezintă o variantă a acestei monograme.

Un anticar italian din secolul al XVIII-lea a presupus că litera **M** majusculă, care se găsește frecvent pe pietre prețioase și sigilii antice, ar fi putut reprezenta cuvântul Millenarium[66], iar faptul că această literă este combinată frecvent cu emblemele Mileniului marcate cu apă tinde să susțină această presupunere. Majuscula **M** apare pe hârtie încă din 1296; uneori era distinsă de o cruce, apare frecvent ca obiectiv al ascensiunii și, ocazional, era amestecată în mod curios cu globul și crucea și cu litera **A**, ca în figurile 154 și 155.

Prevalența emblemelor Mileniului dovedește cât de răspândite erau ideile milenariste. Ambiția misticismului medieval de a aduce o comunitate creștină purificată și de a răsturna ceea ce

66 *Gemma Antiques Lttteratae,* Francisci Ficoronii, Rome, 1757, p. *21.*

credea a fi dominația lui Antihrist, este exprimată cu emfază în *Romance of the Rose*, unde poetul scrie :

"Nimeni în afară,
Ar trebui să pretindă plinătatea inimii tale,
Ci fiecare om viu ar trebui să fie
Să se unească într-o fraternitate imensă;
Iubind rasa umană ca unul singur,
Dar fără a da o dragoste specială nimănui:
Să-ți dai măsura pe care o dorești.
De la alții să primiți din nou.
\- - -
Este din cauză că oamenii nedrepți
Refuză să poarte jugul blând
De această frumoasă iubire, de aceea a fost
A fost nevoie să punem judecătorul ca paravan
Pentru a-i proteja pe cei slabi de cei puternici,
Să susțină dreptul și să înăbușe răul."

Aceste idei socialiste și utopice erau foarte răspândite printre "oamenii de rând" din Europa medievală, iar încercarea *lollarzilor* noștri englezi de a le pune în practică a fost cea care a adus asupra *lollardismului* o persecuție atât de dezastruoasă și de lungă durată. Pe continent, este surprinzător faptul că istoria nu consemnează nicio încercare de a impune mileniul prin sabie până în 1524, când a izbucnit revoluția eșuată cunoscută sub numele de Războiul Țăranilor. Personajul cel mai proeminent asociat cu această mișcare este Thomas Munzer, un maestru în arte, care a fondat o societate secretă la Allstatt, care s-a angajat printr-un jurământ solemn să lucreze neîncetat pentru promovarea noii Împărății a lui Dumnezeu pe pământ, o Împărăție care să se bazeze pe modelul Bisericii creștine primitive[67]. Munzer, ale cărui idei proveneau în mare parte de la un țesător ambulant care, în cursul călătoriilor sale, intrase sub influența *Fraților boemi*, a înființat o tipografie specială pentru difuzarea opiniilor sale. Înflăcărați de predicile apostolilor lui Munzer și îndemnați de asuprirea superiorilor lor feudali, țăranii din Europa Centrală s-au ridicat în insurecție și au înființat între ei o "*Frăție creștină evanghelică*". În cele douăsprezece cahle ale lor, ei au anunțat drepturile "*omului de rând*", condamnând abuzurile vremii ca fiind "*nepotrivite și nefrățești, necuviincioase și nepotrivite cu cuvântul lui Dumnezeu*". "*Hristos*", susțineau ei, "*ne-a cumpărat și răscumpărat pe toți cu sângele Său prețios, atât pe bietul cerb cât și pe cel mai înalt, fără excepție. De aceea găsim în Scriptură că suntem liberi și că vom fi liberi. Nu că am vrea să fim complet liberi ca și cum nu ar avea nicio autoritate asupra noastră, căci Dumnezeu nu ne învață acest lucru. Vom trăi în ascultare, și nu în libertatea mândriei noastre trupești ; vom iubi pe Dumnezeu ca Domn al nostru ; vom prețui pe aproapele nostru ca pe un frate și vom face cu ei ceea ce am vrea să ne facă ei nouă*".

Timp de șase luni, țăranii ignoranți și nepotriviți au ținut piept, jefuind și distrugând castele și mănăstiri și comițând excese deplorabile. După ce feudalismul și-a recăpătat puterea, "*spânzurătoarea și decapitarea nu au avut sfârșit*" sau, după cum s-a exprimat un alt contemporan:

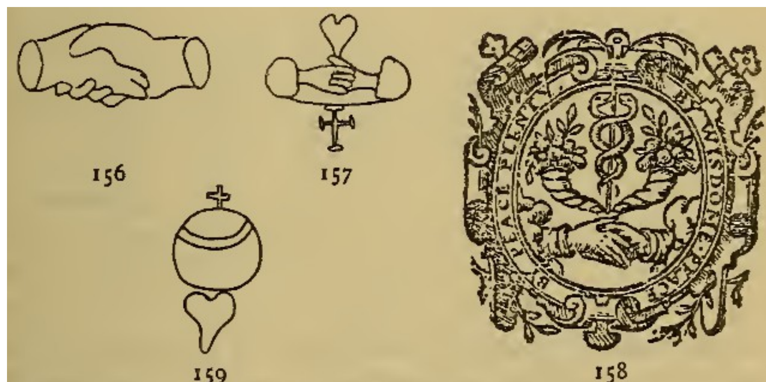
"*Totul era așa încât până și o piatră fusese mișcată de milă, căci pedeapsa și răzbunarea stăpânilor cuceritori erau mari*"[68].

La zece ani de la reprimarea răscoalei țăranilor, Europa a fost martora unui alt efort de a impune cu forța o Împărăție materială a lui Hristos. Un grup de fanatici, întăriți de entuziaști și nemulțumiți politici din diferite părți ale Europei, s-au fortificat în interiorul orașului Munster, pe care l-au proclamat "*noul Ierusalim, Orașul Regenerării, Împărăția de o mie de ani, după sfânta Sa plăcere*".

---

67 E. Belfort Bax, *The Peasants War,* London, 1899, p. 239.
68 Numărul victimelor acestei tragice insurecții a fost estimat de unii istorici la 130.000.

Nu este necesar să luăm în considerare evenimentele care au urmat în Munster, deoarece, cu excepția unei minorități mici, dar zgomotoase, misticii au condamnat cu strictețe folosirea armelor carnale și i-au depreciat ca "sălbatici" pe susținătorii forței fizice. Cu toate acestea, asediul de la Munster nu numai că se evidențiază ca unul dintre cele mai remarcabile și mai romantice episoade din istorie, dar prezintă un interes suplimentar prin probabilitatea că a stat la baza și a inspirat Războiul Sfânt al lui John Bunyan. În ochii lui Bunyan, Munsteriștii erau sfinții lui Dumnezeu care luptau împotriva puterilor acestei lumi și a lui Satan.

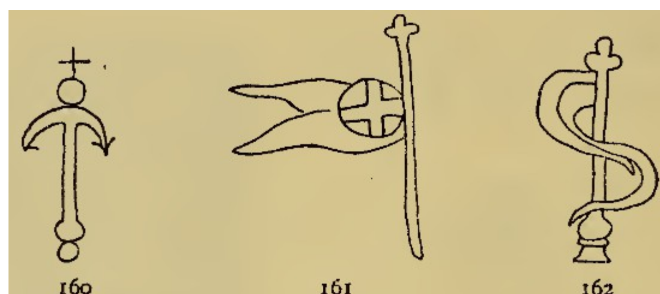
Printre însemnele regale fabricate la Munster pentru regele ales de popor al Sionului se număra o minge de aur. "*Pe bilă*", spune domnul Bax, ”*era o cruce de aur pe care erau scrise cuvintele: 'Un Rege al Dreptății pretutindeni'.*” La căderea Mutnsterului, liderii mișcării au fost jupuiți de vii cu clești înroșiți, iar oamenii de rând au suferit masacrul obișnuit.

Istoria nu consemnează alte încercări de a impune Mileniul prin sabie, dar mărturiile mărcilor dovedesc cât de mult au fost vehiculate, în secolele următoare, noțiunile milenariste.

Mâinile încleștate în semn de concordie frățească nu mai au nevoie de niciun comentariu, iar în fig. 157 semnificația lor este subliniată și mai mult prin adăugarea inimii și a crucii.

Simpatiile lui Kornensky se înclinau inevitabil spre "omul de rând". În "*Labirintul*", el îl înfățișează pe acesta ca prezentând o petiție cu multiplele sale nemulțumiri, arătându-și rănile, plăgile și leziunile și cerând o oarecare remitere pentru că a fost atât de mult împins și hărțuit încât sudoarea sângeroasă curgea pe el. "Omul de rând" este informat de către Consiliul de autoritate că, întrucât se pare că nu apreciază favoarea superiorilor săi, trebuie să se obișnuiască cu ferocitatea lor; dar "concesia" este acordată în mod ironic că "dacă prin bunăvoință, supunere și atașament adevărat" față de superiorii și conducătorii săi poate reuși să le câștige favoarea, i se va "permite să se bucure de ea"[69].

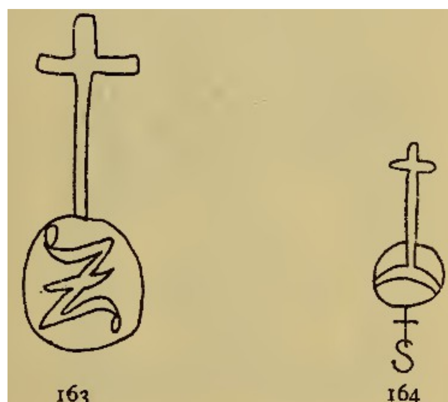
Dar oamenii muncii din Evul Mediu erau niște optimiști neînfricați și au continuat să-și ancoreze speranțele în iminența venirii lui Hristos. În fig. 160, ancora speranței este îndreptată în sus, spre globul pământesc și spre cruce, iar crucea de pe fig. 161 o imprimă ca fiind steagul lui Hristos și semnul triumfului Său.

Amândouă aceste steaguri au vârful treflă, iar benzile din fig. 162 se împletesc în formă de **S**. Litera **S** a reprezentat frecvent *Spiritus* și, în contextul actual, poate fi citită ca o emblemă a pasajului: "*Când vrăjmașul va veni ca un potop, Duhul Domnului va ridica un steag împotriva lui. Și Răscumpărătorul va veni la Sion și la cei ce se vor întoarce de la fărădelege în Iacov, zice*

69 Pp. 183-184.

Domnul. Scoală-te, strălucește; căci a venit lumina ta, și slava Domnului a răsărit peste tine. Căci, iată, întunericul va acoperi pământul și întunericul grosolan popoarele; dar Domnul se va ridica peste tine și slava Lui va fi văzută peste tine"[70]. **Z** de la Zion se vede pe fig. 163, iar **S** de Spiritus pe fig. 164.

Este greu pentru noi, care trăim în aceste zile sigure și relativ luminate, să ne dăm seama de dorința și așteptarea cu care misticii medievali tânjeau după "strălucirea răsăritului Tău". "*Grăbește-te, spuneau ei, grăbește-te, iubitul meu, și fii ca o căprioară sau ca un pui de cerb pe munții de mirodenii. Până când se va crăpa de ziuă și umbrele vor fugi, mă voi duce pe munții de smirnă și pe dealul de tămâie*"[71]. Iluminarea pe care ereticii din Evul Mediu o înțelegeau ca fiind Mileniul este cunoscută în zilele noastre sub numele de Renaștere ; și poate fi comparată cu acea "Răscumpărare" pentru care, spune apostolul Pavel, "*toată creația geme și se chinuie în durerea dorinței*".

Marca tipografiei reprezintă o plantă care este udată din interiorul unui vas de udat, iar motto-ul este ***Donec Optata Veniant***, "*Până când lucrurile dorite vor veni*". Nu pot exista prea multe îndoieli cu privire la ceea ce a fost implicat prin ***optata*** "lucrurile dorite". Înainte de a mă fi întâlnit cu acest dispozitiv elocvent, am scris: "Ceea ce numim Renaștere nu a fost decât fructificarea unei plante al cărei cult fusese lucrarea prețuită de secole. ... Nu a fost o floare sălbatică neîngrijită, ci mai degrabă o plantă rară și exotică, prețuită de secole de sânge și lacrimi."[72]

Profețiile despre așteptata *Zori de zi* erau la fel de numeroase ca și emblemele care o ilustrau, iar speranțele legate de binecuvântata Aurora par să nu fi slăbit niciodată. Figurile 166 și 167 ilustrează Aurorele care se apropie cu șirurile lor strălucitoare, "*precursoarea plăcutului Phoebus, care, cu razele ei clare și strălucitoare, aduce acea zi binecuvântată mult dorită de mulți*"[73]. Aurora latinilor sau *Eos* a grecilor este identică cu *Ushas* a hindușilor, despre care, acum

---

70 Isaiah iix. 19, 20 ; ix. 1, 2.
71 Song of Solomon viii. 14; iv. 6.
72 *A New Light on the Renaissance,* p. 212.
73 *Fama Fratemitatis,* R.C., anon. (1614-1616).

trei mii de ani, un cântăreț indian scria :

"Ushas! Fiica cerului,
Ține-ți luminile tale roșiatice sus;
Aduceți-ne hrană odată cu zorii zilei,
Bogăția cu raza ta radiantă;
Nimfă cu rochii albe a cerului de dimineață,
Aduceți-ne lumină, să zboare umbrele!
\- - -
Iată, ea vine în carul purpuriu,
Împrăștiind splendoare de departe;
Din tărâmurile de dincolo de soare
În carul ei vine Zorii;
Ushas în frumusețea ei
Vine să ne trezească și să ne binecuvânteze!

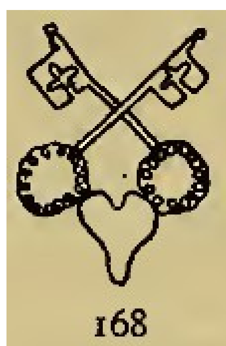
Muritorii în devotament se îndoaie,
Imnuri și cântece de bucurie se înalță;
Ushas în frumusețea ei radiantă
Vine să ne trezească la datoria noastră;
Ne aduce binecuvântări în mașina ei,
Alungă toate lucrurile rele departe!

Fiică a cerului, îmbrăcată în alb,
Ține-ți lumina ta roșiatică sus,
Zi de zi cu zi, cu lumina răsărită
Aduce-ne binecuvântări mereu luminoase,
Adu-ne binecuvântări în mașina ta,
Alungă umbrele nopții departe!"[74]

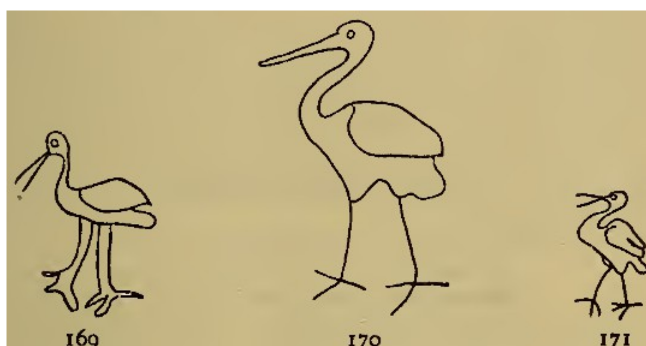
Cheile care surmontează emblema Iubirii din figura 168 erau simbolurile lui Janus, portarul Raiului, al cărui nume Janus este o formă a lui Dianus și conține aceeași rădăcină ca și *dies*, **zi**. Rolul lui Janus era de a deschide portalurile cerului și de a elibera Zorile, reprezentate uneori printr-o pasăre rătăcitoare.

74 Rig Veda; *Hymn to Ushas, the Dawn Goddess*, din Indian Poetry, Dutt, pp. 20, 22.

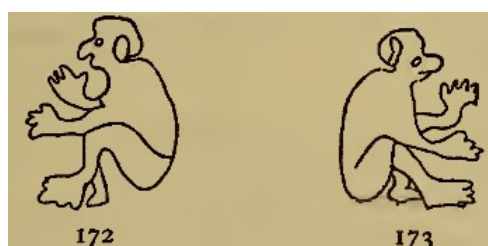

În cazul de față, păsările sălbatice (ibis,[75] cocori sau heruvimi) simbolizau Dimineața, pentru că, stând în apă sau la malul mării, erau primele care întâmpinau Zorii, atunci când aceștia veneau dinspre Est - fie din intenție, fie din intuiție, binecunoscuta imagine a lui Farquharson, *Zorii*, reprezintă o risipă de apă și un cocor fluturând în sus.

La egipteni, o pasăre cunoscută sub numele de *bennu* - un fel de pescăruș - era privită ca emblemă a Regenerării și însemna reapariția Soarelui, întoarcerea lui Osiris la lumină.[76]

Babuinul cu labele ridicate era emblema înțelepciunii care aclama răsăritul Zorilor - Babuinul a fost adoptat ca emblemă a înțelepciunii datorită expresiei sale serioase și a manierelor sale umane, iar obiceiul său de a trăncăni la răsăritul soarelui a dus la venerarea sa ca fiind cel care aclama Zorii.[77] Babuinul și ibisul erau emblemele lui Thoth, reformatorul, regeneratorul și zeul scrisului și al învățăturii. Egiptenii numeau ibisul ***techu***, iar TECHU era unul dintre numele lui Thoth; luna Thoth, la fel ca și luna noastră ianuarie, derivată de la Janus, era prima lună sau luna de deschidere a anului.

75 De asemenea, ibisul era venerat ca fiind distrugătorul de băutor de apă pură. A se vedea Plutarh, Isis și Osiris.

76 Cf. *The Romance of Symbolism,* S. Heath, p. 154.

77 *Religion of Ancient Egypt,* W. M. Flinders Petrie. pp. 22, 32. VOL. I

CAPITOLUL V

SPIRITUL BUN

"*Înainte de început și fără sfârșit,*
Ca spațiu veșnic și ca siguranță sigură,
Este fixată o Putere Divină care mișcă spre bine :
Numai legile ei dăinuie."

Lumina Asiei.

Credința în existența unui Spirit binefăcător, omnipotent și omniscient este și a fost mai mult sau mai puțin universală. Religiile primitive din China, Egipt[78], Mexic și Peru prezintă un monoteism pur și un standard etic ridicat[79], iar monoteismul este la fel de evident și în venerabila colecție de imnuri și legende indiene cunoscută sub numele de *Vedas* (aproximativ 1500 î.Hr.) -

"*El, Tatăl, ne-a făcut pe toți,*
El, Conducătorul, ascultă chemarea noastră,
El, hrănitorul, hrănește fiecare națiune,
Fiecare creatură în locul ei:
Numele multor zei el poartă,
El este unul - noi îl căutăm prin rugăciuni"[80].

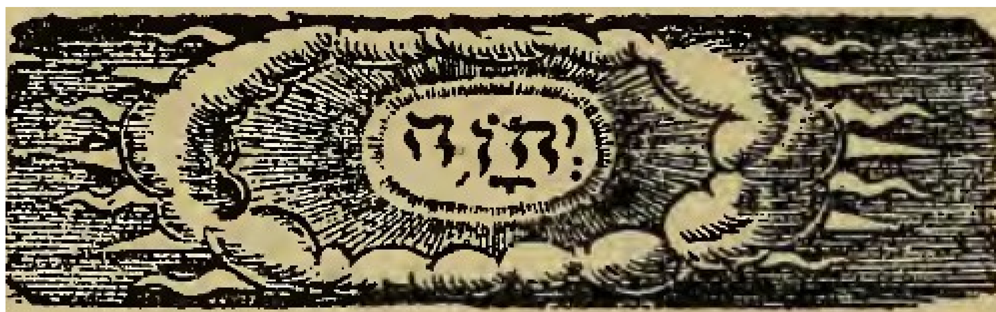
În altă parte, *Rig Veda* afirmă: "*Există o singură existență, dar înțelepții o numesc în multe feluri*";[81] și există motive să credem că numeroasele divinități din Egipt au fost inițial expresii locale ale unui monoteism de bază. Plutarh susținea că toate numele zeilor se refereau la aceeași Esență: "*Nu sunt zei diferiți pentru popoare diferite, nu barbari și greci, nu sudici și nordici, ci, așa cum soarele și luna, pământul și marea sunt comune tuturor, deși sunt numite cu nume diferite la popoare diferite, tot așa Logosului care ordonează toate lucrurile și unei singure Providențe care conduce și puterile rânduite să servească sub comanda ei în toate scopurile, diferite națiuni i-au acordat onoruri și titluri diferite, în conformitate cu legile lor*"[82].

Deși misticii greci recunoșteau că "Iov, Pluto, Phoebus, Bacchus, toți sunt Unul"[83] și deși Mica descrie *Mileniul* ca pe un om care umblă în numele Dumnezeului său, adăugând: "*vom umbla în numele Domnului Dumnezeului nostru*"[84], custozii oficiali ai creștinismului au lucrat sumar pentru a suprima ceea ce ei condamnau ca fiind o depravare eretică a minții. Dacă un maniheist trecea în sistemul creștin al lui Constantin, i se cerea să se lepede de asociații săi din urmă cu formula: "*Îi blestem pe acei oameni care spun că Zoroastru, Buddha, Hristos, Maniheii și Soarele sunt unul și același lucru*"[85]. Sistemul filozofic cunoscut sub numele de *Cabala*, care a exercitat o influență de mare anvergură asupra gândirii Europei în timpul Evului Mediu târziu, numără șaptezeci și doi de termeni pentru divinitate, iar cu multe dintre aceste nume ne vom întâlni în cursul cercetărilor de față.

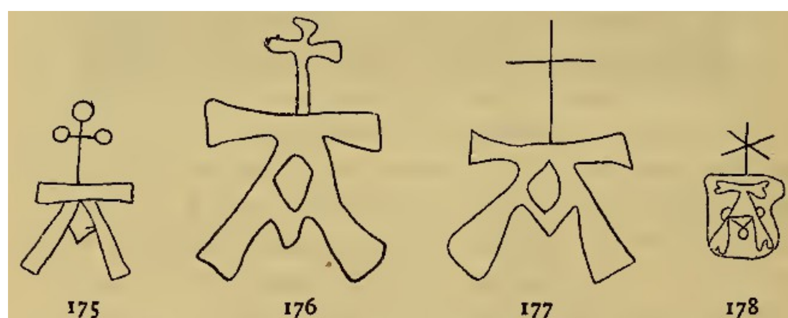
Caracterele din fig. 174 formează Tetragrammaton-ul ebraic sau numele misterios cu patru litere al puterii creatoare. Derivat din și combinând în el însuși formele trecut, prezent și viitor ale verbului "a fi", Tetragrammaton a fost venerat ca simbol al imuabilului Eu sunt.

---

78 Cf. *Egyptian Religion,* E. A. Wallis Budge.
79 Cf. *The Original Religion of China,* John Ross.
80 *Rig Veda,* x. 82. din *Indian Poetry,* trad. de Romesh Dutt, p. 34.
81 *Brahma Knowledge,* L. E. Barnett, p. 14.
82 Cf. *Personal Religion in Egypt,* W. M. Flinders Petrie, pp. 122, 123.
83 *The Gnostics and their Remains,* C. W. King, 2nd ed., p. 321.
84 iv. 5.
85 Cf. *Mystical Traditions,* I. Cooper-Oakley, p. 286,

Se regăsește și în alte teologii decât cea ebraică, iar în forma trilaterală ***aum*** a fost folosit ca parolă în misterele egiptene. Printre mahomedani era considerat o silabă omniprezentă a cărei eficacitate vindeca mușcăturile șerpilor și îi readucea pe șchiopi, mutilați și orbi. Brahmanii susțin că toate riturile, oblațiile și sacrificiile vor dispărea; "*dar ceea ce nu dispare este silaba* ***aum****, deoarece ea este un simbol al lui Dumnezeu, Domnul ființelor create*"[86].

175 176 177 178

Combinația dintre **A** și **T** ilustrată aici este forma ebraică a lui Alfa și Omega, **T** (Tau) fiind ultima literă, iar **A** (Aleph) prima din alfabetul ebraic. Simbolul Alfa și Omega, Primul și Ultimul, nu s-a limitat la creștinism, ci a fost găsit în documentele egiptene. Expresia "ultimul" este în general înțeleasă greșit în această privință, implicația mai adevărată fiind sfârșitul ultimelor zile și începutul unei noi ere sau al unui nou început.[87]

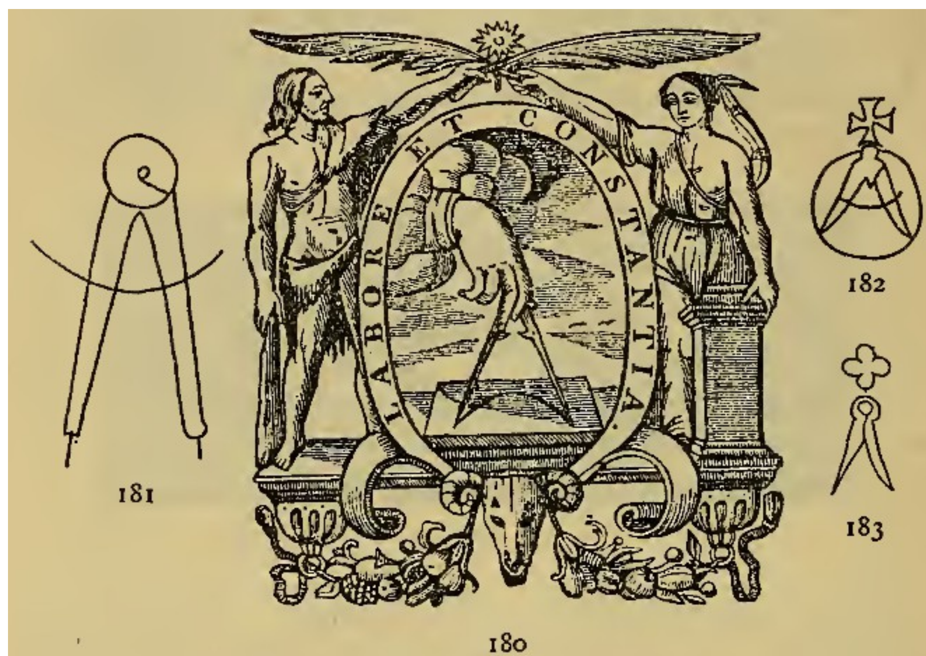
179

Legat de Alfa și Omega este cunoscutul porumbel. Porumbelul era considerat un simbol al Duhului Bun datorită cercurilor de pe gâtul său, ale căror culori erau considerate a reprezenta cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu sau razele prismei constituite de Trinitate.[88] De asemenea, se înțelegea că "*vocea blândă și insinuantă a țestoasei*" era un ecou pe pământ al vocii lui Dumnezeu[89]. Porumbelul era considerat un echivalent al Alfa și Omega deoarece valoarea numerică a cuvântului grecesc pentru porumbel, **801**, era aceeași cu valoarea numerică a literelor **AO** scrise invers[90].

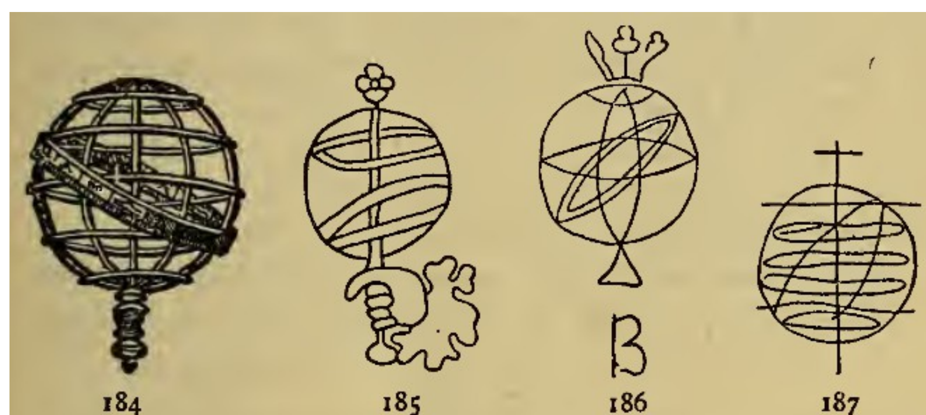
Fig. 181 este marca binecunoscută a marelui tipograf Christopher Plantin. Compasurile, cu sau fără Mâna lui Dumnezeu, erau semnul "*Celui care a fixat pământul și cerul și a măsurat firmamentul*". Există o referire în Proverbe[91] la faptul că Creatorul a pregătit Cerurile și a pus un

86 Cf. *A Lexicon of Freemasonry,* A. G. Mackey (articles "Jehovah," "Name of God", "Tetragrammaton").
87 Cf. *Encyclopaedia of Religion and Ethics* (articles A and O).
88 *Clothed with the Sun*$_3$ Anna Kingsford, p. 298.
89 *Solomon ami Solomonic Literature,* Moncure D. Conway, p. 123.
90 *Fragments of a Faith Forgotten (Fragmente ale unei credințe uitate),* G. R. S. Mead, p. 371.
91 viii. 27.

compas pe fața adâncului. Se spune că cele două vârfuri ale compasului reprezintă spiritul și materia, viața și forma; din acestea se produc toate complexitățile mantiei trecătoare și mereu schimbătoare a vieții unice în interiorul cercului, autoimpus de Ființa care a decretat limitele Universului sau Sistemului Său.

Autorii cărții *Calea perfectă* subliniază că, printre simbolurile și însemnele zeilor egipteni, nici unul nu este mai frecvent reprezentat decât Sfera. Această Sferă - ilustrată mai jos - era emblema Mișcării creatoare, deoarece Forța Manifestantă este rotativă; fiind de fapt "roata Spiritului Vieții" descrisă de Ezechiel ca o "roată într-o roată", întregul sistem al universului, de la planetă până la particula sa ultimă, rotindu-se în același mod.[92]

Insecta ilustrată în figurile. 188 și 189 este Scarabeul egiptean, simbolul Ființei autoexistente.

Scarabeul era venerat și venerat datorită frumuseții irizate a învelișurilor aripilor sale, dar mai ales datorită obiceiului său deosebit de a modela granule de noroi. "Sunt mulți cei care până în ziua de azi", spune Plutarh, "cred că specia scarabeilor nu are femelă, ci că masculii își aruncă

92 p. 167.

sperma într-o bulgăre rotund de pământ, pe care îl rostogolesc împingându-l cu partea din spate în spate - și asta imitând Soarele care, în timp ce se mișcă de la vest la est, întoarce cerul în sens invers"[93]. Egiptenii numeau scarabeul *Chepera*, un cuvânt care în egipteană înseamnă și "Ființă"[94].

În figura 190, scarabeul este asociat cu un vultur cu două capete - simbolul omnipotenței[95]. Vulturul cu două capete era venerat de hitiți ca emblemă a regelui cerului, iar pasărea hitită a soarelui este considerată a fi **Roc** magic al mitologiei orientale. Un cocoș - dușmanul de moarte al șerpilor - a fost cel care l-a purtat pe Sindbad Marinarul la o altitudine atât de mare încât a pierdut din vedere pământul, iar un **Roc** a fost cel care l-a transportat în valea diamantelor.[96] Mitologia Americii Centrale consemnează existența unei păsări mari numite "*Voc*" și o asociază cu un episod de înghițire a șerpilor.[97] Nativii australieni cred că păsările au fost zeii originari și că vulturul, în special, este o mare putere creatoare.[98]

190

Domnul Andrew Lang, care reproduce în *Custom and Myth* o ilustrație a "*Thunderbird*" nord-americană, observă că indienii roșii au avut întotdeauna, din câte știu europenii, obiceiul de a folosi imagini scrise pentru a-și păstra legendele, poemele și incantațiile.[99] Vulturul a fost identificat cu Zeus Tronatorul, iar vulturul european (a se vedea figura 192) se potrivește foarte bine cu *Thunderbird* indian-roșu ilustrat în figura 191.[100]

În perioada mozaică, vulturul era considerat o emblemă a Duhului Sfânt, iar reprezentarea sa cu două capete se spune că a consemnat porția dublă de Duh acordată în mod miraculos lui Elisei. Dante se referă la vultur ca la Pasărea lui Dumnezeu și înfățișează spiritele prinților ca formându-și oștile în figura unui vultur.

191 192

"Iată, cât de drept spre cer îi ține înalțați,
Cu aceste pene veșnice"[101]

---

93 *Isis și Osiris,*

94 Renouf, *Hibbert Lectures,* p. 217.

95 *The Migration of Symbols,* G. d'Alviella, p. 21.

96 Potrivit lui Swedenborg, pietrele prețioase semnifică adevăruri spirituale, iar monumentele din Egipt numesc pietrele prețioase pietre tari ale adevărului. Cf. *The Science of Correspondences*, E, Madeley, p. 363.

97 *The Popol Vuhy the Mystic and Heroic Sagas of the Kiches of Central America,* L. Spence, p. 20.

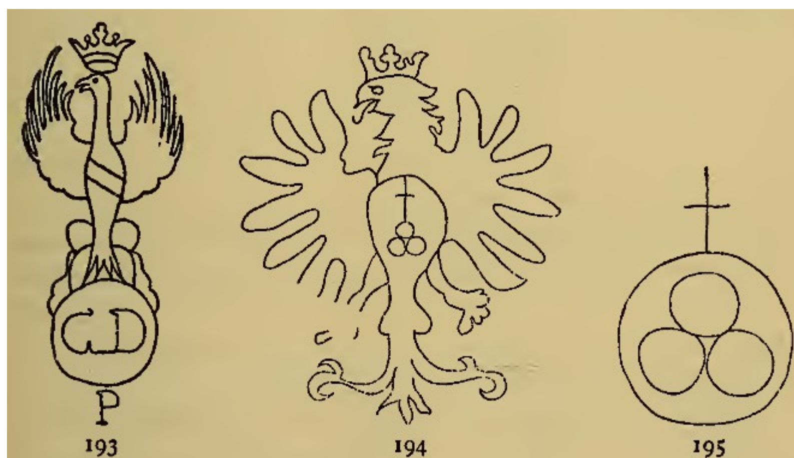
98 *Custom and Myth,* A. Lang, p. 54.

99 p. 294.

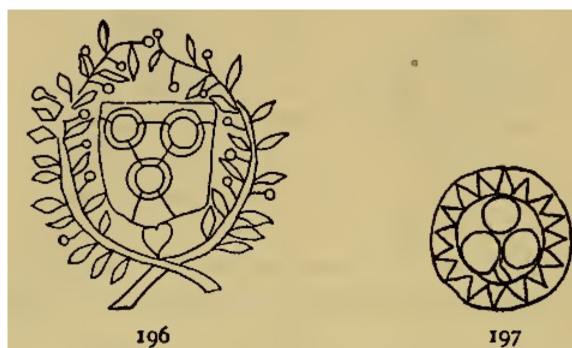
100 Din *Custom and Myth,* p. 298.

101 *Purgatory,* Canto ii.

În heraldică se întâlnește uneori un vultur pe vârful unei scări. Scara este *Scala perfectionis*, iar vulturul este scopul viziunii.

193 194 195

Ocazional, creatorii de embleme de vulturi au subliniat scopul desenelor lor prin adăugarea unui simbol suplimentar al Marelui Spirit. Crucea și cele trei cercuri din fig. 195 și de pe panoul din fig. 194 reprezintă tripla divinitate, "acea Trinitate și Unitate pe care o reprezintă acest triunghi globular într-o figură mortală și nemuritoare"[102]. Observați în fig. 196 coroana de măslin a Păcii și inima Iubirii.

196 197

Semnul modern al casei de amanet este o supraviețuire degradată a armelor familiei de Medici și, ulterior, a Lombardiei. Cele trei sfere de aur reprezentau odinioară tripla perfecțiune, aurul fiind metalul perfect, iar sfera sau cercul forma perfectă... În fig. 178, aceste trei cercuri ale perfecțiunii sunt asociate cu Aleph-Tau.

Cele trei principii ale Esenței Divine erau, de asemenea, reprezentate de o frunză de trifoi. Există o tradiție conform căreia Sfântul Patrick, predicând doctrina Trinității irlandezilor păgâni, a smuls un trifoi și l-a folosit ca obiect de lecție. Dar cuvântul ***samrakh*** este de origine arabă, iar trifoiul sau frunza cu trei lobi este un simbol mai vechi și mai răspândit decât creștinismul. Divinitatea a fost foarte general concepută ca fiind *triplă*, iar în templele în ruină din Orient și Occident emblema *trifoiului* este abundentă.

202

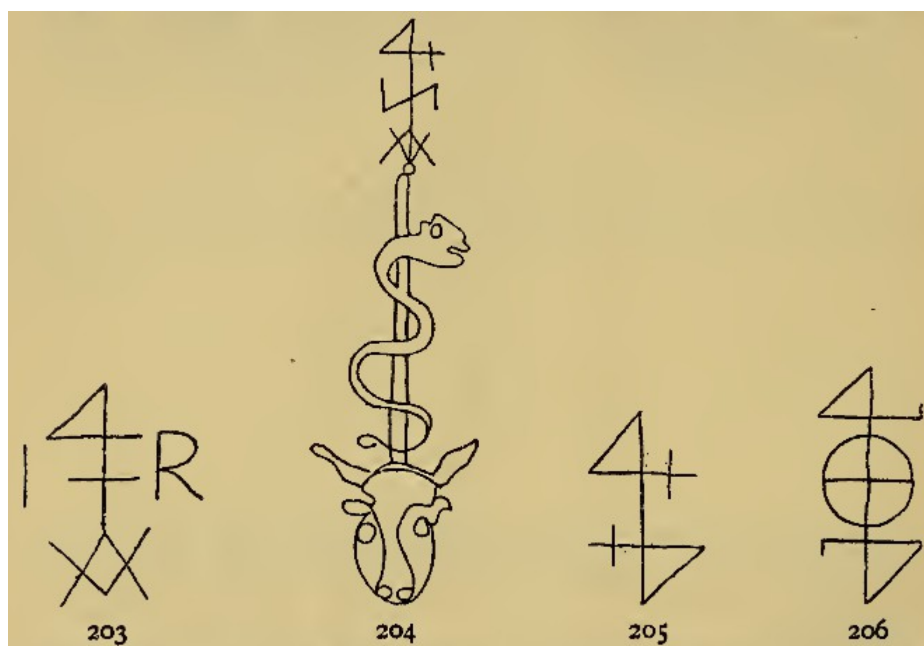
Numărul *patru* și cvadrifoiul erau considerate la fel de sacre pentru Spiritul Suprem ca și numărul *trei*. Potențialul Tetragrammaton era un cuvânt format din patru litere și aproape toate

102 *Microcosmus,* Purchas. London, 1619.

popoarele din antichitate posedau un nume pentru divinitate compus din *patru* litere[103]. La gnostici, Ființa Supremă era desemnată prin *patru*[104]. Pe această cifră sacrosanctă era administrat jurământul printre pitagoreici, care este dat de Jamblichus după cum urmează :-

"*Pe acel Nume pur cvadrilateral de sus,*
Eternul izvor și sursă a naturii,
Părintele tuturor sufletelor care trăiesc...
Pe el, cu jurământ credincios îți jur".[105]

Un motiv pentru această venerație față de cifra *patru* era egalitatea perfectă a celor patru laturi ale unui pătrat, niciuna dintre liniile de delimitare nu le depășea pe celelalte cu un singur punct.[106] De aici a devenit un simbol geometric al echității și dreptății Divinității, "în care nu locuiește nimic inegal".[107] Nu de puține ori, 4 geometric a fost folosit pentru a desemna punctul suprem și vârful ascensiunii. Astfel, este folosit în fig. 204 și 203. În acestea din urmă, inițialele **I.R**. vor desemna pe *Iisus Redemptor.*

Uneori, cifra 4 este dublată, astfel încât se citește fie în sus, fie în jos. Un corespondent a sugerat că cercul din fig. 206 reprezintă lumea rotundă și că cei doi *patru* simbolizează pasajul: "*Unde mă voi duce de la Duhul Tău? sau unde voi fugi de la prezența Ta? Dacă mă voi înălța la cer, Tu ești acolo; dacă îmi voi face patul în iad, iată, Tu ești acolo*"[108]. Vulturul de aici este marcat cu 4 în sus și 4 în jos.

Printre simbolurile antichității, probabil cel mai răspândit este crucea cu patru brațe, cu linii în unghi drept la fiecare braț, cunoscută sub numele de *svastika*. Ea se găsește în Scandinavia, Persia, India, Mexic, Peru, Grecia, Scoția și în cimitirele preistorice din America de Nord, unde pare să fi fost întotdeauna asociată cu cultul soarelui. Semnificația care i se atribuie cel mai adesea este "*Este bine*", cuvântul sanscrit având în el rădăcinile "a fi" și "bine". Doamna G. F. Watts îl descrie ca fiind "*un semn de binefacere care indică faptul că labirintul vieții poate să deruteze, dar cărarea Luminii trece prin el*". "Este bine" este numele căii, iar cheia vieții veșnice se află în labirintul

103 **Adad** asirian; **Amun** egiptean; **Sire** persan; **Theos** grec; **DEUS** latin; **GOTT** german; **DIEU** francez; **Esar** turcesc; **ALLAH** arab; cf. *Numbers; Their Occult Power and Mystic Virtue*, W. Wynn Westcott, p. 22.

104 *The Gnostics,* C. W. King, 2nd ed., p. 307.

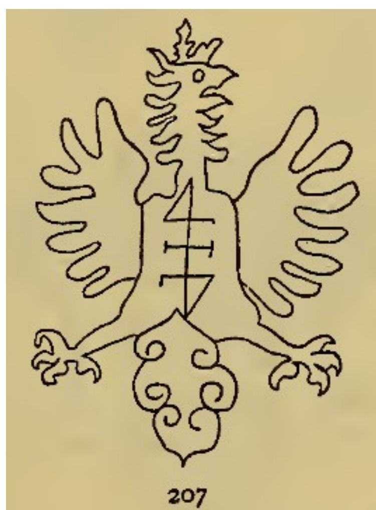
105 Cf. *A Lexicon of Freemasonry,* Mackey, p. 348.

106 *Isis Unveiled,* H. P. Blavatsky, i. 9.

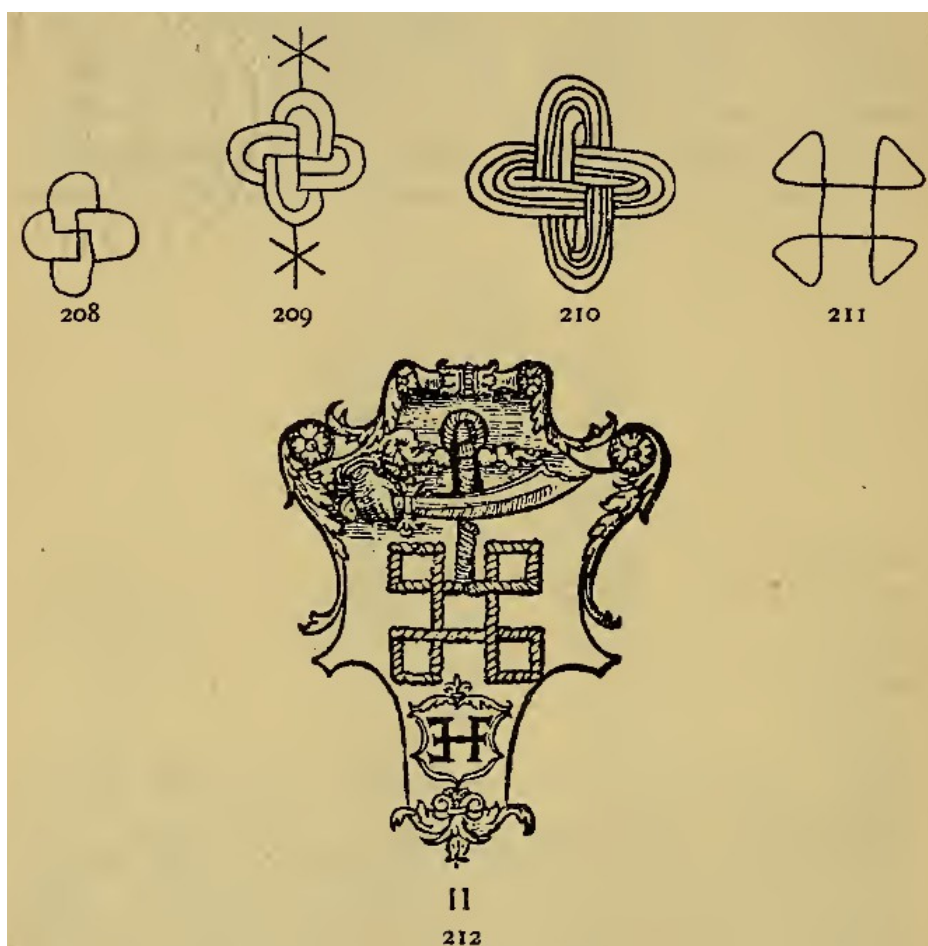
107 Pe o casă veche din Peebles este sculptată cifra 4, susținută de o figură masculină și una feminină. Pe inscripție se poate citi: "We love Equity/Noi iubim echitatea"

108 Psalm cxxxix. 7-10.

ciudat pentru cei pe care Dumnezeu îi conduce.[109]

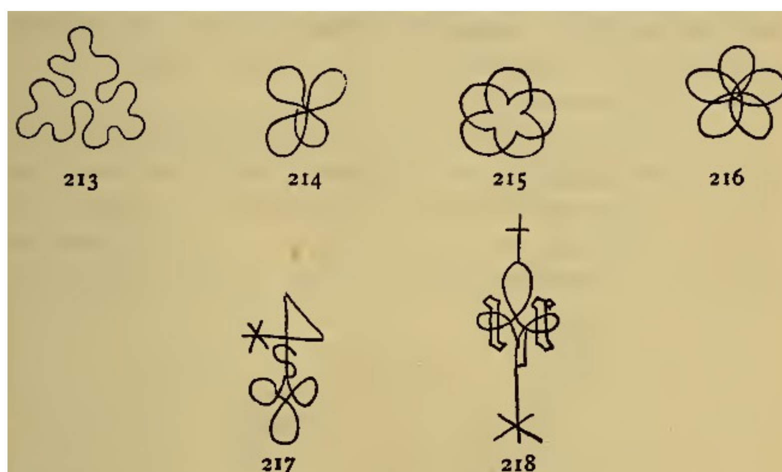
Svastika poate fi văzută împletită în centrul desenelor labirintice ilustrate în figurile. 208 și 209.

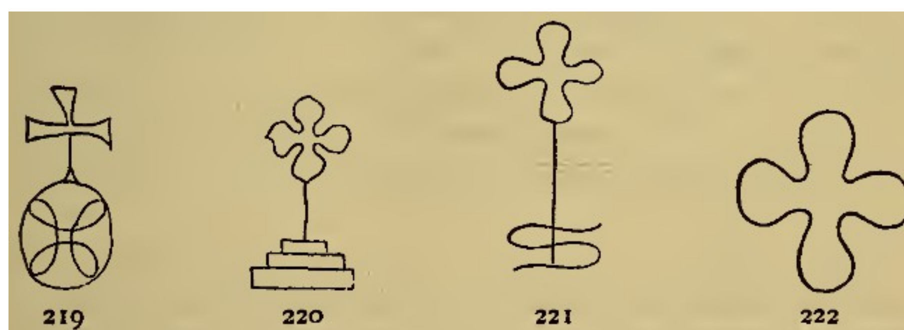
Aceste trasee, cunoscute în Italia sub numele de "noduri ale lui Solomon", apar în forme mai mult sau mai puțin complicate și sunt frecvent întâlnite pe crucile celtice. Fără început și fără sfârșit, ele erau considerate embleme ale Insesizabilității divine, și nu era neobișnuit să le răsucească în forme specifice, astfel încât să constituie simboluri suplimentare în cadrul simbolurilor. De regulă, ele erau trasate în trei sau patru forme, dar figura 215 - o excepție deosebit de ingenioasă - este o trasare nesfârşită a trei triplete de frunze de trifoi, centrul este o stea cu cinci raze, iar întregul are forma unei flori. Fig. 216 formează, de asemenea, floarea și steaua. Fig. 218 este un trifoi asociat cu

109 *The Word in the Pattern,* p. 15,

crucea de Lux și cu inițialele lui Jesus Redemptor.

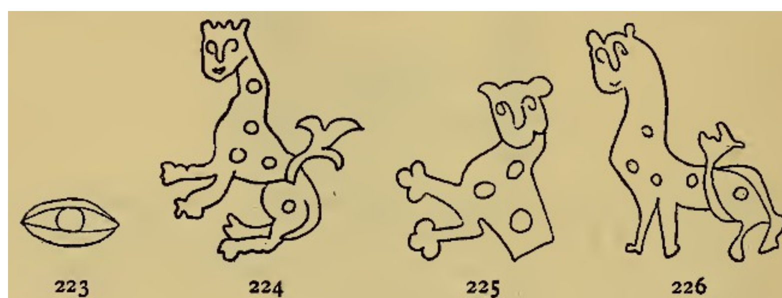

Meandrul cvadruplu din centrul fig. 219 poate fi localizat în India și se găsește ocazional, ca în fig. 220, sub forma unui calcaneu. Fig. 221 și 222 prezintă variante ale aceleiași idei. Există un exemplu interesant de sculptură cu noduri pe fontul bisericii parohiale din Dollon, unde arhitectul a țesut o serie de cifre opt-opt, așa cum s-a menționat, fiind simbolul Regenerării.

În Labirintul, Komensky își întărește colegii de suferință cu asigurarea: "*Avem un gardian, un protector, un apărător foarte atent - Dumnezeu Însuși, Atotputernicul: de aceea să ne bucurăm*"[110].

Fig. 223 înfățișează Ochiul Atotputernicului, prevăzător, vigilent și nesupus somnului, o emblemă familiară în India și cunoscută în Egipt sub numele de Ochiul lui Horus sau al lui Osiris. Observatorul însuși era simbolizat de Panteră sau Leopard[111], probabil datorită petelor asemănătoare cu ochii de pe pielea sa. În Egipt, pielea pătată a unui leopard era întotdeauna suspendată lângă imaginile lui Osiris, care era el însuși reprezentat ca un leopard ghemuit, surmontat de un ochi deschis. Plutarh spune că numele Osiris ar fi fost înțeles ca **Os** = mulți și **Iri** = ochi, adică "cel cu mulți ochi".[112]

Figurile 224-226 înfățișează "Cel de neînțeles, prevăzut cu nenumărați ochi după care toată

110 P. 234.

111 Termenii "leopard" și "panteră" par să fi fost folosiți în mod indiferent și fără discriminare - "Leoparzii" din heraldică sunt uneori pantere sau lei, iar pielea de panteră a lui Bacchus și Pan este pătată ca cea a unui leopard.

112 *Isis and Osiris.*

natura tânjește în moduri diferite"[113], iar coada din figura 224 este răsucită în mod vizibil sub forma unei flori de Lis. Era o metodă preferată a simboliștilor de a folosi cozile creaturilor lor simbolice și se întâlnesc numeroase exemple ale acestui obicei.[114] În personalitatea lui Iisus Hristos, misticii au salutat punctul culminant divin al tuturor tipurilor și divinităților precedente, de aceea se vorbea uneori despre Iisus ca despre *Rabbi Ben Panther* și se spunea că ar fi fost fiul unei Pantere. Unii mistici presupun că acesta ar fi un joc de cuvinte grecești **pan** și **theos**, și că ar însemna "toți zeii".[115]

Vechea superstiție conform căreia respirația panterei era atât de dulce și parfumată încât îi atrăgea pe oameni, animale și vite să o inhaleze, se datorează, după toate probabilitățile, unei fabule uitate. Respirația înseamnă spirit, iar în respirația panterei era probabil figurată dulceața suflului vieții sau a Duhului Sfânt. Aerul, respirația și vântul au fost sinonime la nivel mondial pentru spirit, iar în multe limbi cuvintele pentru suflet, spirit, aer și respirație sunt identice.[116] Spiritul suprem pare să fi fost conceput inițial, în multe direcții, ca fiind Aerul blând și Vântul puternic. Indienii din America de Sud îl venerau pe **Hurakan**, "vântul puternic", de unde provine cuvântul nostru "uragan". Jupiter era divinitatea vântului, a ploii și a tunetului, iar băștinașii din Noua Zeelandă considerau vântul ca fiind un indiciu al prezenței lui Dumnezeu[117].

Un imn numit "respirație" sau "*haha*", o invocație către vântul mistic, este pronunțat de preoții maori la inițierea tinerilor în misterele tribale.[118] Printre riturile religioase ale națiunilor antice, niciunul nu era mai universal decât folosirea unui instrument cunoscut în zilele noastre în Anglia sub numele de "*swish*", "*buzzer*", "*whizzer*", "*boomer*" sau "*bullroarer*". Această jucărie din zilele noastre a fost descrisă de profesorul Haddon ca fiind probabil cel mai vechi, mai răspândit și mai sacru simbol religios din lume.[119] Ea constă într-o placă de lemn care, atunci când este legată de o bucată de sfoară și învârtită rapid, emite un zgomot strident, fremătător și nepământean. Băștinașii australieni, printre care *turndumul* sau Bullroarer este încă în uz, susțin că le permite vrăjitorilor lor să zboare până la cer.[120] O femeie credea că, în sunetul unui Bullroarer, l-a auzit pe Marele Spirit australian "coborând într-un zgomot puternic și vijelios"[121]. Bullroarerul, folosit întotdeauna ca instrument sacru, este încă folosit în New Mexico, în Peninsula Malay, în Ceylon, în Noua Zeelandă, în Africa și în Australia, iar sub numele de *Rhombus* a figurat în mod proeminent în misterele Greciei antice. Domnul Andrew Lang, descriind o expoziție la *Royal Institution*, spune că, atunci când a fost învârtit prima dată în jurul lui, nu a făcut nimic deosebit, dar că, atunci când s-a încălzit la lucru, a produs "*ceea ce poate fi descris cel mai bine ca un zgomot puternic și vijelios, ca și cum o ființă supranaturală ar fi zburat și ar fi bâzâit din aripi cu un vuiet înfricoșător*"[122].

Rasele primitive își închipuie că, imitând orice efect pe care doresc să îl producă, îl produc de fapt; că aprinderea focului provoacă lumina soarelui, stropirea cu apă aduce ploaia și așa mai departe.[123] Există astfel o mare probabilitate ca misteriosul și până acum deconcertantul toboșar să fi fost folosit pentru a chema sau evoca Spiritul Suprem. Ezechiel descrie vocea Duhului ca fiind "un mare vuiet"[124], iar în Faptele Apostolilor se face o referire similară la "un sunet din cer ca un vânt puternic care bate cu putere"[125].

---

113 Cf. *The Gnostics,* King, p. 92.

114 Un simbol mithraic bine cunoscut era un taur cu smocul de păr de la capătul cozii răsucit în trei spice de porumb cu barbă.

115 *Clothed with the Sun,* Anna Kingsford, p. 134.

116 Cf. *Religion: its Origin and Forms,* J. O. MacCulloch, p. 71.

117 *Custom and Myth,* A. Lang, p. 36.

118 *Ibid,*

119 *The Study of Man,* p. 327.

120 *Custom and Myth,* p. 35.

121 *Ibid.,* p. 35.

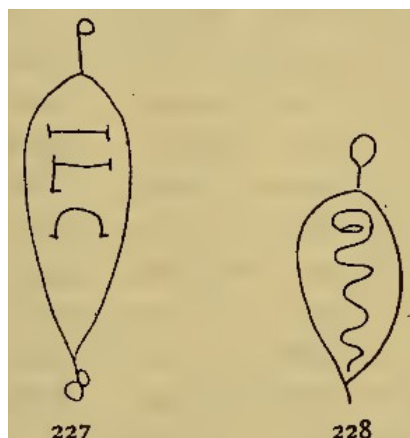
122 *Ibid.,* p. 31.

123 J. G. Frazer, *The Golden Bough,* iii. p. 121.

124 iii.12

125 ii. 2. Dionysos, care poseda mai multe dintre atributele atribuite ulterior lui Iisus Hristos și la ale cărui ritualuri era folosit Bullroarer, a fost numit Bromius, adică cel care răcnește, și uneori era numit Părintele Răcnitor: cf. *The Gnostics, King*, p. 126. Pantera era sacră pentru Dionysos.

Obiectele reprezentate în fig. 227 și 228, trebuie, cred, să fie considerate ca reprezentând Bullroarere. Există exemple în British Museum care variază de la această formă de frunză de laur până la cea a unui romb de diamant. Termenul grecesc *Rhombus* implică faptul că vechile bullroarere aveau formă de romb.

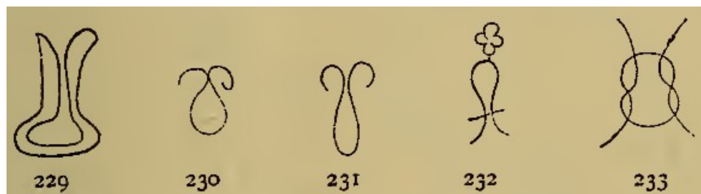
Un scriitor din *The Hibbert Journal*[126] subliniază că în Australia, ca și în prezent în Scoția, bullroarer-ul este privit ca o "vrajă a tunetului". Vuietul său reprezintă murmurul tunetului și, în cuvintele unui localnic australian, "*Tunetul este vocea Celui (arătând în sus) care cheamă ploaia să cadă și să facă ca totul să crească nou*". Este greu de stabilit dacă această idee de "a crește nou" se aplica pur și simplu naturii fizice sau dacă era înțeleasă într-un sens poetic și mistic; dar leitmotivul "a muri pentru a trăi" se regăsește de-a lungul ceremoniilor de inițiere din Australia.[127] Printre misticii europeni din Evul Mediu, se pare că bullroarer-ul era considerat o emblemă a puterii regeneratoare a Duhului Sfânt. Cifra regeneratoare opt este evidentă pe fig. 227, iar pe fig. 228 apare un șarpe executat grosolan, simbol al regenerării. Niciun animal de pe câmp nu a avut atâtea lecții exemplificate prin atributele sale ca șarpele. Desprinderea pielii sale uzate a dus la adoptarea sa ca simbol al renașterii spirituale, dar s-a văzut, de asemenea, că există o analogie strânsă între târârea șarpelui în țărână și atitudinea materialismului, care distruge pământul. Astfel, același obiect servea uneori drept simbol a două idei diametral opuse, iar în alegorie ne întâlnim la fel de constant cu Șarpele cel Rău ca și cu Șarpele cel Bun. Șarpele materialismului - mai subtil decât orice animal de pe câmp - a fost cel care a sedus-o pe Eva în Eden. În timpul peregrinărilor israeliților, simbolismul dublu al șarpelui este adus în juxtapunere în povestea că copiii lui Israel au fost mușcați mortal de șerpi și că doar cei care au privit șarpele înălțat de Moise au fost vindecați. Există o legendă maori conform căreia Cerul și Pământul au fost cândva unite, dar ulterior au fost despărțite de un șarpe.[128] Misiunea misticilor și a poeților a fost aceea de a ataca materialismul și de a reuni din nou Pământul și Cerul despărțite. Ideea că șarpele simboliza materialismul elucidează multe dușmănii tradiționale, dar fictive, cum ar fi cea dintre Cerb și șerpi și cea dintre *Roc* și șerpi.

Mistica a susținut întotdeauna că mulțimea de atomi învârtiți, numită "materie", dar pe care știința a fost incapabilă să o reducă la forma sa finală sau să o definească, este nesubstanțială și ireală, și că singura substanță din acest univers este Forța invizibilă numită Spirit, o forță care este singura care modelează și controlează materia după dorința sa, precum lutul în mâinile unui olar. Ei au predicat la vreme și în afara timpului, dogma că Spiritul este permanent, iar materia o simplă aparență. Printre alte rămășițe mistice din trecut, Francmasoneria a moștenit și a păstrat tradiția unei "legături mistice", descrisă ca fiind "*acea legătură sacră și inviolabilă care unește oameni cu cele mai discordante opinii într-o singură legătură de frați, care nu dă decât o singură limbă oamenilor din toate națiunile și un singur altar oamenilor din toate religiile*"[129].

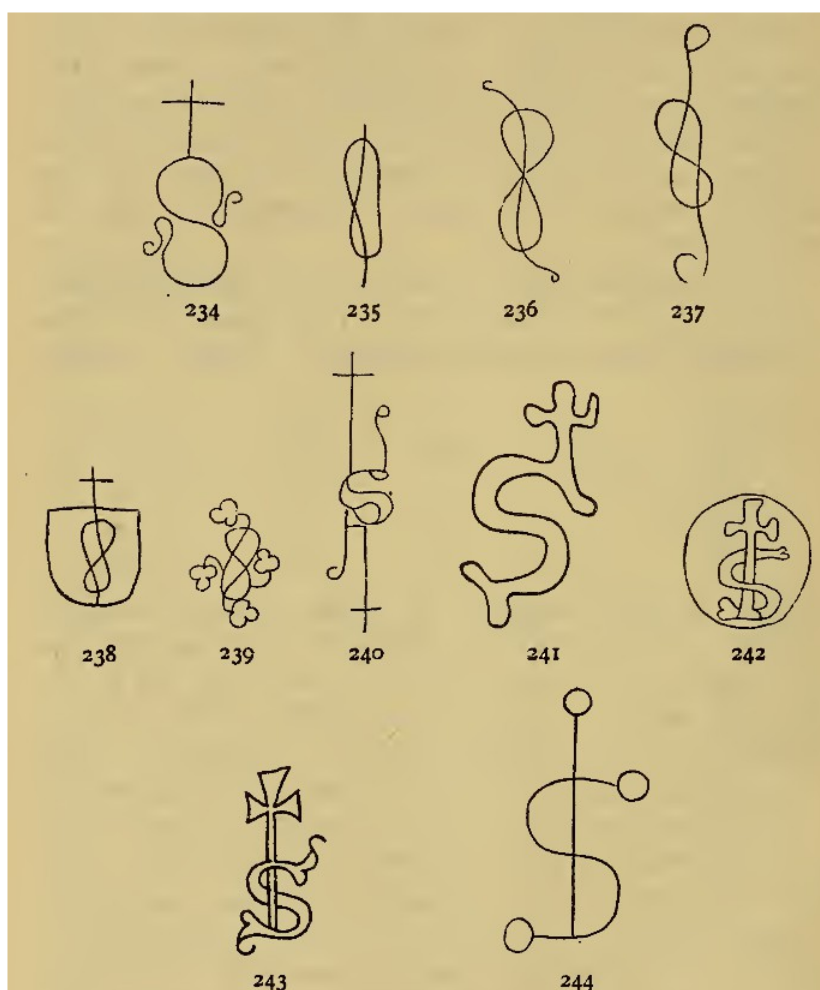
Această legătură misterioasă de unire nu poate fi altceva decât Spiritul, Influența care leagă în rudenie mințile cu gusturi asemănătoare și care leagă Pământul de Cer. La Mons. Briquet se află

126 Vol. viii. No. 2, pp. 406-410.
127 *Melanges d'Histoire des Religions*, H. Hubert și M. Mauss, Paris, 1909, p. 131.
128 *Custom and Myth,* p. 46.
129 *A Lexicon of Freemasonry*, Mackey, p. 227.

câteva obiecte pe care el le descrie ca fiind "croșete", dar care în realitate sunt legături (vezi figurile 229-231). În fig. 232, veriga este atașată la emblema cvadruplă a Divinității, emblemă care a fost atașată și la compasul din fig. 183 ; iar în fig. 233, întrepătrunderea a două verigi formează o legătură mistică care sugerează cel de-al optulea Regenerator.

Unele dintre aceste legături sau noduri sunt o combinație a "**S**"-ului din Spiritus și a cifrei opt. Extremitățile S-ului octogonal din fig. 234 sunt două **S**-uri, reprezentând Sanctus Spiritus. Din S-ul din fig. 221, se ridică *cvadrifoiul*, iar "terminațiile" din fig. 239 sunt patru *trefoi*. În fig. 244 au fost introduse cele trei cercuri ale perfecțiunii, iar în fig. 240, inferența celor patru în sus și în jos a fost furnizată de cruce.

În figurile. 241 și 243, S-ul atotcuprinzător este sfințit cu o cruce, iar în fig. 242 este înconjurat de cercul perfecțiunii eterne. Misticii erau verigi într-un lung lanț de tradiție spirituală ; ei erau unitățile unei procesiuni despre care se credea că pornea din Epoca de Aur și din țara Cerului. Limbile misticismului au fost, în general, poeții care au susținut că:

"*De la Cuvânt, se aprinde Cuvântul,*
Dintr-o scânteie se aprinde lumea:
Așa prin legături de aur extinse,
Versete cu versete se împletește Cântecul"[130].

130 Cf. *The Popular Poetry of the Finns,* C. J. Bilison, p. 7.

În *The Advancement of Learning*, Bacon se referă la "*acea fabulă excelentă și divină a Lanțului de Aur, și anume că oamenii nu au fost capabili să-l atragă pe Jupiter pe pământ; dar, dimpotrivă, Jupiter a fost capabil să-i atragă în ceruri*". În *Eseuri*, el scrie : "*O încercare mică sau superficială a Filosofiei poate înclina mintea Omului spre Ateism ; dar o tragere completă a acesteia readuce mintea înapoi la Religie. Pentru că la intrarea în Filosofie, când cauzele secunde, care sunt alături de simțuri, se oferă minții Omului, iar mintea însăși se lipește de ele și locuiește acolo, se poate strecura o uitare a Cauzei Celei Mai Înalte ; dar când omul trece mai departe și privește dependența, continuarea și confederația cauzelor, precum și lucrările Providenței, atunci, conform alegoriei poeților, el va crede cu ușurință că cea mai înaltă linie a lanțurilor naturii trebuie să fie legată la picioarele șevaletului lui Jupiter*".

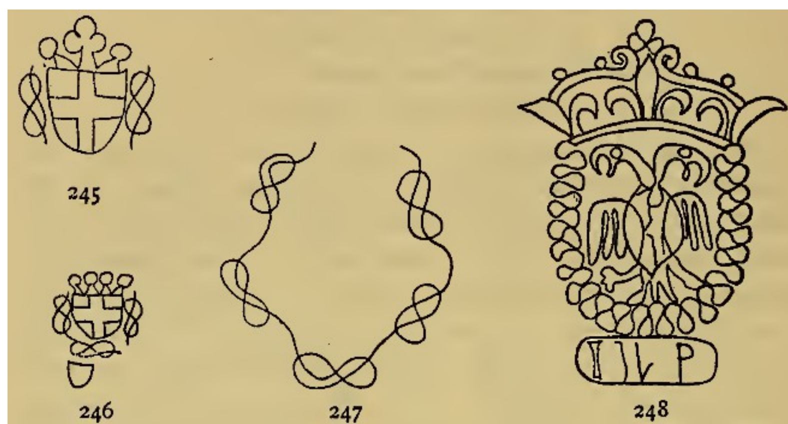
Tennyson exprimă această idee în cupletul: -

"*Întregul pământ rotund este în toate felurile*
Legat cu lanțuri de aur de picioarele lui Dumnezeu"[131].

și la același lanț se referă Blake în versurile cunoscute: -

"*Îți dau capătul unui șir de aur,*
Doar înfășoară-l într-o minge;
Te va conduce la poarta Raiului,
Construit în zidul Ierusalimului".

Uneori, șirul de aur era reprezentat prin opt noduri asemănătoare cu cele din fig. 246 și 247, dar forma cea mai obișnuită era o succesiune de **S**-uri simple, ca în fig. 248, unde lanțul înconjoară Vulturul Omnipotenței.

245
246
247
248

În lanțul interior al brațelor Ierusalimului au fost împletite **S** de la Spiritus, **R** de la Regeneratio și legătura mistică în formă de opt. Printre ornamentele de margine ale lanțului de pe placa de carte din secolul al XVII-lea, ilustrată în figura 250, vor fi observate inițialele S și SS.

COAT OF ARMS OF JERUSALEM
249
250

Shakespeare descriind simbolurile nobilimii purtate la botezul reginei Elisabeta detaliază:

131 *Passing of Arthur.*

"*gulere de **SS***". Acestea, la fel ca și alte accesorii ale heraldicii, erau cândva simbolice, iar colierul de **SS** reprezenta lanțul de aur al Sanctus Spiritus. Un **S** solitar poate fi citit aproape invariabil ca Spiritusy un **SS** dublu ca Sanctus Spiritus, iar un **SSS** triplu ca cele trei aclamații, *Sanctus! Sanctus! Sanctus!* Trei **S**-uri în formă de opt care formează numărul **888** au avut semnificația suplimentară "Isus", valoarea numerică a literelor J, E, S, U, S, fiind exact 888. Printr-o metodă de calcul similară, numărul 666 a fost recunoscut ca fiind "semnul fiarei".

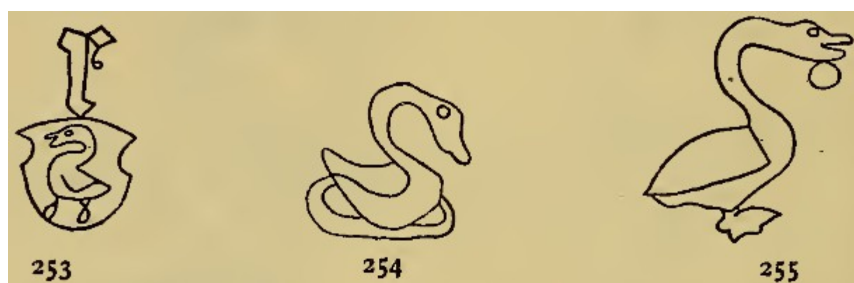

În *Fragmente ale unei credințe uitate*, dl Mead spune că puterea generatoare era numită nu numai vânt, ci și șarpe, "acesta din urmă din cauza sunetului șuierător pe care îl produce"[132].

Semnificația emblemelor gâștelor de aici m-a nedumerit multă vreme, până când mi-a venit ideea că flacăra care iese din gură a fost menită să reprezinte șuieratul gâștei.

Nu există prea multe îndoieli că aceasta a fost o presupunere norocoasă ; că s-a presupus că gâsca era plină de Duhul Sfânt și că șuieratul ei sibilinic a fost înțeles ca fiind emisia de Duh. Cuvântul *gâscă* este în mod evident aliat cu ***goost***, forma antică a cuvântului ***ghost***, adică spirit. În limba anglo-saxonă, gâscă se spunea **gos**, ceea ce ne duce din nou la **ghost** sau **ghoost**, așa cum era uneori ortografiat.[133] Plutarh spune că "*egiptenii dau numele de Jupiter respirației*";[134] Probabil că din acest motiv gâsca sau pasărea respirației era sacră pentru Iunona, femeia lui Jupiter. Poate că din același motiv, Hindușii îl reprezintă pe Brahma, Suflul Vieții, ca fiind călare pe o gâscă, iar egiptenii l-au simbolizat pe Seb, tatăl lui Osiris, ca fiind o gâscă pe care o numeau "Marele Cântăreț"[135].

Conform teoriei hinduse a creației, Spiritul Suprem a depus un ou de aur, strălucitor ca Soarele, și din acest ou de aur s-a născut Brahma, progenitorul Universului - Egiptenii aveau o poveste similară și descriau soarele ca fiind un ou depus de "gâsca primordială", despre care, mai târziu, s-a spus că ar fi un zeu.[136] Este probabil că basmul nostru despre gâsca care a depus ouă de aur este o relicvă a acestei mitologii foarte vechi. În fig. 254, gâsca este văzută stând pe cuibul ei, iar în fig. 255 este asociată cu tradiționalul său ou.

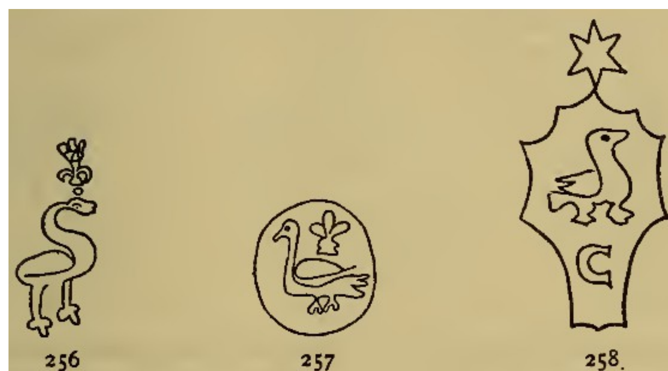

Sugestia care stă la baza poveștii despre gâsca ucisă a ouălor de aur pare a fi aceea că Spiritul sau Inspirația este furnizorul magic de comori zilnice și perpetue; și că prostul care își ucide gâsca este materialistul intransigent care ucide imaginația. "*Litera ucide, Spiritul dă viață*".

În fig. 252, "pasărea binecuvântată" stătea pe vârful unui munte ; în fig. 256, ea simbolizează o Cale spre regenerare ; deasupra fig. 258 se află Steaua dimineții, iar deasupra fig.

132 p. 15.
133 Skeat, *Etymological Dictionary.*
134 *Isis și Osiris.*
135 Renouf, *Conferințele Hibbert*, p. 111. Numele egiptean pentru un anumit tip de gâscă era Set.
136 *Religia Egiptului Antic*, W. M. Flinders Petrie, p. 68. Potrivit domnului Baring-Gould, Roc din *Nopțile Arabe* "clocește deasupra marelui său ou luminos, soarele"; cf. *Curious Myths of the Middle Ages*, p. 411.

257, Floarea de Lys a Luminii.

Misticii se considerau pe ei înșiși niște gâște veghetoare și neadormite, iar emblemele gâștelor, pe care le luăm acum în considerare, ilustrează probabil profeția lui Isaia: "*El va ridica un steag către națiunile de departe și le va șuiera de la marginile pământului; și iată că vor veni cu repeziciune; nimeni nu se va obosi și nu se va poticni printre ele; nimeni nu va adormi și nu va dormi*"[137]. Cu aceasta poate fi comparată și profeția lui Zaharia : "*Mergeau pe drumul lor ca o turmă, erau tulburi pentru că nu era păstor. Eu voi șuiera pentru ei și îi voi aduna, căci i-am răscumpărat; și vor crește așa cum au crescut. Îi voi semăna printre popoare: și își vor aduce aminte de Mine în țări îndepărtate; vor trăi cu copiii lor și se vor întoarce*"[138]. Surmontarea din fig. 253 este **R** a celor regenerați sau răscumpărați. Sfințenia originară a gâștei poate explica expresia noastră, "gâsca prostuță", cuvântul *prostuță* fiind de proveniență pioasă și însemnând inițial binecuvântată, fericită, inocentă și blândă. În momentul invaziei lui Cezar, gâsca era ***tapu*** pentru britanici.[139] Nu există niciun temei pentru ideea populară că gâsca este în vreun fel o pasăre prostuță, ci, dimpotrivă, este descrisă de cei care i-au studiat obiceiurile ca fiind "cea mai înțeleaptă pasăre din Europa".[140] O rudă simbolică a gâștei "prostuțe" este oaia "prostuță", care în fig. 259 - 261 este văzută în aspectul tradițional al Agnus Dei care ridică Însemnul lui Hristos.

Mielul cu lâna sa de zăpadă era simbolul blândeții, al inocenței și al purității. O mare parte din poezia pastorală este reprezentativă pentru ceva mai mult decât filantropia arcadiană, iar păstorii și păstorițele poeților nu de puține ori sunt alegorice. Cu intuiție mistică un poet modern a scris bine:

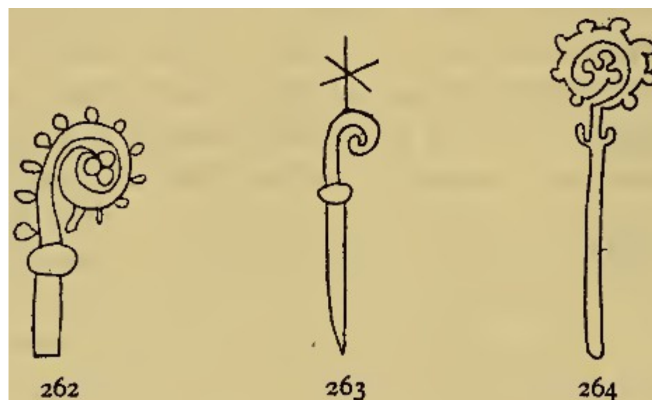
"Umblă, doamna plăcerii mele,
O păstoriță de oi;
Turmele ei sunt gânduri.
Ea le păstrează albe,
Ea le păzește de abrupt;
Ea le hrănește pe înălțimea parfumată
Și le împăturește pentru somn"[141].

137 v. 26-27.
138 Chap. x.
139 Rhys (Sir J.), *Hibbert Lectures,* p. 175.
140 Cf. *Animals, Artisans, and Other Studies of Birds and Beasts,* C.J. Cornish.
141 Mrs Alice Meynell.

În alegorie există de obicei trei semnificații atribuite fiecărui simbol, astfel - luând ca exemplu oaia - există cele trei grade: (i) gândurile albe și inocente ale minții; (2) omul însuși care a devenit mielușel; (3) "Mielul lui Dumnezeu": în mod similar, există: (1) cel care își conduce și păstorește propriile gânduri; (2) cel care își păstorește semenii; și (3) supremul Păstor cel Bun. Se spune că îngerul Domnului ar fi anunțat venirea lui Hristos tocmai păstorilor care își păzeau turmele noaptea. Așa cum, potrivit lui Isaia, gâștele vigilente și neadormite au fost adunate și grupate, tot așa Ezechiel adună și oile: "*Căci așa zice Domnul Dumnezeu: Iată, Eu, Eu însumi, voi cerceta oile Mele și le voi căuta. Precum un păstor își caută turma în ziua în care se află printre oile sale risipite, așa voi căuta și Eu oile Mele și le voi izbăvi din toate locurile unde au fost risipite în ziua noroasă și întunecată. Le voi scoate din mijlocul popoarelor, le voi aduna din țări, le voi aduce în țara lor și le voi paște pe munții lui Israel, lângă râuri, și în toate locurile locuite ale țării. Îi voi paște într-o pășune bună, și pe munții cei mai înalți ai lui Israel va fi pășunea lor; acolo vor sta într-o pășune bună și într-o pășune grasă vor paște pe munții lui Israel. Voi paște turma Mea, și le voi face să se culce, zice Domnul Dumnezeu. Voi căuta ceea ce s-a pierdut și voi aduce înapoi ceea ce a fost alungat, voi lega ceea ce era rupt și voi întări ceea ce era bolnav.* "*Astfel*", conchide Ezechiel, "*vor ști că Eu, Domnul Dumnezeul lor, sunt cu ei și că ei, casa lui Israel, sunt poporul Meu, zice Domnul Dumnezeu. Și voi, turma Mea, turma pășunii Mele, sunteți oameni, și Eu sunt Dumnezeul vostru, zice Domnul Dumnezeu*"[142].

Petru, îndemnându-i pe bătrânii din rândul ascultătorilor săi să pască turma lui Dumnezeu până când se va arăta Păstorul cel Mare[143], observă: "*Ați fost ca niște oi rătăcite, dar acum v-ați întors la Păstorul și Episcopul sufletelor voastre*"[144].

Bâtele pastorale de față sunt simboluri ale Bunului Păstor și ale Episcopului tuturor sufletelor. Crucea de lumină surmontează fig. 263, iar fig. 262 și 264 se deosebesc prin Treflă a Divinității.

Ideea unui Păstor sau Alimentator ceresc, dătător al Nectarului divin, este comună aproape tuturor credințelor primitive.

De fapt, după secolul al optulea, creștinismul a renunțat în mare măsură la folosirea emblemei Bunului Păstor, deoarece era larg folosită de evrei și păgâni.[145] În literatura hermetică din Egipt (300 î.Hr. ?), Dumnezeu este menționat ca fiind Păstorul și Regele care conduce prin lege și dreptate și care își desemnează Logosul ("Cuvântul făcut trup, Fiul Său cel întâi născut") să aibă grijă de turma sacră.[146]

Această turmă sfântă număra nu numai oi, ci, fără îndoială, și gâște și boi, și există anumite inscripții creștine timpurii în care neofitele sunt numite "vițel de lapte"[147]. Se spune că Apollo era posesorul unei turme de vite sacre și că, drept pedeapsă pentru nerespectarea lor, distrugerea s-a

142 XXXIV
143 I, V
144 I, iii. 25
145 *The Romance of Symbolism,* S. Heath, p. 122,
146 Cf. *The Hymns of Hermes,* G. R. S. Mead. De asemenea *Personal Religion in Egypt before Christianity,* W. M. Flinders Petrie, *passim.*
147 Cf. *The Quest,* vol. i. p. 631.

abătut asupra unor discipoli indisciplinați ai lui Ulise. Turma sacră de "*vite cu coarne curbe, distribuitoare de lapte în gospodărie*" reapare în legendele tradiționale ale Finlandei, care sunt deosebit de interesante, deoarece păstrează un procent excepțional de tradiție caldeeană. Se presupune că finlandezii, care încă mai au o reputație stranie în materie de magie, au migrat inițial din Asia și, prin caracteristicile lor rasiale, se disting de oricare dintre vecinii lor.

Scriitorul lui Ezechiel era un "*preot, fiul lui Buzi, în țara caldeenilor, lângă râul Chebar*"[148], și este interesant de comparat adunarea oilor de către Ezechiel cu adunarea vitelor de către Kalevala:

"*Veniți acasă, vite cu coarne curbe!*
Distribuitoare de lapte pentru gospodărie.
- - -
Lăsați vitele să se odihnească în liniște,
Lăsați în pace vitele cu copite,
Lasă turma să umble în siguranță,
Să mărșăluiască în ordine perfectă,
Prin mlaștini și prin câmpie,
Prin încurcătura pădurii;
Niciodată să nu îndrăznești să le atingi,
Nici să le molestezi cu răutate"[149]

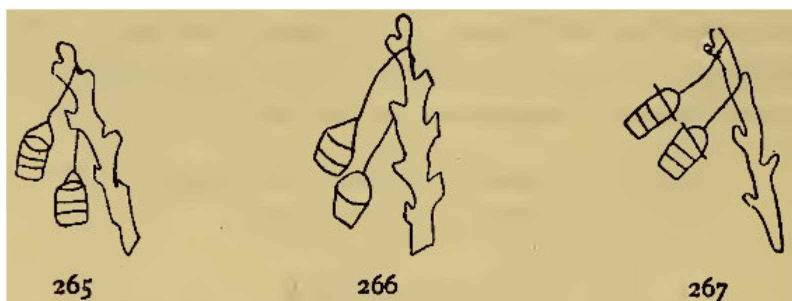
Îndemnul de a nu molesta vitele Soarelui este însoțit în *Kalevala* de avertismentul :

"*Nu te aventura niciodată să te apropii de tine*
Acolo unde trăiește turma de aur"[150].

Canaan, Eldorado-ul evreilor, a fost descris ca fiind un tărâm în care curge lapte și miere, probabil aceeași miere care, potrivit *Kalevala*,

"*Fermentează și lucrează*
Pe dealurile de culoare aurie;
Și pe câmpiile de argint,
Există hrană pentru cei flămânzi;
Există băutură pentru toți cei însetați,
Există hrană pentru cei care nu se satură,
Există băutură care nu se micșorează niciodată"[151].

Figura lui Hristos, Bunul Păstor, este frecvent reprezentată cu un vas atârnat de braț sau suspendat de un copac. "Acesta", spune dl Sydney Heath, "este *mulctra* sau găleată pentru lapte și era considerată simbolic pentru hrana spirituală provenită de la Hristos"[152]. Figurile 265-267 reprezintă, probabil, *mulctre* suspendate de o ramură.

Printre antici, laptele era considerat o hrană cerească și lavița regenerării, și este încă

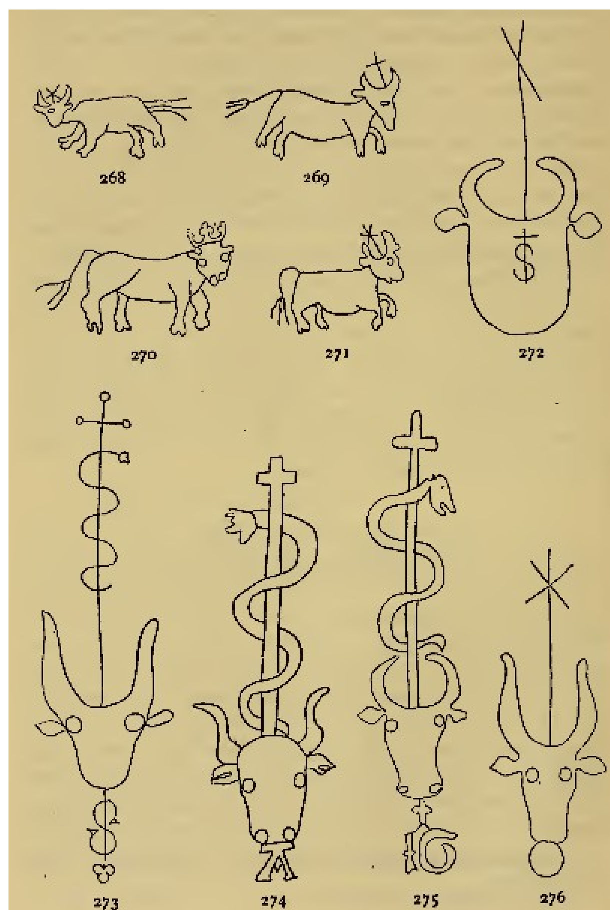
148 i. 3.
149 Runo, xxxii. 371-378.
150 *Ibid,* 428-429.
151 XXXII. 407-418
152 *Romance of Symbolism,* p. 123.

administrat de către hinduși persoanelor pe moarte. Descendenții moderni ai zoroastrismului îl folosesc în mod sacramental, iar credința în eficacitatea sa purificatoare este atât de mare, încât *persanii* scrupuloși încă mai poartă în buzunar o sticluță cu care se purifică de orice contact nefavorabil.

Creștinii primitivi îl identificau pe Hristos, Bunul Păstor, cu Orfeu, iar o emblemă timpurie din catacombe îl reprezintă stând ca Orfeu printre păsări și animale, fermecându-le cu tonurile de aur ale muzicii sale. Despre Orfeu, despre care se spune că ar fi fiul lui Apollo, protectorul turmelor și al vitelor, se spune că ar fi fost inventatorul literelor și a tot ceea ce a contribuit la civilizație[153], iar în vremurile mai târzii a apărut un ordin mistic care a întreținut un cult entuziast al memoriei și doctrinelor sale. El a fost considerat primul poet al Epocii Eroice, anterior atât lui Homer, cât și lui Hesiod, iar caracteristicile sale reapar în *Kalevala* în persoana lui Wainamoinen. Se consemnează că acest erou al culturii a fost fiul lui Ukko, "stăpânul bolții de aer", și că a fost trimis de Tatăl său Atotputernic să îi învețe pe oameni muzica și artele agriculturii. *Kalevala* povestește cum Wainamoinen s-a așezat "pe un deal strălucitor de argint" [Munții de argint ai lui Sir Walter Raleigh (?)] și cum a ademenit lupii din bârlogurile lor, peștii din râuri și păsările din ramuri.   În final :-

"*Întregul popor Tapios,*
Toți băieții și toate fetele,
S-a urcat pe vârful unui munte,
Ca să se bucure de muzică"[154].

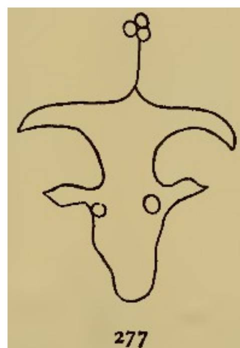
În Egipt, eroul culturii și armonizatorul lumii era Osiris, regeneratorul. Se spune că Osiris ar fi inventat instrumentele agricole, că i-ar fi învățat pe oameni cum să înhame boii la plug și cum să se închine corect zeilor.

După ce a acordat aceste binecuvântări conaționalilor săi, a adunat o oaste cu care a pornit să cucerească lumea, nu cu armele, ci cu muzica și elocvența. Cariera binefăcătoare a lui Osiris a fost

153 Bacon îl prezintă pe Orfeu ca "filozof", o interpretare care este probabil corectă.
154 Runo, XII, 60, 63

însă curmată brusc de șiretlicurile ucigașe ale lui Typhon, fratele său invidios și răuvoitor. Ulterior, se presupunea că sufletul lui Osiris a locuit în trupul taurului sacru Apis, la moartea căruia s-a transferat unui succesor. Animalul individual care era recunoscut ca fiind Apis era selectat după anumite semne, un semn pătrat alb pe frunte, un altul în formă de vultur pe spate și o umflătură sub limbă în formă de scarabeu[155]. Când a fost găsit, animalul sacru a fost hrănit cu lapte timp de patru luni și a fost așezat într-o clădire orientată spre est. Pentru egipteni, Apis, taurul sacru, era în mod cert o umbră slabă a Creatorului, iar taurii babilonieni aveau, fără îndoială, cândva, o semnificație similară. Desenele de aici sunt, în mod evident, simboluri ale Taurului sacru.

În Simbolism, fiecare detaliu are invariabil o semnificație. Inima Iubirii este împletită pe fruntea fig. 278, trăsăturile fig. 279 sunt **SS**-ul octogonal al lui Sanctus Spiritus. **S**-ul lui Spiritus este asociat cu fig. 272 și 273, iar sub fig. 280 se află Legătura mistică. Cele trei cercuri ale perfecțiunii apar ca nările din fig. 281, iar cozile din fig. 268 până la 271 sunt în mod evident trinitate în unitate. Cercul de sub fig. 276 îl identifică pe Cel Perfect, iar Aleph-Tau de sub fig. 274, pe Cel dintâi și pe Cel din urmă. Cârligul pastoral cu un design rudimentar care surmontează fig. 282 este o aluzie la Bunul Păstor, deasupra fig. 283 se află Trifoiul Trinității, iar **I.C**, sub fig. 275 sunt inițialele familiare ale lui Iisus Hristos.

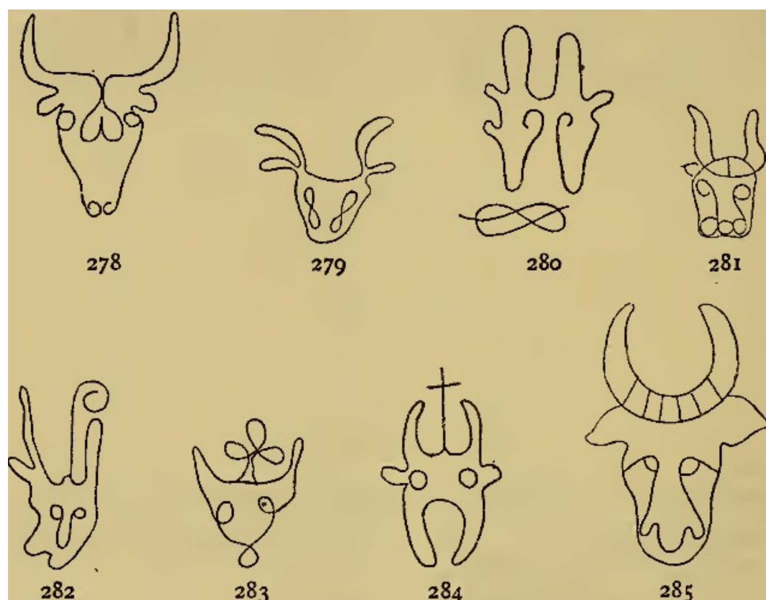
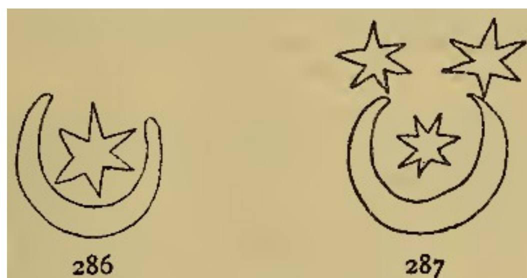

Fig. 284 este o combinație de semilună și cap de taur, iar coarnele din fig. 285 reprezintă din nou semiluna, care este asociată aici cu simbolul Creatorului, deoarece Luna era considerată un semn al Oastei cerești care a fost adunată de Osiris. Scriitorul din Ecclesiastic se referă la ea ca la "*un instrument al armatelor de sus, strălucind în firmamentul Cerului, frumusețea Cerului, gloria stelelor, un ornament care dă lumină în locurile cele mai înalte ale Domnului*" și exista o legendă rabinică potrivit căreia stelele însoțeau Luna, așteptând-o ca o recompensă pentru că ea dădea lumină în timpul întunericului nopții lungi. "La porunca Sfântului", spune scriitorul Ecclesiastului,

155 *Age of Fable,* Peacock, p. 314.

"ele vor sta în ordinea lor și nu vor slăbi niciodată în veghea lor"[156]. Emblemele alăturate înfățișează această legendă a Lunii însoțită de Oștile stelare ale Cerului. Fig. 286 a supraviețuit ca arme ale Turciei, iar fig. 287 ca fiind cele ale Egiptului.

Trebuie să se facă diferența între simbolismul lui Bali, al boului și al vacii. Taurul reprezenta Divinitatea în aspectul său masculin de Creator, iar vaca calitățile productive și producătoare de lapte ale Magna Mater. Din acest motiv, Vaca era sacră pentru Isis, era venerată printre hinduși și este încă venerată ca simbol sacru al divinității de către locuitorii de pe Coasta de Aur. Boul puternic, harnic și răbdător, care trage plugul peste solul greu de lucrat și obligă pământul să dea roadele sale, era simbolul muncii neîncetate și al sacrificiului de sine. Nu fără motiv, se spune că Hristos s-a născut printre boi.

Boii care muncesc și rezistă, gâștele care nu dorm și nici nu se odihnesc, iar stelele care, la porunca Sfântului, stau neobosite în veghea lor, reprezintă simbolic unitățile Oastei cerești adunate de Dumnezeul luminii.

---

156 *Cf.* Ecclesiasticus XIiii.

CAPITOLUL VI

OȘTILE DOMNULUI

"*Vindecarea lumii*
Este în sfinții ei fără nume.
Fiecare stea separată
Pare nimic, dar o miriadă de stele împrăștiate
Sparg noaptea și o fac frumoasă."

Luna era privită ca fiind cea care trezește și adună stelele, stelele erau imaginate ca fiind sufletele glorificate ale sfinților și eroilor, iar cerul nopții presărat cu luminile cerului era văzut ca un simbol al oștilor Domnului. În mitologiile din Est și din Vest, Noaptea, Mama-îngrijitoare a Stelelor de Aur, este abordată ca o Ființă care inspiră respect, nobilă și binefăcătoare. Pentru misticii creștini, Noaptea a apelat în mod similar la perioada de progres a lui Hristos și

"*Timpul său de bătut la ușă ; veghea mută a sufletului,*
Când spiritele își prind frumoasa lor asemănare".[157]

Cu mai bine de patru mii de ani în urmă, unul dintre poeții vedici scria: "*Noaptea se apropie luminată de stele și planete și, privind în toate părțile cu ochi nenumărați, domină toate luminile mai mici. Zeița nemuritoare străbate firmamentul, acoperind văile joase și arbuștii, precum și munții și copacii înalți; dar în curând ea tulbură întunericul cu efluvii celeste. Înaintând cu strălucire, în cele din urmă ea își amintește sora ei dimineața ; și umbra nocturnă se topește treptat. Fie ca ea să fie în acest moment prielnică! Ea, în a cărei veghe timpurie ne putem odihni liniștiți în conacele noastre, așa cum păsările se odihnesc în copaci. Omenirea doarme acum în orașele ei; acum turmele și cirezile dorm liniștite, creaturile înaripate, chiar și șoimii și vulturii iuți.*

O, noapte ! îndepărtează de la noi lupul și lupoaica ; și, o ! lasă-ne să trecem pe lângă tine în odihnă liniștitoare ! O, dimineață ! îndepărtează la timpul potrivit acest întuneric negru, dar vizibil copleșitor, care în prezent mă învăluie. Fiică a cerului, m-aș apropia de tine cu laude, așa cum vaca se apropie de mulgătorul ei ; acceptă, o, noapte ! nu numai imnul, ci și ofranda rugătorului tău care se roagă pentru ca dușmanii săi să fie înfrânți."

La egipteni, Luna era personificată ca fiind masculină și era identificată cu Thoth, deschizătorul de drumuri și trezitorul minților adormite. Este probabil chipul lui Thoth - omul din Lună - cel care se vede în fig. 288. Folosirea de către primii creștini a Lunii ca simbol al Cerului trebuie să fie legată de credința indiană antică potrivit căreia drumul celor care au făcut "lucrări pioase în sat" ducea în cele din urmă la Lună, unde, în compania zeilor, sufletele lor se bucurau de o răsplată deplină pentru munca lor.[158]

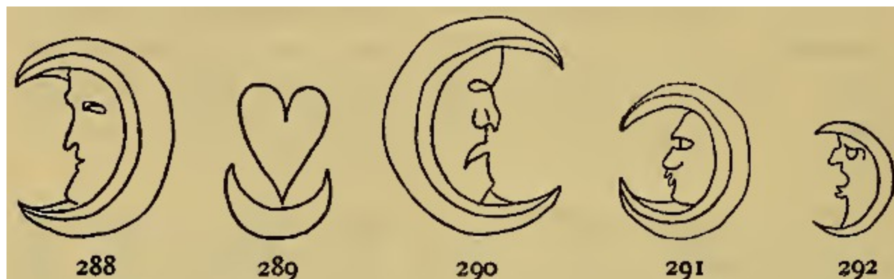
În tratatul lui Plutarh *Despre Chipul din Lună*, se spune că Binele rămâne în Lună, bucurându-se de o liniște desăvârșită, ocupându-se cu reglementarea afacerilor de pe pământ, furnizând oracole și prestând diverse servicii bune omenirii. Dar dacă cineva a cărui purificare a fost incompletă încerca să forțeze drumul până acolo, era speriat de apariția unei Fețe terifiante și înspăimântătoare.[159] Se pare că aceasta a fost o fabulă concepută cu viclenie pentru a descuraja intrarea prematură și neinvitată în lumea de dincolo prin metoda ilegală a sinuciderii. Observați cât de amenințătoare și admonestatoare este înfățișată o încruntare a Fețelor din fig. 290-292.

Într-unul dintre imnurile vedice, Spiritul suprem este prezentat în timp ce pronunță unele dintre propriile sale atribute. "Eu trec ca briza", este făcut să spună: "Eu susțin Luna, distrugător al dușmanilor"[160]. În rugăciunea citată anterior, Noaptea era salutată ca tulburătoare a întunericului

157 H. Vaughan.
158 *Brahmin Knowledge,* L. D. Barnett, p. 53.
159 *The Gnostics,* p. 347.
160 *The Hindoos,* în continuare, p. 148.

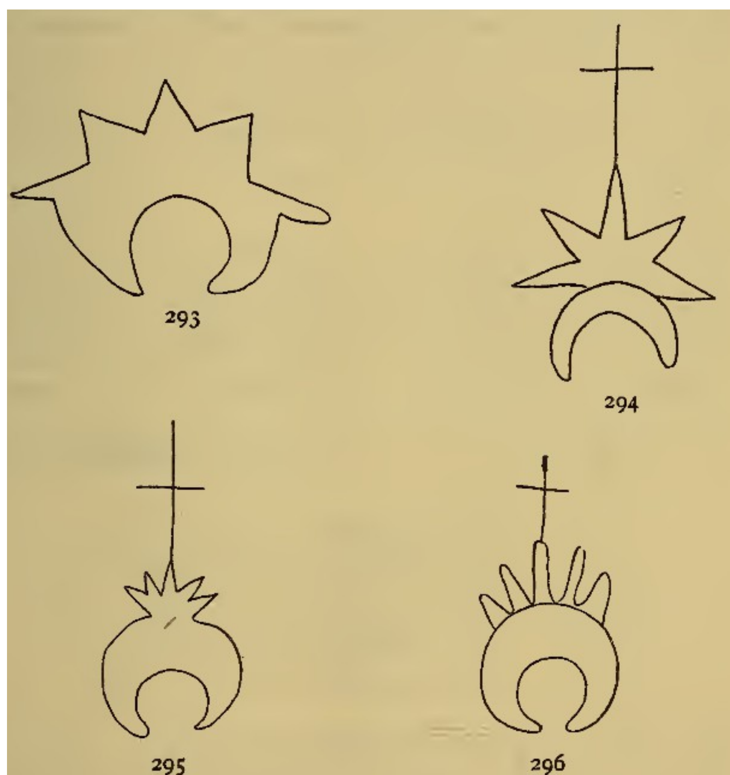
care era topit de efluviile ei divine și de zigzagurile cu cinci vârfuri care surmontau fig. 293 până la 296 erau simbolul acestei efluvii.

"Ah ! dar eu mă bucur în Tine, Tu, Dumnezeul meu ;
Tu, efluviu zigzagat al stelelor arzătoare.
Tu, om mai sălbatic de lumini indigo ;
Tu, corn cenușiu de foc imaculat".[161]

Anticii considerau numărul cinci ca fiind sacru pentru Dumnezeul Luminii, iar atributele divinității erau considerate ca fiind formate din cinci, și anume: Ființă, Unicitate, Diversitate, Mișcare și Odihnă.[162] Coarnele din fig. 285 sunt, fără îndoială, din acest motiv, marcate cu cinci diviziuni.

Era ambiția misticului de a deveni centrul perfect al unei Stele *quintuple*. "De aceea, o, Dumnezeul meu, modelează-mă într-o stea cu cinci colțuri de rubin care arde sub temeliile Unității Tale, pentru ca eu să pot urca pe Stâlpul Gloriei Tale și să mă pierd în admirația triplei unități a Dumnezeirii Tale"[163].

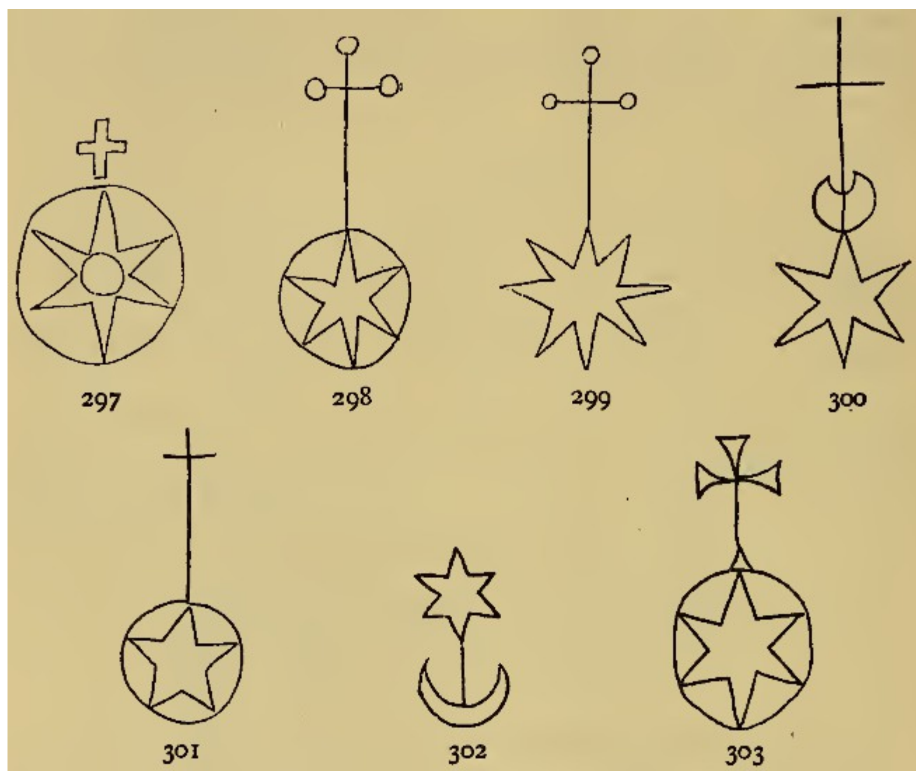

Acest pasaj este o expresie a ideii care stă la baza Stelelor ilustrate în fig. 297 - 303.

Trecând în revistă armatele mistice ale cerului, descoperim că acestea erau compuse din unități reprezentate, pe când erau pe pământ, de boi (cei care muncesc și îndură), oi (cei inocenți și

161 *Treasure House of Images.*
162 Plutarch, *On the E at Delphi*
163 Compară, de asemenea: "Unitatea Mea este proiectul Meu și Eu am proiectat-o pentru tine; de aceea îmbracă-ți sufletul cu ea, pentru ca tu să fii steaua zorilor Unității Mele pentru totdeauna." - Din *Supreme Pen*/Penelul suprem, arab, al lui Baha Ullah.

puri) și gâște (cei plini de Duhul Sfânt).

Se credea că Oștile stelare - recrutate de pe pământ - luptau veșnic în cursele lor împotriva întunericului și că, în permanență, alungau și învingeau spiritele Răului. Legendele acestei competiții ciclopice se regăsesc în analele tuturor popoarelor. În Babilon, conducătorul Oștilor Luminii era *Merodach*, un nume care înseamnă "tânărul boier al zilei". Un alt titlu al acestui zeu era "36.000 de tauri sălbatici" și era cunoscut și sub numele de "anihilator al 'dușmanului", "dezrădăcinător al tuturor relelor" și "tulburător al celor răi", Ca "Rege al Cerurilor", *Merodach* a fost "identificat cu Jupiter, precum și cu alte corpuri cerești. Dr. Pinches observă că "*traversând cerul în mari zigzaguri, Jupiter părea babilonienilor că supraveghează stelele și astfel era considerat emblematic pentru Merodach care le păstorea - pășunând zeii ca pe niște oi*", după cum scrie în tăbliță.[164] Merodach, se mai spune, a așezat stelele în ordinea lor și le-a atribuit sarcinile respective. El a făcut să strălucească Luna nouă și a numit-o "conducătorul nopții". În caracterul său de "Iluminator al nopții", Merodach a fost identificat cu Sin, zeul Lunii și "producător de lumină". Sin, de la care Muntele Sinai își trage numele, a fost descris ca fiind "*Steer-ul puternic, ale cărui coarne sunt puternice, ale cărui membre sunt perfecte*" : Se spunea, de asemenea, că este plin de splendoare și frumusețe și că este "stăpânul coroanei strălucitoare".[165]

În India, "Conducătorul vitelor de lapte la stână" și eternul luptător cu demonii secetei și ai întunericului era Indra. Indra, despre care se presupune că a fost o personificare a cerurilor vizibile, este descris ca fiind "zeul cu 10.000 de ochi": cu alte cuvinte, el era Observatorul și Stăpânul Stelelor. În *Vede*, Indra este descris ca fiind "asemenea unui taur, impetuos, puternic"[166].

"*Lumina era întemnițată în întuneric,*
Indra a eliberat-o din pântecele ei.
Ploaia era întemnițată în nor,
Indra l-a lovit pe demonul mândru ;
A deschis peșterile nopții,
Ne-a dat ploaie și lumină generoasă!

Oștile înaintau spre luptă

164 *The Religion of Babylonia and Assyria,* Theophilus G. Pinches, pp, 58-61, 40.
165 *Ibid.,* pp. 82-83.
166 Dutt, p. 4.

Îl strigă în ziua bătăliei :
Și omul puternic își strigă faima,
Și cel umil îi scâncește numele"[167].

Persanii îl considerau pe Spiritul Suprem Ormuz ca fiind în război neîncetat cu spiritele întunericului, iar în această confruntare veșnică, omul, ca agent liber, juca un rol cu sufletul său ca miză.[168]

Nu este necesar să analizăm în detaliu această credință mondială în existența unui Război Sfânt. La greci și la romani, ea a fost caracterizată de războiul lui Jupiter împotriva Titanilor; în Scandinavia, de întâlnirile dintre Thor și uriași, iar un ucigaș de dragoni sau un ucigaș de uriași pare să facă parte din tradiția fiecărei rase europene și orientale, civilizate sau sălbatice. În epopeea babiloniană a Creației, Spiritul Răului este reprezentat ca aducând la existență șerpi uriași, cu dinți ascuțiți și puternici, cu otravă care le umplea corpul ca sângele; dragoni teribili de o strălucire seducătoare, câini furioși, oameni-pești și alte forme monstruoase. Merodach, învingătorul acestor orori, este reprezentat cum pășește peste trupul prosternat al unui șarpe care își întoarce capul pentru a-l ataca, în timp ce zeul îl amenință cu o armă ascuțită. Grecii îl reprezentau pe Apollo, zeul zilei, luptându-se cu un piton și strangulându-l. Egiptenii îl înfățișau pe Horus călcând pe crocodili și apucând în mâini animale nocive. Hristos le-a promis ucenicilor săi puterea de a călca în picioare șerpi și scorpioni, iar în Isaia este profețit: "În ziua aceea, Domnul, cu sabia Sa cea dureroasă, mare și tare, va pedepsi pe leviatan, șarpele cel pătrunzător, pe leviatan, șarpele cel strâmb, și va ucide balaurul care este în mare"[169]. În ilustrațiile următoare, Ființa radiantă este văzută călcând în picioare șerpi și dragoni, iar în fig. 305 poartă steagul cu cinci stele al Zorilor promise.

În versiunea finlandeză a acestei fabule universale, sarcina de a înfrâna lupii și de a distruge balaurul îi revine lui *Ilmarinen*, "marele meșter primordial"; dar Finlanda fiind un ținut de lacuri și mlaștini, culoarea locală a necesitat un monstru de apă dulce, iar balaurul devastator figurează astfel ca o știucă crudă și devoratoare. Acest pește cu colți teribili avea șapte bărci în lungime în spate, iar defileul său întins avea o lățime de trei râuri mari. *Ilmarinen*, învingătorul său, este instruit :-

"*Nu fi atât de descurajat,*
Forjează-ți acum un vultur de foc;
Fă-ți o pasăre de foc, toată flăcări...
Pe aceasta măreața suliță o va captura."

Legenda continuă:

"*Apoi fierarul, e'en Ilmarinen,*
Artist fără de moarte al fierăriei,
A făurit el însuși un vultur de foc;
A făurit o pasăre de foc toată în flăcări.

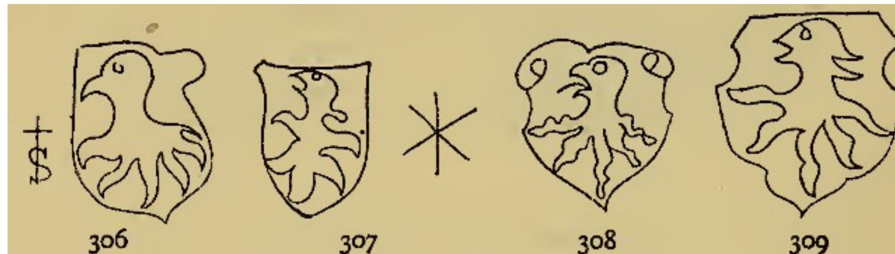
---

167 *Ibid.,* pp. 6, 9.
168 S. A- Kapadia, *The Teaching of Zoroaster,* p. 26.
169 Isaiah xxvii. I.

Apoi pasărea, acel nobil vultur,
Și-a luat zborul, și s-a înălțat în sus,
A zburat, ca să prindă știuca"[170]

După o luptă teribilă, peştele demonic este învins, în cele din urmă, dus pe ramurile unui stejar.

Vulturul a fost deja considerat ca fiind simbolul Spiritului Omnipotent. În desenele alăturate, capul de vultur este amestecat cu flacăra de foc cu cinci raze și, pentru a nu exista vreo neînțelegere, designerii de la fig. 306 și 307 au accentuat semnificația lor prin **S** de Spiritus și crucea-stea de lumină. Vulturul poate fi privit aici ca acel "Șoim de aur" care a fost simbolul lui Horus și despre care se spune în mod mistic că oglindește cerul...

"*Stelele par niște comete, care se precipită în jos*
Să-Ți împodobească veșmintele, să-Ți bată coroana,
Ca penele de lună ale unei păsări ciudate,
De un vânt mare, sublim agitat;
Tu atragi lumina tuturor cerurilor.
În urma Ta".[171]

Desenul de față (fig. 311) este inscripționat Olmuz, probabil una dintre numeroasele variante ale marelui nume Ormuz. Nu numai că literele **SS** susțin coroana, dar întregul desen este trasat în linii tremurânde, reprezentând focul pâlpâitor al spiritului.[172] Corpul în formă de inimă al păsării îl implică pe Dumnezeul iubirii.

Luna era, după cum s-a văzut, cea care trezeşte și asamblează stelele. Domnul și Conducătorul Oştirilor era Spiritul Septuplu simbolizat de Vultur, dar această putere septuplă era uneori reprezentată de constelația cunoscută sub numele de Marele Urs, iar în fig. 312 acest Urs este reprezentat pe pieptul Vulturului.

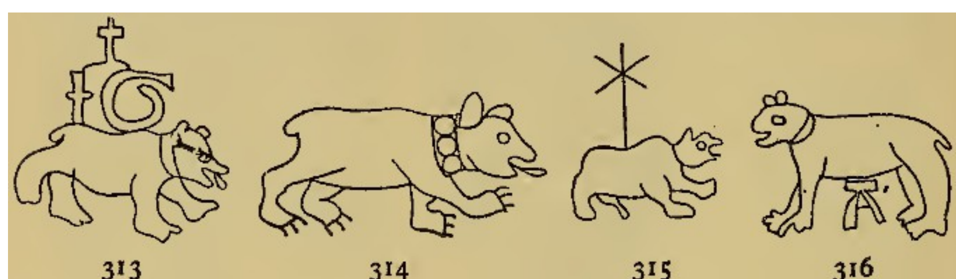

Grecii povestesc în poveştile cu stele că "Marele Urs" este cel care "veghează"[173]. Indienii

170 *Kalevala,* xix., Runo.
171 *Aha!* A. Crowley; *The Equinox,* p. 46, vol. I, No. 3.
172 Observați gâtul în flăcări al multor alte embleme de vulturi.
173 *Custom and Myth,* A. Lang, p. 128.

roșii au un mit conform căruia Ursul este nemuritor și că, deși aparent moare, el învie într-un alt trup.[174] Se pare că aceasta a fost la un moment dat o credință foarte răspândită, iar printre Aino (un popor primitiv care trăiește în insulele japoneze Yesso și Saghalien) ursul încă mai este venerat idolatru. Deși, așa cum subliniază profesorul Frazer, animalul nu poate fi descris ca fiind sacru și cu siguranță nu este un *totem*[175], totuși, atunci când Aino ucid un urs, ei trec printr-o ceremonie apologetică și propitiatorie, spunând: "*Nu este un urs sacru, ci un urs: Noi te omorâm, ursule; întoarce-te curând într-un Aino*"[176] .

Se credea că constelația Marelui Urs nu apune niciodată[177], ci că veghează și protejează veșnic asupra universului. Cele șapte mari stele care constituie Marea Ursoaică nu au nici cea mai mică asemănare cu forma unui urs, și totuși se pare că sunt cunoscute aproape universal sub acest nume, chiar și printre sălbaticii în a căror țară nu există urși mari.[178] Originea numelui de Marea Ursoaică este destul de necunoscută, deși Max Muller s-a străduit să demonstreze *more suo* că a apărut din coruperea unui cuvânt care însemna ceva inițial diferit. Această constelație era cunoscută odinioară sub numele de "Ținutul Oilor";[179] iar din emblemele anexate aici reiese că Marele Urs era considerat un simbol al Marelui Spirit, al Triplei Perfecțiuni (observați cele trei cercuri de pe gulerul din fig. 314), al Luminii Lumii, al Alfa și Omega sau al lui Iisus Hristos.

313 314 315 316

Singurul motiv pe care îl pot presupune pentru acest simbolism este faptul material că urșii hibernează în timpul iernii și subzistă pentru perioade lungi de timp din propria grăsime, și că astfel, prin simplul sistem de analogie care stă la baza oricărui simbolism, ursul a devenit o emblemă a Celui care există de la sine, a Celui veșnic, a lui EU SUNT. Frunzișul în mijlocul căruia este așezat Marele Urs din ornamentul alăturat este *Amarantul* mistic, fapt care confirmă această teorie, deoarece *Amarantul* poeților era un simbol cunoscut și bine recunoscut al veșniciei și al incoruptibilului.[180]

317

Constelația Marelui Urs este formată din șapte mari stele, dintre care două sunt îndreptate spre Steaua Polară, balama fixă și pivotul pe care se învârte Universul. Motivul pentru care anticii

---

174 *Ibid.,* p. 176.
175 *The Golden Bough,* xi. 375-376.
176 *Ibid.,* p. 379
177 *Age of Fable,* Peacock, p. 35.
178 *Custom and Myth,* A. Lang, pp. 121-142.
179 *The Perfect Way,* p. 331.
180 *Amarantos* = veșnicul. Floarea sa roșie ca sângele nu pălește niciodată, rămâne roșie până la sfârșit. Cf. Milton-

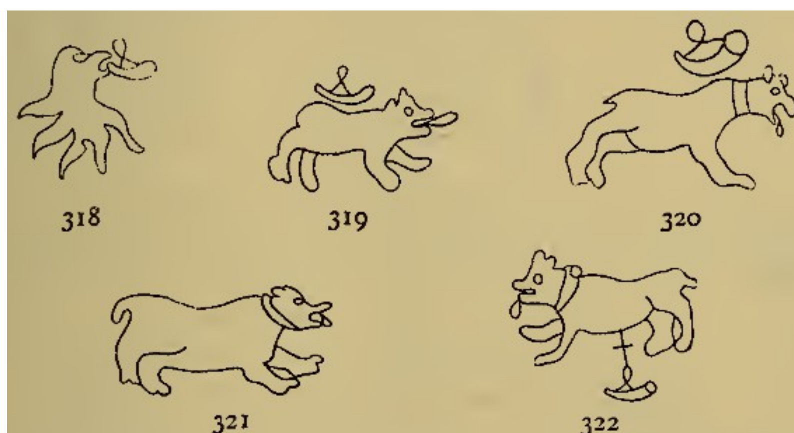
"Amarantul nemuritor, o floare care odată
În Paradis, postă lângă Pomul Vieții,
A-nceput să înflorească; dar în curând, pentru ofensă omului,
În Rai a fost îndepărtată de unde a crescut prima dată".
- Paradisul pierdut.

au botezat constelația Marelui Urs cu acest nume aparent nepotrivit a fost, după toate probabilitățile, constituirea sa din **Șapte** Mari Stele. Asocierea celor **Șapte** cu Spiritul lui Dumnezeu a persistat până în zilele noastre, iar creștinii încă mai vorbesc despre cele **șapte** daruri ale Spiritului **Septi**-formului. Se spunea că Ormuz, zeul suprem al Luminii, se afla în fruntea unei ierarhii de Șapte Sfinți Nemuritori.[181] Despre Indra, *Vedele* afirmă :

"*Șapte raze luminoase îi acoperă fruntea,*
Din el curg șapte râuri mari"[182].

Hindușii îl descriu pe **Om**, focul solar, ca fiind călătorit într-o mașină trasă de șapte cai verzi, precedat de Zori și urmat de mii de genii care i se închinau și îi modulau laudele.[183] Egiptenii exprimau numele Ființei Supreme printr-un cuvânt cu șapte vocale,[184] iar asocierea celor șapte cu Marele Spirit era aparent universală.[185]

Este evident că, în toate timpurile, misticul s-a conceput pe sine însuși ca un facsimil în miniatură al Puterilor Spirituale de deasupra sa și nu există nici o îndoială că autorii acestor embleme ale urșilor, aplicând cuvintele lui Isaia[186], se considerau pe ei înșiși ca niște mici urși: "*Așteptăm lumina, dar vedem întunericul; așteptăm strălucirea, dar umblăm în întuneric. Mârâim toți ca niște urși și plângem cu durere ca niște porumbei*". De aceea, continuă Isaia, Atotputernicul s-a mirat că nu există mijlocire și, îmbrăcându-se în zeu, a ridicat un steag împotriva dușmanilor Săi. Chemarea Duhului a fost simbolizată prin cornul asociat cu desenele de aici.

Observați cum, la auzul acestui corn, Marele Urs se trezește din postura impasibilă din desenele precedente și este transportat într-o atitudine de furie. "După faptele lor", spune Isaia, "în consecință, El va răsplăti cu furie pe adversarii Săi"[187].

Faptul că Cornul a simbolizat Chemarea Duhului este evident din **S** de la Spiritus din fig. 323 și din **SS** de Sanctus Spiritus introdus în figurile 326 și 325. Observați, de asemenea, crucea de Lux care surmontează fig. 324.

Există un **MS**. în British Museum (secolul al XI-lea), în care David este reprezentat primind inspirație de la Duhul Sfânt sub forma unui porumbel. Deasupra sa, mâna divină se proiectează dintr-un nor și întinde un corn, din care ies cinci flăcări sau raze de lumină[188].

---

181 *The Rigveda,* E. V. Arnold, p. 19

182 Dutt, p. 10.

183 *The Hindoos,* p. 155.

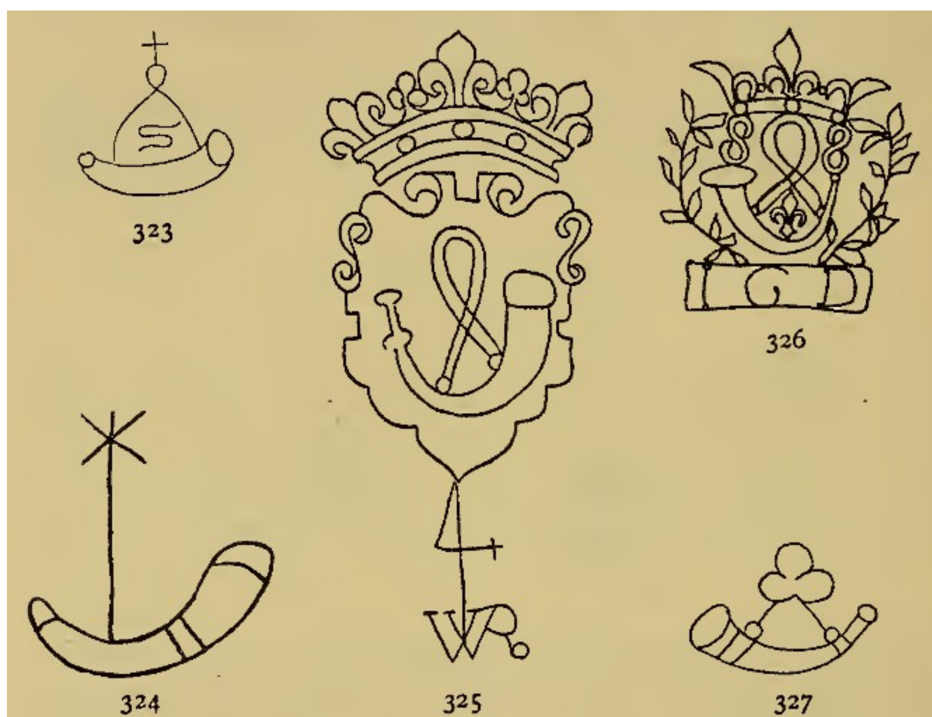
184 *The Gnostics,* King, p. 319.

185 Plutarh, discutând despre simbolismul numerelor, spune: "Și ce nevoie este să vorbim despre celelalte, când Șapte, sacru pentru Apollo, va epuiza singur întreaga zi, dacă cineva ar încerca să-i enumere toate proprietățile? În continuare, vom dovedi că înțelepții s-au certat cu obiceiul comun, precum și cu tradiția îndelungată, atunci când l-au dat jos pe Șapte din locul său de onoare și i-au dedicat zeului pe Cinci, ca fiind cel care îi aparținea cel mai bine." - Despre E la Delphi.

186 lix. 9-11.

187 lix. 18.

188 Cf. *Christian Symbolism,* Mrs Henry Jenner, p. 40.

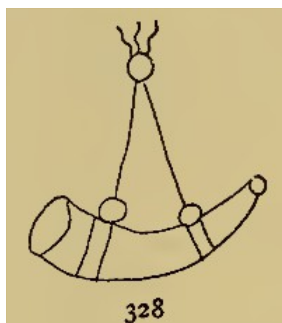

Cele trei raze care lovesc în fig. 328 sunt cele trei raze de lumină care apar frecvent în hieroglifele egiptene[189]; descendentul mai modern al acestor trei raze este floarea de Lis cu trei lobi, de unde provin cele trei pene heraldice ale prințului de Wales.

În mitologia scandinavă, Cornul era legendat ca fiind păstrat sub Yggdrasill, arborele sacru al lumii. Potrivit finlandezilor, acesta se afla în "mijlocul Cerului", iar Kalevala îi atribuie aceleași proprietăți magice de a face deșertul să înflorească ca trandafirul, așa cum au fost atribuite Sfântului Graal...

"Aduceți cornul de vacă de la distanță,
Adu-l din mijlocul cerului ;
Aduceți cornul de miazănoapte din ceruri,
Să sune cornul de miere.

Suflă în corn atunci puternic,
Și repetă melodiile răsunătoare;
Suflă apoi flori pe coclauri,
Suflă apoi frumos pe marginile de pădure;
Fă frumoase hotarele pajiștilor,
Și marginile pădurilor fermecătoare,
Granițele mlaștinilor fertile".[190]

Muzica inefabilă a acestui corn mistic este introdusă de Tennyson ca un preludiu la viziunea

189 *Signs and Symbols of Primordial Man,* A. W. Churchward, *passim.*
190 Runo, xxxii.

Sfântului Graal...

"*În toiul nopții am auzit un sunet*
Ca un corn de argint de pe dealuri.
Și m-am gândit: "Nu e de folos lui Arthur".
Să vâneze la lumina lunii"; și sunetul subțire,
Ca de la o distanță dincolo de distanță creștea,
Venind asupra mea - niciodată harpă sau corn,
Nici ceva ce suflăm cu suflarea, sau atingem cu mâna,
A fost ca acea muzică așa cum a venit."[191]

Uneori, cornul era o chemare suavă, alteori era o trâmbiță tunătoare a zeilor și apare în mod semnificativ în basmul nostru despre Jack Ucigașul Uriaș. Jack, după ce a învins anumiți giganți notorii, ajunge la castelul fermecat al infamului Galligantua. Ajutat de un prestidigitator malefic, Galligantua a trădat în castelul său numeroși cavaleri și domnițe și, prin magie neagră, i-a transformat în forme rușinoase. Înaintând la atacul acestui castel al nelegiuirii, eroul Jack găsește atârnat pe ușa exterioară un corn de aur agățat de un lanț de argint, iar sub corn sunt înscrise rândurile :

"*Oricine va suna din această trompetă*
Va doborî curând uriașul,
Și va rupe direct vraja neagră;
Astfel toți vor fi în stare fericită".[192]

Jack sună o dată, după care castelul se cutremură din temelii, iar uriașul și prestidigitatorul, aruncați într-o confuzie groaznică, își smulg părul și își mușcă degetele de la mâini știind că infama lor domnie a luat sfârșit. La timpul potrivit, Jack îl ucide pe uriaș, domnii și doamnele transformați sunt eliberați și revin la formele lor, iar castelul fermecat se prăbușește în aer ca un fir de fum.[193] Este probabil ca acest basm să fie o alegorie voalată, că domnii și doamnele înrobiți și transformați tipizează calitățile și principiile nobile ale minții sau Cetatea Sufletului, iar gigantul cel rău este personificarea Viciului, Egoismului sau a lui Mamona, la fel cum giganții din mitologie, pe care grecii îi înfățișau cu cozi asemănătoare cu cele ale dragonilor, tipizau poftele și pasiunile sufletului. Se pretindea frumos de către povestitori că uriașii devorau oile și boii, adică principiile inocente și harnice din mica lume a Omului.

În mitologia nordică, cornul apare ca fiind proprietatea lui Heimdal, paznicul zeilor[194], care era postat lângă Podul Curcubeu din Valhalla, unde veghea fără să doarmă împotriva atacurilor și a mașinațiunilor giganților. "*Sunt forțat să ajung la concluzia*", spune profesorul Rydberg, "*că Heimdal ... aparține vechii epoci ariene și că și-a păstrat chiar și până la descompunerea păgânilor teutoni caracterul său străvechi de reprezentant personal al focului sacru*"[195]. La sunetul de clarinet al cornului lui Heimdal, zeii și eroii s-au adunat pentru competiție, spunându-se că în Valhalla erau cinci sute optzeci de uși și că opt sute[196] de războinici au ieșit din fiecare ușă atunci când au auzit chemarea "de a lupta cu lupul"[197]. Potrivit lui Milton, "Turnurile cerului sunt pline de veghe înarmată", iar la atacul lui Satan :

"*Mihail a sunat*
trâmbița Arhanghelului: prin imensitatea Cerului
A sunat, și armatele credincioase au cântat

191 *The Holy Grail*

192 *English Fairy Tales,* J. Jacobs, p. III.

193 Povestea despre prăbușirea Ierihonului la sunetul trâmbițelor de argint este probabil o variantă a acestei fabule.

194 "Heimdal a fost la origine identic cu Tyr, despre care se spune că ar fi sursa cuvântului nostru Marți." - *Northern Mythology*, F. Kaufmann, p. 69.

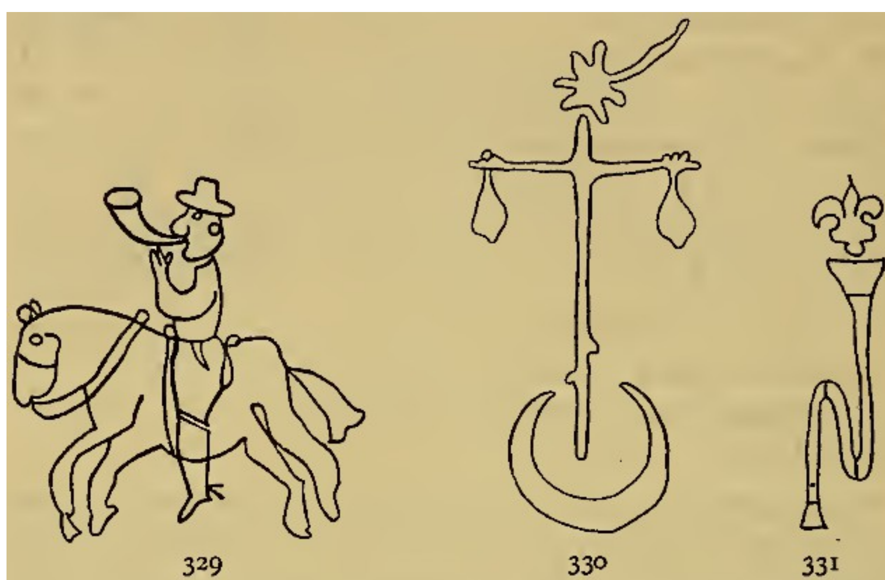
195 *Teutonic Myth,* p. 405.

196 8oo=o sută de 8 ori regenerat (?).

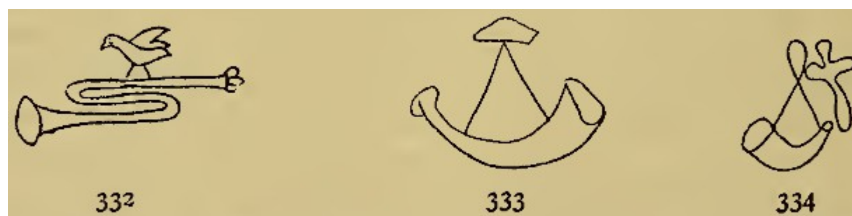
197 *The Edda,* p. 33.

Osana Celui Preaînalt".[198]

În romanele franceze, faimosul corn figurează ca fiind proprietatea eroului legendar Roland, iar cornul lui Roland ar fi fost un simbol larg înțeles al predicării ereticilor.[199] Potrivit legendei franceze, avea puterea teribilă de a sparge rocile de granit și de a se face auzit la 15 leghe distanță. Atât de teribil a fost efortul cu care Roland a sunat din cornul său mistic, încât tâmplele i-au crăpat din cauza efortului, iar sângele i-a curs din gură. Cu toate acestea, continuă povestea, eforturile sale nu au fost zadarnice, căci "acum francezii ascultă". Fig. 329 îl poate reprezenta la fel de bine fie pe Roland, care, călare pe cal, îi adună pe francezi cu chemarea sa înflăcărată, fie pe Heimdal, cornarul scandinav, călare pe faimosul său armăsar Goldtop[200], care îi adună pe eroi pentru lupta finală.

Un obicei străvechi din ținuturile înalte scoțiene era acela de a chema clanurile la război cu ajutorul unei cruci de foc purtate rapid de către mesageri din mulțime dintr-un loc în altul. Această misterioasă, dar niciodată infailibilă chemare la arme consta într-o mică cruce din lemn de tămâie înmuiată în sângele unei capre și aprinsă la extremități. Fig. 330 pare să ilustreze această chemare mistică. Crucea este așezată între coarnele Lunii care se trezește și se mobilizează; vârful ei este uns cu ceea ce un mistic ar numi "focul inundator al Vidului", iar obiectele care atârnă de brațele întinse reprezintă probabil fie picături de sânge, fie pete de flacără. Figurile 331 și 332 ilustrează chemarea inspirată a profetului Ioel: "Sunați din trâmbiță în Sion și dați alarma în Muntele Meu Sfânt" și, din nou, "Sunați din trâmbiță în Sion, sfințiți un post, chemați o adunare solemnă, adunați poporul, sfințiți adunările". Această suflare de trâmbiță era un preludiu al Mileniului, când " Domnul își va scoate glasul înaintea armatei Sale, căci tabăra Sa este foarte mare"[201].

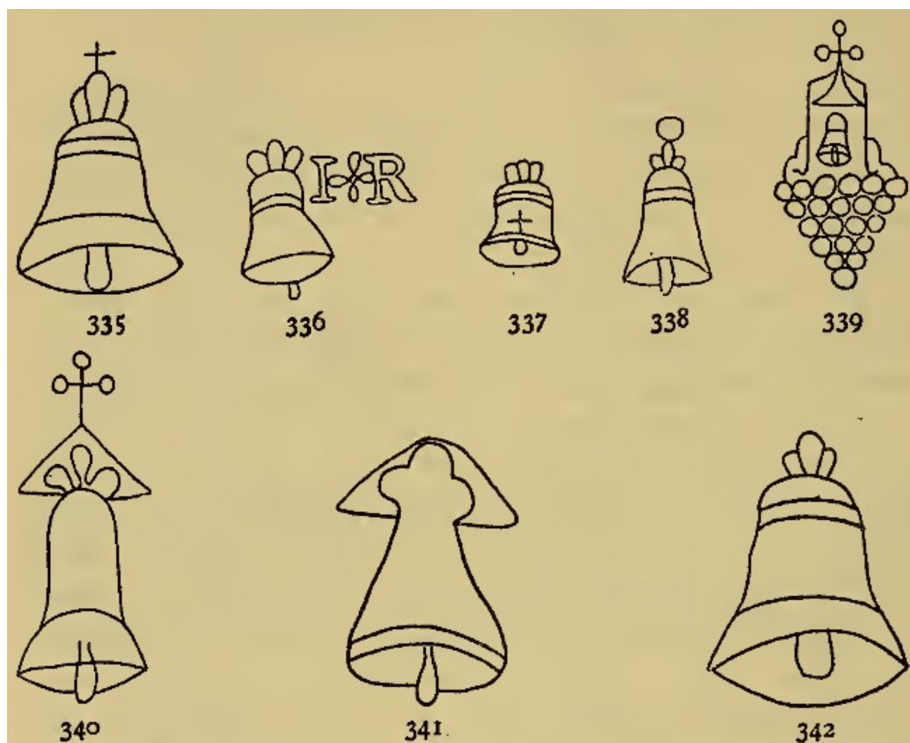
"*Ochii mei au văzut slava venirii Domnului;*
El a sunat din trâmbița care nu va chema niciodată la retragere".

Deasupra cornului prezentat în figura 333 se află un cap de ciocan, care exprimă versetul:

198 *Paradise Lost,* vi.
199 *Dante,* Eugene Aroux.
200 *Northern Mythology,* F. Kaufmann, p. 83.
201 Joel ii. II.

"*Nu este cuvântul Meu ca un foc? zice Domnul, și ca un ciocan care sfărâmă stânca*?"[202]. În legătură cu cornul din figura 334 se află o flacără în formă de sabie.

Uneori, cornul simbolic era asociat cu un clopot care, potrivit lui Durandus, simboliza "predicarea acută" și insistentă. Clopotul constituia un element esențial în uzul religios oriental, iar în creștinismul celtic era considerat de noii convertiți ca fiind tipul real al divinității.[203] Din cele 258 de embleme de clopote ilustrate de Mons. Briquet, 239 sunt decorate cu trei vârfuri de aur, treflă, floarea de Lys sau cele trei cercuri ale Perfecțiunii - și toate modelele de aici sunt asociate cu embleme similare ale divinității. Fig. 336 se distinge prin inițialele lui Jesus Redemptor, și nu există prea multe îndoieli că simboliștii considerau Clopotul nu numai ca fiind chemarea lui Hristos, ci ca un semn al lui Hristos însuși. Se povestește că ori de câte ori credința sau dreptul era în pericol, un Clopot suna în Templul Sângelui și că la sunetul acelui Clopot un Cavaler ieșea cu sabia în mână în apărarea sa.

Clopotele erau considerate ca având puterea de a alunga molimele, furtunile și spiritele necurate, iar Sfântul Anton, a cărui experiență cu spiritele rele era proverbial de vastă, se spune că a mers printre templele ruinate ale păgânismului, alungând cu ajutorul clopotului său demonii care le infestau. La consacrarea modernă a unui clopot, episcopul rostește rugăciuni asupra lui, care abundă în aluzii mistice; printre altele, la trâmbița care a distrus zidurile Ierihonului și la tunetul care i-a alungat pe filisteni în timpul sacrificiului lui Samuel.[204] Legenda de aur se deschide cu Satana și spiritele aerului care se învârt în jurul clopotelor nesilite și se străduiesc în zadar să le doboare și să le distrugă.

Clopotele spiritului - acea octavă a Renașterii pe care misticii au continuat să o bată pe tot parcursul lungii veghe din Evul Mediu întunecat, sunt legate de

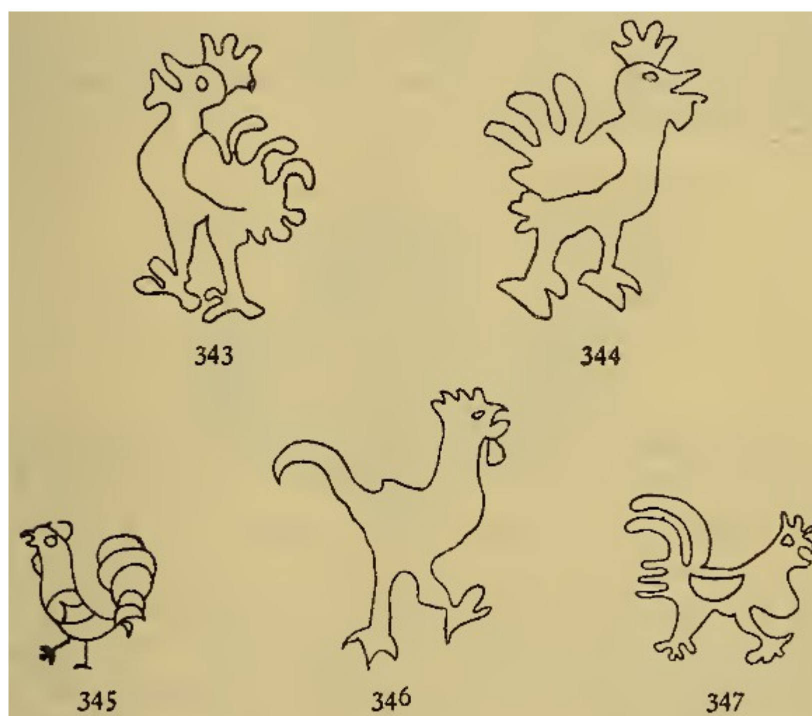
"*Cocoșul vesel, mângâietorul nopții triste,*
Așteptând răsăritul soarelui"[205].

Figurile 343-348 îl reprezintă pe acest "clopotar nativ al nopții" care

"*Sună clopoțelul său de argint pentru fiecare dormind,*

202 Jeremiah xxiii. 29,
203 *The Gnostics,* King, C. W., p. 72 (1st edition).
204 *Curious Myths of the Middle Ages,* S. Baring-Gould, p. 609.
205 *Cornelia,* T. Kyd, 1595.

Care ar trebui să se gândească la chemarea devoțiunii"[206].

Deși cocoșul a fost privit cu defavoare de biserica ortodoxă ca fiind oarecum un mesager al diavolului pentru că a cântat la negarea lui Petru, printre poeți a fost salutat în mod universal ca fiind trompetistul zilei. "Mi s-a părut că am văzut", scrie unul dintre elisabetani...

"*O lumină regală strălucitoare care curgea în sus,*
Ca Titan călare pe spinarea leului
Se îmbrăcase în raze ascuțite de foc,
Pentru a alunga noaptea și a distra dimineața.
Dar abia Chanticler a sunat clopotul de la miezul nopții"[207].

Cocoșul apare în mitologia scandinavă sub numele de Gullinkambi (adică fagure de aur), iar misiunea sa, ca și cea a lui Heimdal, era de a trezi și de a grăbi apariția Eroilor.[208]

Originea simbolisticii lui Chanticler a fost probabil dublă. El aclama soarele care răsărea și poseda un pieptene purpuriu, ceea ce, se poate presupune, a fost considerat ca reprezentând efluviile zigzagate ale zilei și "razele cu vârfuri de foc" ale dimineții. Astfel, Cocoșul era de două ori sacru pentru Soare, iar el era privit ca Arhiereul care anunța venirea lui Apollo.

"*Tată al Luminilor, ce sământă însorită!*
Ce privire a zilei ai încredințat Tu.
În această pasăre ? Pentru toată rasa
Această rază ocupată Tu ai atribuit;
Magnetismul lor lucrează toată noaptea,
Și visează la Paradis și lumină"[209].

Un punct de credință al chinezilor este faptul că soarele și salvatorul lor **Zas** intră în lume la miezul nopții din a 24-a zi a lunii a 12-a. Cu această ocazie, un cocoș de aur, despre care se spune că se află pe cea mai înaltă ramură a Arborelui Vieții, nu așteaptă zorii zilei, ci, în onoarea venirii soarelui spiritual, cântă toată noaptea. Caracterul acestui cocoș alegoric este evidențiat prin

206 *Faerie Queene,* Spenser, Bk. 5, canto vi.
207 *The Order of the Garter,* Geo. Peele, 1593.
208 *Northern Mythology,* Kaufmann, p. 96.
209 H. Vaughan.

afirmația că, atunci când începe să cânte, "*toți cocoșii din lume sunt astfel stârniți și încep să cânte*". Chinezii cred că rolul cocoșului este de a trezi soarele glorios care, risipind întunericul, este considerat a dispersa spiritele rele ale nopții. Aceste spirite, după părerea chinezilor, detestă adevărul luminii Soarelui și se retrag în întunericul Iadului.[210] Faptul că cocoșul era dușmanul special al demonilor și al puterii întunericului era, în mod similar, credința altor națiuni, iar în Avesta, Ormuz însuși este făcut să traducă cântecul de dimineață al cocoșului în cuvintele:

"*Ridicați-vă, oameni buni, și lăudați dreptatea cea mai desăvârșită. Iată că demonii sunt puși pe fugă!*"[211]. În scrierile simbolice ale chinezilor, Soarele este încă reprezentat de un cocoș în cerc[212], iar un persan conștiincios ar suferi mai degrabă moartea decât să se facă vinovat de crima de a ucide unul. În fig. 348, Pasărea Zorilor bate din aripile sale de aur în timp ce soarele răsare în spatele său.

348

De curând, Chanticler a ajuns în atenția publicului datorită geniului poetului provensal M. Rostand. Simbolismul dramei lui M. Rostand este descris de către M. Jean Delaire[213] după cum urmează :-

"Chantecler este tipul nu numai al *evoluției*, ci și al umanității evoluate. El este omul așa cum poate fi, omul așa cum va fi atunci când își va fi realizat pe deplin divinitatea latentă în el. El tipizează umanitatea viitorului, ca și pe cea a trecutului și a prezentului".

"La început îl vedem pe Chantecler doar ca om; la sfârșitul sublimului poem îl vedem ca Dumnezeu în om. Salutăm în el o umanitate care și-a învățat lecția supremă, care a ajuns într-un punct al evoluției sale în care nu numai că percepe Idealul, dar este dispusă să moară pentru el; când nu numai că este gata să moară pentru el, dar - sarcină infinit mai dificilă - să îl realizeze în viața sa de zi cu zi. Idealul său a devenit idealul de a sluji de dragul iubirii, "Maximul pentru cel mai înalt".

"Iluziile sale spulberate, visul său risipit, dragostea sa înstrăinată, mesajul său ridiculizat, Chantecler se ridică totuși deasupra disperării; ba chiar, în ceasul disperării sale, el este mai puternic ca niciodată, mai absolut convins de misiunea sa, mai complet fidel încrederii sale. El va crede în sarcina sa desemnată de cer, chiar dacă cerul însuși pare împotriva lui, chiar dacă soarele a răsărit în timp ce el, Chantecler, asculta, vrăjit, vocea privighetorii. El se va crede necesar planului naturii : Căci nu este omul însuși una dintre forțele cosmice care modelează lumea ?

"Cine știe, se întreabă el cu îndrăzneala sublimă a geniului, cine știe că dacă eu îmi cânt zilnic cântecul meu de zori și dacă, după mine, în alte ferme, alte păsări preiau refrenul cântecului meu, în fiecare dimineață, pentru multă, multă vreme, cine știe dacă într-o zi - într-o zi - nu va mai exista noapte ?

". . . *Dacă cânt, bine, răsună, și dacă, răsună*
Corect, mult timp după mine, pentru mult timp de acum încolo,
Fiecare fermă are un cocoș care cântă în curte,

---

210 Probabil că aceasta este originea ideii populare că fantomele se strecoară neapărat acasă la cântatul cocoșului. Domnul J. W. Johnston are mai multe lămpi antice făcute în formă de cocoș.
211 *Teutonic Mythology,* Rydberg, p. 305.
212 *Symbolic Language of Art and Mythology,* R. Payne-Knight, p. 70.
213 În *The Occult Review.*

Cred că nu va mai fi noapte!
- Când va fi?
- Într-o zi!"

"A existat vreun sistem de filozofie idealistă mai precis în mesajul și promisiunea sa ? Gândește idealul, trăiește idealul, iar acesta devine real, se împletește în viața noastră de zi cu zi, devine parte din noi înșine, devine sinele nostru cel mai adevărat, cel mai intim. Fie ca întreaga omenire să prețuiască idealuri mărețe, să iubească lumina, să dorească lumina, să invoce lumina în aspirațiile sale zilnice, și iată că lumina este acolo, luminând lumea - lumea interioară - pentru totdeauna.

Chantecler nu știe când va răsări această zi, dar - ea va veni - "într-o zi" - și între timp - "la muncă !"."

CAPITOLUL VII

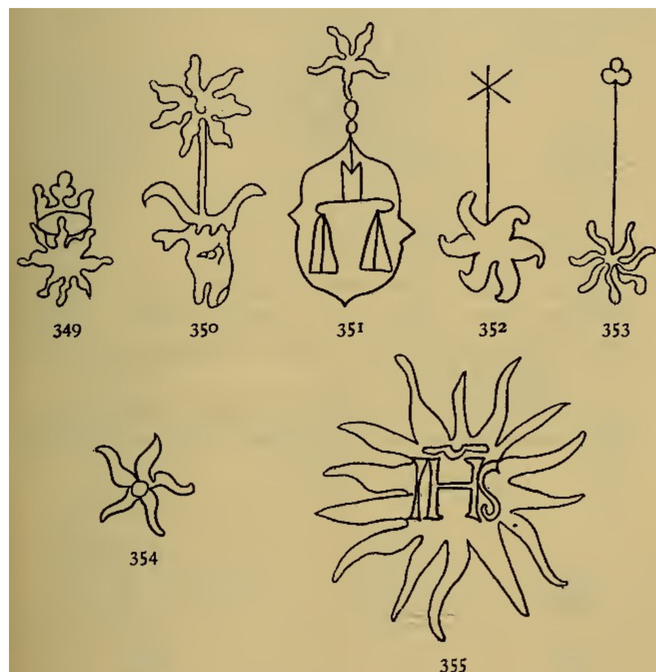
REGELE SOLOMON

"*Omul nu e țărână, omul nu e țărână, zic eu !*
Prin ființa lui aleargă o substanță fulgerătoare ;
O flacără pe care nu o cunoaște îi luminează lutul...
Focul cosmic care hrănește sori învolburați.
Ca niște lumi uriașe, trimise învârtindu-se în spațiu,
Păstrează în centrul lor flacăra părintească;
Așa și omul, în acel loc nedescoperit...
Centrul său - păstrează lumina din care a venit.

"Omul nu este carne, omul nu este carne, ci foc!
Simțurile sale îl înșală și vederea sa minte.
Mai iute și mai ascuțit decât dorința sufletului său,
Flacăra care-l naște îi scapă ochilor.
Pulsând sub toate trupurile, înainte de a începe ;
Clipește și freamătă aproape în spatele ecranului,
O substanță sacră, orbitoare ca soarele,
Tânjește după recunoașterea omului în ceea ce este văzut."

Angela Morgan.

Anticii presupuneau că sufletul era format din patru elemente: foc, aer, pământ și apă; și că acestea, atunci când se unesc, iau forma focului și devin flacără. Această compoziție cerească a fost împrăștiată ca o sămânță printre oameni și animale, unde s-a amestecat în diferite proporții cu pământul, iar puritatea sa a fost mai mult sau mai puțin alipită și alterată. Se credea că, după moarte, impuritățile materiei erau curățate prin scufundarea sufletului în apă, aerisirea lui în curenții de vânt sau rafinarea lui prin foc. Spiritul Suprem era idealizat ca foc imaculat și simbolizat ca o flacără pură și elementară care arde în infinit.

La chinezi, acest Unul infinit era privit ca un punct fix de o luminozitate orbitoare, în jurul căruia se învârteau, în cea mai supremă glorie a mișcării, sufletele celor care trecuseră cu succes

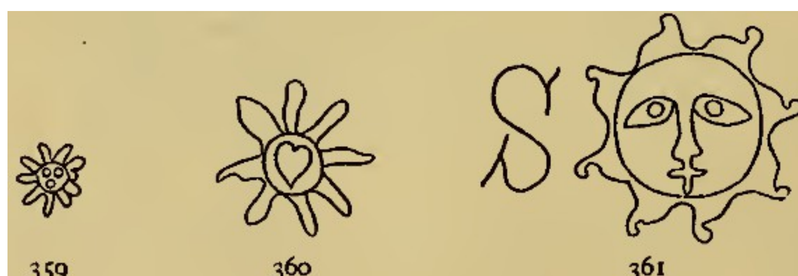
prin încercările pământului și își purificaseră în mod corespunzător grosolănia corporală.[214]

În capitolul precedent a fost ilustrat un cap de vultur asociat cu Flacăra cosmică. Acest Foc spiritual al Universului este prezentat în continuare ca scop al ascensiunii, iar în fig. 350-353 el apare ca una dintre Căi. Literele I H S care formează centrul fig. 355 dovedesc că Iisus Hristos a fost identificat cu Focul Vieții, iar semnul de contracție care surmontează monograma **IHS** arată că aceste litere au fost corect înțelese și folosite în sensul lor original **IHSOUS**, și nu în sensul lor modern, interpretat greșit (J)esus (S)alvator (H)ominum.

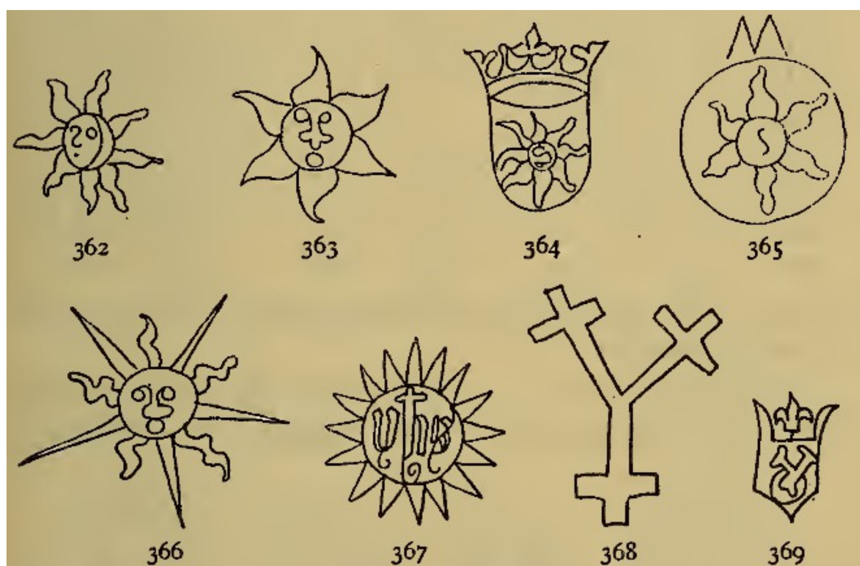

De la Flacără, simbolul Spiritului, la Soare, Centrul și Susținătorul Universului material, Sursa și Originea primordială în a cărei lumină și căldură trăiește, se mișcă și își are ființa, este mai puțin de un pas. În emblemele Soarelui reproduse aici, trăsăturile solare nu sunt executate cu stângăcie, ci se dovedesc, la o examinare atentă, a fi simboluri suplimentare.

Trei mici cercuri de perfecțiune formează Chipul din fig. 359. Inima din fig. 360 este simbolul Iubirii, iar dacă fig. 361 este întoarsă cu susul în jos, se dezvăluie semnul crucii.

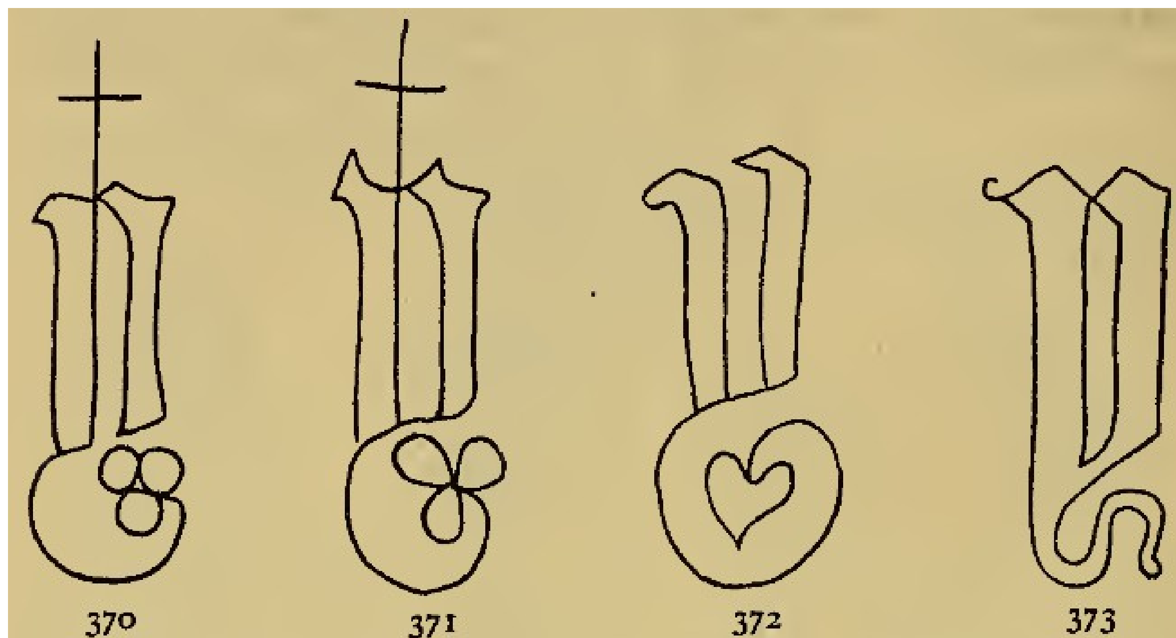

S de Spiritus este atașat la fig. 361 și acest **S** apare și în centrele figurilor. 362, 364 și 365. În chipul fig. 362, autorul a introdus în mod ingenios semiluna, iar razele ascuțite și răsucite din fig. 366 indică probabil razele pătrunzătoare ale luminii și, respectiv, focurile înflăcărate ale iubirii.

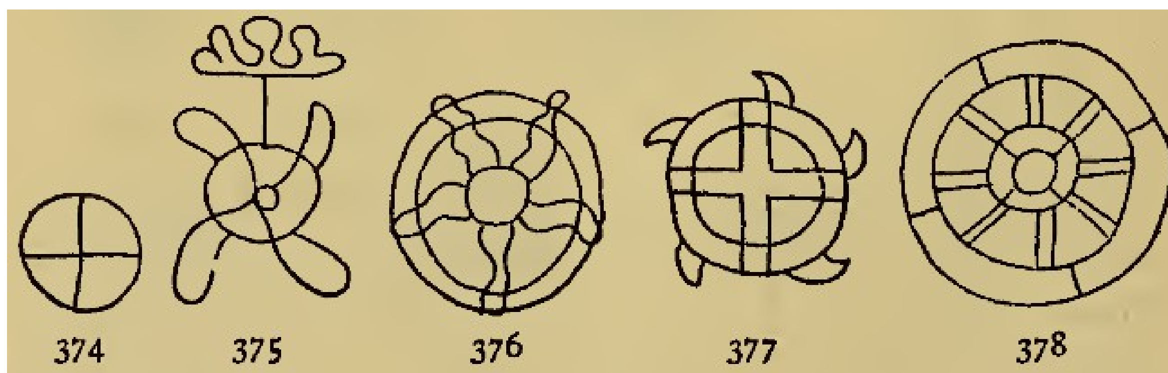

214 H. A. Giles, *Religions of Ancient China,* p. 48.

Centrul figurii 367 nu este **IHS** convențional, ci **Y H S**, **Y** fiind inițiala lui Yesha, un echivalent al lui Jesous. Această literă **Y** se găsește uneori sub forma unui simbol separat și este de o vechime vastă. Ea este venerată în China, unde este cunoscută sub numele de Marea Unitate sau Marele Termen, iar cele trei membre ale sale se spune că denotă Trei în Unu și Unu în Trei.[215] Fig. 368 este compusă din trei cruci egale, fig. 369 este asociată cu Cercul Perfecțiunii, fig. 370 și 371 sunt sfințite de cruce, iar coada fig. 373 este împletită în **S** de Spiritus.

Soarele - un simbol universal al divinității - era adesea reprezentat ca o roată, iar fig. 374-378 arată această emblemă a roții în cursul evoluției sale. Razele constituiau spițele, iar Cel Perfect era considerat atât centrul, cât și circumferința.[216]

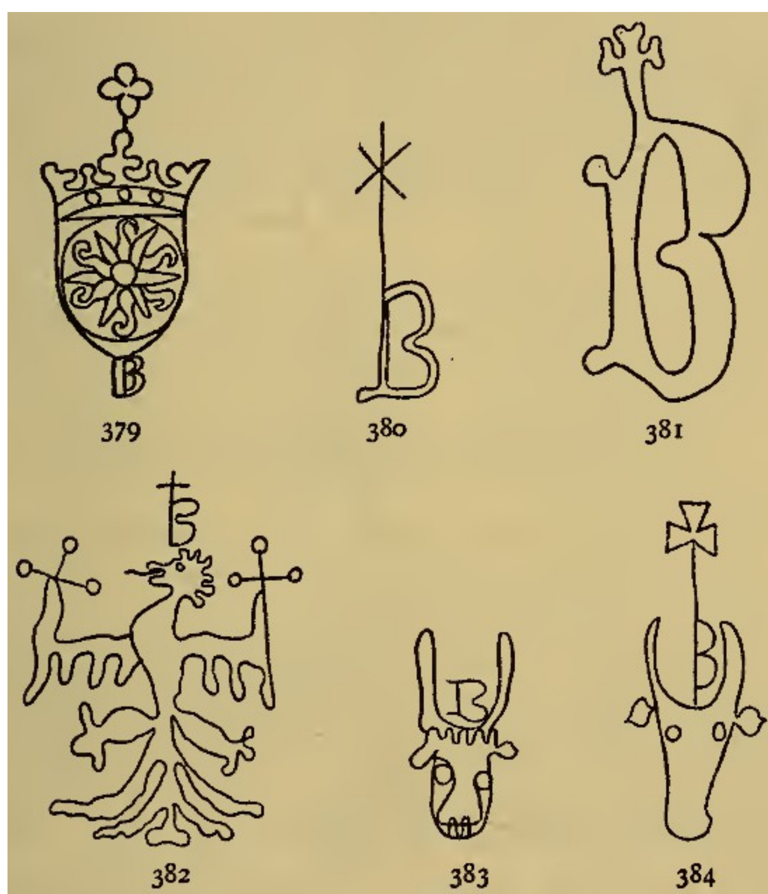
Cea mai simplă formă a Roții Soarelui sau a Roții Excelente a Bunei Legi este un cerc împărțit în patru segmente. În figurile. 375 și 376 se vede această idee oarecum elaborată, iar mai târziu vom întâlni și alte forme, unele infinit mai complexe.

Sub fig. 379 se află un **B** majuscul, iar uneori această inițială sacră a fost, ca și **Y**, folosită ca simbol separat. Litera **B** reprezenta Brahma, Suflul a tot ceea ce se mișcă și a tot ceea ce este fix, "Perla Cerului", "Salvatorul" și " Domnul Stelelor".

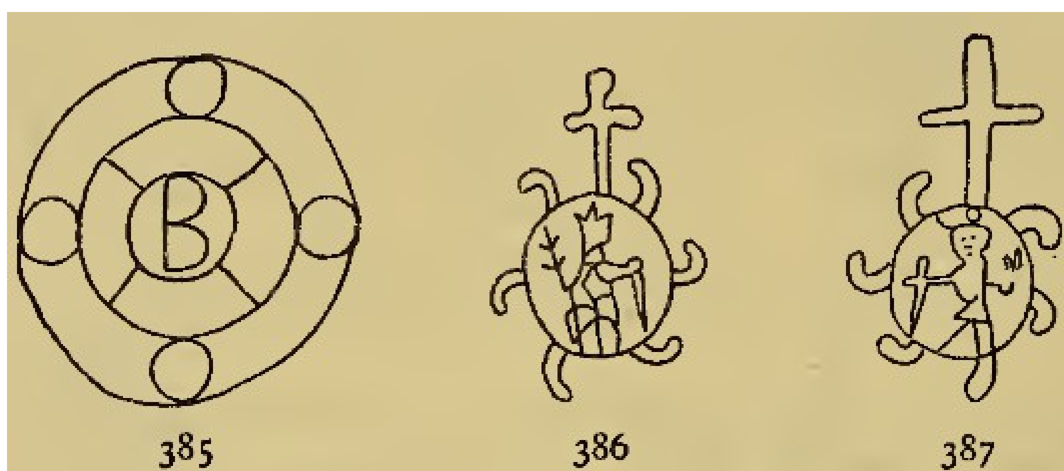
Potrivit *Vedelor*, "*ceea ce soarele și lumina sunt pentru această lume vizibilă, așa sunt binele și adevărul suprem pentru universul intelectual și vizibil; și așa cum ochii noștri trupești au o percepție distinctă a obiectelor luminate de soare, așa și sufletele noastre dobândesc o anumită cunoaștere, meditând asupra luminii adevărului care emană din Ființa Ființelor: aceasta este lumina prin care numai mintea noastră poate fi dirijată pe calea fericirii*"[217].

---

215 H. A. Giles, *Religions of Ancient China*
216 *Sacred Mysteries among the Mayas,* Le Plongeon, p. 55.
217 *The Hindoos,* p. 153.

Brahma era "Ființa ființelor", "cea mai excelentă rază" și dătătorul de strălucire. Litera **B** formează centrul roții Soarelui de aici și constituie o hieroglifă expresivă a credinței că universul "*este creat din și de Brahma, precum pânza din păianjen și precum scânteile din foc*"[218]. Nu numai că Brahma era reprezentat ca fiind Țesătorul Creației, dar, spune Dr. Barnett, "*El este uneori tipizat macrocosmic prin* ***purusha*** *în Soare*". Cuvântul *purusha* înseamnă literal "om", iar în fig. 386 și 387 acest om în interiorul unei roți solare, sau Figura în Soare, este reprezentat fără echivoc.

Într-o mână poartă o ramură de palmier sau de măslin, iar în cealaltă sabia Spiritului; în ambele cazuri este înfățișat încoronat, iar în fig. 386 este aparent pe tron. Un *Te Deum* vedic adresat acestui Domn Spiritual al Luminii sună astfel: "*Cunosc acel Mare Spirit, cu culoarea soarelui, dincolo de întuneric. Cunoscându-l, omul scapă de Moarte; nu există altă cale de mers. Un Mare Domn este Spiritul, mișcător al înțelegerii, conducător al acestei abordări pure, Lumină*

218 *Brahma Knowledge,* L. D. Barnett, p, 21.

nepieritoare. Spiritul sălăşluieşte mereu ca suflet lăuntric, de un centimetru, în inima oamenilor, conceput de inimă, de imaginaţie, de gândire ; fără de moarte, devin cei care cunosc acest lucru. El cunoaşte ceea ce poate fi cunoscut, dar nu există nimeni care să-L cunoască. Oamenii Îl numesc Primarul, Marele Spirit. Mai subtil decât subtilul este El, mai mare decât marele, sufletul adăpostit în ascuns în lucrurile vii. Eu Îl cunosc pe Cel fără vârstă, străvechi, Sufletul-tot. Acelaşi este Focul, care este Soarele, care este Vântul, care este Luna; Acelaşi este Strălucirea, care este Brahma, care este Apele, care este Creatorul, care este Cel nepieritor, care este frumoasa (Lumină) a Savitei ; de acolo a izvorât inteligenţa străveche".[219]

Egiptenii defineau "Spiritul" ca fiind un Foc subtil[220], iar o opinie similară exista și la hinduși, în concepția cărora acest element mistic s-a răspândit până când a pătruns în râuri, a fremătat în copaci și, de fapt, a pătruns în univers.

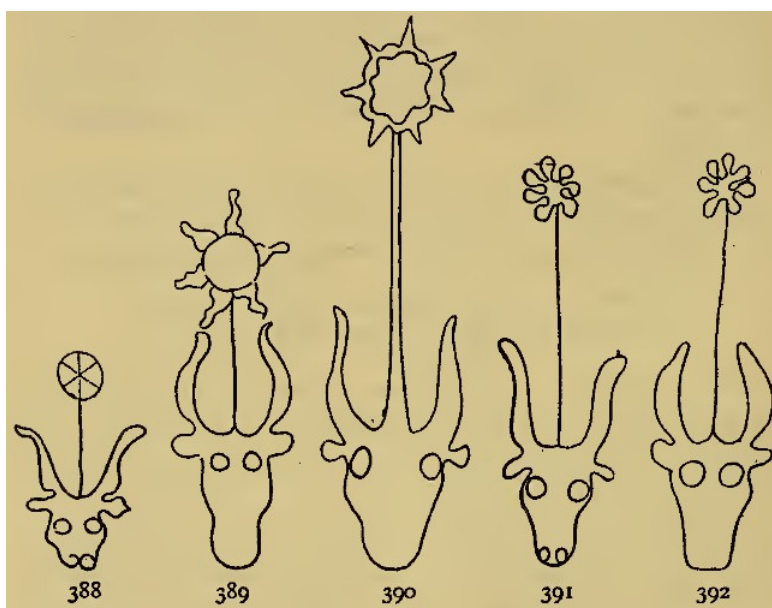
Această teorie orientală a ***Oversoul*** (Sufletului) a fost familiarizată cititorilor englezi de către Emerson și a fost, de asemenea, condensată cu fericire de către Alexander Pope în cunoscutele rânduri :

"*Toate nu sunt decât părţi ale unui întreg stupefiant,*
al cărui trup este natura, iar Dumnezeu este sufletul"[221].

Concepţia impersonală şi abstractă a Focului Vital era cunoscută sub numele de *Brahm*, iar *Brahm* cel impersonal şi invizibil nu trebuie confundat cu *Brahma*, Prima Persoană din Trinitatea hindusă.

Din *Brahm*, sufletul suprem şi originea Focului, omul a fost presupus a fi o scânteie şi de aici a apărut aparentul paradox: "Acest eu al meu din inima mea este mai mic decât un bob de orez, sau un bob de orz, sau o sămânţă de muştar, sau o sămânţă de grâu, sau o sămânţă de porumb, sau pulpa unei seminţe de bob. Acest eu al meu din inima mea este mai mare decât cerul, mai mare decât cerul, mai mare decât aceste cuvinte. . . Acest eu al meu din inima mea, acesta este Brahma, la El voi câştiga mergând de aici"[222].

Acest scop al ascensiunii este reprezentat în fig. 389 ca un Soare în flăcări, în fig. 388 ca o roată solară, în fig. 383 şi 384 ca litera **B**, iar în fig. 390, 391 şi 392 ca un Foc septuplu sau un trandafir de flacără. Înclin să cred că această flacără, foc, trandafir, nor circular sau orice ar fi (vezi centrul fig. 393), a fost în mod deliberat reprezentat ca fiind incorect şi de neînţeles.

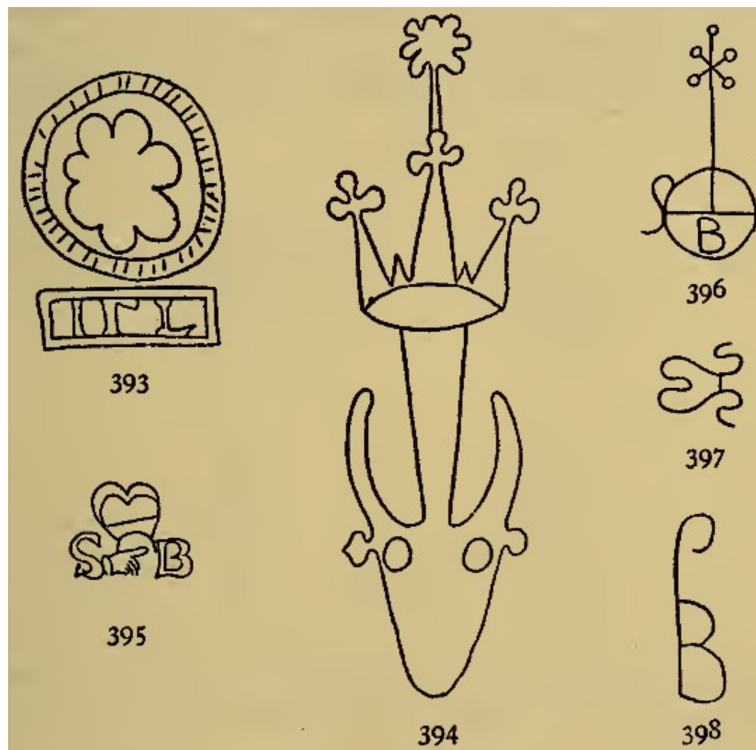

În figura 394, relaţia dintre *Brahm*, Suflarea Puternică, şi Ierarhia mistică este exprimată

219 Condensat de la pp. 98-101, *Brahma Knowledge*,
220 *The Hindoos,* p. 144.
221 *Essay on Man,* vezi Bk. i. 244-257,
222 *Hinduism,* L. D. Barnett, p. 15.

schematic, *Brahm*, Sufletul Suprem sau "Norul Necunoașterii", depășind Trimurti sau manifestarea triplă a lui însuși.

Atașate la **B** din fig. 395 sunt literele suplimentare **S** și **B**, între care apare un deget arătător. Întrucât **S** se citește aproape invariabil Spiritus, iar mâna arătătoare implică probabil *nota bene*, această emblemă poate fi descifrată ca Spirit = Brahma. **S** apare din nou în emblema milenară de mai jos, iar **B**-ul din fig. 397 este atât de ingenios format încât la extremitățile sale se citește **S S**. În fig. 398, vârful **B**-ului este format din cârligul pastoral al Bunului Păstor.

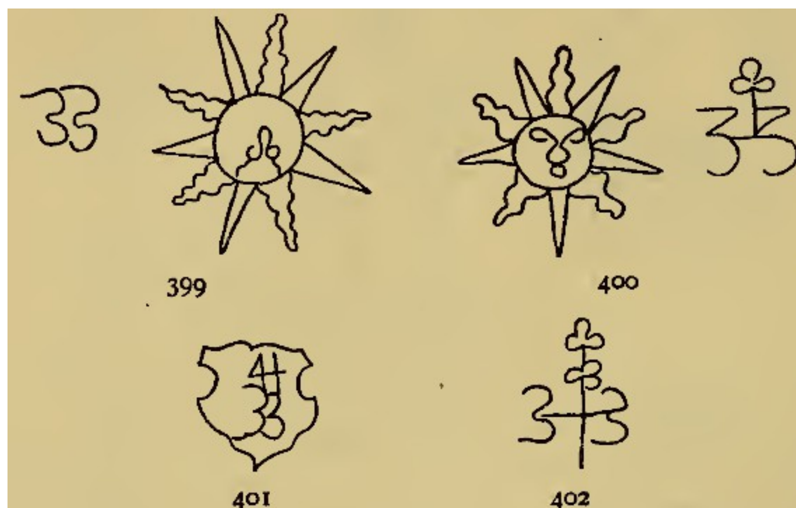

Asociate cu Soarele de la pagina 142 sunt cifrele 33, iar în fig. 401 și 402 aceste numere fac obiectul unor embleme separate. Numărul 33 era venerat în Egiptul antic și este ilustrat în Semne și simboluri ale omului primordial. Erau socotite a fi 33 de mistere, "ale căror secrete", spune Dr. Churchward, "nu au fost descoperite până în prezent".[223] Mexicanii au reprezentat 26 de lumini, plus cele șapte stele ale Marii Urse, adică un total de 33.[224] Cu secole în urmă, lumea religiei vedice "era întesată", ni se spune, "de zei"; "totuși", spune Dr. Barnett, "*numărul este dat de obicei ca fiind treizeci și trei*".[225]

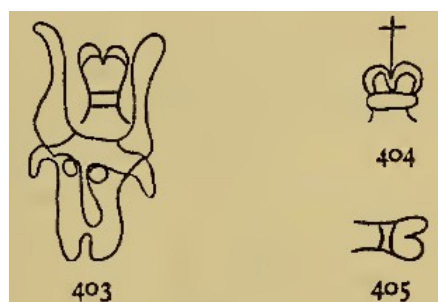
Gnosticii creștini învățau că emanațiile din divinitate erau "toate rezumate într-o singură unitate absolută, 33 în total"[226], iar vârsta lui Hristos în momentul Învierii Sale a fost calculată la 33 de ani.[227] Autorii cărții *Calea Perfectă* afirmă: "*Vârsta perfecțiunii depline și finale pentru omul regenerat este vârsta de 33 de ani, calculată mistic, ceea ce implică împlinirea de către acesta a celor treizeci și trei de trepte de inițiere, dintre care ultima și cea mai înaltă este ascensiunea sa prin transmutare până la uniunea divină finală*"[228]. Peste fig. 401 se va observa o combinație a cifrei 4 (= Echilibrul Divin) și a literei H (= Hierarh ?). Explicația acestor simboluri s-ar părea că se regăsește în următorul pasaj din *Calea Perfectă*: "*Pentru a obține Puterea și Învierea, un om trebuie mai întâi de toate să fie un Ierarh, adică să fi atins vârsta magică de 33 de ani... . . . Cel care va atinge această perfecțiune trebuie să fie unul care este fără teamă și fără dorință, decât față de Dumnezeu. . . . Numai atunci când a atins acest echilibru este liber*". Între timp, el face ca Abstinența, Rugăciunea, Meditația, Vigilența și Stăpânirea de sine să fie decadele rozariului său. Și,

223 Pp. 117, 177.
224 p. 272.
225 *Hinduism,* p. 10.
226 *The Wedding Song of Wisdom,* G. R. S. Mead, p. 36.
227 *Our Lady in Art,* Mrs H. Jenner, xxvii.
228 P. 235.

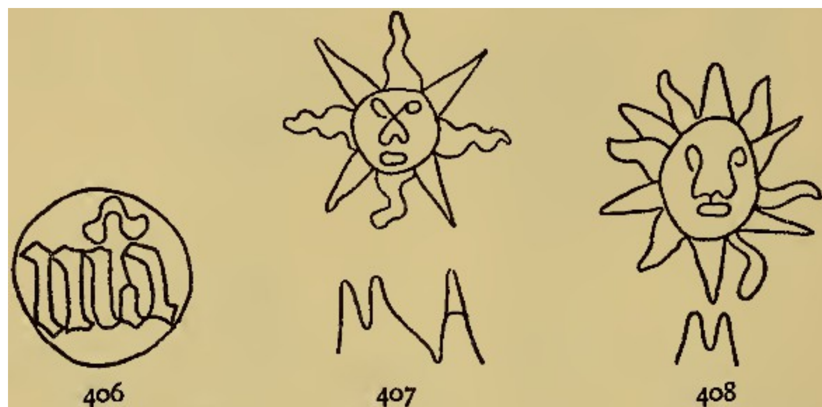
știind că nimic nu se obține fără muncă și nimic nu se câștigă fără suferință, el acționează mereu pe principiul că a munci înseamnă a te ruga, a cere înseamnă a primi, a bate înseamnă a avea ușa deschisă și astfel se străduiește în consecință.[229]

Un francmason mi-a spus că există 33 de lumini într-o lojă masonică, 33 de trepte la intrarea în lojă și că gradele în francmasonerie merg de la unul în sus până la zece sau doisprezece, de unde se face un salt brusc la al treizeci și treilea și cel mai înalt.

Printre numeroasele exemplare ale literei **B** colectate și clasificate de Mons. Briquet[230], există unele care seamănă la fel de mult cu **M** ca și cu **B**, iar una dintre aceste combinații **M-B** surmontează figura 403. Litera **M**, atunci când a fost găsită în asociere cu un taur sau cu o emblemă solară, reprezenta probabil Mithra, zeul luminii solare. În Mithraism - religia predată de Zoroastru - Mithra, Lumina Soarelui, se află în aceeași relație cu Ormuz, Soarele Suprem, așa cum în creștinism Hristos, Soarele Dreptății, se află cu Dumnezeu Tatăl. În Cercul Perfecțiunii de aici sunt literele **M A** surmontate de un semn de contracție, iar aceleași litere reapar în fig. 407, unde reprezintă, după toate probabilitățile, o formă contractată a cuvântului Mithra.

229 Pp. 222-223.
230 *Les Filigranes.*

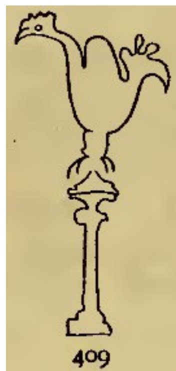
Mithra persan corespunde în multe privințe cu Indra hindus și, asemenea lui Indra, Mithra era conducătorul invincibil al oștilor cerești și dușmanul necruțător al suferinței, sterilității, viciului și impurității. Cu cele "*o mie de urechi și cei zece mii de ochi*", Mithra era mereu treaz și veghea veșnic pentru a proteja lumea de oștile maligne ale Întunericului. Mithra, ca războinic, nu era doar Zeul războinicilor și Protectorul tuturor faptelor de vitejie și al aventurilor cavalerești, ci, asemenea lui Osiris și altor Zei ai Culturii, era fecundatorul întregii naturi, stăpânul pășunilor largi și dătătorul turmelor.

Mithra era cel care vărsa apele și era cel care provoca creșterea plantelor. Nu numai că el era cel care dădea beneficii materiale, dar era, de asemenea, dătătorul păcii sufletești și făuritorul concordiei între toți cei care i se închinau. Domnul Mead afirmă : "*Secretul regenerării, al nașterii din nou, sau spiritual, sau de sus - pe scurt, divinizarea omului - era ultimul cuvânt al riturilor lui Mithra; toate celelalte sunt introductive sau auxiliare*"[231].

Cultul lui Mithra a fost la un moment dat foarte răspândit și se spune că a fost menținut într-o tradiție neîntreruptă prin societățile secrete din Evul Mediu, până când a ajuns în mâinile rozicrucienilor, iar de aici, printr-un slab reflex, în francmasoneria din zilele noastre[232].

Mithra, ca mediator între Lumină și Întuneric[233], prezenta atât de multe puncte de identitate cu Iisus Hristos, încât Părinții creștinismului, perplecși, au fost forțați să ajungă la concluzia că păgânismul își însușea riturile sacre. Tertulian se plângea că diavolul, prin viclenie, a pervertit adevărul și "*imită cu emulație chiar și particularitățile precise ale sacramentelor divine prin misterele idolilor. Și el îi botează pe unii - bineînțeles, pe credincioșii și fidelii săi ; el promite iertarea păcatelor printr-o baie. Dacă îmi mai amintesc bine, Mithra își semnează acolo soldații pe fruntea lor, celebrează și oferirea pâinii, introduce o imagine a învierii și își cumpără pentru sine o coroană în vârful sabiei*"[234].

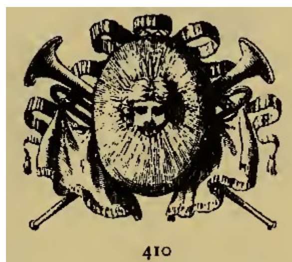
Este bine cunoscut faptul că, la trecerea de la păgânism la creștinism, clerul creștin, în imposibilitatea de a dezmoșteni populația de la vechile obiceiuri sau de a eradica credințele primitive, a făcut față cu discreție situației prin devierea sărbătorilor păgâne în cinstea lui Hristos. Nu este atât de general cunoscut faptul că 25 decembrie, ziua de Crăciun a creștinătății, a fost în mod necesar stabilită astfel din motivul că această dată era ziua de naștere a lui Mithra și că păgânii încăpățânați au refuzat categoric să renunțe la sărbătoarea lor dragă. Abia în anul 400 d.Hr. Părinții Bisericii au acceptat inevitabilul și au adoptat cu tact ziua de naștere a lui Mithra ca zi de naștere oficială a creștinismului. La începutul secolului al V-lea, S. Chrysostom, referindu-se la sărbătoarea zeului păgân al Soarelui, scria: "*Tot în această zi a fost fixată de curând la Roma ziua de naștere a lui Hristos, pentru ca, în timp ce păgânii erau ocupați cu ceremoniile lor profane, creștinii să poată săvârși nestingheriți riturile lor sacre. Ei numesc această zi (25 decembrie) ziua de naștere a Invincibilului (Mithra) ; dar cine este atât de invincibil ca Domnul ? Ei o numesc ziua de naștere a Discului Solar ; dar Hristos este Soarele Dreptății*"[235].

A douăzeci și cincea zi a celei de-a douăsprezecea luni din an era ziua de naștere a lui Zas,

231 *The Mysteries of Mithra,* p. 47.
232 *The Gnostics,* King, p. 117.
233 *Fragments of a Faith Forgotten,* Mead, *p.* 56.
234 *The Mysteries of Mithra,* Mead, pp. 56, 57.
235 *Romance of Symbolism,* S. Heath, p. 37.

Soarele salvator al Chinei antice, precum și ziua de naștere a zeilor egipteni Osiris și Horus, a zeului grec Dionysos, a zeului hindus Vishnu și a zeului sirian Tammuz[236]. Cocoșul care marca venirea lui Zas era, de asemenea, sacru pentru Mithra, Phoebus și, de fapt, pentru zeitățile Soarelui din aproape toate națiunile. Atunci când era cocoțat în vârful unui stâlp, ca în figura de mai sus, emblema era, mi s-a spus, cunoscută sub numele de "Cocoșul lui Abraxas". Numele Abraxas, care se află la baza celebrului cuvânt magic Abracadabra, a fost unul dintre numeroasele cuvinte misterioase inventate pentru a exprima matematic numele de nedescris al Spiritului Suprem. "Abraxas" a fost acceptat ca un echivalent mistic al lui "Mithra", deoarece valorile numerice ale celor două nume ajung amândouă, în mod egal, la cifra 365. S-a afirmat că existau tot atâtea ceruri câte zile are anul, iar numărul 365 era o expresie convenabilă pentru Domnul acestor 365 de sfere.[237] La asirieni, Merodach, zeul Soarelui, era cunoscut sub un nume diferit în fiecare lună a anului[238], iar cele douăsprezece semne ale zodiacului erau cândva, aparent, douăsprezece aspecte ale Unui Mare Spirit.

410

Merodach era privit ca o divinitate solară, ca mediator între zei și oameni și ca zeul care învia morții.[239] El corespunde, prin atributele și simbolurile sale, cu Mithra persan, iar Mithra era identificat cu Dionysos grecesc.[240] Dionysos, ca și Osiris egiptean, era zeul regenerării "născut de două ori". El este reprezentat ca zeul Soarelui așezat pe un glob înstelat.[241] Frumusețea sa este comparată cu cea a lui Apollo și, ca și acesta, este reprezentat ca posedând tinerețea veșnică. Se povestește că a mărșăluit în fruntea unei armate de bărbați și femei inspirate de furia divină și că și-a realizat cuceririle fără vărsare de sânge învățând omenirea să folosească vița de vie, să cultive pământul și să facă miere.

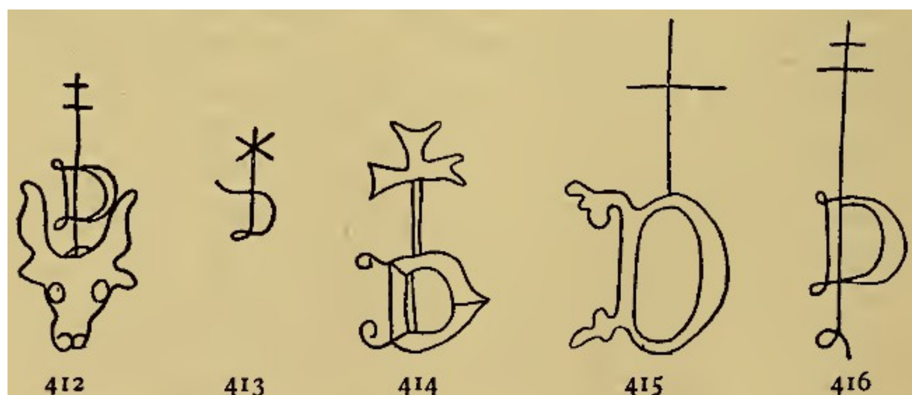

Dionysus (Bacchus). (From a Painting at Pompeii.)
411

Boul sau taurul, care era simbolul lui Osiris, al lui Merodach și al lui Mithra, era considerat, de asemenea, întruchiparea puterii generatoare a lui Dionysos, iar mâncatul unui bou făcea parte din

236 *Aryan Sun Myths, vezi mai sus*, pp. 62, 65, 71, 84.
237 *The Gnostics,* King, pp. 254, 259.
238 *Babylonian and Assyrian Religion,* T. G. Pinches, p. 102.
239 *Chambers's Encyclopaedia,* i. 518.
240 *The Gnostics,* King, p. 116.
241 Lempriere, art. "Bacchus."

cultul lui Dionysos.

În figura 411[242], acest erou solar este reprezentat cu animalul său simbolic, pantera.

Litera **D** care surmontează capul de taur din figura 412 este inițiala lui Dionysos, iar acest caracter a servit și ca simbol separat. În fig. 414-416 este sfințită cu o cruce, iar în fig. 413 este asociată Steaua de lumină. Cuvântul nostru englezesc "zi" (latină *dies*) este afiliat cu sanscritul *dyaus*, care este, de asemenea, rădăcina lui Dionysos, Diana, Dione sau Juno, Jupiter, Zeus și (probabil) Zas. Fig. 412 este astfel susceptibilă de două lecturi : fie ca Dionysos, zeul zilei, fie ca drumul celor care rezistă este ca o lumină strălucitoare care strălucește din ce în ce mai mult până la Ziua Perfectă.

Numele Dionysos a supraviețuit în forma Dennis până în zilele noastre, iar principiul consacrat de timp conform căruia Omul este o scânteie a Luminii primordiale poate fi regăsit în multe alte nume proprii, cum ar fi Llew, Luke, Lucius, Lucy și alte variante similare ale lui Lux; în Clarence, Clara etc., care înseamnă "eu strălucesc", în Phoebe (strălucitor), Jermyn (luminos sau sclipitor), Annora (lumină), Tryphosa (foarte strălucitoare) și Blenda (orbitoare)[243].

Etimologia oferă dovezi în toate direcțiile, nu numai despre cultul primitiv al soarelui, ci și despre faptul bine cunoscut că atât regii, cât și oamenii de rând obișnuiau să se autointituleze "lumina Soarelui" sau chiar Soarele însuși. Numele modern Sampson sau Samson este definit ca însemnând "soare splendid"[244], iar în perioada istorică împărații din Peru erau intitulați "copiii soarelui". Orașul egiptean al Soarelui, cunoscut de greci sub numele de Heliopolis, se numea inițial *On*, iar *On* este în mod evident unul dintre cele mai vechi titluri ale Soarelui. Îl întâlnim în simplitatea sa radicală în numele regelui suedez *On* sau *Aun*, și din nou în formele ulterioare *Hacon*, *Hakon* sau *Haakon*. Am dat deja (pp. 13-15) motive pentru convingerea mea că **Ac** însemna mare, și este rezonabil să presupunem că sensul primar al lui ***Hacon*** era "marele Soare". A existat un oraș în Macedonia numit *Acontisma*. Cea mai veche capitală cunoscută de istorie este egipteana **Hieraconpolis**, iar numele acestui oraș adorator al soarelui este aparent divizibil în **Hier** sacru, **ac** mare, **on** soare, **polis** oraș. Numele celui mai înalt vârf din Anzi, *Aconcagua*, sugerează că acest munte, la fel ca multe altele, a fost dedicat și numit după marele Soare. Îl întâlnim din nou pe **Akon** în Odakon[245], zeul Soarelui la filisteni, și probabil din nou în numele alternativ Dagon, deși Dag din acest termen poate fi Dag al Zilei și seamănă cu numele propriu Dagobert, despre care se spune acum că ar însemna "Lumina zilei"[246].

Doamna Swan interpretează cele două nume Ezra și Zerah ca fiind "Răsăritul Luminii", Ra în ambele cazuri fiind fără îndoială înrudit cu egipteanul Ra, care nu numai că era numele zeului Soarelui, dar era și cuvântul egiptean obișnuit pentru Soare.[247] Sanscritul pentru un prinț este Rajah, iar pentru un rege Rajan. Lempriere menționează șapte orașe antice numite Acra, iar actuala capitală

---

242 Reprodus din Smith's *Classical Dictionary*, cu permisiunea lui J. Murray.

243 Aceste definiții sunt citate din lucrarea "Christian Names" a doamnei Helena Swan, din care extrag și următoarele: Esdras = răsărit de lumină; Malaleel = strălucirea lui Dumnezeu; ABNER = tatăl luminii; SiNDBERT = sclipitor de luminos; SeaBERT = strălucire cuceritoare; Norbert = strălucire; Ethelbert = nobil luminos.

244 Ibidem.

245 Comparați **odak**-ul lui Odakon cu **odach**-ul lui Merodach.

246 Mrs Swan.

247 Rencuf, *Hibbert Lectures,* p. 109.

Ashantee poartă acest nume: eu sugerez că la origine însemna " Marele Ra".

Numele Cymbeline, odinioară regal, dar acum comun în Cornwall, înseamnă în limba celtică "Domnul Soarelui"[248], iar Bel al lui Cymbeline este identic cu Bel al lui Belenus, Apolo celtic; cu Bal al lui Balder, zeul Soarelui din Scandinavia; și cu Baal, marele zeu al Soarelui al fenicienilor. Ar părea deci probabil ca Balac, regele Moabului, să se numească sau să fi fost numit astfel după Marele Baal, iar locurile numite Bellac în Franța și Belleek în Irlanda să fi fost la origine - ca și celebrul Baalbec - sanctuare dedicate Marelui Baal, adică Soarelui.

Un exemplu interesant de nomenclatură solară se regăsește în cuvântul Solomon, fiecare silabă a acestuia însemnând Soare.[249] Plutarh menționează un popor pe care îl numește "Solymi"[250], iar Hiero Solyma este un sinonim familiar pentru Noul Ierusalim, Orașul Sfânt, Orașul spiritual al Soarelui.

Există o vastă mitologie legată de regele Solomon, iar splendoarea înțeleptului este proverbială în Europa, Palestina, Abisinia, India, Afganistan, Persia și Arabia. Este probabil că a trăit cu adevărat, cu aproximativ 3000 de ani în urmă, o mare personalitate a cărei carieră benefică și prosperă s-a imprimat definitiv în memoria lumii ; dar este foarte sigur că legenda s-a ocupat de atunci de reputația sa și că Solomon din literatură și legendă este, în mare măsură, un erou mitic și ideal. Tradiția spune că, atunci când marele rege a fost chemat din cariera sa pământeană, a fost restabilit în Soare, de unde controla un vast imperiu de zâne, perișori, jinni și oștiri de înfățișare radiantă, care îi erau vasali ascultători și se supuneau implicit ordinelor sale. Misticismul a presupus că Mirele din *Cântarea Cântării* lui Solomon este Soarele spiritual al Dreptății răsărit asemenea lui Hristos, cu vindecarea în aripile sale, și nu există prea multe îndoieli că *Cântarea* lui Solomon este într-adevăr un duet de dragoste mitic și dramatic între Soarele și Luna mistici.

Credința că Solomon a fost un senzualist inveterat pare să fi provenit din literalizarea și interpretarea greșită a fanteziei poetice consacrate în timp, conform căreia Soarele era marele fecundator și Atotțiitorul al cărui ochi strălucea imparțial asupra celor drepți și nedrepți. Poeții îl descriu frecvent pe Soare ca fiind un "amorist", un "amorist cu ochi fierbinți", ca fiind "liber și general", ca strălucind cu "ochi fierbinți" chiar și asupra celei mai josnice buruieni care crește, și așa mai departe; iar termenii aparent contradictorii aplicați de Mireasa lui Solomon sunt cu totul de neînțeles dacă nu sunt înțeleși ca fiind adresați Soarelui divin al sufletului. Mirele este descris ca ieșind din pustiu ca niște stâlpi de fum[251], expresie care sugerează stâlpul de fum prin care israeliții erau conduși în timpul zilei prin pustiu. El este aclamat ca fiind "un mir prețios", ca fiind "frumos ca Ierusalimul", dar "înfricoșător ca o armată cu steaguri"[252]. De asemenea, este asemănat cu "o ceată de cai", iar în întrebarea: "*Spune-mi, o, tu pe care sufletul meu îl iubește, unde paști, unde faci să se odihnească turma ta la amiază*"[253], este probabil o aluzie la turmele sacre ale Soarelui. Mirele "cu ochi de porumbel" este descris ca fiind "în crăpăturile stâncii și în locurile tainice ale scărilor"[254], idee care nu are sens decât dacă este înțeleasă ca o referire la caracterul atotcuprinzător al Sufletului. "El m-a adus", spune Mireasa, "la casa de ospăț, iar stindardul lui peste mine era dragostea" ; o frază sugestivă pentru "Regele Dragostei este Păstorul meu". Mirele, vorbind despre vinul și laptele său, lansează, asemenea lui Hristos, invitația: "Mâncați, prieteni; beți, da, beți din belșug, iubiților"[255] și, din nou, bătând asemenea lui Hristos la ușă, exclamă: "Deschide-mi, sora mea, iubirea mea, porumbelul meu, necuprinsul meu: căci capul meu este plin de rouă și încuietorile mele de picăturile nopții"[256]. Acest pasaj este, în mod evident, sursa de inspirație a versurilor :-

"*Zborul tăcut și scrutător al lui Dumnezeu;*
Când capul Domnului meu e plin de rouă, și toate

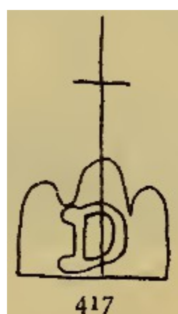
248 Mrs Swan.
249 *Sol* este anglo-saxon, islandez și latin, pentru Soare.
250 *On the Cessation of Oracles.*
251 *Song of Solomon* iii. 6.
252 vi. 4.
253 i. 7.
254 ii. 14.
255 V. I.
256 V. 2.

Șuvițele Lui sunt ude de picăturile limpezi ale nopții;
Chemarea Lui blândă, ușoară,
Timpul Său care bate la ușă ; veghea mută a sufletului
Când spiritele pe care le prind frumoasele lor semeni"[257].

Dar șuvițele udate de rouă ale lui Apollo sunt un loc comun poetic, iar în *Faerie Queene*, de exemplu, Spenser scrie :

"*În sfârșit, poarta de aur a Orientului*
A cerului mai mare se deschidea frumos,
Și Phoebus, proaspăt ca un mire pentru partenera sa,
A ieșit dansând, scuturându-și părul plin de rouă.
Și și-a aruncat razele sale strălucitoare prin aerul sumbru"[258]

Deschizătorul Porților Zilei era Janus = Dianus = Dionysos, iar în fig. 417 **D**-ul lui Dionysos este asociat cu simbolul munților, de unde, așa cum spune un psalmist, "vine ușurarea mea".

417

Exultarea Miresei la venirea grabnică a Domnului și campionului ei asemănător Soarelui este exprimată în pasajul extatic: "Glasul iubitului meu ! Iată că vine sărind pe munți, sărind pe dealuri. Iubitul meu este ca o căprioară sau ca un cerb tânăr. Iată că stă în spatele zidului nostru, se uită la ferestre, se arată prin zăbrele.[259] Iubitul meu a vorbit și mi-a spus: "Scoală-te iubita mea, frumoasa mea, și vino. Căci iată, iarna a trecut, ploaia s-a terminat și s-a dus; florile apar pe pământ, a venit vremea cântecului păsărilor și glasul țestoasei[260] se aude în țara noastră"[261].

Regele Solomon a fost reprezentat uneori în atitudinea Sfântului Gheorghe, ca un ucigaș de dragoni, iar arabii îl crediteazā ca purtând un război perpetuu împotriva geniilor și uriașilor răi.[262] Această trăsătură îl apropie și mai mult pe Solomon de Ormuz, Mithra, Merodach, Osiris, Indra și alți salvatori solari.

În antichitate, Soarele era în general reprezentat ca un cărăuș care conducea o echipă de patru cai. Acest car nemuritor al Soarelui este, după toate probabilitățile, subiectul pasajului: "*Regele Solomon și-a făcut un car din lemn de Liban. I-a făcut tăbliile din argint, fundul din aur, învelișul din purpură, iar mijlocul lui a fost pavat cu dragoste*"[263]. Acest vers, ca și restul poemului, este o țesătură de simbolism. Lemnul Libanului era o asemănare pentru incoruptibilitate[264], argintul simboliza cunoașterea, aurul era simbolul înțelepciunii, iar purpura - o combinație de roșu și albastru - denota probabil o conjuncție între roșul Iubirii și albastrul Adevărului. Afirmația că Solomon "și-a făcut" un car, exprimă esența vitală a misticismului, adică faptul că omul este propria sa soartă și că este creatorul și controlorul propriului său destin. Era o doctrină cardinală că cel mai umil individ ar putea, în timp, să-și dezvolte scânteia de Personalitate într-un Soare spiritual și, prin propriile eforturi, ca un căruțaș, să-și conducă sufletul în cele mai intime Săli ale Cerului. "Cei

257 H. Vaughan.
258 Bk. i, cântul v., strofa 2.
259 Comparați cu " Ziua revelatoare prin toate crăpăturile lui Shakespeare, Lucrece.
260 Porumbelul țestoasă=Sfântul Duh.
261 ii. 8-12.
262 *Century Cyclopedia of Names.* B. G. Smith, art. "Solomon."
263 iii.
264 *Flowers in Language: Association and Tales,* Pratt și Miller, p. 18.

drepți", spune scriitorul lui Matei, "vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor".[265] Se consemnează că Elisei a avut o viziune a muntelui Domnului plin de care și cai de foc. Scriitorul *Psalmului iviii* se referă la carele lui Dumnezeu ca fiind "douăzeci de mii, chiar mii de îngeri", iar mitologii indieni i-au conceput pe Indra și pe Nemuritori conducând mașinile lor de lumină și strălucire, care "înfrumusețau cerul ca stelele în timpul nopții"[266].

418

In *Viața Sfântului Francisc de Bonaventura*, este relatată o întâmplare care a avut loc, se spune, în Assisi. Potrivit acestei relatări, *Sfântul Francisc dormea într-o noapte într-o colibă și era "absent cu trupul de la fiii săi". Deodată, pe la miezul nopții, în timp ce unii dintre frați se odihneau, iar alții vegheau, "un car de foc de o strălucire minunată, intrând pe ușa casei, s-a întors de trei ori încoace și încolo prin locuință, iar deasupra carului s-a așezat o minge de foc strălucitoare, cu o înfățișare asemănătoare cu cea a Soarelui, făcând noaptea strălucitoare*"[267]. Acest fenomen - o experiență despre care au mărturisit și alți mistici și care este ilustrată în fig. 418 - a fost cunoscut sub numele de "Viziunea lui Adonai".

Este de dedus că poetul care a fost responsabil pentru *Cântarea Cântărilor* a trăit personal această râvnită "Viziune a lui Adonai" și că el face aluzie la ea în pasajul: "*M-am coborât în grădina de nuci ca să văd roadele văii și să văd dacă înflorește vița de vie și dacă înmuguresc rodiile. Sau vreodată am fost conștient că sufletul meu m-a făcut asemenea carelor lui Amninadib*"[268]. Cântecul continuă: "*Întoarce-te, întoarce-te, Sulamita, întoarce-te, întoarce-te, ca să te privim. Ce veți vedea în Sulamita?*". Răspunsul: "*Ca și cum ar fi compania a două oștiri*", este extrem de sugestiv pentru Oastea carelor văzută și consemnată de Elisei:[269] "*Pe când ei continuau încă să vorbească, iată că a apărut un car de foc și cai de foc și i-a despărțit pe amândoi, iar Ilie s-a înălțat printr-un vârtej de vânt în cer. Și Elisei a strigat: Tatăl meu, tatăl meu, carele lui Israel și călăreții lui! Și nu l-a mai văzut*"[270].

În semnul tipografic ilustrat mai sus, echipajul este reprezentat ca poticnindu-se de strălucirea orbitoare a conducătorului lor. Calul, așa cum a fost exemplificat în capitolele următoare, era emblema Intelectului, iar motivul reprezentării a patru cai se datorează faptului că patru este numărul echității, iar patru cai simbolizează facultățile discordante ale Minții aduse sub control și antrenate spre echiparea Perfecțiunii.

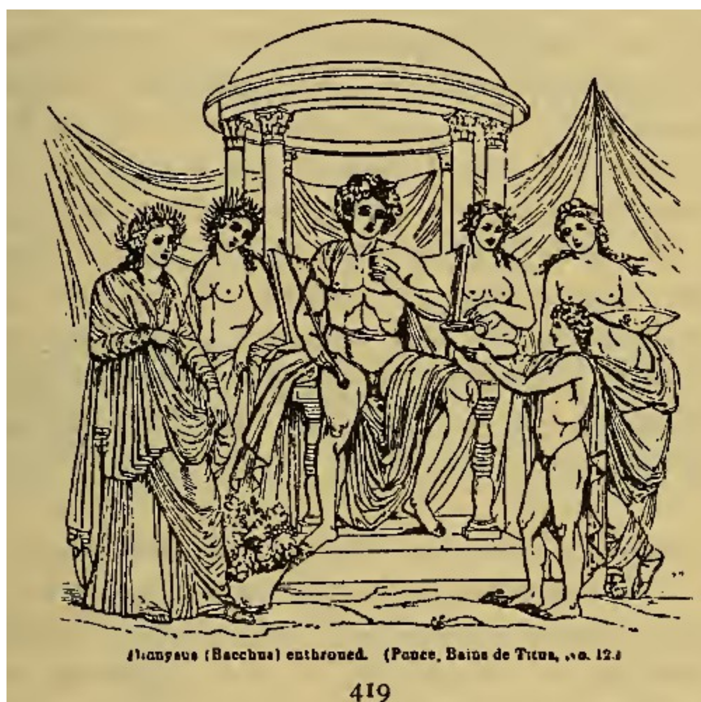
Hindușii înfățișează carul lui *Om Soarele* ca fiind tras de șapte cai verzi, precedat de Aruna, zodia Zorilor, și urmat de o nenumărată mulțime de genii bune.

Printre titlurile Soarelui se numără Dyumani, "Piatra cerului", Tarani, "Salvatorul", Grahapati, "Stăpânul stelelor", și Mitra, "Prietenul", înțeles în general ca prieten al nufărului care își extinde petalele la răsăritul soarelui și le închide la apusul acestuia.[271] În *Cântarea Cântărilor*, mireasa este numită în mod semnificativ "nufărul din vale", iar descrierea mirelui ei "cu totul minunat" se încheie cu expresia: "Acesta este iubitul meu și acesta este prietenul meu"[272].

---

265 xiii. 43.
266 *Indian Poetry,* Dutt, p. 161.
267 Ch. iv.
268 vi. 1.2. Comentatorii și-au închipuit că acest lucru înseamnă că eroina a fost răpită brusc și cu forța de un admirator.
269 2 Kings vi. 17.
270 2 Kings iii. 11-12.
271 *The Hindoos,* pp. 155-157.
272 vi. 16.

În fig. 419, Dionysos cu ochii blânzi este înfățișat în interiorul unui Templu, iar acest pavilion al Zilei este acoperit cu draperii, reprezentând probabil "perdelele lui Solomon"[273].

Dionysus (Bacchus) enthroned. (Ponce, Bains de Titus, no. 12.)

419

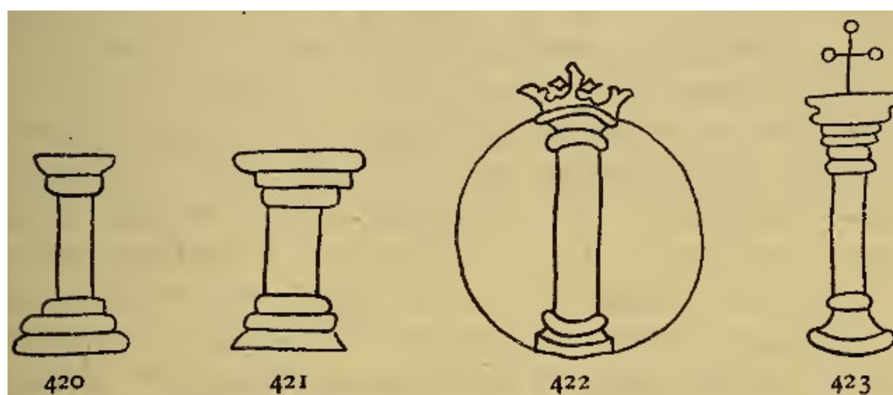
Fecioarele însoțitoare pot fi asimilate cu cele care, în *Cântarea Cântării*, aplaudă numele prețios al lui Solomon: "*De aceea te iubesc fecioarele: Atrage-mă; vom alerga după tine... . . Ne vom bucura și ne vom veseli în tine, ne vom aminti de dragostea ta mai mult decât de vin. Cei drepți te iubesc*"[274]. "*Iată*", cântă Mireasa, "*ești frumoasă, iubirea mea ; ai ochi de porumbel. Iată că ești frumoasă, iubita mea, da, plăcută; de asemenea, patul nostru este verde. Grinzile casei noastre sunt de cedru, și grinzile noastre de brad*"[275].

Acest misterios pat "verde" s-a dovedit a fi o piedică atât de mare pentru comentatori, încât aceștia au considerat necesar să presupună existența unui iubit păstor, atât de afectat de sărăcie încât tot ce a putut oferi miresei sale a fost o canapea de iarbă. Dar culoarea verde a fost la un moment dat o emblemă larg înțeleasă a veșniciei sau a eternității, iar această explicație raționalizează și caii verzi ai zeului Soarelui hindus. Egiptenii puneau amulete din piatră verde în mormintele lor ca reprezentant al tinereții veșnice și ca tip al ceea ce este veșnic, veșnic verde, proaspăt, tânăr și nemuritor. În prezent, atât creștinii, cât și mahomedanii din Palestina îi fac jurăminte Sfântului Gheorghe[276] în caz de pericol și necaz, și i se adresează cu apelativul "cel veșnic verde". "Patul verde" al lui Solomon pare a fi astfel o aluzie poetică la veșnicele nunți ale Soarelui, și rezultă că grinzile "casei noastre" care "sunt de cedru și căpriorii noștri de brad", fac referire la Cetatea sau Templul Soarelui. Bradul era simbolul înălțimii[277], iar Casa de cedru, incoruptibilă și puternică, poate fi comparată cu Templul lui Solomon, simbolul Nova Solyma, Noul Ierusalim, Orașul Soarelui, cetatea spirituală care era pătrată și a cărei lungime era la fel de mare ca lățimea sa[278]. Tradiția conform căreia Templul lui Solomon este Împărăția Cerurilor a fost reținută - împreună cu multe alte *detritusuri* din mitologie și fabulă - de către francmasoni, a căror vocație se declară a fi reconstruirea Templului sau a Orașului Sufletului.

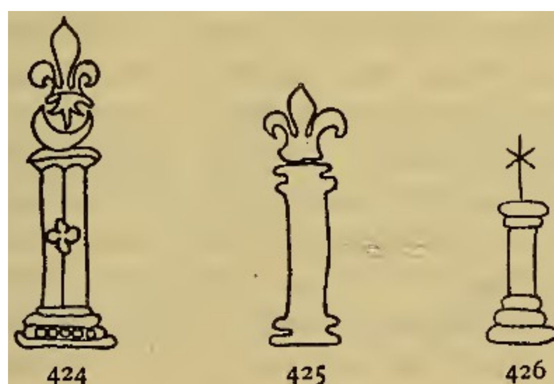
Principalul considerent al misticilor era să transforme peștera întunecată sau grajdul minții sale individuale într-un Templu în miniatură al Duhului Sfânt;[279] urmând ca el să devină un cui, o

273 I. 5.
274 I.4.
275 I. 15-17
276 *St George for England,* compiled by H. O. *F.,* p. 13.
277 *Flowers in Language, etc.,* p. 21.
278 "Lungimea, lățimea și înălțimea ei sunt egale", Apocalipsa xxi. 16.
279 "Nu știți că voi sunteți Templul lui Dumnezeu și că Duhul Sfânt locuiește în voi?" - I Corinteni III, 16.

piatră sau un stâlp în marele Templu cosmic al regelui Solomon. Legământul: "Pe cel ce va birui îl voi face stâlp în Templul Dumnezeului meu"[280] se reflectă și se exprimă în modelele de stâlpi ilustrate aici.

În timpul secolului al XV-lea se pare că a existat în Europa un grad masonic cunoscut sub numele de Coloana de Aur.

În această perioadă a fost publicată o lucrare intitulată *Le Songe de Poliphile*, care conținea, sub forma unui acrostih, informația ascunsă că autorul era un anume frate Francisc, o "Columnă de Aur a Ordinului Templierilor"[281].

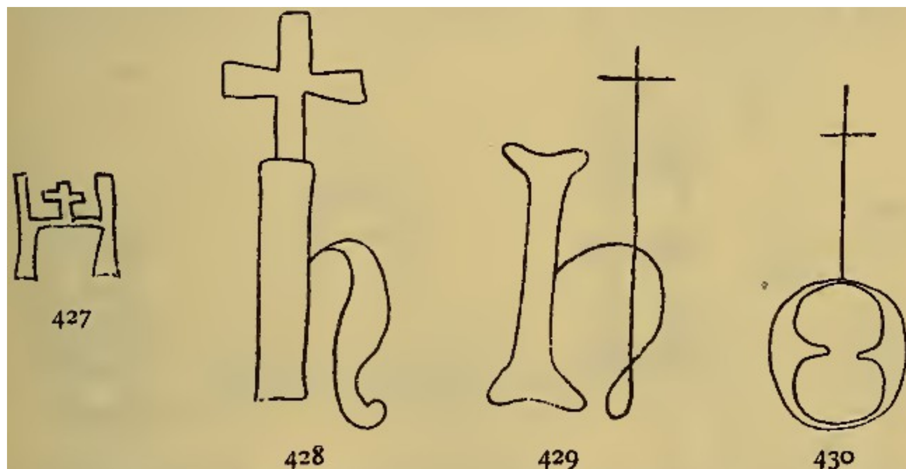
În descrierea clădirii Templului, dată în Cartea Regilor[282], se spune că Solomon a ridicat doi stâlpi în pridvor, numindu-l pe cel din dreapta *Iachin* și pe cel din stânga *Boaz*, "iar pe vârful stâlpilor era lucrarea crinului; astfel a fost terminată lucrarea stâlpilor". Această floare de Lis sau lucrare de crin este evidentă în mod corespunzător în emblemele de față, iar floarea de Lis, după cum am văzut, era un simbol al luminii. Crucea cu stea de lumină care surmontează fig. 426 este, prin urmare, echivalentă cu "lucrarea de crin". Potrivit lucrării *Semne și simboluri ale omului primordial* a doctorului Churchward, acest simbol al crucii cu stele era semnul hieroglific al lui Horus egiptean. Horus, care a fost numele anterior al lui Osiris într-una sau alta dintre diferitele sale forme, a fost descris în scrierile sacre ca fiind " Domnul Stâlpilor", " Lumina lumii", " Domnul vieții și al luminii", "Bătăușul șarpelui", "Cuceritorul dragonului", "Biruitorul puterilor întunericului și ale secetei". Horus, "Atotvăzătorul", era "Domnul Luminilor Nordului" și "Zeul Stelei Polare", "Difuzorul Luminii", "Dătătorul de raze", "Învățătorul Căii" și era considerat simbolul Puterii care conduce sufletul de la moarte, întuneric și ignoranță la conacele celor Binecuvântați. El era Vindecătorul Divin și Bunul Medic, Prințul Păcii și al Bunăvoinței, Manifestantul Tatălui Mereu Ascuns și Constructorul Templului Păcii. Horus "a înviat din morți și s-a stabilit pentru totdeauna". El era reprezentantul tinereții veșnice, al lăstarilor verzi ai copacilor și al tot ceea ce este bun.

Printre titlurile sale se numără "Prinț al Pietrei de Smarald", iar emblema sa era șoimul vultur. Se spune că acest zeu solar veșnic verde a rupt vălul Cortului (al cărnii), iar printre druizi era

---

280 Revelation iii. 12.
281 *Mystical Traditions,* Cooper Oakley, i. p. 114.
282 I Kings vii. 21, 22.

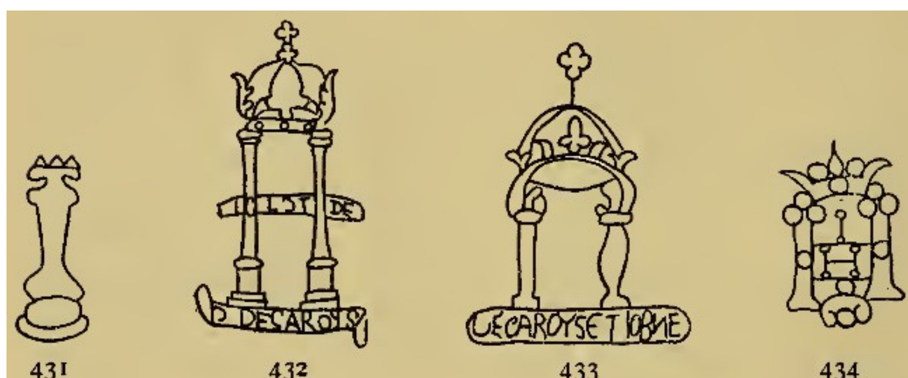
cunoscut sub numele de Hesus.[283] Se pare că Horus egipteanul și Iisus creștinul personificau în mare măsură același ideal și că existau motive excelente pentru afirmația profetului ebraic: "Din Egipt l-am chemat pe fiul meu"[284]. Este posibil ca **H**-ul sacru ilustrat aici să reprezinte pe Horus, iar litera **O** să reprezinte denumirea sa ulterioară Osiris, Dar litera sau cuvântul **O** este în sine o hieroglifă pentru soarele rotund,[285] și corectitudinea presupunerii mele că **On** al lui Solomon și Hacon însemna soare este oarecum confirmată de faptul că întâlnim variante ale acestor nume sub formele Salomo și Haco.

Alte variante ale lui Solomon sunt Suleiman și Soolemaun, care devin semnificative având în vedere faptul că orașul **On** este scris în Vechiul Testament în două feluri, **Aun** și **An**, ambele fiind redate în engleză prin cuvântul **On**.[286] Astfel, devine mai mult decât o coincidență faptul că regele Suediei a fost numit **On** sau **Aun**, și trebuie să existe o relație radicală între acești termeni și **Om** sau **Aum** al hindușilor.

În Egipt, litera **O** reprezenta inițial "gura emanată a unui pește care dă naștere apei, ca viață a lumii". Astfel, reprezenta apa vieții și era considerată ca fiind simbolul și semnul susținătorului vieții noi și al nașterii noi.[287] În cadrul fig. 430, designerul a introdus în mod semnificativ numărul regenerator **8**.

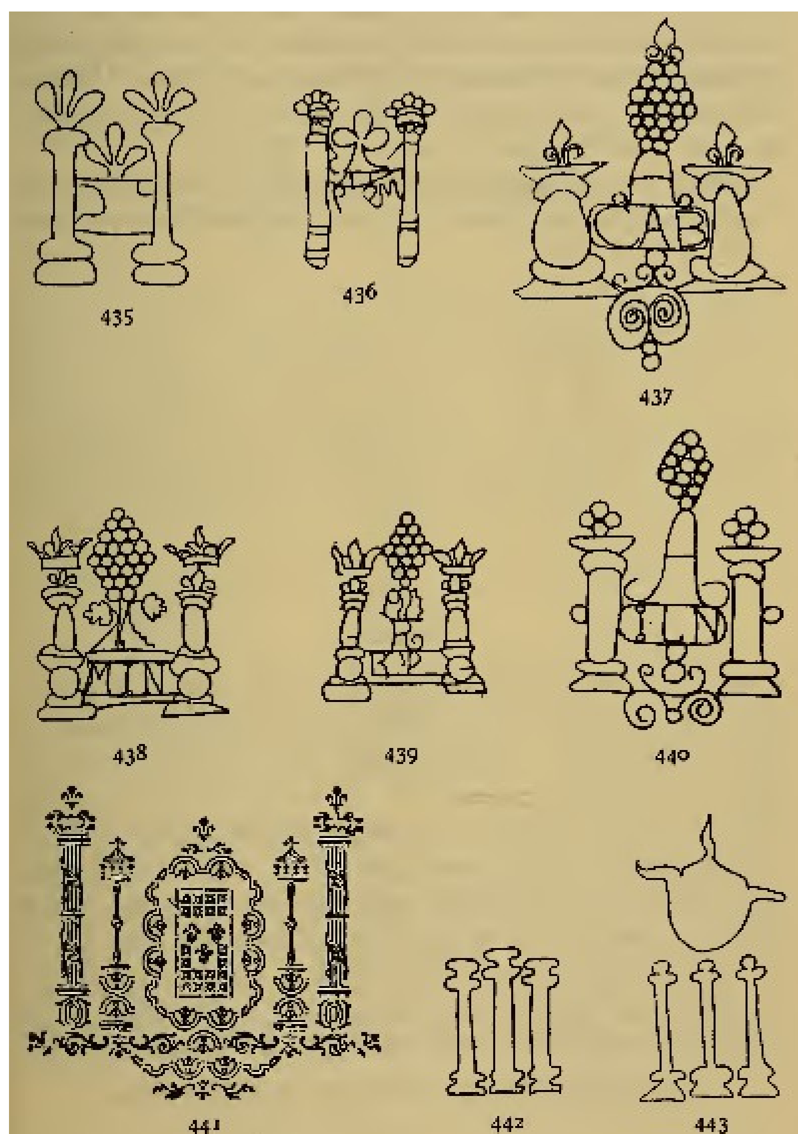
Cele trei triunghiuri sau raze de pe vârful fig. 431 sunt o formă foarte veche a luminii tripartite a lumii. Ele reprezintă "numele Marelui Dătător de Lumină" și au fost folosite cu această semnificație la egiptenii primordiali, mexicani și la rasele descendente.[288]

Aceste popoare străvechi au folosit, de asemenea, pe scară largă acest simbol al pilonului dublu și până la ei se poate urmări expresia "Marele Arhitect al Universului".[289] Cei doi piloni

283 *Signs and Symbols of Primordial Man,* pp. 51. 52, 63,88, 93, 108, 111, 186, 234, 246, 271, 275, 278, 280, 281.
284 Hosea XI. I ; Matthew ii, 15.
285 *Anacalypsis,* Higgins, i.-109.
286 *Origin and Language of Myths,* Kavanagh (Morgan), i. 32.
287 *Signs and Symbols of Primordial Man,* Dr Churchward, p. 346.
288 *Ibid.,* pp. 35-188.
289 *Ibid.,* p. 159.

simbolizau poarta eternității și erau folosiți ca un tip de stabilitate eternă. Semnificația precisă a fiecărui pilon în parte a variat ușor între diferite rase și în diferite epoci, dar ideile care stau la baza lor sunt în mod fundamental uniforme. **Jachin** și **Boaz**, stâlpii gemeni din pridvorul Templului regelui Solomon, semnifică Forța și Frumusețea, iar atunci când sunt reprezentați trei stâlpi, ca în fig. 442 și 443, ei denotă Înțelepciunea, Forța și Frumusețea.[290]

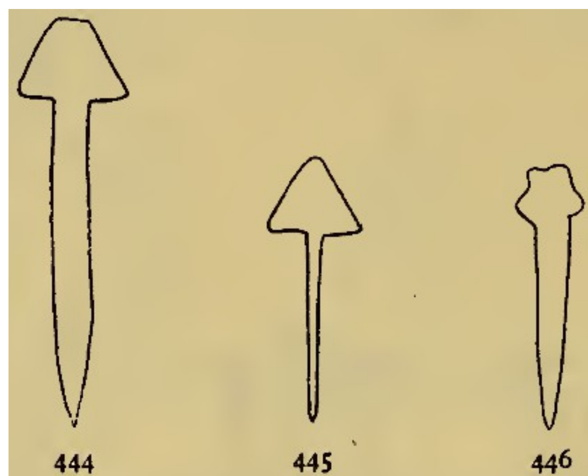

Acest simbol al celor trei stâlpi se întâlnește la hinduși și a fost folosit și de mayașii din Mexic și de incașii din Peru. La aceștia din urmă, el reprezenta Dumnezeul lor trinitar sau Trinitatea. Egiptenii își reprezentau, de asemenea, Trinitatea sub forma a trei stâlpi cunoscuți sub numele de "Înțelepciune", "Putere" și "Bunătate".[291] Judecând după dovezile de embleme, se poate presupune cu certitudine că cele trei cercuri care au simbolizat ulterior Trinitatea creștină și care apar deasupra fig. 423, au reprezentat inițial "Înțelepciunea perfectă", "Puterea perfectă" și "Bunătatea perfectă". Deasupra fig. 443 se va observa flacăra triplă a Focului Perpetuu.

Figurile 444-446 sunt descrise de Mons. Briquet ca fiind "cuie", iar în mintea proiectanților acestea simbolizau probabil promisiunea lui Isaia: "*Îl voi fixa ca pe un cui într-un loc sigur; și va fi un tron glorios pentru casa tatălui său. Și vor atârna de el toată slava casei tatălui său*"[292]. Este, de asemenea, probabil că acest simbol al cuiului a avut o anumită legătură cu pasajul din Ezra: "Și acum - pentru puțin timp - s-a arătat har din partea Domnului Dumnezeului nostru, ca să ne lase o rămășiță să scăpăm și să ne dea un cui în locul lui sfânt, pentru ca Dumnezeul nostru să ne lumineze

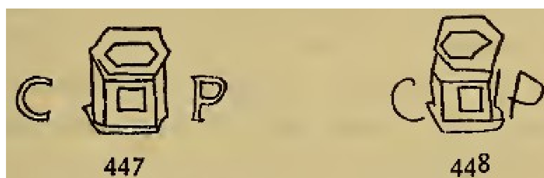
290 Ibid., p. 38.
291 *Signs and Symbols of Primordial Man,* Dr Churchward, p. 44.
292 Xxii. 23, 24.

ochii și să ne dea o mică înviorare în robia noastră"[293].

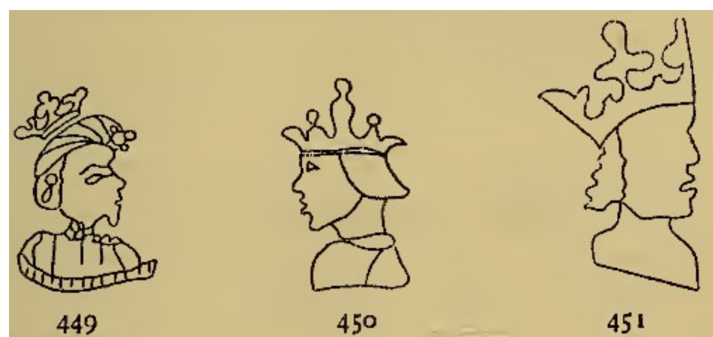

Există o altă referire la un cui în Zaharia: "*Domnul oștirilor a vizitat turma Sa, casa lui Iuda și i-a făcut ca pe calul Său cel bun în luptă. Din El a ieșit colțul, din El a ieșit cuiul*".[294] Expresia "colț" înseamnă aici, probabil, "piatră de colț".

"*Piatra din capul unghiului*" ilustrată aici este, probabil, Hristos, "*în care toată clădirea, bine închegată, devine un templu sfânt în Domnul: în care și voi înșivă sunteți zidiți împreună ca locuință a lui Dumnezeu, prin Duhul Sfânt*"[295].

Dr. Moncure D. Conway[296] a identificat îndeaproape caracterul și spusele lui Isus Hristos cu cele ale lui Solomon.

Studiul emblemelor dovedește că misticii Evului Mediu aveau noțiuni similare despre această identitate și că, în ochii lor, gloriosul Solomon, sărind peste munții Bether, nu era nimeni altul decât Iisus Hristos. Figurile alăturate pot reprezenta conducătorul din Nova Solyma și Prințul Păcii, sau este posibil ca fig. 449 să fie destinată lui Mithra, care era în general reprezentat ca un tânăr cu capul acoperit de un turban, după maniera perşilor ;[297] dar chestiunea nu trebuie dezbătută, deoarece se pare că Solomon și Mithra erau pur și simplu două dintre multele alte nume pentru aceeași personificare. Mexicanii îl înfățișau pe Horus cu gura deschisă și cu degetul arătător, reprezentându-l ca predicator sau ca un "*Sayer of Sayings in the Temple* (Prozatorul de proverbe în Templu)".[298] Se va observa (vezi *ante*, p. 27) că efigiile lui Iisus Hristos sunt toate cu gura deschisă

293 IX. 8
294 x. 3-4.
295 Ephesians ii. 21-22.
296 Cf. *Solomon and Solomonic Literature.*
297 Lempriere.
298 *Signs and Symbols of Primordial Man,* p. 281.

și că portretele regelui Solomon de față îl înfățișează în mod asemănător ca rostitor de cuvinte înțelepte. "*Pentru că predicatorul era înțelept, el încă învăța poporul cunoașterea; da, el a acordat o bună atenție, a căutat și a pus în ordine multe proverbe. Cuvintele înțeleptului sunt ca niște ghiocei și ca niște cuie fixate de stăpânii adunărilor, care sunt date de un singur păstor*"[299].

---

299 Ecclesiastes, xii. 9, 11.

CAPITOLUL VIII

FRUMOASA SHULAMITA

"*Cine este cea care se arată ca dimineața, frumoasă ca luna, soare limpede și teribilă ca o armată cu steaguri?*"

– CÂNTECUL LUI SOLOMON.

Calitățile atribuite eroinei din *Cântarea Cântării* lui Solomon sunt atât de numeroase, contradictorii și conflictuale, încât critica, incapabilă să le reconcilieze, presupune că poemul nu se referă la o singură personalitate, ci este o antologie de cântece seculare folosite la festivalurile de căsătorie semite, revizuite și legate între ele în mod vag de un editor fără a ține cont de succesiunea temporală.[300]

Dar dacă, așa cum am arătat că am motive să presupun, Mirele este însuși regele Solomon, rezultă în mod natural că frumoasa Sulamita este cea despre care a scris: "*Am iubit-o și am căutat-o din tinerețe: am vrut să mi-o fac soție și am fost îndrăgostit de frumusețea ei*".[301] Aceste cuvinte sunt adresate personificării "Înțelepciunii", un cuvânt care în zilele noastre și-a pierdut adevăratul sens și care, din păcate, nu reușește să transmită semnificația sa originală. La antici, "Înțelepciunea" însemna Iubire și Cunoaștere amestecate în proporții perfecte și egale. Cuvântul nostru englezesc "Adevăr" personifică ceea ce este poate cea mai apropiată abordare a concepției originale; dar "Înțelepciunea" însemna mai mult decât Adevărul. El era folosit pentru a personifica influența cerească care, într-o perioadă ulterioară, a fost descrisă ca fiind "Duhul Sfânt". "*Înțelepciunea, care este făuritoare a tuturor lucrurilor bune*", spune Solomon, "*m-a învățat : căci în ea este un duh înțelegător, sfânt, unic, multiplu, subtil, viu, limpede, nepătat, simplu, nesupus la vătămare, iubitor de ceea ce este bun, iute, care nu poate fi lăsat, gata să facă binele. Bună cu omul, statornic, sigur, lipsit de griji, având toată puterea, supraveghind toate lucrurile și trecând prin toate duhurile înțelegătoare, curat și foarte subtil. Căci înțelepciunea este mai mișcătoare decât orice mișcare : ea trece și străbate toate lucrurile datorită purității ei. Căci ea este suflarea puterii lui Dumnezeu și o influență pură care curge din slava Celui Atotputernic: de aceea, niciun lucru necurat nu poate cădea în ea. Căci ea este strălucirea luminii veșnice, oglinda nepătată a puterii lui Dumnezeu și chipul bunătății Sale. Și fiind una singură, ea poate face toate lucrurile: și rămânând în ea însăși, ea face toate lucrurile noi; și în toate veacurile, intrând în sufletele sfinte, ea le face prieteni ai lui Dumnezeu și profeți. Căci Dumnezeu nu iubește pe nimeni decât pe cel ce locuiește cu înțelepciunea. Căci ea este mai frumoasă decât soarele și mai presus de toate ordinele de stele; fiind comparată cu lumina, ea se află înaintea ei. Căci după aceasta vine noaptea; dar viciul nu va birui înțelepciunea*"[302]. "*Cine mă găsește pe mine, spune Înțelepciunea despre sine, găsește viața, dar cine păcătuiește împotriva mea își greșește sufletul; Toți cei care mă urăsc iubesc moartea*"[303].

În Egipt, Înțelepciunea era personificată de Isis[304], o zeiță multiplă despre care era scris: "*Eu sunt ceea ce este, a fost și va fi, și nimeni nu mi-a ridicat vălul*". În mod similar, despre "Înțelepciune ", evreii au scris : "*Primul om nu a cunoscut-o în mod desăvârșit, nici cel din urmă nu o va mai afla. Căci gândurile ei sunt mai multe decât marea și sfaturile ei mai profunde decât Marele Adânc*". Este demn de remarcat faptul că autorul *Cântecului lui Solomon* este el însuși perplex în fața caracterului complex al propriei sale eroine. Asemenea lui Pilat care a întrebat : "*Ce este Adevărul ?*", el lasă fără răspuns propria întrebare: "*Cine este cea care arată ca dimineața,*

---

300 *Encyclopedia Biblica,* art. "Canticles", Cheyne.
301 Wisdom of Solomon viii. I.
302 Wisdom of Solomon vii.
303 Proverbs viii.
304 Isis era venerată sub diferite nume în diferite provincii - la Teba era *Mut*, la Bubastes *Sekhet*, iar la Dendera *Hathor.*

frumoasă ca luna, limpede ca soarele și teribilă ca o armată cu steaguri?"[305].

În templele lui Isis se obișnuia ca preoții și preotesele să cânte anumite cântece sau imnuri de invocație. Aceste funcții erau însoțite de efecte spectaculoase și dramatice - precursoarele Misterelor clasice și ale Jocurilor miraculoase relativ moderne. În cadrul cultului lui Isis, se obișnuia ca o preoteasă să o întruchipeze pe zeița Lunii, iar un preot să joace rolul lui Osiris, Mirele ei, zeul Soarelui. Ceremonia lua astfel forma unui dialog dramatic - și ocazional a unui cor - între Isis și Osiris. Este probabil că reprezentațiile acestei căsătorii mistice dintre Soare și Lună au fost cândva un obicei larg răspândit; cu siguranță erau obișnuite în Creta, unde, periodic, regele și regina, purtând măștile unui taur și, respectiv, a unei vaci, jucau acest ritual solemn.[306] Manuscrisele unora dintre invocațiile egiptene au supraviețuit veacurilor, iar patru dintre ele au fost publicate recent sub titlul *The Burden of Isis (Povara lui Isis)*. O comparație cu *Cântecul lui Solomon* face să pară probabil că acesta din urmă nu este o antologie de Cântece de nuntă evreiești, ci libretul, aproape inedit, al unei piese misterioase a Soarelui și a Lunii. Pentru comparație sunt citate aici câteva pasaje alăturate :

Din Cântarea lui Solomon.	**Dintr-o invocație către Osiris. (Povara lui Isis.)**
Din cauza mirosului unguentelor tale bune, numele tău este ca untdelemnul revărsat; de aceea te iubesc fecioarele, i.3.	Bucură-te, dulcele meu parfum ! Există unguent pentru păr la venirea ta. Dulce - mirosuri parfumate sunt pe părul tău, cu unguente care provin din el însuși, p. 47.
M-am săturat de dragoste, ii. 5. Trage-mă, vom alerga după tine, i. 4.	Sunt înflăcărat de iubire pentru tine! Trăiască ! Apropie-te! Iată, doar pentru tine plâng; vino la mine care alerg din cauza dorinței mele de a te privi, p. 44.
Iată, ești frumoasă, dragostea mea; iată, ești frumoasă; ai ochi de porumbel, i, 15,	Iată ! frumoasa fața a iubitului Domn întors spre noi, p. 31. Vino în pace, Doamne, pe care-L privim; prințul nostru, p. 31.
Cât de frumoasă este dragostea ta, soră,[307] soția mea, IV, 10.	Vino la cel care te iubește, tu care ești frumoasă. Vino la sora ta ; vino la soția ta, p. 21.
Glasul iubitului meu! Iată că vine sărind pe munți! ii. 8.	Iată-l că vine! p. 49.
Până la răsăritul zilei și până când umbrele vor fugi, ii. 17.	Tu luminezi în zori de zi și te odihnești seara; aceasta fiind munca ta zilnică. El te aduce în munți, p. 41. Vino la mine, tu, unificator al Cerului cu Pământul, care-ți provoci umbra în fiecare zi în țară, mesager al Cerului cu Pământul ! P. 43.
L-am căutat, dar nu l-am găsit. Mă voi scula acum și voi merge pe străzi prin cetate, iii. 1-2.	Eu caut iubirea; iată-mă existând în cetate! mari sunt zidurile ei. Mă întristez pentru dragostea ta față de mine - tu ai plecat, P. 36.
Preaiubitul meu se retrăsese și plecase: sufletul	Iată inima mea care se întristează pentru tine.

305 *Song of Solomon,* vi. 10.
306 *The Dying God (Dumnezeul muribund),* J. G. Frazer, p. 69.
307 Unul dintre titlurile lui Isis era "soția și sora regală".

meu a fost zădărnicit când vorbea: l-am căutat, dar nu l-am găsit; l-am chemat, dar nu mi-a răspuns, v. 6.	Iată-mă pe mine care te caut ; te caut ca să te privesc ! Iată! Sunt împiedicat să te privesc; sunt împiedicat să te privesc, o, An! (An = Zeul Soarelui), p. 21.
Mirosul hainelor tale este ca mirosul Libanului, IV. 11.	Mirosul membrelor tale mirosea a Punt, p. 46.
Trezeşte-te, vânt de nord, și vino spre sud; suflă peste grădina mea, ca să curgă miresmele din ea, IV, 16.	Brizele suflă pentru tine cu parfum, O, soț, bătrân, stăpân, iubit ! p. 38.
Ești *teribil* ca o armată cu steaguri, vi. 4.	Slavă ție, cel Mare și *teribil*! p. 5.
Ploaia s-a terminat și s-a dus; florile apar pe pământ, ii. 11-12,	Îndepărtează furtunile de ploi și dăruiește pământului soare cu fecunditate, p. 48.
Capul lui este ca aurul cel mai fin. Picioarele lui sunt ca niște stâlpi de marmură așezați pe socluri de aur fin. Dinții Tăi sunt ca o turmă de oi care urcă de la spălare, v. II, 15; vi. 6.	Părul tău este ca turcoazul pe tot corpul. Iată, lapislazuli este deasupra părului tău; pielea și carnea ta sunt ca fierul din sud; oasele tale sunt formate din argint. Dinții tăi sunt pentru tine ca lapislazuli fin, p. 47.

Aceste asemănări generale de stil și subiect sunt izbitoare, dar există și multe alte puncte de contact remarcabile. Numele Osiris derivă, potrivit lui Le Plongeon, de la un verb mayaş care înseamnă a dori cu vehemență, iar cuvântul a fost interpretat uneori ca "*Cel care a fost foarte dorit și foarte iubit*".[308]

Perioada în care au fost scrise pentru prima dată invocațiile către Osiris nu este cunoscută. După cum sugerează cel mai recent editor al lor, este probabil că în cele mai vechi timpuri ele au fost memorate și transmise prin intermediul tradiției orale din generație în generație. Sfințit de vârstă și dublu sfințit de asociațiile sacre, pare probabil că un cântec din templul osirian a căzut în mâinile unui scrib sirian, de către care a fost editat religios, botezat *Cântecul lui Solomon* și păstrat ca atare. Referirea la "carele lui Faraon"[309] nu este imposibil să nu fie un pasaj care a scăpat ochiului editorial al adaptorului evreu.

Deși *dramatis persona* din *Cântarea Cântării* lui Solomon este formată doar din Mireasă, Mirele și un cor de preotese, se va observa că există un fel de epilog referitor la o misterioasă "surioară".[310] Această surioară este poate Nephthys, care, potrivit profesorului Petrie, era "*o dublură obscură a lui Isis, considerată sora ei și asociată mereu cu ea: ea nu pare să aibă altă funcție*"[311]. Sau, nu improbabil, "sora mai mică" poate fi Isis însăși, numele Isis fiind derivat de Le Plongeon din cuvântul mayaş ***kin***, care înseamnă "sora mai mică".[312] În acest caz, *Cântarea Cântărilor* trebuie să fie ridicată la o generație superioară și înțeleasă ca un dialog între părinții lui Isis și Osiris, Knepth și Nut. Egipteanul, ca toți misticii antici, își concepea divinitățile nu ca fiind solitare, ci ca având fiecare dublul, afinitatea și omologul său. În povestea hindusă, *Vaca divină* exclamă către consortul ei, Taurul divin: "*Căci ce sunt eu, dacă nu un dublu și o copie și un ecou al unei Ființe care ești Tu?*"[313].

Dacă, așa cum se întâmplă aproape invariabil în mitologie, Mama nu este decât omologul Tatălui, Copilul care constituie Triada trebuie să fi fost, în mod natural, omologul părinților săi. Osiris, fiul, este deci esențial identic cu Knepth, iar Isis, fiica sau sora mai mică, este dualitatea Marii Mame Nut. Paradoxul aparent, "*Ra este sufletul lui Osiris, iar Osiris este sufletul lui Ra*",

308 *Sacred Mythology among the Mayas,* p. 87.

309 i. 9.

310 "*Avem o surioară și nu are sâni. Ce vom face pentru sora noastră în ziua în care se va vorbi pentru ea?* " - Cântecul lui Solomon, viii.

311 *Religion of Ancient Egypt,* p. 44.

312 *Queen Moo,* p. 154.

313 *The Heifer of the Dawn (Vițelul din zori),* A. W. Bain, p. 72.

poate fi cu atât mai bine înțeles în comparație cu principiul creştin conform căruia Hristos nu este doar "Fiul", ci este și asemănarea Tatălui și o Personalitate în care "locuiește toată plinătatea Dumnezeirii în trup". [314]

Este semnificativ faptul că în *Cântarea Cântărilor* nu numai că Mireasa este sora Mirelui, dar ea este, de asemenea, omologul său viu, dublul, imaginea și ecoul său. Ea este o păstoriță; el un păstor. El este teribil ca o armată cu steaguri ; ea privește înainte teribil ca o armată cu steaguri. Ea este neagră ; șuvițele lui sunt negre ca ale corbului. El paște printre crini; ea este un crin printre spini. El este frumos; ea este toată frumoasă, și cea mai frumoasă dintre femei. Amândoi au o grădină, amândoi sunt cei mai rafinat parfumați și amândoi sunt asociați cu un car.

Aceste trăsături ale "Sulamitei", care aparent intră în conflict una cu cealaltă, pot fi rezumate după cum urmează: Ea este lovită, rănită și disprețuită, dar este fiica unui prinț și este frumos încălțată. Ea este păstrătoarea unei vii, trezirea celor adormiți, un izvor, o fântână, și dătătoare de pace. În spatele vălului ei se ascund ochii unui porumbel. Ea se descrie ca fiind "neagră", dar este asemănată cu un crin, cu un trandafir, cu dimineața, cu luna, cu soarele, cu o fortăreață inexpugnabilă și cu o armată teribilă cu steaguri.

În *Înțelepciunea lui Solomon*, Înțelepciunea este descrisă ca fiind "una singură", dar "multiplă", iar această multitudine era în egală măsură o caracteristică a lui Isis, ale cărei atribute și epitete erau atât de numeroase, încât în hieroglife este numită "cea cu multe nume", "cea cu o mie de nume", iar în inscripțiile grecești "cea cu o miriadă de nume".

În apocrifele "*Faptele lui Toma*" există un scurt poem pe care domnul G. R. S. Mead l-a editat sub titlul *Cântecul de nuntă al Înțelepciunii*. Se crede că a fost compus inițial în siriacă, dar este mai probabil ca, la fel ca și așa-numitul *Cântec al lui Solomon*, să fi ajuns în Siria prin intermediul tradiției orale și să se refere în primul rând la Isis. Indiferent dacă este sau nu așa, din dovezile interne este indubitabil că "fecioara" din *Cântecul de nuntă al Înțelepciunii* este identică cu mireasa regelui Solomon. Cântecul ei de nuntă se desfășoară după cum urmează :-

"*Fecioara este fiica luminii ;*
Pe ea se odihnește Strălucirea Regelui.
Frumoasă-i privirea și încântătoare,
Cu o frumusețe radiantă strălucind.
Asemănătoare florilor de primăvară sunt hainele ei,
Din ele curge mireasmă de miros dulce.
Pe coroana capului ei trona regele.
(Cu hrană vie) hrănind pe cei de sub el.
Adevărul pe Capul ei se odihnește,
Ea trimite bucurie de la picioarele ei"[315].

Sugestia că acest poem mistic se referă la aceeași personalitate ca și Mireasa regelui Solomon este întărită de versurile curioase :

"*Degetele ei se așează în taină*
Porțile orașului întredeschise".

Comparați această referire la Orașul Sufletului cu versurile din *Cântecul lui Solomon* : "*Iubitul meu și-a pus mâna la gaura ușii. M-am ridicat să deschid iubitului meu. I-am deschis iubitului meu*"[316]. Observați, de asemenea, că "*domnișoarele ei de onoare sunt și ele Șapte care conduc dansul înaintea ei*"[317] și comparați cu "*Înțelepciunea și-a construit casa. Ea și-a tăiat cei Șapte stâlpi, ea și-a trimis fecioarele ei*"[318].

Printre gnostici, Înțelepciunea era cunoscută sub numele de Sophia, Fecioara Luminii. Se spunea că această Fecioară cerească a fost coexistentă cu Dumnezeu și că, în calitate de Maestru

314 Colossians ii. 9.
315 *The Wedding Song of Wisdom,* G. R. S. Mead.
316 v. 4, 6.
317 *The Wedding Song of Wisdom.*
318 Proverbs ix. i.

Lucrător al acestuia, a coborât pe pământ glorificându-se în lucrarea de creație. Dar, printr-o întâmplare dureroasă, fecioara Sophia s-a încurcat în însăși materia pe care ajutase să o aducă la existență. Aflându-se în imposibilitatea de a-și redobândi starea cerească și neavând odihnă nici deasupra, nici sub pământ, ea a strigat în plâns către Marea Mamă, care, compătimind suferința fiicei sale, a invocat ajutorul Creatorului. După care Eusoph, Marea Lumină, l-a trimis pe Hristos, Fiul său, care "*a emanat și a coborât la propria sa soră*"[319].

Aici întâlnim din nou conjuncția dintre un frate și o soră, care este unul dintre elementele remarcabile ale mitului lui Isis și Osiris și, de asemenea, ale *Cântecului lui Solomon*.

Concepția că Sophia se îndepărtează de domeniul ei ceresc este o explicație a autoironiei Shulamitei: "*Propria mea viță de vie nu am păstrat*";[320] și această lamentație este elucidată și mai mult printr-o referire la legenda unei coborâri în lumea de dincolo de către Ishtar - echivalentul asirian al lui Isis. Se povestește că Ishtar, fiica lui Sin, zeul luminii, s-a coborât din ceruri și a coborât în țara întunericului, unde "*nu văd lumina, ci țărâna este pâinea lor și noroiul este hrana lor*"[321]. Când s-a apropiat de porțile acestui tărâm sumbru, Ishtar a spus: "*Hei, portarule! Deschide-ți poarta! Deschide-ți poarta ca să pot intra!*" Portarul îi semnalează prezența lui Allatu, regina lumii subterane, care, deși furioasă de ură față de vizitatorul său nedorit, îi acordă intrarea cu condiția ca la fiecare dintre cele șapte porți ale regatului infernal Ishtar să renunțe la o parte din hainele sale regale. La fiecare poartă, ea este dezbrăcată de o haină și, la momentul potrivit, este condusă în prezența lui Allatu, goală și fără putere. După care Allatu, furiosul Allatu o lovește pe Ishtar cu tot felul de molime și boli; "dar", continuă legenda, "*Ishtar nu a fost lăsată pentru totdeauna în ghearele lui Allatu*". Vestea stării ei de suferință a fost transmisă părinților ei, Sin și Ea, care au creat atunci un salvator numit Uddushu-Namir, cuvânt care înseamnă "lumina lui strălucește".[322] Ishtar este înviată prin stropirea cu apele vieții și, după ce a fost escortată înapoi în lumea de sus, i s-au restituit, la fiecare dintre cele șapte porți, diferitele piese de îmbrăcăminte de care fusese privată anterior.

Eroina din *Cântarea Cântărilor* este menționată ca fiind cea care deschide ușa și cea care strigă despre cetate: Înțelepciunea este descrisă ca fiind cea care "*întredeschide în secret porțile cetății*" și se spune: "*Ea strigă la porți, la intrarea în cetate, la intrarea pe la uși. Pe voi, o, oameni, vă chem; și vocea mea este pentru fiii omului*"[323]. Unul dintre titlurile lui Isis era "Deschizătoarea căilor". Ishtar era cea care bătea la ușă și îl amenința pe portarul lumii de dincolo : "*Voi lovi ușa, voi sparge zăvorul, voi lovi pragul și voi dărâma ușile, voi învia morții*"[324].

"*Ishtar, zeița dimineții, sunt eu ;*
Ishtar, zeița serii, sunt eu;
(Eu sunt) Ishtar, a deschide lacătul cerului aparține supremației mele"[325].

Dar pentru a aprecia *Cântarea Cântărilor* în plinătatea simbolismului său trebuie să consultăm nu numai mitologia și filologia, ci și basmele, care, în multe cazuri, sunt mitologie încă vie.

La fel ca majoritatea literaturii antice, *Cântarea Cântărilor* și multe alte cărți cuprinse acum în *Biblia* noastră au circulat inițial din gură în gură. Sacrul *Popul Vuh* al mayașilor, *Rig-Veda* al hindușilor, *Zenda-Vesta* al perșilor și popularul *Kalevala* al finlandezilor sunt colecții de legende și tradiții, majoritatea transmise din gură în gură, care au circulat astfel timp de secole înainte de a fi formalizate și puse în scris. Este surprinzător să constatăm că unele dintre miturile clasice pe care le asociem cu Grecia și Roma au corespondent - modificat doar de diferențele de obiceiuri și mediu - la rasele sălbatice și nedezvoltate, cum ar fi maoriții și zulușii, popoare care, din câte se știe, nu au posedat niciodată un sistem de scriere. Nu se poate face aproape nicio distincție între Mitul clasic și

319 *The Wedding Song of Wisdom.*
320 *Song of Solomon* i. 6.
321 *Babylonian Religion,* L. W. King, p. 179.
322 *The Religion of Babylonia and Assyria,* M. Jastrow, jr., p. 142.
323 Proverbs viii. 3, 4,
324 *Babylonian Religion,* C. W. King, p. 180.
325 Dintr-un imn către Ishtar, citat în *The Religion of Babylonia and Assyria*, M. Jastrow, jr., p. 311.

basmul popular: în mod evident, mitul a fost cândva basm, iar ceea ce se presupune adesea a fi un simplu basm este în multe cazuri o teologie nesperată.

Există o poveste indiană cunoscută sub numele de "*Coborârea Soarelui*", care, după cum arată și titlul, este un mit solar. În traducere literară, ar trebui să se numească *Gloria Coborârii Soarelui*, dar aceasta, spune traducătorul său[326], este doar învelișul fizic exoteric al unui înțeles mistic interior, care este *Lustrația divină a Coborârii* (Încarnării) *Celui care a făcut Trei Pași*, adică Vishnu sau Soarele, cel care mai târziu a fost Krishna sau Apollo hindus. Acești Trei Pași ai Soarelui indică nu Răsăritul, Zenitul și Apusul său, ci un ciclu oarecum inversat, adică Coborârea sa, perioada de întuneric și Răsăritul său. Pentru omul primitiv, aceste trei trepte mistice rezumau și simbolizau misterul nașterii și al morții, *lux ex tenebris*, o lumină orbitoare în întunericul cel mai profund, un corp ceresc condamnat să îmbrace mortalitatea și să sufere pentru o perioadă în această lume inferioară a întunericului, a nașterii și a morții. Dl Bain își prelungește traducerea (?) cu un citat din Sanscrită: "*Și într-un vis am văzut un lotus căzut din Cer*", iar numele eroinei sale, zeița Shri, înseamnă nu numai "Lotus sacru", ci și "Strălucire". Coborârea lui Ishtar este o versiune a acelui Lotus căzut, iar *Cântecul lui Solomon* este un duet de dragoste între un crin printre spini și Soarele Solomon. Eroul din *Coborârea Soarelui* se numește **Kamalamitra**, ceea ce înseamnă Iubitorul Lotusului, adică al Soarelui ; Mitra este Mithra, și înseamnă Lumina Soarelui. Povestea spune că odată ca niciodată, pe versanții Himalayei, trăia un tânăr rege al Spiritelor Aerului, numit Kamalamitra, "căci era o parte din Soare".[327] Stăpânul Creaturilor i-a dăruit lui Kamalamitra o soție de o frumusețe atât de întrecută încât Kamalamitra s-a lăudat, după care cei doi îndrăgostiți au fost despărțiți de zei și au peregrinat peste marea teribilă a mortalității. Povestea derulează apoi peripețiile lor, încheindu-se cu o reuniune finală și apoteoză.

Există o legendă babiloniană conform căreia regele Sargon I a fost lăsat în derivă pe Eufrat într-un coș de flori. A fost salvat de un grădinar, care l-a crescut ca pe propriul fiu, iar pe când era încă grădinar, zeița Ishtar s-a îndrăgostit de el și, în cele din urmă, l-a făcut conducător al regatului.[328]

Există o legendă talmudică potrivit căreia regelui Solomon i s-a furat odată inelul magic, după care și-a asumat umilul rol de sculer în bucătăria regelui amoniților și, în cele din urmă, a devenit iubitul fiicei regelui[329]. Variante ale acestor povești solare - dintre care ultima este preluată din colecția de variante ale Cenușăresei a domnișoarei Miriam Roalfe Cox - stau la baza a aproape jumătate din basmele lumii; cealaltă jumătate se poate spune că este formată din corespondentul lor, adică aventurile fetiței care este temporar abuzată și maltratată, dar care în cele din urmă se căsătorește cu prințul. *Cântarea Cântării* lui Solomon nu este doar o punte de legătură între teologie și folclor, ci conține mai multe indicii care duc cu siguranță la povestea cunoscută în zilele noastre sub numele de Cenușăreasa. Elementele acestui basm preistoric și universal sunt prezente în legenda coborârii lui Ishtar în lumea subterană. Ishtar, lipsită de frumoasele ei veșminte, joacă rolul Cenușăresei ; Allatu este cruda mamă vitregă, iar Uddushu-Namir îl joacă pe prinț. În Egipt, Isis, împovărată, îndelung suferindă și plângăcioasă, juca rolul Cenușăresei, iar Osiris era "prințul frumos cu chip de zeu"[330]. În povestea grecească a lui Cupidon și Psyche, Venus, geloasă și răzbunătoare, joacă rolul mamei vitrege; Cupidon, cu "*părul său de aur care emana o aromă dulce, cu gâtul său mai alb decât laptele, cu părul său atârnând frumos în spate și în față, a cărui strălucire întuneca lumina lămpii*"[331] joacă rolul prințului; iar Psyche - de o frumusețe atât de trecătoare și de o măreție feciorelnică pe care nici o creatură pământească nu ar putea-o exprima suficient - este Cenușăreasa. Sarcina de a separa grânele impusă lui Psyche și îndeplinită pentru ea de furnici este identic cu sarcina impusă, conform unei versiuni, lui Cendrillot.[332] Cele două surori invidioase și răutăcioase ale lui Psyche "*himere obraznice înarmate cu minți rele*"- sunt cele două

326 *The Descent of the Sun : A Cycle of Birth translated from the Original MS.,* by F. W. Bain.
327 P. 3.
328 *Babylonian Religion,* King, p. 199.
329 *Cinderella,* M. R. Cox, p. 521.
330 *Burden of Isis,* p. 48.
331 Traducerea lui Adlington din *Apuleius*.
332 *Cinderella,* p. 455.

surori mândre din basm. Cupidon, asemenea soarelui și SOLOMON, "*se strecoară prin cea mai mică crăpătură a ferestrei și o trezește pe Psyche cu atingerea ușoară a unei săgeți de aur*"[333].

Principalul punct de contact între eroina din *Cântarea Cântărilor* și eroina poveștii noastre de grădiniță este papucul de cristal: "*Ce frumoase sunt picioarele tale încălțate, fiică de prinț!*"[334]. Totuși, aceeași prințesă glorioasă este descrisă de poet ca fiind lovită, rănită și disprețuită. "Copiii mamei sale" (surorile mândre) s-au supărat pe ea, obligând-o să îndeplinească sarcini nedemne, dar, în cele din urmă, prințul ei iubit o aduce la "casa de banchet" (balul), iar steagul Iubirii flutură deasupra ei.

Nimeni nu știe unde și când a luat naștere povestea Cenușăresei. Este o poveste cunoscută în Europa, Asia, Africa și America și este la fel de familiară pentru națiunile necivilizate ca și pentru cele civilizate. Sub auspiciile *Societății Folk-Lore*, 345 de variante colectate din toate părțile lumii au fost publicate sub formă de carte, editorul remarcând că numărul acestora ar fi putut crește la nesfârșit dacă Societatea nu ar fi ajuns la concluzia că este necesar să pună capăt în mod arbitrar muncii de colectare, aparent nesfârșită.[335]

Povestea se bazează pe faptul că Cenușăreasa, fiica unui rege sau a unei regine încoronate de stele, fuge din casa ei princiară pentru a scăpa de o căsătorie neplăcută. Ea se angajează ca păzitoare de gâște, ca sculer sau în altă calitate la fel de meschină și își uimește vecinii apărând la biserică sau la celebrul bal într-o succesiune de rochii care trezesc uimirea. Caracterul extraordinar al schimbării hainelor Cenușăresei nu numai că oferă un indiciu pentru semnificația alegorică a Cenușăresei însăși, dar aruncă și o lumină neașteptată asupra *Cântecului lui Solomon*.

Veșmintele variate pe care le îmbracă în mod succesiv evaziva Cenușăreasă sunt descrise în detalii explicite. Despre una se spune că a fost "țesută din stelele cerului"; alta din raze de lună; alta din raze de soare; alta era "o rochie de perle fără crăpătură sau cusătură"; alta era "ca marea cu pești care înoată în ea"; alta era "făcută din toate florile lumii"; alta era "acoperită cu clopoței de aur și lanțuri de aur"; alta era neagră ca jetul; alta era "ca lumina". Uneori, aceste uimitoare veșminte sunt ascunse una sub alta sub mantia presupusă a Cenușăresei din piele de măgar, de pisică, de șoarece sau de păduche și, ocazional, micuța sculăriță iese la iveală ca "*o fată frumoasă, goală și strălucitoare ca Soarele*".

În mai multe părți ale Europei, povestea Cenușăresei este cunoscută sub numele de "Fratele și sora", iar aventurile eroinei pornesc de la refuzul acesteia de a da curs propunerilor fratelui ei. Ea zboară, exclamând :

"*Deschideți pământul! Deschideți larg!*
Căci pentru a fi mireasa unui frate
E un păcat îngrozitor"[336].

Isis era sora lui Osiris ; Sulmanita era sora lui Solomon ; iar în Proverbe se spune: "*Spune-i înțelepciunii: tu ești sora mea*"[337].

Din timpuri imemoriale și prin convenție generală, Adevărul a fost reprezentat ca o fată goală. În semnul tipografic atașat la prezenta, Timpul este văzut ajutând Adevărul să iasă dintr-o peșteră, motto-ul spunând : "*Adevărul scoate la lumină lucrurile ascunse*". Versiunea scandinavă a Cenușăresei, cunoscută sub numele de "*Prințesa din peșteră*"[338], povestește că, după ce a izbucnit războiul, regele și-a ascuns fiica într-o peșteră. Împreună cu ea au fost îngropate șapte fecioare și provizii suficiente pentru șapte ani. Prințesa lucrează în peșteră la broderii de aur și așteaptă cu răbdare eliberarea. La sfârșitul celor șapte ani, ea face o gaură cu cuțitul în acoperișul peșterii și, după trei zile de muncă, reușește să evadeze. După peșteră, a doua locație convențională pentru Adevărul este fundul unei fântâni, iar în versiunile portugheză și siciliană ale Cenușăresei, eroina

333 *Age of Fable,* Bulfinch.

334 VII. I

335 Versiunea noastră englezească pentru copii este o versiune importată din Franța spre sfârșitul secolului al XVII-lea; povestea engleză mai puțin cunoscută, dar mai primitivă, este cunoscută sub numele de "Cap o' Rushes".

336 Cenușăreasa, p. 428.

337 vii. 4.

338 *Cinderella,* pp. 173, 377, 407.

este plasată acolo.

Un Pește de pe fundul fântânii o conduce într-un palat de aur și pietre prețioase, unde își pune pantofii de aur.[339] După cum se povestește în Sicilia, ea observă pe fundul unei fântâni o gaură din care strălucește lumina și, ridicând piatra din colț, intră într-o grădină frumoasă cu flori și fructe. În timp ce se ascunde în fântână, ea este zărită de un prinț, care se îmbolnăvește de dragoste și al cărui caz devine atât de disperat, încât medicii nu-l pot vindeca[340] și orice speranță de însănătoșire este abandonată. Această stare jalnică a îndrăgostitului este un element esențial al ciclului Cenușăresei. Ea este pusă în paralel în *Cântarea Cântărilor* prin pasajul: "*Alină-mă cu steaguri, alină-mă cu mere, căci sunt bolnav de dragoste*"[341].

În Danemarca, Cenușăreasa se numește *Fiica regelui din movilă*, iar în Iutlanda *Prințesa din movilă*.[342] Cea mai veche "Stăpână a muntelui", divina "Doamnă din movilă"[343], a fost Nut, mama lui Isis, Vaca sau Mama cerului, Dătătoarea vieții lichide.

În Iutlanda, Cenușăreasa este cunoscută sub numele de *Prințesa de pe insulă*, iar timp de șapte ani trăiește pe o insulă îndepărtată, însoțită de șapte servitoare. Aceasta este, fără îndoială, acea Insulă Norocoasă, Insula Vieții eterne, care se află chiar în mijlocul oceanului și care figurează în mod proeminent în toate teologiile mele. Este aceeași insulă mistică unde "*Rațiunea domnește, nu Fantezia*"; Rațiunea răspunde Înțelepciunii, iar Fantezia este antiteza ei, Doamna Nebunie:

"*Această insulă poartă numele de Noroc,*
Și, după cum se spune, este guvernată de o regină,
Bine vorbită și discretă și de altfel,
Atât de frumoasă încât cu o singură rază
Din marea ei frumusețe toată țara din jur
Este făcută să strălucească"[344].

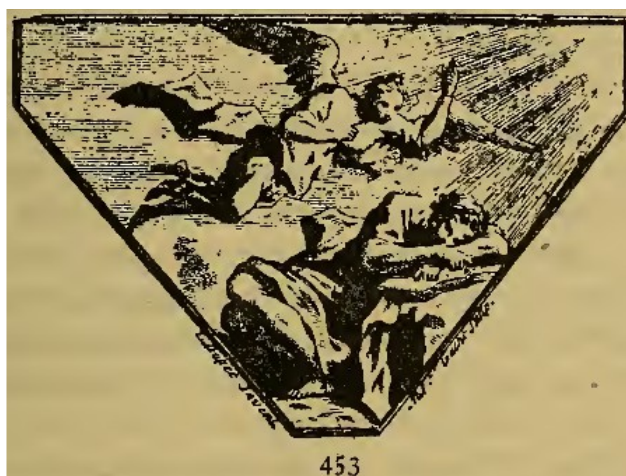
Într-o versiune slavă a Cenușăresei, ea "*strălucește ca soarele, astfel încât în apropierea ei se poate vedea atât noaptea, cât și ziua*"[345], iar într-o variantă scandinavă Cenușăreasa este descrisă ca fiind "*ceva asemănător cu raza lungă a unei stele căzătoare prin ceața densă*"[346].

Eroina, ca personificare a Adevărului, este și mai inconfundabilă în contraponderea masculină a poveștilor cu Cenușăreasa, adică în ciclul de povești în care rolurile sunt inversate și

339 *Cinderella,* p. 341.
340 *Ibid.,* p. 348.
341 xi. 5.
342 *Cinderella,* pp. 267, 288.
343 *Signs and Symbols of Primordial Man,* p. 123.
344 Cf. *A New Light on the Renaissance,* Bayley, p. 161.
345 *Cinderella,* p. 333.
346 *Ibid.,* p. 228.

prințesa atotgloriosului este curtată și cucerită de un mic băiat de bucătărie sau de turmă. Câteva dintre aceste variante masculine ale Cenușăresei sunt incluse în colecția domnișoarei Cox și, potrivit uneia dintre ele, regele își depune prețioasa prințesă pe vârful unui munte de cristal, proclamând că oricine va reuși să escaladeze versanții alunecoși ai acestuia o va avea de soție. Eroul, "*negru ca o măturătoare și mereu lângă sobă*"[347], o cucerește urcând pe versanții abrupți călare pe un mic bou.[348] Acest "bou fermecat" apare foarte des în basme și, aparent, este deseori simbolul muncii și al trudei: "*Multă mărire este prin puterea boului*"[349].

Există o poveste spusă printre păstorii și țăranii slavi despre *O fecioară cu părul de aur*. Această prințesă este fiica unui rege al cărui palat de cristal este construit pe o insulă. Ea stă însoțită de douăsprezece fecioare la o masă rotundă - o masă care poate fi asimilată cu masa rotundă a regelui Arthur și a celor doisprezece cavaleri ai săi. Lumina aurie din părul prințesei se reflectă pe mare și pe cer în fiecare dimineață, în timp ce ea îl piaptănă. Numele eroului este George, iar acest George este în mod evident o rudă a Sfântului George din creștinism. La îndeplinirea sarcinilor sale impuse - dintre care una este colectarea perlelor împrăștiate și pierdute din colierul rupt al prințesei, iar alta recuperarea inelului pierdut de pe fundul mării - George se află față în față cu fecioara. După care aceasta se ridică de pe scaun și, desfăcându-și coafura, expune la vedere splendoarea minunatului ei păr, care avea aspectul unei cascade de raze de aur și o acoperea din cap până în picioare. Lumina glorioasă care strălucea din el a orbit ochii eroului și acesta s-a îndrăgostit imediat de ea. Caracterul alegoric al acestei povești este pus în evidență de concluzia ei. Georce este ucis din nefericire, dar este readus la viață de către prințesă, care toarnă peste el apa vieții. "Ah, eu", a spus George frecându-și ochii, "ce bine am dormit!". "Da", îi răspunse prințesa zâmbind, "*nimeni nu ar fi putut dormi mai bine, dar fără mine ai fi dormit o veșnicie întreagă*"[350].

453

În templul din Luxor, Creatorul este reprezentat ca modelând două figuri - un trup și un suflet: Isis le animă cu viață.[351] "Eu", spune Isis, "înflăcărez inimile a sute de mii de oameni".[352] În *Cântarea Cântărilor*, eroina face ca "buzele celor adormiți să vorbească".[353] În mod similar, Cenușăreasa trezește casa prin cântecul ei. Servitorii se plâng că nu sunt treji, dar tânărul stăpân aruncă "curentul său obișnuit de somn" se grăbește la Cenușăreasa și exclamă: "Te aud, te aud!"[354] Se poate compara și invitația Înțelepciunii: "*Vino, mănâncă din pâinea mea și bea din vinul pe care l-am amestecat, lasă prostiile și trăiește*"[355].

"Toată noaptea", îndeamnă Zoroastru, "*adresează-te Înțelepciunii cerești : toată noaptea*

347 *Ibid.,* p. 452.
348 *Ibid.,* p. 447.
349 Proverbs xiv. 4.
350 *Fairy Tales of the Slav Peasants and Herdsmen,* Emily J, Harding, p. 87.
351 *A Guide to the Antiquities of Upper Egypt,* A. E. P. Weigall, p. 75.
352 *Burden of Isis,* p, 37.
353 viii. 9.
354 *Cinderella,* p. 358.
355 Proverbs ix. 56.

cheamă Înțelepciunea care te va ține treaz"[356].

Există un basm slav intitulat *Spiritul stepei*.[357] Acesta vorbește despre o prințesă a cărei frunte era calmă și pură ca Luna, ale cărei buze erau roșii ca un boboc de trandafir și a cărei voce era atât de elocventă încât părea o ploaie de perle. Dar minunată peste orice comparație era frumusețea expresivă a ochilor ei. Dacă te privea cu bunătate, păreai că plutești într-o mare de bucurie; dacă te privea cu mânie, te făcea să amorțești de frică și te transformai instantaneu într-un bloc de gheață. Această prințesă, al cărei nume era Sudolisa, era așteptată de douăsprezece însoțitoare care erau aproape la fel de fermecătoare ca și stăpâna lor. Mulți prinți veneau de departe și se înscriau pe listele de pretendenți, dar niciunul nu reușea să îi câștige dragostea. S-a întâmplat ca ochiul lui Kostey, un căpcăun infam care trăia sub pământ, să cadă pe frumoasa insulă a Sudolisei, unde, strălucitoare ca atâtea stele, stăteau cele douăsprezece domnișoare, iar în mijlocul lor, dormind pe o canapea de lebede, se afla Sudolisa însăși, frumoasă ca zorii zilei. Kostey, căpcăunul, a aruncat priviri pline de dorință asupra prințesei, după care ea, chemându-și armata, s-a pus în fruntea ei și și-a condus soldații împotriva lui. Dar Kostey a suflat asupra soldaților și aceștia au căzut într-un somn copleșitor. Apoi a întins o mână osoasă ca să o prindă pe prințesă, dar ea l-a înghețat în neputință printr-o privire. Apoi s-a retras în palatul ei și s-a închis înăuntru. După ce prințesa a plecat, Kostey a revenit la viață și și-a reluat imediat urmărirea. Ajungând în orașul în care locuia, i-a adormit pe toți locuitorii și a făcut aceeași vrajă și asupra celor douăsprezece domnișoare de onoare. Temându-se de puterea ochilor Sudolisei, nu a îndrăznit să o atace în mod deschis, dar, înconjurându-i palatul cu un zid de fier, a lăsat-o în grija unui monstruos dragon cu douăsprezece capete. Apoi a așteptat în speranța că prințesa va ceda. Zilele treceau, săptămânile se transformau în luni, și în continuare regatul Sudolisei arăta ca o mare cameră de dormit. Poporul sforăia pe străzi ; armata curajoasă care zăcea pe câmpuri dormea adânc, ascunsă în iarba lungă, la umbra urzicilor, a viermilor și a ciulinilor - rugina și praful le pătau strălucirea armelor. În mijlocul acestei domnii tăcute a somnului, prințesa, tristă dar în așteptare, veghea singură. Fixându-și ochii pe acea porțiune a cerului în care Soarele apare pentru prima dată alungând întunericul ca un zbor de păsări, ea a spus :

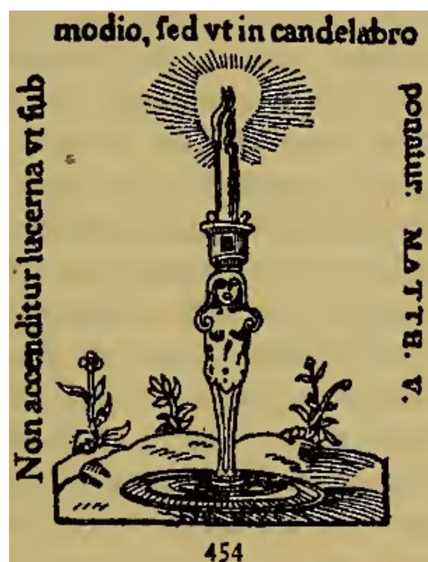
"*Suflet al lumii, tu, adânc izvor de viață,*
Ochiul lui Dumnezeu atotputernic,
Vizitează-mi închisoarea, scena întunecată a tristei lupte,
Ridică-mi sufletul din pământ;
Cu nădejdea că prietenul meu, pe care-l tânjesc și-l iubesc,
Să-mi vină în ajutor : spune, unde umblă el ?"

Ca răspuns, soarele a strălucit pe un tărâm îndepărtat unde prințul Junak, călare pe un cal puternic și îmbrăcat în armură de aur, și-a adunat forțele împotriva gigantului Kostey. De trei ori o visase pe frumoasa prințesă închisă în palatul ei adormit, și se îndrăgostise de ea chiar și fără să o fi văzut. Concluzia poveștii poate fi preluată dintr-o altă povestire slavă, care consemnează că, la sosirea prințului răscumpărător, acesta a fost cuprins de nedumerire, căci în loc de o singură prințesă, el a văzut douăsprezece, toate la fel de frumoase, dar a înțeles, uitându-se mai atent, că unsprezece dintre ele nu erau decât reflexiile oglindite ale unei singure prințese. "*Am venit, a spus Prințul, de bunăvoie pentru a vă salva și a vă reda părinților voștri. Dacă nu voi reuși să te salvez, scumpă prințesă, viața nu-mi va mai fi dragă, dar sunt plin de speranță și te rog să-mi dai mai întâi o gură de Apă dătătoare de putere din Fântâna Eroică*." Evenimentele se sfârșesc fericit, dar înainte de a-i dărui mâna iubitului ei, prințesa îi pune șase ghicitori, dintre care a cincea este : "*Am existat înainte de crearea lui Adam. Îmi schimb mereu, în succesiune, cele două culori ale rochiei mele. Mii de ani au trecut, dar eu am rămas nealterată atât în culoare, cât și în formă*". Cu această afirmație comparați-o pe cea avansată de "Înțelepciunea" din Cartea Proverbelor: "*Eu am fost așezat din veșnicie, de la început, sau de când a fost pământul. Când nu existau adâncuri, am fost scos la lumină; când nu existau izvoare pline de apă. Înainte ca munții să fie așezați, înainte ca*

356 *Solomon and Solomonic Literature,* Moncure Conway, p. 65.
357 *Slav Tales,* pp. 187-206.

dealurile să fie așezate, Eu am fost adus"[358].

Este proverbial că spiritul omului este o lumânare a Domnului[359] și se afirmă pentru Înțelepciune că Lumina care vine din ea nu se va stinge niciodată. În unele versiuni ale Cenușăresei, eroina este ascunsă, pentru siguranța ei, într-un sfeșnic mare de argint. Acest sfeșnic este cumpărat de un prinț, care este uimit să constate că se deschide și conține o fată frumoasă.[360] În desenul alăturat, figura acestei Fecioare a Luminii constituie sfeșnicul.

O altă versiune a Cenușăresei o reprezintă ca fiind ascunsă, pentru siguranță, într-un cufăr de aur. Servitorii care spionează prin gaura cheii o văd pe incomparabila domnișoară și, hotărâți să o vândă, vând cufărul și conținutul său în toată lumea. Mulți sunt gata să cumpere atrăgătoarea cutie, dar niciunul nu este dispus să facă o ofertă pentru fată și, prin urmare, servitorii o aruncă într-un tufiș de mărăcini.[361]

" Înțelepciunea", spune Solomon, "*este glorioasă și nu dispare niciodată. Da, ea este ușor de văzut de cei care o iubesc și de găsit de cei care o caută. Ea îi împiedică pe cei care o doresc, făcându-se mai întâi cunoscută de ei. Cel care o caută devreme nu va avea mari greutăți, căci o va găsi stând la ușa lui*"[362]. O versiune corsicană a Cenușăresei o reprezintă pe eroină ca fiind nu mai mare decât degetul mic și atât de mică încât abia dacă este perceptibilă. Un prinț în trecere, auzind sunetul cântecului ei rafinat, jură că se va căsători cu cântăreața necunoscută, dar, *De unde vine vocea*? Răspunsul este: "*Nu este departe, frumoasa fecioară, ea este aici, la picioarele tale*"[363]. Comparați această Cenușăreasă minusculă cu pasajul dintr-un *Te Deum* vedic citat la pagina 138:

"*Spiritul locuiește mereu ca un suflet lăuntric, cu o statura de un centimetru în inimile oamenilor*".

Basmele citate până acum nu sunt pretins alegorii și nici nu sunt producții ale unui artificiu literar ; ele nu sunt decât povești de la marginea drumului, familiare oamenilor needucați. Teoria alegorică a mitologiei și a basmului a fost, se consideră, demolată definitiv prin descoperirea făcută de frații Grimm, conform căreia basmele nu au coborât din clasele educate în cele needucate, ci invers, au emanat, ca să zicem așa, din pământ, urcând de la căsuță la castel, fiind în cele din urmă colectate din tradițiile orale și cristalizate de literați sub formă de carte. Domnul Andrew Lang era de părere că poveștile cu zâne sunt în mare parte relicve ale sălbăticiei și barbariei și că poartă urme evidente ale originii lor bestiale. Existența unor elemente barbare nu trebuie contestată, dar alături

358 viii. 23-25.
359 Proverbs xx.
360 *Cinderella,* pp. 198, 210.
361 *Cinderella,* p. 314.
362 Wisdom of Solomon vi.
363 Cenușăreasa, p. 338. Comparați Wordsworth :
"Înțelepciunea este de multe ori mai aproape când ne aplecăm decât atunci când ne înălțăm."

de acestea există, fără îndoială, urme ale unei mitologii pure și primitive, care trebuie să fi ajuns până la noi pe cale orală, needitată, nealterată și nesuspectată.

În multe cazuri, numele personajelor dramatice dezvăluie în mod semnificativ semnificațiile miturilor. Faptul că aceste nume variază în diferite localități mi se pare că discreditează în totalitate teoria domnului Lang, conform căreia miturile erau probabil transportate din țară în țară de către femei captive. De asemenea, va discredita și mai mult teoria "bolii limbajului" a lui Max Mailer, deoarece, după cum se va vedea, numele schimbate ale personajelor au frecvent o semnificație vitală și dezvăluie exact sensul de bază al fabulei.

În Brazilia, povestea Cenușăresei este cunoscută sub numele de "*Dona Labismina*". Potrivit acestei versiuni "Labismina" este numele unui șarpe care era încolăcit la gâtul eroinei când s-a născut, dar care ulterior trăiește în mare și joacă rolul de zână nașă. Este evident că numele este o formă a termenului *l'Abysme*, Marele Abis, Șarpele Mamă al Înțelepciunii nedeslușite, care locuia în oceanul primordial și insondabil. "Zeița Hathor" - uneori considerată identică cu Isis, iar alteori ca mamă a acesteia - "apare", spune domnul Weigall, "*uneori ca șarpe, iar alteori este zâna nașă*"[364]. Foarte frecvent, Cenușăreasa însăși este numită Maria, Mara, Marietta sau Mariucella. Numele Maria este identificat de unii autori cu Miriam, care înseamnă *cea tristă și nefericită*, steaua mării, o picătură de mare;[365] alții îl derivă de la Mara Nereida, "*al cărei nume poate exprima sclipirea fosforică a suprafeței mării, așa cum numele Maira exprimă scânteierile stelei-câine Sirius*"[366]. La sârbi, numele Cenușăresei nu este Cenușăreasa, ci Mara.[367] În Corsica, Cenușăreasa se numește Mariucella[368], iar mama ei - ca și Hathor - ia forma unei vaci. "Liniștește-te, Mariucella", spune vaca, "eu sunt mama ta". În Sardinia, Cenușăreasa se numește Barbarella, în mod evident un derivat din Barbero și Barbelo, ambele fiind nume gnostice pentru Înțelepciune[369]. "Derivarea lor", spune domnul Mead, "este foarte incertă", dar Barbara înseamnă *un străin*, cineva din altă țară, iar sensul devine clar dacă ne referim la Coborârea Soarelui, în care Shri cea strălucitoare și luminoasă spune: "*Eu sunt fiica unui rege dintr-o țară îndepărtată*".[370] Aceeași idee este de asemenea subliniată într-o versiune siriană a acestui mit solar, în care Copilul Soarelui spune: "*M-am îmbrăcat ca ei, ca să nu ghicească că am venit de departe, dar dintr-o ocazie sau alta au aflat că nu eram din țara lor*"[371].

Silabele **Ella**, care apar în Mariuc-ella, Barbar-ella și Cinder-ella (Cenușăreasa), provin din grecescul **Ele**, care înseamnă *strălucitor* sau *dătător de lumină*. **Ele** este rădăcina lui Eleleus, unul dintre numele de familie ale lui Apollo și Dionysos.[372] Se regăsește și în *Eleuther*, fiul lui Apollo, în *Helios*, Soarele, și în *Selene*, Luna. Numele Iunonei *Lucina* - adică al Iunonei în aspectul ei de Dătătoare de Lumină - era **Eleutho**. Hellespontul își ia numele de la **Helle**, o fecioară care a fugit din casa tatălui ei pentru a scăpa de asuprirea soacrei sale, dar a căzut de pe un nor în mare și s-a înecat.[373] Această **Helle** trebuie să fie o rudă a lui **Helios** Soarele, iar înecarea ei este probabil o relatare poetică a soarelui care se scufundă în mare.

În Finlanda, Cenușăreasa este cunoscută sub numele de "Frumoasa Clara".[374] **Clara** este derivat din **clareo**, **I shine** și înseamnă *luminos*, *strălucitor*, *clar*, *limpede*, strălucitor la vedere. La Bologna, Cenușăreasa - CINDERELLA se numește **Zizola** ;[375] evident, o derivare din **Ziza**, care era una dintre denumirile lui ISIS.[376]

Potrivit unei variante evreiești, numele Cenușăresei este **Cabha**, cuvânt care înseamnă

364 *A Guide to the Antiquities of Upper Egypt,* p. 32.
365 *Proenomia,* R. S. Charnock.
366 *Girls Christian Names,* Helena Swan.
367 *Cinderella,* p. 271.
368 *Ibid.,* p. 336.
369 *Wedding Song of Wisdom.*
370 *Descent of the Sun,* p. 87.
371 *Hymn of the Robe of Glory,* G. R. S. Mead, pp. 18-19.
372 Lempriere.
373 *Ibid.*
374 *Cinderella,* p. 533.
375 *Ibid.,* p. 198.
376 *Curious Myths of the Middle Ages,* S. Baring-Gould, p. 332.

Aurora.[377] Aurora. derivat din ***aurum***, înseamnă frumusețea aurie a dimineții, Zorii cu degete roz.

În Iutlanda, Cenușăreasa se numește **Lucy**, de la *lux*, *light*, sau *luceo*, *I give light* (Eu dau lumină). Lucy, derivat din același radical ca și Luna (Moon) și Lucifer cel care aduce lumina, înseamnă "*un copil strălucitor născut la răsăritul soarelui sau în zorii zilei*".

Se vede astfel că numele populare ale Cenușăresei sunt la fel de ascunse și semnificative ca și cuvântul clasic Psyche din mitul grecesc. Psyche, care are multe în comun cu Cenușăreasa, înseamnă Suflare sau Suflet, iar prin consens aproape general Psyche este considerată ca fiind simbolul scânteii sufletului întemnițat în corpul material.

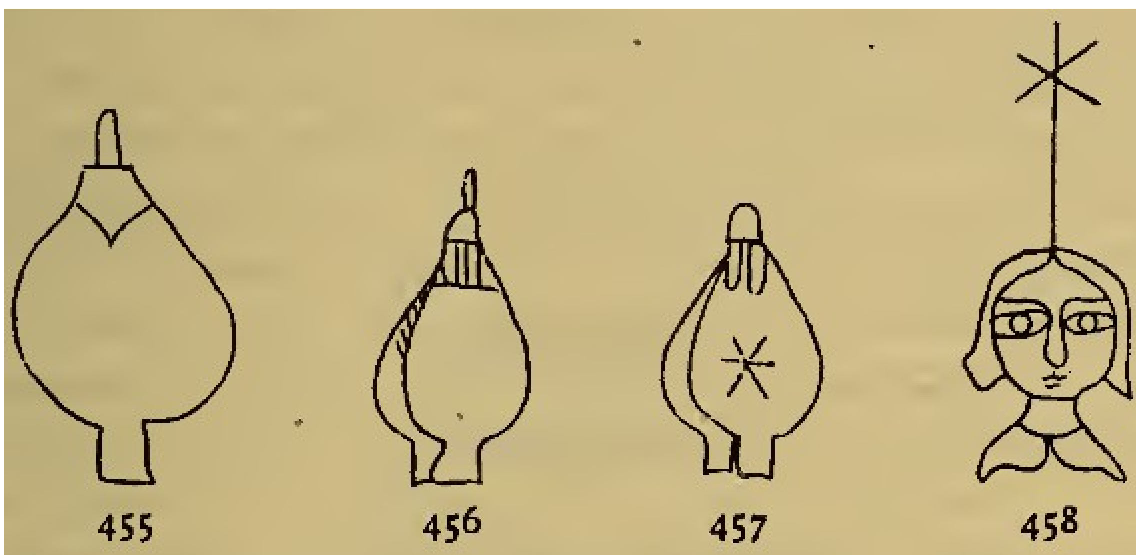
Pentru a ajunge la semnificația completă a numelui Cenușăreasa, se poate face referire la o poveste hindusă intitulată de traducătorul său englez (?), *A Heifer of the Dawn* (O junincă a zorilor).[378] O junincă apare frecvent ca zână nașă a Cenușăresei, iar uneori micul animal are coarne de aur, "Toată dulceața", spune Rig-Veda, "este adunată în junincă", cea roșie a zorilor, iar cuvântul junincă este încă folosit în Orient pentru a desemna o soție sau o regină. Vițeaua cu coarne de aur este Hathor, dătătoarea vieții lichide, iar coarnele de aur sunt coarnele de aur ale lunii noi.

Diana apare în repetate rânduri cu semiluna așezată astfel încât să pară coarnele unei vaci, iar același aranjament poate fi văzut în fig. 285 (*ante*, p. 104). Povestea numită *O junincă a zorilor* se referă la o prințesă care își voalează identitatea sub masca unei roabe și care apare zi de zi unui rege cu inima frântă și care urăște femeile. Această "junincă a zorilor" posedă caracteristicile proteice, evazive și contradictorii ale Cenușăresei și ale frumoasei Shulamita. Mai întâi apare îmbrăcată în albastru închis, ca o întruchipare a nopții de lună nouă; apoi seamănă cu cerul dinaintea zorilor atinse de prima dungă de roșu și remarcă: "*O, rege, sunt tânără, dar sunt mai bătrână decât tine*". În continuare, ea seamănă cu o întruchipare a sevei copacului tinereții și remarcă faptul că numele ei este Madhupa-manjari, "*un mănunchi de flori pentru băutorii de miere*". În continuare, ea pare în ochii regelui ca o întruchipare a rouă-i dimineții și ca o emblemă a iubirii care se ridica din cenușă în propria lui inimă întruchipată într-o formă feminină ; apoi, ca o esență întruchipată prin voința Creatorului într-o formă cu totul diferită, dar la fel de delicioasă și ca o pace întruchipată a propriei minți a regelui. Apoi, ea pare în ochii Regelui ca nectarul reconcilierii în formă feminină și pe buzele ei era un zâmbet care stătea ca lumina soarelui. În cele din urmă, ea pare ca o gură de nectar al iubirii doritoare întruchipată într-o formă feminină. Regele dezorientat și extaziat, devenit "bolnav de dragoste", exclamă că avea nevoie doar de atingerea mâinii ei pentru a izbucni în flăcări. Atunci ea îl privește cu o gravitate batjocoritoare și îi spune : "*Sunt simptome foarte periculoase și alarmante pentru medic. Cazul tău este grav*". Regele spune : "*Mă poți asemăna cu un foc care era aproape stins și nu mai putea fi reaprins. Și apoi a izbucnit din cenușă cu o flacără pură cum nu mai scosese niciodată*". Pe jumătate speriată și pe jumătate râzând, Vițeaua Zorilor exclamă ; "*Aryuputra, lasă-mă să plec. Nu ai ghicit că eu sunt regina ?*" Ulterior, regele remarcă : "*Nu am spus bine că eu sunt focul și ea combustibilul ? Sau nu mai degrabă eu sunt combustibilul și ea este focul, căci cu siguranță ea mă arde ca o flacără?*".

În Catalonia, Cenușăreasa este cunoscută sub numele de "Suflătorul de foc"[379] din cauza ocupației sale, iar în Iutlanda este numită "Biciuitorul cenușii", "biciuitor" însemnând a agita sau a împinge. Astfel, se pare că Cenușăreasa, cea luminoasă și strălucitoare, care stă printre scrumbii și menține focul aprins, este o personificare a Duhului Sfânt care locuiește nestingherit în mijlocul cenușii fumegânde a Divinității latente a Sufletului, care nu s-a stins niciodată în totalitate, și care, prin îngrijire răbdătoare, o transformă în flacără.

Burdufurile de mai jos reprezintă, fără îndoială, pe cele ale suflantei cerești de foc. Fig. 457 se distinge prin crucea lui Lux, iar acest semn marchează fig. 458 ca fiind o reprezentare a Fecioarei însăși. În Finlanda, Cenușăreasa se numește Tuna, care este un diminutiv al lui Kristuna sau Christina, adică Hristos personificat ca fetiță.

377 *Cinderella,* p. 354.
378 F. W. Bain.
379 *Cinderella,* p. 311.

455
456
457
458

CAPITOLUL IX

CINDERELLA

"*Frumusețe, adevăr și raritate,*
Grație în toată simplitatea,
Aici, închisă în cenușă, se află".
Shakespeare.

După ce am stabilit probabilitatea ca Cenușăreasa să conțină multe urme de alegorie originală, este permis să analizăm această teorie mai în detaliu și să ne interesăm de semnificația care stă la baza schimbărilor proteice de haine ale Cenușăresei. Rochiile ei supranaturale și mistice par să simbolizeze, fără îndoială, trezirea, creșterea și apoteoza finală a Înțelepciunii în minte.

Anticii au conceput o Mamă primordială și autoexistentă a întregii Înțelepciuni, care apare în mitologie ca Magna Mater, Bona Dea, Atot-Mamă a zeilor; iar în romantism această Mamă primordială apare ca regina zânelor sau zâna nașă.

Mama regelui Solomon este menționată în *Cântece* ca fiind cea care l-a încoronat pe rege în ziua logodnei sale.[1] În legendele slave, această Mamă a Soarelui este descrisă uneori ca Marea, în brațele căreia Soarele se scufundă obosit la sfârșitul zilei; alteori ca stând ca un destin într-un castel de aur, construit parcă din foc.

Este o caracteristică aproape universală a poveștilor cu Cenușăreasa faptul că eroina este imaginea vie a minunatei sale mame; și astfel, un studiu al mamei dezvăluie în același timp caracterul fiicei. Într-o legendă sanscrită, Tatăl, care era "din rasa Soarelui" avea un copil care îi semăna exact în toate privințele, cu excepția vârstei, iar Tatăl observă: "Nu este un altul, ci chiar eu însumi".[2] Când Shri, eroina din *Coborârea Soarelui*, este condamnată să rătăcească fără veselie pe pământ, Domnul Creaturilor spune: "Nu trebuie să-i las trupul ei minunat în jocul întâmplării, căci are în el ceva din propria mea Divinitate".

Relația dintre Cenușăreasa și Mama ei încoronată de stele - și a multor alte mame și fiice celebre din mitologie - este aceea a pârâului cu oceanul, a scânteii cu focul, a *ego*-ului cu *Sufletul Suprem*.

Zâna nașă a Cenușăresei sau mama reală[3] este descrisă în diverse feluri ca fiind o femeie în vârstă, o regină frumoasă cu o stea pe frunte, o vacă cu coarne de aur, o nimfă a apei, o sirenă care trăiește într-o grotă de perle și corali și un șarpe de mare numit Labismina.

Concepția despre mare ca fiind Marea Mare Mamă a întregii creații este comună în cosmogoniile antice. Dacă această credință universală a apărut pentru că se știa că viața fizică își are originea în apă sau dacă marea a fost folosită simbolic datorită nenumăratelor analogii dintre Apă și Înțelepciune, este un aspect pe care ar fi inutil să-l discutăm: nu se poate pune însă la îndoială faptul că, din cele mai îndepărtate timpuri, Spiritul Adevărului sau al Înțelepciunii a fost caracterizat prin Apă și Mare.

În cosmogonia babiloniană, Adâncul sau Profunzimea erau considerate un simbol al Înțelepciunii insondabile.[4] Se spunea că Înțelepciunea, Soția Creatorului Suprem, locuia în adâncurile oceanului nelimitat și era numită "Doamna Abisului" și "Vocea Abisului".[5] O zeiță irlandeză antică - probabil cea mai veche - se numea **Domnu**, iar Sir John Rhys crede că acest

1 *Song of Solomon* iii. II.
2 *An Essence of the Dusky* F. W. Bain, p. 4.
3 A nu se confunda cu cruda mamă vitregă.
4 *Wedding Song of Wisdom,* Mead, p. 52.
5 "Nu se știe de ce a fost numită "Doamna Abisului", iar în altă parte "Vocea Abisului"."- Religia babiloniană și asiriană, T. G. Pinches, p. 62.

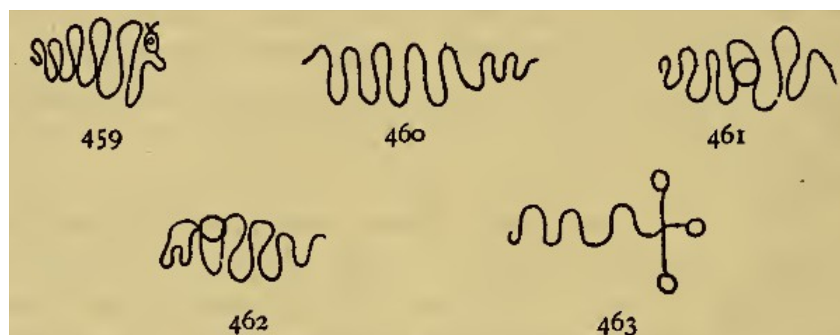
cuvânt însemna Abisul sau Marea Adâncă.[6] Cu trei mii de ani înainte de Hristos, se spune că un împărat chinez ar fi "instituit muzica Marelui Abis" pentru a aduce spiritele și oamenii în armonie;[7] iar din timpuri preistorice, termenul "Abis" pare să fi fost folosit pe scară largă pentru a desemna Necunoscutul, Misteriosul și Inconfundabilul. Labismina, nașa șarpe de mare a Cenușăresei, este în mod evident o corupere din *L'Abysme*, vechiul superlativ francez al lui Abyss. Acesta înseamnă cea mai adâncă adâncime, haosul primordial, adâncul insondabil și de nepătruns și, potrivit doctorului Murray, "un rezervor subteran de ape"[8].

Printre numele Marii Zeițe-Mamă Cybele se numărau **Ma** și **Maia**, termeni care, după toate probabilitățile, erau înrudiți cu **Maya**, numele marelui imperiu care a înflorit cândva în America de Sud. Urme ale acestui imperiu există în orașele în ruină din Mexic, iar unii susțin că acesta a fost părintele fertil din care au luat naștere civilizațiile Egiptului și Asiriei. S-a presupus că semnificația numelui **Maya** este "Mama apelor" sau "*Sânii apelor **Ma-y-a** cea cu patru sute de sâni*", așa cum obișnuiau să o exprime pe zeița Efes.[9] Motivul invocat de Brasskur pentru această derivare este faptul că solul din țara maya este alveolat și că, chiar sub suprafață, există nenumărate și imense peșteri. "În aceste peșteri se găsesc depozite de ape reci și limpezi, lacuri extinse alimentate de râuri subterane"[10]. Pare deci probabil ca termenul *L'Abysme*, "un rezervor subteran de ape", să fie, ca multe alte simboluri, legat de civilizația dispărută din Mexic, și ca în Labismina, zâna nașă a Cenușăresei, să avem o relicvă a insondabilelor lacuri de apă mayașe.

În Egipt, numele **apelor** era **Mem**, o rădăcină din care, după toate probabilitățile, au luat naștere irlandezii **Mam** și galezii **Mam** - ambele cuvinte însemnând *mamă*. În Caldeea, **Mummu Tiawath**, *Marea*, era cea care dădea naștere la tot ceea ce exista, iar **Mama** însemna "Doamna Zeilor".[11]

La peruvieni **MAMA** însemna *Mama*, iar vechiul cuvânt slav pentru Mama este tot **MAMA**.[12] King, după ce menționează un termen local pentru "curentul Marelui Ocean care izvorăște din mijlocul Omului Perfect", continuă : "*Aceeași divinitate era numită de către frigieni **PAPA**,[13] pentru a potolit confuzia și tumultul haotic care predomina înainte de venirea sa*".[14] Astfel, primele cuvinte pe care un copil învață să le bâiguiască se referă, după toate probabilitățile, la Mama sa primordială, Marea.

Hieroglifa mayașă și egipteană pentru apă era o linie zigzagată sau ondulată reprezentând unduirile pârâului sau valurile mării, iar apa sau spiritul a fost de atunci în general reprezentat prin acest semn preistoric și aproape universal.

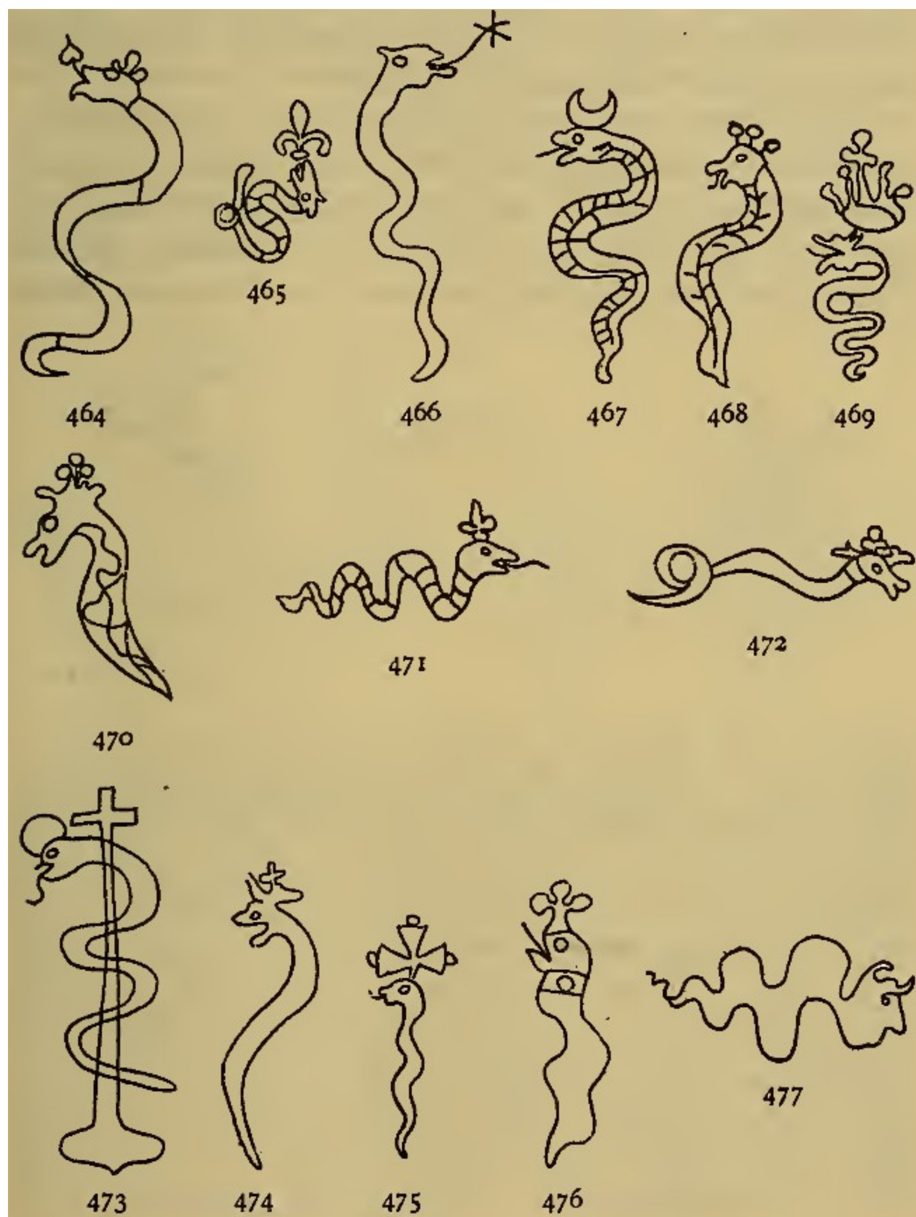

Le Plongeon afirmă că, la mayași, hieroglifa cu linii ondulate pentru apă se termina cu un cap de șarpe, deoarece aceștia comparau valurile oceanului cu unduirile unui șarpe în mișcare. Din acest motiv, ei au numit Marea Canah, Marele și Puternicul Șarpe[15]. *Anaconda*, numele șarpelui

6 *Hibbert Lectures,* 1886, Lecture VI.
7 *Religion of Ancient China,* H. A, Giles, p. 8.
8 *New Eng, Dict.*
9 *Queen Moo and the Egyptian Sphinx,* A, Le Plongeon, p. xxxix.
10 *Babylonian and Assyrian Religion,* T. G. Pinches, pp. 31, 94.
11 Prescott, *Conquest of Peru,* bk. i. ch. i.
12 *N. E. D.*
13 La mexicani, **Papa** denota un preot de rang înalt. Acesta este, bineînțeles, Papa sau *Papa creștin*.
14 *The Gnostics and their Remains,* C. W. King, 2nd ed., p. 90.
15 *Sacred Mysteries among the Mayas and Quiches,* p. 114.

uriaș din America de Sud, ar părea astfel să se poată rezolva în **anak**, uriașul val **onda**. Această legătură a șarpelui cu marea este, probabil, adevărata origine a utilizării universale a șarpelui ca simbol al Înțelepciunii Celeste, simbolism pentru motivul căruia au fost avansate, din când în când, o serie de speculații oculte și ingenioase. Din desenele de mai sus este evident că simboliștii medievali au folosit șarpele cunoscând semnificația sa primară și elementară de valuri ale mării, iar această legătură originară dintre șarpe și apă a fost, fără îndoială, un motiv suplimentar pentru semnificația șarpelui ca emblemă a Regenerării.

Se va observa că "capul" din figura 463 a fost sacrificat pentru a introduce cele trei cercuri ale Iubirii perfecte, Înțelepciunii perfecte și Puterii perfecte, iar mai multe dintre desenele de mai jos au fost încununate cu această triplă perfecțiune. Inima Iubirii iese din gura fig. 464, iar din fig. 465 și 466 se naște Lumina sub forma unei flori de crin și a crucii de Lux. Semiluna era un simbol și un atribut al lui Sin, zeul Luminii, tatăl lui Ishtar și Creatorul Luminii.

Câteva dintre aceste embleme de șerpi înconjoară în mod semnificativ un ou în colierele lor. Conform cosmogoniei antice, Oul Fecioarei, Germenul Etern sau Oul Universului, era mereu înconjurat de și în interiorul Bunului Păstor al Înțelepciunii Creatoare.[16]

Această Divinitate era concepută uneori ca fiind masculină, alteori ca feminină, dar cel mai adesea ca fiind duală. La oamenii primitivi, descendența fiind socotită nu prin tată, ci prin mamă, se

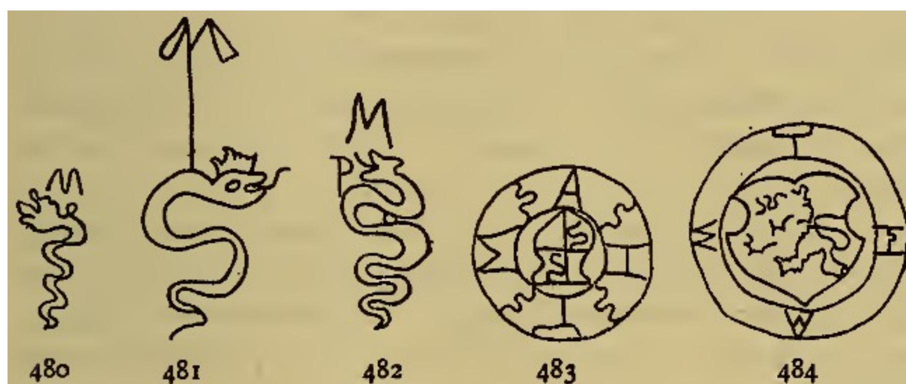
16 *The Chaldean Oracles,* G. R. S. Mead, i. 60.

poate presupune cu certitudine că Spiritul cel Bun a fost conceput inițial ca fiind Mama Apă. Șarpele, fig. 477, are capul și coarnele unui Taur, ceea ce implică o combinație între Înțelepciunea, Mama, și Apis, Creatorul și Prima Cauză. Celor care erau inițiați în misterele lui Osiris li se spunea că Apis trebuie privit ca o imagine frumoasă și fidelă a propriului lor suflet.[17]

Cerastes sau șarpele cu coarne era la fel de sacru printre mayași ca și printre egipteni, iar această reptilă și-a derivat probabil sfințenia din cauza faptului că combina unele dintre atributele Taurului și ale Șarpelui. Cerastes era un nume aplicat de greci lui Zeus - "Zeus cel cu coarne".[18] Uneori, doi șerpi erau corelați, ca în fig. 478, unde unul are două coarne, iar celălalt doar unul, ceea ce denotă, probabil, mascul și femelă. În Egipt, spune profesorul Petrie, doi șerpi erau de obicei reprezentați împreună - unul adesea cu capul lui Isis, celălalt al lui Ser Apis[19] (=Osiris), deci, prin urmare, bărbat și femeie.

Litera **G** surmontată de o coroană este inițiala lui Gnosis, Cunoașterea sacră și celestă, adică Înțelepciunea. Litera **V** formată de fig. 479 este inițiala lui Vishnu, Apollo hindus, și va fi analizată într-un capitol următor.

Peste fig. 480-482 apare inițiala **M**, reprezentând probabil **Maat**, zeița adevărului. Maat, personificarea Rațiunii originare și celeste[20], era considerată Marea Mamă, iar numele ei era scris Maat, Maut și Maht. Pe inscripțiile din jurul desenelor filigranate de aici se citește *Maht* sau *Tham*, în funcție de punctul de unde se începe sau de partea din care se ține transparența spre lumină. Una dintre denumirile Marii Mame babiloniene era *Tham*. Șerpii sau liniile ondulate de pe figura 483 reprezintă cu siguranță apă și este probabil ca *Maht* și *Tham* să fi însemnat la origine "apă". Este posibil ca *Math* și *Tham* să fie pur și simplu permutări ale acelorași patru litere, fiecare dintre ele reprezentând un atribut al divinității cvadruple. Misticii susțin că sacrosanctul **Aum** al hindușilor este o combinație de inițiale similare, **A** reprezentând puterea de întemeiere a Creatorului, **U** puterea de generare a Mamei și **M** pentru nașterea lor sau a Fiului. Astfel, numele tainic **Aum** este capabil de permutări care în limba maya se citesc:[21]

17 *Sacred Mysteries among the Mayas,* Le Plongeon. p. 98.
18 Payne-Knight, *Symbol. Lang, of Ancient Art,* p. 138.
19 *Religion of Ancient Egypt,* Flinders Petrie, p. 26.
20 *Perfect Way,* Kingsford și Maitland, p. 155.
21 *Queen Moo and the Egyptian Sphinx,* Le Plongeon, p. 23.

U-A-M = Eu sunt Creatorul de sex masculin.
M-U-A = Creatorul acestor ape.
A-U-M = Fiul Mamei tale.

Trinitatea **a.u.m.** în forma alternativă "Om" este salutată ca "Cel care se odihnește pe fața Oceanului de Lapte, care este celebrat sub mii de nume și sub diverse forme". [22]

În India, silaba **Aum** se pronunță ca un **Amin** prelungit și trebuie să existe o strânsă legătură între **Aum** din India, **Amun-Ra** și **Amun-Knepth** din Egipt și **Jupiter-Ammon** din Grecia. Amun-Knepth era Jupiter egiptean, iar acest geniu bun era reprezentat sub forma unui Șarpe, care, potrivit lui Horapollo, era "*emblema Spiritului care străbate universul*"[23]. S-ar părea astfel că Marea a fost de la început un simbol al Adevărului sau al Înțelepciunii insondabile și că Șarpele cel Bun a fost invariabil identificat ca un semn alternativ pentru aceeași idee. Exista o tradiție conform căreia Grădina Hesperidelor era păzită de trei nimfe și de un șarpe veghetor, numit Ladon. În Boemia, Cenușăreasa este cunoscută sub numele de Prințesa cu steaua de aur pe frunte, iar numele ei este Lada.[24] Este probabil că aceasta este fie forma feminină, fie diminutivul lui Ladon, Șarpele cel Bun, și că rădăcina ambelor cuvinte se găsește în **La**, o silabă care, în limba *maya*, înseamnă "ceea ce a existat dintotdeauna; Adevărul Etern"[25].

Se spune că zeii indieni ar fi răscolit nectarul deliciosului Unt al Sării, iar hindușii afirmă că cele trei litere mistice **Aum** au fost "mulse" de Creator. Potrivit unei versiuni indiene a Cenușăresei, eroina este a șaptea dintre cele șapte fiice, toate căsătorite cu prințul. Cenușăreasa fiind căzută pe nedrept sub un nor de suspiciune, copiii îi spun tatălui lor: "*Lasă-ți a șaptea soție care se află în temniță să iasă. Pune șapte perdele între ea și noi și privește ce se întâmplă*". Cenușăreasa este scoasă afară și șapte perdele sunt puse între ea și copii. Trei râuri de lapte izvorăsc din sânii ei și, străpungând cele șapte perdele, curg în gura copiilor.[26] Nu este un incident neobișnuit în basme ca vinul, mierea și bijuteriile să plouă din gura eroinei ; dar trei râuri de lapte prin șapte voaluri este o idee atât de deosebit de bizară încât, așa cum spune Bacon despre anumite fabule, ea proclamă o parabolă de departe. Romano-catolicii sunt învățați că Sfânta Gertrude a fost instruită în mod divin și că, de câte ori Salutul îngeresc este recitat cu evlavie de credincioșii de pe pământ, trei șuvoaie eficace pornesc de la Tatăl, de la Fiul și de la Sfântul Duh, pătrunzând cu cea mai mare dulceață în inima Fecioarei.[27]

Cele șapte voaluri prin care pătrund cele trei șuvițe ale Cenușăresei pot fi comparate cu cele șapte porți ale lumii subterane prin care a trecut Ishtar și cu cele șapte sfere planetare prin care s-a ridicat Sophia, Fecioara de Lumină. Aceste șapte sfere, a căror mișcare a făcut legendara muzică a sferelor, se presupune că erau impuse una peste alta ca un cuib de boluri cristaline inversate. Platon a conceput o Sirenă cerească așezată cântând pe fiecare sferă, iar aceste Șapte Sirene ale Sferelor pot fi comparate cu cele Șapte Fecioare ale Cenușăresei, cu cele Șapte Fecioare ale Sophiei, cu cele Șapte Hathori sau Destine și cu cele Șapte Spirite care stau în fața Tronului lui Dumnezeu.[28]

Conform Genezei, "*La început, pământul era fără formă și gol, iar întunericul era pe fața adâncului și Duhul lui Dumnezeu se mișca pe fața apelor. Și Dumnezeu a zis: "Să fie lumină"; și a fost lumină.*" Conform tradițiilor mexicane, așa cum sunt menționate în sacrul Popul Vuh, "*Totul era lipsit de viață, calm și tăcut; totul era nemișcat și liniștit. Vidă era imensitatea cerurilor, fața pământului nu se manifesta încă: doar marea liniștită era și spațiul cerurilor. Totul era nemișcare și tăcere în întunericul nopții; doar Creatorul, Făcătorul, Dominatorul, Șarpele acoperit cu pene, cei care generează, cei care creează, erau pe ape ca o lumină mereu în creștere. Ei sunt înconjurați de verde și albastru*"[29].

---

22 *The Gnostics and their Remains',* King, p. 27.
23 *Queen Moo,* p. 49.
24 *Cinderella,* p. 418; vezi deasemenea Frazer, *The Dying God,* pp. 261, 262.
25 *Sacred Mysteries among the Mayas,* Le Plongeon, p. 54.
26 *Cinderella,* p. 263.
27 *All for Jesus,* Faber, p. 104.
28 Revelation i. 4.
29 Citat în *Sacred Mythology among the Mayas,* p. iii.

Fecioara Luminii era considerată pe scară largă ca fiind primul născut al Spiritului Suprem. "*Eu, spune Înțelepciunea despre ea însăși, am fost așezată din veșnicie, de la început, sau dintotdeauna a fost pământul. Când nu existau adâncuri, eu am fost adusă la lumină; când nu existau izvoare pline de apă. Înainte ca munții să fi fost așezați ; înainte de dealuri am fost adusă : pe când încă nu făcuse pământul, nici câmpurile, nici cea mai înaltă parte a țărânii lumii. Când a pregătit cerurile, eu eram acolo : când a pus un compas pe fața adâncului : când a întemeiat norii de sus : când a întărit izvoarele adâncului : când a dat mării hotărârea sa, ca apele să nu treacă de porunca sa : când a pus temeliile pământului : atunci eram lângă el, ca unul crescut cu el : și eram în fiecare zi desfătarea lui, bucurându-mă mereu înaintea lui*"[30].

Hindușii cred că atunci când Creatorul a risipit întunericul și a produs apele, pe ele plutea Narayana, Spiritul Divin. La creștini, acest spirit al Înțelepciunii este în general ilustrat sub forma unui porumbel, iar Milton îl invocă astfel: -

"*Îndrumă-mă, căci tu știi; tu de la începuturi*
Ai fost prezent, și cu aripi puternice întinse
Ca un porumbel stăteai, meditând pe imensul Abis,
Și-l înnebunești, ceea ce în mine este întunecat.
Luminează, ceea ce-i jos ridică și sprijină;
Că la înălțimea acestui mare argument
Să pot afirma Providența eternă
Și să justific căile lui Dumnezeu în fața oamenilor."[31]

În *Kalevala* - care, să ne amintim, nu este în mod nominal filosofie, ci doar tradiția populară a unui popor rural, care a fost abia în ultimii ani preluată din gura țăranilor - ILMATAR, Creatoarea Universului, Fecioara Fiică a Aerului, este descrisă ca coborând din Căminul ei aerian și scufundându-se liniștită în marea întindere a apelor elementare. Ilmatar, descrisă uneori ca fiind Creatoarea, iar alteori ca fiind cea mai frumoasă "fiică a Creației", plutește timp de șapte secole lungi pe suprafața oceanului. Apoi-

"*Vântul care sufla în jurul ei.*
Și marea au trezit viața în ea"[32].

O rață plutește deasupra apelor, dar nu reușește să se așeze până când Maica Apelor își ridică genunchii și umerii din valuri, oferindu-i astfel păsării un loc de cuib. Șapte ouă - șase de aur și unul de fier - sunt depuse, iar rața le clocește timp de trei zile. Apoi, Maica Apelor rostogolește ouăle în ocean, unde se sparg în bucăți. Din gălbenușul unuia dintre ele a crescut Soarele nostru; din cel alb, Luna noastră; din fragmentul superior al unei cochilii s-a ridicat bolta cerească; iar din jumătatea inferioară a izvorât pământul solid. "Acum", continuă Kalevala,

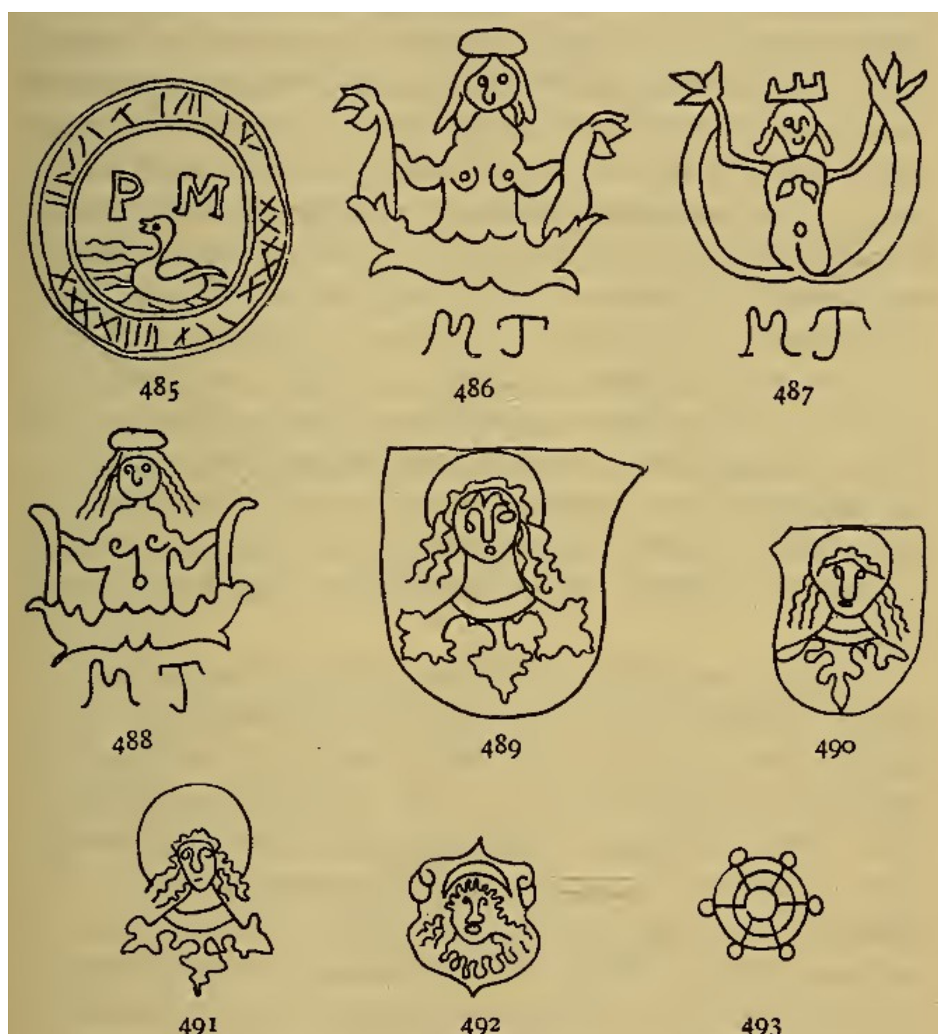
"*timpul a trecut repede peste,*
Și anii au trecut repede;
În strălucirea noului Soare,
În noua rază de lumină a Lunii,
Tot mai plutește Mama-Apă,
Mama-Apă, fecioară aeriană,
Mereu pe apele liniștite,
Pe suprafața spumoasă a valurilor,
Cu valurile în mișcare în fața ei
Și cerul senin în spatele ei.
Când al nouălea an a trecut
Și trecea vara a zecea,
Din mare și-a ridicat capul,

30 Proverbs viii, 23-30.
31 *Paradise Lost.*
32 Runo, i. i36, i37.

Și fruntea ei a ridicat-o,
Și ea atunci a început creația,
Și a făcut ordine în lume
Pe suprafața oceanului deschis,
Pe apele care se extind în depărtare"[33].

În emblemele de mai jos sunt reprezentate nu numai Mama-Apă însăși, ci și o rață care plutește pe apele întinse. Faptul că Isis este menționată ca o rață ne face să conchidem că în Egipt a existat o legendă asemănătoare cu cea din Finlanda :-

"*Vino în pace la locul tău,*
O, Doamne Cuceritorule, arată-ne Marele Taur,
iubitul Domn, așa cum va deveni
Rățușca ta, sora ta Isis, produce dulci mirosuri ce-ți aparțin și cu tine"[34].

În multe dintre aceste embleme ale Mamei și Prințesei Apei, firele de păr sunt aranjate cu grijă în formă de Șase - așa cum în emblemele lui Iisus (*ante*, p. 27) firele de păr erau reprezentate în formă de trei. În Mexicul antic, părul Marii Mame era aranjat cu grijă pe frunte în bucle și cruci, buclele fiind făcute să formeze crucile.[35] În prima ediție a King's *Gnostics*[36], un facsimil al Sophiei este reprodus cu șuvițele ei aranjate cu grijă în număr de trei de o parte și de alta a capului; dar în cea de-a doua și revizuită ediție a acestei lucrări, cele șase fire de păr ale Sophiei au fost înfrumusețate în mod ignorant de către artistul revizor într-un număr nedeterminat și lipsit de sens.

33 Runo, i. 245, 261.
34 *The Burden of Isis,* p. 34.
35 *Signs and Symbols of Primordial Man,* A. W.. Churchward, p. 369.
36 1864, plate v. fig. 1.

Se va observa că fig. 479 (*ante*, p. 202) are șase limbi, șase denotând atributele Divinității, adică Puterea, Maiestatea, Înțelepciunea, Iubirea, Mila și Dreptatea.[37] Se spunea că aceste șase puteri sau altele similare sunt cele șase rădăcini sau radicali ai Flăcării Părintești, Puterea Nemărginită care a stat, stă și va sta, iar aceste șase aspecte ale Flăcării explică probabil cele șase fecioare vestale a căror datorie era să țină aprins Focul sacru. Șase perfecțiuni sunt atașate Roții Solare fig. 493, iar în cele șase litere ale numelui JESOUS misticii au văzut o identitate între Iisus și Sophia, Fiica Luminii.[38]

Băștinașii din Insulele Sandwich au o tradiție conform căreia la început nu a existat decât apă, până când divinitatea, sub forma unei păsări mari, a coborât de sus și a depus un ou în mare. Acest ou s-a spart și din el a ieșit Hawai.[39] Potrivit mitologiei grecești, Iubirea a ieșit din oul Nopții care plutea în haos.[40] Hindoii învață că Spiritul Suprem, prin unirea cu zeița Maya, a produs apele și în ele a depus o sământă productivă. Acest germen a devenit un ou, strălucitor ca aurul, strălucitor ca o stea, și din el s-a reprodus Ființa Supremă sub forma lui Brahma, strămoșul tuturor ființelor.[41]

Fără îndoială că acest ou asemănător cu soarele trebuie identificat cu oul de aur depus de Gâsca sau Pasărea Spiritului primordială; de asemenea, este demn de remarcat faptul că afirmația este avansată de Isis : "Fructul pe care l-am adus este Soarele". Egiptenii afirmau că Ptah, "Domnul Adevărului", a ieșit dintr-un ou care a ieșit din gura lui Amun-Knepth, Șarpele Adevărat și Perfect. Inițiala **P** asociată cu fig. 482 (*ante*, p. 203) se referă probabil la Ptah ; iar literele **M T** de sub fig. 486, 487 și 488 pot fi o contracție pentru **Maht**, Mama Adevărului.

Potrivit atât mayașilor, cât și egiptenilor, Marele Șarpe era "de culoare albastră cu solzi galbeni"[42]. Galbenul, sau aurul, culoarea Soarelui, este încă recunoscut ca simbol al "Iubirii, constanței, demnității și înțelepciunii"[43], iar galbenul este astăzi culoarea regală în China, "Imperiul Celest". Galbenul este, de asemenea, culoarea sacerdotală a budismului.

La egipteni, dar și conform lui Swedenborg, Albastrul, care nu este acum o culoare canonică, era simbolul Adevărului.[44] Unul dintre barzii din *Kalevala* invocă ILMATAR (evident, El Mater sau Dumnezeu-Mamă) în cuvintele:

"*Străvechea Fiică a Creației,*
Vino în toată frumusețea ta de aur ;
Tu, cea mai bătrână dintre toate femeile,
Tu ești prima dintre toate mamele. ".

Ridică-te, o, Mamă a apelor,
Ridică-ți căciula albastră[45] *de pe valuri*"[46].

La mayași, albastrul, fiind culoarea bolții cerești, era simbolul sfințeniei, al sacralității, al castității și, prin urmare, al fericirii.[47] În Mexic, Egipt și Caldeea, albastrul era purtat în timpul doliului, ca semn al fericirii de care sufletul, eliberat de lanțurile materiei, se bucura în regiunile cerești. Mumiile egiptene sunt frecvent găsite învăluite într-o rețea de mărgele albastre. Pentru a semnifica caracterul lor înălțător și ceresc, zeii erau frecvent pictați în albastru. Este posibil ca termenul "cu sânge albastru" să își aibă originea din această cauză și, până în momentul cuceririi Mexicului de către spanioli, acei băștinași care se ofereau ca sacrificii propice divinității lor își

---

37 *The Gnostics,* King, p. 61.
38 *Fragments of a Faith Forgotten,* G. R. S. Mead, p. 369.
39 *Polynesian Researches,* Ellis.
40 Lempriere, Nox.
41 *Queen Moo,* p. 70.
42 *Sacred Mysteries among the Mayas,* p. 109.
43 *Christian Symbolism,* F. E. Hulme, p. 24.
44 *Doctrine of Correspondences,* E, Madeley, p. 363-
45 Observați boneta de pe fig. 486 și 488.
46 Runo, xvii. 280, 294.
47 *Queen Moo,* p. 90.

ungeau corpul cu vopsea albastră.[48]

Două nuanțe de albastru au fost întotdeauna recunoscute de misticism și poezie; turcoazul frumos al unui cer fără nori și "ultramarinul"[49] transcendental al Lapis Lazuli. În India, albastrul pur, nepătat, elementar, este încă culoarea nepământeană, culoarea lotusului mistic și a zeilor languroși, cu ochi lungi.

O versiune a Cenușăresei descrie rochia ei distinctivă ca fiind "albastră ca cerul"; alta ca fiind "de culoarea cerului de amiază"; alta ca fiind "de culoarea mării"; alta ca fiind "albastru închis acoperit cu broderii aurii"; alta ca fiind "ca valurile mării"; alta ca fiind "ca marea cu pești care înoată în ea"; și alta ca fiind "culoarea mării acoperită cu pești aurii"[50].

Zeița Isis este numită nu numai "Doamna începutului" și "Doamna smaraldului"[51], ci și "Doamna turcoazului" și îl invocă pe Osiris ca zeu al turcoazului și al Lapis Lazuli. "*Cu turcoaz este împletit părul tău și cu Lapis Lazuli, cel mai fin dintre Lapis Lazuli. Iată ! Lapis Lazuli este deasupra părului tău !*"[52]

În mozaicul simbolic cu care frumoasa Shulamita îl salută pe regele Solomon, acesta este descris ca fiind "fildeș strălucitor acoperit cu safire"[53], albastrul safirului având fără îndoială aceeași semnificație ca și albastrul profund al Lapis Lazuli.

Un epitet tradițional pentru Minerva, zeița greacă a înțelepciunii, era "fecioara cu ochi albaștri", iar în povestea coborârii Soarelui, Kamalamitra își rezolvă soarta, stimulat de irezistibila "lumină albastră din ochii lui Shri". Când Shri își întâlnește iubitul în această lume subterană, ea îl scufundă într-un potop de culoare albastră din ochii ei minunați, iar când privește spre ea, Kamalamitra constată că întreaga lume dispare într-o ceață albastră. Când a întâlnit-o din nou, se povestește că culoarea albastră a ochilor minunați ai lui Shri a țâșnit din ei și, răspândindu-se în cameră, a luminat-o cu gloria soarelui la apus.

Frumusețea Cenușăresei "luminează întreaga încăpere" și, asemenea lui Shri, Cenușăreasa "strălucește ca Soarele"[54]. Este, de asemenea, aproape o tradiție ca Prințesa din Țara Zânelor să aibă ochii albaștri și părul ca o cascadă de Lumină aurie.

Negrul, nuanța unei alte haine a Cenușăresei, este acum simbolul răului, dar, evident, a avut la origine o semnificație bună. Isis era uneori reprezentată ca fiind neagră, iar Diana, zeița Luminii, era reprezentată în mod indiferent ca fiind albă și neagră. Dr. Inman, ai cărui ochi erau fascinați de *falism* (cultul falusului), atribuie ceea ce era în mod evident o negreală sacră unei origini indecente și, din partea sa, imaginare: "*Am căutat în zadar, spune el, chiar și un motiv plauzibil pentru negreala fecioarelor și copiilor sacri din anumite sanctuare papale, care să fie compatibil cu decența și creștinismul. Este clar că, chestiunea nu va suporta lumina*"[55].

Dar nu există nicio indecență în ceea ce privește negura, iar semnificația ei este ușor accesibilă. Era un simbol al "Întunericului divin", al Insesizabilității, al Tăcerii și al Eternității. În esență, era una dintre nuanțele Înțelepciunii și așa a fost înțeleasă de Milton, care, referindu-se la Cassiopeia, scrie :

"*Zeiță, înțeleaptă și sfântă,*
Al cărei chip sfânt este prea strălucitor
Pentru a lovi simțul vederii omenești;
Și de aceea pentru vederea noastră mai slabă
Îmbrăcat cu nuanța neagră a înțelepciunii."[56]

Mulți dintre zeii și zeițele din trecut au fost portretizați cu două nuanțe: alb pentru a

---

48 *Ibid.*
49 Ultramarin = "dincolo de mare".
50 *Cinderella,* pp. 130, 159, 181, 250.
51 Nemurirea veșnică.
52 *Burden of Isis,* p. 55.
53 *Song of Solomon* v. 14.
54 *Cimierella*$_y$ pp. 242, 333.
55 *Pagan Symbolism,* A. W. Inman, p. 80.
56 *Il Penseroso,*

semnifica timpul și negru pentru eternitate, alb pentru zi și negru pentru noapte. Noaptea, Mama tuturor lucrurilor, a fost reprezentată într-un voal înstelat, ținând în brațe doi copii, unul alb, celălalt negru. Egiptenii îl venerau pe Marele Spirit ca fiind "Timpul fără sfârșit și Eternitatea". Culoarea lui Krishna era albastră, iar numele său înseamnă "Albastru-negru". Osiris, ca și Horus, era uneori negru, alteori alb.[57] Apis, boul sacru, era negru cu o pată albicioasă asemănătoare cu luna.[58] Amun-Knepth, Înțelepciunea divină nemanifestată, era descris ca fiind "un întuneric de trei ori necunoscut care transcende orice percepție intelectuală"[59], iar vechile *Stihuri hinduse* ale lui Dzyan vorbesc despre Fiul alb și strălucitor al Tatălui ascuns și întunecat.[60] Cuvântul grecesc pentru întuneric este ***knephaios***, care trebuie alăturat lui Kneph, Întunericul primordial care se afla pe fața Adâncului. "Există în Dumnezeu", spune Vaughan, misticul englez, "un întuneric adânc și orbitor" și, fără îndoială, cu acest Negru Divin se suprapuneau frecvent zeii și zeițele antichității. "Eu", spune frumoasa Mireasă din *Cântarea Cântărilor*, "sunt neagră"[61], dar frumoasă ca corturile lui Kedar și ca perdelele lui Solomon - pasaj care poate fi comparat cu referirea lui Isaia la Divinitatea "care întinde cerurile ca o *perdea* și le întinde ca un *cort* în care să locuiești"[62].

Nu numai că Cenușăreasa era îmbrăcată uneori din cap până în picioare în negru, dar este o trăsătură aproape universală a poveștii faptul că ea stă lângă sobă și își înnegrește fața cu funingine sau cenușă[63]. În mod similar, în versiunile masculine, Cendrillot este descris ca fiind "negru ca o mătură și mereu lângă sobă". Porecla Cenușăresei este uneori "fața plină de funingine", iar o versiune relatează cum prințul îi smulge deghizarea și descoperă sub funingine un chip ceresc[64].

"Nici un om", spune Isis, "nu mi-a ridicat vălul" și, asemenea lui Isis, Cenușăreasa este nu de puține ori învăluită în ceață. Când este presată, ea fuge exclamând: "Ceața este în spatele meu, ceața este în fața mea, soarele lui Dumnezeu este deasupra mea". Altădată este : "Ceață în spate, nimeni nu vede de unde vin", iar tot ce vede Prințul când o urmărește este "ceva asemănător cu raza lungă a unei stele căzătoare prin ceața densă". Uneori ea exclamă :

"*Lumină în fața mea, în spatele meu întuneric,*
Unde călăresc, nimeni nu mă poate vedea".

Alteori strigă implorând:

"*Întuneric în spatele meu, lumină pe drumul meu,*
Du-mă, du-mă, acasă astăzi."

Atunci când este urmărită de indezirabili, ea aruncă peste umăr un văl alb țesut din ceață, făcându-se invizibilă, iar din când în când își zădărnicește urmăritorii aruncând bile sau pungi de ceață și împrăștiind pumni de perle și bijuterii.[65] Dintre ghicitorile puse prințului de către Domnișoara Slava cu părul de aur, una este: "*Focul nu mă poate aprinde, peria nu mă poate mătura, nici un pictor nu mă poate picta, nici o ascunzătoare nu mă poate asigura*". Îndrăgostitul răspunde corect: "Soare". Apoi, servitoarea îi pune o altă ghicitoare : "Am existat înainte de crearea lui Adam. Îmi schimb mereu, în succesiune, cele două culori ale rochiei mele. Mii de ani au trecut, dar eu am rămas nealterată atât în culoare, cât și în formă." "De ce", spune Prințul, "tu trebuie să fii "Timpul, inclusiv ziua și noaptea"[66]. Acesta este, în mod cert, răspunsul corect și, la antici, Timpul era un atribut și un aspect al Divinității. Persanii îl numeau "Timpul fără limite" sau "Timpul fără

57 *Signs and Symbols of Primordial Man,* A. W. Churchward, pp. 27, 78, 242.

58 Lempriere.

59 *Sacred Mysteries among the Mayas,* Le Plongeon, p. 53.

60 *The Stanzas of Dsyan,* p. 30.

61 i. 5.

62 Isaiah xi. 22.

63 Murdărirea cu cenușă este probabil simbolul a ceva - nu știu ce. Hindușii îl invocă pe Shiwa, "de fapt mânjit cu cenușă", ca "acel Domn triumfător care stă în meditație misterioasă, palid ca cenușa, apărând la stânga ca o femeie și la dreapta ca un bărbat." - *An Essence of the Dusk*, F. W. Bain, p. 3.

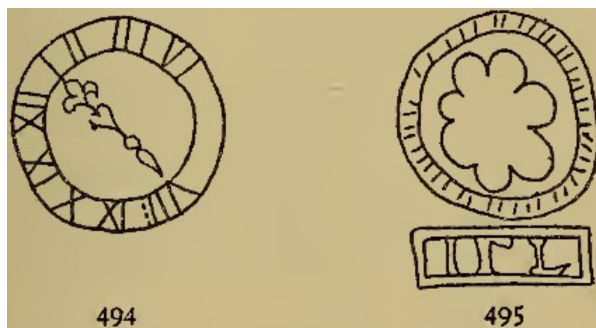
64 Cenușăreasa, pp. 224, 285, 452.

65 Cenușăreasa, pp. 323, 325, 331, 418. O variantă a acestui cuplet sună astfel: "Alb în față și negru în spate; Nimeni nu va vedea unde mă duc." - Cenușăreasa, p. 476.

66 *Slav Tales,* pp. 228, 229.

margini", iar egiptenii vorbeau despre el ca fiind "Marele Verde, Timpul fără sfârșit și Eternitatea". Cele două culori alternative ale rochiei Fecioarei prințul a ghicit, haina Timpului incluzând ziua și noaptea, ziua fiind albă și noaptea fiind neagră, Înțelepciunea fiind alternativ voalată și descoperită, manifestă și insesizabilă.

În fig. 485 (*ante*, p. 209) Isis Rața este văzută plutind pe apele primordiale, iar în jurul ei se află un cadran de ceas, Fața Timpului. La început, spun *Stihurile* lui Dzyan, "Eternul Părinte înfășurat în veșnicele sale robe invizibile a adormit din nou timp de șapte secole. Timpul nu era, căci dormea în Sânul Infinit al Duratei"[67]. Se va observa că caracterele de pe acest cadran de ceas constau din Crucea de Lumină și fig. I, care poate fi citită fie ca Isis, fie ca Iisus. În fig. 494, mâna ceasului este formată din Floarea de Lys a Luminii și inima Iubirii, iar în centrul fig. 495 apare, în locul mâinilor, o flacără sau un nor septuplu.

494 495

Una dintre primele experiențe ale pelerinului lui Komensky, după ce părăsește labirintul acestei lumi și vede lucrurile prin ochelarii Duhului Sfânt, este viziunea unui ceas. O lumină stranie pătrunde totul, iar ceea ce până atunci părea a fi doar Haos, se încadrează într-un sistem ritmic și bine ordonat. Rotițele aparent lipsite de sens și împrăștiate ale vieții se unesc sub forma unui instrument asemănător unui ceas, care arată cursul lumii și călăuzirea sa divină. "Am privit", spune Komensky, "lumea din fața mea ca pe o imensă piesă de ceasornicărie, formată din diverse materiale vizibile și invizibile; și era în întregime sticloasă, transparentă și fragilă. Avea mii, ba chiar mii de mii de mii de coloane mai mari și mai mici, roți, cârlige, dinți, dințișori, și toate acestea se mișcau și lucrau împreună, unele în liniște, altele cu multe zornăituri și zăngănituri de diverse feluri. În mijlocul tuturor se afla cea mai mare, principală, dar invizibilă roată; de la ea porneau, într-un mod insondabil, diferitele mișcări ale celorlalte. Căci puterea roții pătrundea prin toate lucrurile și dirija totul. Cum se făcea acest lucru nu am fost, într-adevăr, în stare să înțeleg pe deplin; dar că se făcea cu adevărat, am văzut foarte clar și evident. Acum, acest lucru mi s-a părut deopotrivă minunat și foarte încântător: deși toate aceste roți se zguduiau continuu și uneori dispăreau pentru o vreme - căci dinții și adânciturile, și chiar roțile și micile coloane, erau uneori deplasate și cădeau în bucăți - totuși mișcarea generală nu se oprea niciodată; căci printr-o minune a acestei direcții secrete, tot ceea ce lipsea era mereu înlocuit, completat, reînnoit.

"*Voi vorbi mai clar: am văzut slava lui Dumnezeu și cum cerul și pământul, abisul și tot ceea ce se poate imagina dincolo de lume, până la limitele nesfârșite ale eternității, erau pline de puterea și divinitatea Sa. Am văzut cum atotputernicia Sa pătrundea totul și era temelia tuturor lucrurilor ; că tot ce se întâmpla în întreaga lume largă era conform voinței Sale, cele mai mici lucruri și cele mai mari ; și asta am văzut.*"

Timpul sau Străvechiul zilelor în semitică este Ra, cuvânt identificat de Le Plongeon cu mayașul **La**, însemnând "ceea ce a existat dintotdeauna: Adevărul etern"[68]. Ra, spune doctorul Churchward, este numit "cel bătrân de la marginea Muntelui Gloriei"[69]. Isis era "Stăpâna Muntelui", divina " Doamnă a Movilei"[70]. În basme, Fecioara cu părul de aur și cu minunații ochi albaștri este plasată nu de puține ori pe vârful unui munte de cristal.[71] Există o legendă hindusă conform căreia

67 *Stanzas of Dzyan*% p. 18.

68 *Sacred Mysteries among the Mayas,* p- 54

69 *Signs and Symbols of Primordial Man,* p. 347.

70 *Ibid.,* p. 123.

71 *Cinderella,* pp. 447, 452.

Stăpânul Timpului locuiește pe un munte transcendent, al cărui vârf strălucește ca o limbă de foc la apus și spre care își îndreaptă privirea cele șapte stele ale Marelui Urs. Țăranii slavi, care au un basm despre acest munte de cristal, spun că pe vârful său arde neîncetat un foc. În jurul acestui foc stau douăsprezece Mari Ființe - cele douăsprezece luni - iar în centrul flăcării se află un bătrân cu barbă lungă și albă și cu capul chel. "Omule", a spus Bătrânul zilelor, adresându-se unui vizitator uman curios, "nu-ți irosi viața aici; întoarce-te la căsuța ta; muncește și trăiește cinstit. Ia atâțea cărbuni câți vrei; avem mai mult decât ne trebuie". După ce a spus acestea, a dispărut, iar cele douăsprezece Ființe au umplut un sac mare cu cărbuni, pe care l-au pus pe umerii bietului om și l-au sfătuit să se grăbească să se întoarcă acasă.[72]

Pentru a aprecia semnificația veșmintelor supranaturale ale Cenușăresei, ne putem referi cu folos la un poem gnostic inclus printre *Faptele apocrife ale Apostolului Toma*. Aceste versuri, cunoscute în general sub numele de *Imnul Sufletului* sau *Imnul Robei de Glorie*, nu au însă nimic de-a face cu textul original grecesc al *Faptelor lui Toma* (936 d.Hr.), iar stilul și conținutul lor sunt cu totul străine de context. Domnul G. R. S. Mead, cel mai recent editor al lor, le descrie ca fiind în mod evident un document independent încorporat de redactorul sirian în maniera naivă obișnuită cu astfel de compilații.[73]

Imnul Robei de Glorie, în multe privințe o versiune siriană a Coborârii Soarelui, este format din 105 cuplete și este o variantă masculină a coborârii lui Ishtar în lumea subterană. Părinții cerești decid să-și trimită fiul într-o căutare dificilă a unei anumite Perle care, aflată în mare, este păzită de un șarpe cu respirație puternică. În acest scop, Băiatul este lipsit de hainele sale regale și i se promite că la întoarcerea cu perla i se vor restitui veșmintele sale magnifice. El coboară în ținutul Babel - cuvânt pe care Le Plongeon îl derivă din cuvintele mayașe care înseamnă de obicei, *calea strămoșilor noștri*[74], adică *convenție* - își ia locuința lângă șarpele care respiră tare și așteaptă ocazia de a câștiga perla.

"*Singur eram acolo, da, cu totul singur,*
Pentru tovarășii mei de drum, un străin."

Dar, treptat, localnicii din Babel l-au ademenit pe băiat să uite de originea sa înaltă și de misiunea sa și, din cauza greutății proviziilor lor, s-a scufundat într-un somn adânc - între timp, Părinții, percepând tot ce se întâmpla, au devenit neliniștiți și i-au adresat o scrisoare Fiului lor. "Scoală-te și trezește-te din somn, adu-ți aminte că ești Fiul unui rege, vezi pe cine ai slujit în sclavia ta, amintește-ți de perla, amintește-ți de haina ta glorioasă, amintește-ți de mantia ta splendidă, amintește-ți de mantia ta splendidă !" După care, continuă povestea,

"*Am smuls perla*
Și m-am întors spre Casa Tatălui meu;
Hainele lor murdare și necurate
Le-am dezbrăcat și le-am lăsat în țara lor.
Pe drumul pe care am venit m-am îndreptat,
Spre lumina Casei noastre, spre Țara Zorilor."

Minunata sa haină îi este returnată, iar el și Perla sa sunt primiți cu bucurie la curtea Tatălui său Regal.

Înțelepciunea este proverbial nu numai o bijuterie excelentă, ci și Perla de mare preț. Monumentele din Egipt numesc pietrele prețioase "pietre tari ale Adevărului"[75], iar perla a fost întotdeauna un *ne plus ultra* simbolic, fără îndoială din cauza numeroaselor analogii existente între ea și Adevăr. Se presupunea odinioară că stridiile ieșeau la suprafață în timpul nopții și își deschideau cochiliile, în care cădeau picături de rouă care se transformau în perle. Perla era cu siguranță considerată ca un simbol al Sufletului sau al Spiritului care se află învelit în corpul uman.

---

72 *Slav Tales,* 7.
73 *The Hymn of the Robe of Glory,* G. R. S. Mead, p. 10.
74 *Queen Moo,* p. 34.
75 *The Science of Correspondence,* E. Madeley, p. 363.

"A fost o vreme", spune Platon, "când nu eram încă scufundați în acest "mormânt", pe care acum îl purtăm cu noi și pe care îl numim "trup", legați (de el) ca stridia (de cochilia sa)"[76]. Există, după cum spune Browning, un "centru lăuntric în noi toți, unde Adevărul locuiește în plinătate", iar perla fiind sferică - un "glob foarte perfect de supremă frumusețe" - a fost, fără îndoială, din acest motiv suplimentar, adoptată ca simbol al Perfecțiunii. Este proverbial faptul că nu numai că buzele cunoașterii sunt o bijuterie prețioasă, ci și că Înțelepciunea este ea însăși Perfecțiune și își conduce adepții spre Perfecțiune. Numărul șapte, atât de constant asociat cu Înțelepciunea, a fost numit de vechii scriitori numărul Perfecțiunii.[77] Hristos a asemănat Cerul cu o Perlă de mare preț, iar cele douăsprezece porți ale Noului Ierusalim se spune că sunt douăsprezece perle; "fiecare poartă în parte era o perlă"[78]. "Binecuvântat este omul, spune Înțelepciunea, care mă ascultă, veghind zilnic la porțile mele, așteptând la stâlpii ușilor mele. Căci cine mă găsește pe mine găsește viața"[79]. Într-adevăr, Înțelepciunea este întotdeauna legată de Perla Perfectă și este asociată în egală măsură cu Porțile Cerului.

Uneori, Cenușăreasa este numită Preciosa[80], iar zânele o conduc spre un "portal de aur", unde o stea de aur îi luminează fruntea. Ea cere de la Tatăl ei "o rochie de perle fără crăpătură sau cusătură" : Își lasă părul în jos și scutură ploi de perle : Este îmbrăcată din cap până în picioare cu coliere de briliante și pietre prețioase, iar pe buze îi cad pietre prețioase atunci când vorbește. Uneori poartă "o rochie de diamante", sau o rochie împodobită cu diamante, sau o haină din fir de mătase îngroșată cu diamante și perle. Potrivit *Imnului Robei de Glorie*, veșmântul Fiului Regelui era "din țesătură de aur cu bijuterii încrustate", iar cusăturile sale erau prinse cu "bijuterii adamantine"[81] (adică diamante), o descriere care invită la comparație cu rochia Cenușăresei din fir de mătase îngroșată cu diamante și perle.

Roba de glorie este specificată în continuare ca fiind "toată împletită cu o splendoare sclipitoare de culori" și ca fiind lucrată "într-o pleiadă de culori"[82]. În mod similar, Cenușăreasa are o rochie "de toate culorile", specificată uneori - ca "o minunată rochie sclipitoare", "de o splendoare care întrece orice descriere". O altă versiune consemnează grafic strălucirea rochiei ei ca fiind "ca o buclă a unui pârâu în soare"[83].

Dar poate cea mai izbitoare dintre aceste coincidențe este reprezentată de proprietățile muzicale ale Robei Gloriei. Cel de-al 90-lea cuplet al Imnului spune :

"*Am auzit sunetul muzicii sale*
pe care o șoptea în timp ce cobora."

În mod similar, Cenușăreasa are o rochie care "sună ca un clopoțel când coboară scările". Această haină remarcabilă este descrisă ca fiind acoperită cu clopoței și lanțuri de aur. Uneori este o rochie "de clopoței", iar alteori "o haină de clopoței de aur"[84]. Aceste clopoței de aur sugerează imediat sistrul zeiței Isis. Sistrul, un instrument format din clopoței de aur care, atunci când era scuturat, făcea muzică la Festivalurile ei, era un simbol al Trezirii. "Sistrul", spune Plutarh, "arată că lucrurile care sunt trebuie să fie scuturate și nu încetează niciodată din mișcare, ci sunt ca și cum ar

76 Phaedrus (250 c). A se compara, de asemenea, cu -
"Prieteni vii, fiți înțelepți și uscați
Imediat orice ochi care plânge.
Ceea ce voi ridicați pe sicriu
Nu valorează nici măcar o lacrimă.
E o cochilie goală, o cochilie de mare goală.
Din care perla a dispărut ;
Cochilia e spartă, și zace acolo;
Perla, totul, sufletul, este aici'. - ANON.

77 *Christian Symbolism,* Hulme, p. 11.

78 Revelation xxi. 2 x.

79 Proverbs viii. 34-35.

80 *Cinderella,* pp. 162, 163, 216, 247, 348, 349.

81 *The Robe of Glory,* 26, 70.

82 *Ibid.,* 26.

83 *Cinderella,* pp. 272, 3x3, 396, 401.

84 *Ibid.,* pp. 135, 136, 194, 195, 258, 321.

fi trezite atunci când dorm și sunt leneșe"[85]. Sunetul pătrunzător al cornului lui Roland era audibil "la cincisprezece leghe distanță"; sunetul clopotelor de aur ale Cenușăresei se auzea "la două sute de leghe de jur împrejur", iar faptul că încetau să sune era semn de nenorocire[86].

Potrivit unei versiuni bretone a Cenușăresei, povestită de un băiat de cabană în vârstă de treisprezece ani, tatăl Cenușăresei i-a oferit acesteia o rochie "ca stelele, ca soarele, ca lumina"[87], o descriere care poate fi comparată cu cea a lui Swedenborg despre hainele îngerilor. "Îngerii", spune el, "sunt oameni și trăiesc împreună în societate ca și oamenii de pe pământ; ei au haine, case și alte lucruri asemănătoare, deosebindu-se de lucrurile pământești doar prin faptul că, fiind într-o stare mai perfectă, ei există într-o mai mare perfecțiune. Veșmintele cu care sunt îmbrăcați îngerii, ca și toate celelalte lucruri din jurul lor, corespund cu ceea ce este în mintea lor ; și de aceea ei există cu adevărat - Veșmintele lor corespund inteligenței lor, și astfel toți cei din ceruri sunt văzuți îmbrăcați conform inteligenței lor ; și pentru că unii îi întrec pe alții în inteligență, de aceea ei sunt îmbrăcați mai frumos. Veșmintele celor mai inteligenți strălucesc ca o flacără sau strălucesc ca lumina"[88].

Pentru a apropia și mai mult asemănarea, se poate observa că rochia Cenușăresei este descrisă uneori ca fiind "o rochie magnifică de flacără", alteori ca Soarele, a cărui strălucire nu poate fi văzută la prima vedere", "ca Luna", "ca Zorii", ca fiind "lucrată din toate stelele Cerului", "minunea minunilor", "țesută din raze de lună" și "țesută din raze de soare" și, uneori, ca fiind atât de orbitoare încât trebuie purtată "de ștafete de paji"[89].

În apoteoza Soarelui, acesta este de obicei înfățișat conducând carul său cu patru roți. În mod similar, Cenușăreasa este echipată cu un "car de aur" sau cu un "car splendid"[90]. Dar, așa cum este mai obișnuit și mai potrivit, cortegiul ei tradițional este o caleașcă de cristal și patru cai albi.

Cenușăreasa, îmbrăcată ca Apolo cu lumina Soarelui, îmbracă din când în când o mantie făcută din piei de șoareci de câmp, sub care își îmbracă veșmintele magnifice, și, făcându-și o reputație de nimic, se apucă de îndeplinirea unor sarcini meschine și cotidiene. În templele lui Apollo era obișnuit să se întrețină șoareci albi, care erau considerați sacri pentru Zeul Soarelui, iar *Smintheus* Șoarecele era unul dintre apelativele lui Apollo. Grecii înșiși nu cunoșteau originea acestei asocieri dintre Apollo și un șoarece, iar savanții moderni sunt la fel de incapabili să o explice. Ar putea fi prezentate numeroase cazuri în care un erou sau o eroină se înclină spre un termen de servitute înainte de a-și împlini un destin măreț. Apollo a îngrijit turmele lui Admetus și l-a servit pe Laomedon pentru un salariu; Hercule a fost timp de doisprezece ani în slujba lui Euristeu, după care a devenit nemuritor; Sargon a fost băiatul unui grădinar, iar Solomon un sculer. Șoarecele fiind cel mai mic și cel mai meschin din lumea animală, este posibil să fi servit drept simbol al poziției umile pe care Apollo o ocupase cândva și la care era conceput ca fiind dispus să coboare din nou. Dacă așa a fost, a fost pur și simplu un prototip al splendorii Luminii nemuritoare care se întruchipează în grajdul de la Betleem. Așa cum a observat recent decanul din Ely, nu există niciun pericol de a-l coborî pe Dumnezeu. "Chiar înainte de Întrupare, oamenii își puteau da seama de înălțimea incomparabilă și de condescendența incomparabilă care se întâlnesc în Dumnezeu".

Anticii își concepeau divinitățile nu ca pe niște ființe supramundane de un calibru diferit de cel al oamenilor, ci ca aplecându-se cu simpatie și nu de puține ori pentru a îmbrăca pielea de șoarece a umanității. "Vino, iubita mea", spune Solomon miresei sale, "să ieșim pe câmp; să ne adăpostim în sate"[91].

În mitologia indiană, Ganesa, zeul Înțelepciunii, este reprezentat cu cap de elefant și cu piciorul pe un șoarece; și aici, din nou, ideea urmărită este probabil că el cuprinde întreaga gamă a creației, de la cea mai mare la cea mai mică. În Egipt, șoarecele era sacru pentru Horus, zeul salvator al luminii.[92]

---

85 *Isis and Osiris,*
86 *Cinderella,* p. 201.
87 *Ibid.,* p. 376.
88 *Heaven and Hell,* § 177, 178.
89 *Cinderella,* pp. 80, 167, 190*,* 212, 274, 353, 368, 376, 396, 413.
90 *Ibid.,* pp. 285, 406.
91 *Song of Solomon* vii. 11.
92 *Custom and Myth,* A, Lang, pp. 113, 116.

Nu numai că Cenușăreasa se îmbracă sub o mantie de piele de șoarece, dar printre deghizările ei se numără și pielea unui măgar. Măgarul pe care a călărit Hristos în Ierusalim este, în mod proverbial, emblema smereniei; iar mantia din piele de măgar poate fi identificată drept mantia smereniei.

Uneori, povestea Cenușăresei este cunoscută sub numele de "Pisica din vatră"[93], iar eroina se îmbracă într-o mantie făcută din piei de pisici. Egiptenii reprezentau o pisică cu chip uman pe bolta *sestrum-ului* și foloseau același cuvânt **Mau** pentru a desemna atât *pisica*, cât și *lumina*.[94] În aspectul ei de Pisică a Căminului, Cenușăreasa corespunde în mod evident cu concepția romană despre Vesta, zeița Căminului[95] și a Casei. *Vesta* era reprezentată ca fiind voalată, iar templul ei era construit sub forma Rondului Perfecțiunii. Faptul că Cenușăreasa a fost identificată cu Zeița Căminului este de dedus din versurile care sunt puse în gura ei ; "Ceață în fața mea, ceață în spatele meu, Dumnezeu Atotputernic deasupra mea!". Îngerași mici, îngeri păzitori, protejați casa cât timp sunt plecată"[96]. Anticii o concepeau pe Magna Mater ca pe marea Femeie a muncii, iar despre Înțelepciune se spunea: "cu dulceață ea ordonează toate lucrurile"[97]. Numele Cenușăresei, "Lucreția", o identifică și mai mult cu zeița vieții casnice. Nu numai că Lucreția, matroana romană, era proverbial un model de castitate imaculată, dar era și menajera ideală, iar atunci când era chemată de mesagerul soțului ei - spre deosebire de vecinele ei - era descoperită "acasă, angajată în mijlocul servitoarelor sale și *ușurându-le munca prin faptul că o împărțea cu ele*"[98].

Cuvintele scrise cu italice sunt un indiciu pentru semnificația pantofilor Cenușăresei, care sunt descriși uneori ca fiind din "sticlă albastră", alteori din aur, alteori ca fiind pantofii "Soarelui", alteori ca fiind brodați cu perle sau încrustați cu bijuterii, iar alteori ca fiind "fără pereche"[99].

Semnificația acestor pantofi miraculoși, care sunt descriși în mod grafic ca îndreptându-se spre piciorul Cenușăresei "ca fierul spre un magnet"[100], poate fi desprinsă din Concordanța scrierilor lui Emanuel Swedenborg.[101] "Pantofii", spune Swedenborg, corespund "celor mai joase lucruri naturale", iar "tălpile frumos încălțate" sunt emblematice pentru dragostea de a se face util. Dorința de a fi utilă este nota cheie a caracterului Cenușăresei și izvorul întregului ei noroc. Povestea începe, în general, prin întâlnirea Cenușăresei și a celor două surori vitrege ale sale cu un animal, o zână sau un bătrân, care le imploră pentru un serviciu meschin. Surorile mândre, Mândria și Egoismul, refuză cu aroganță, dar Cenușăreasa, Spiritul Celest, consimte și este răsplătită de norocul ulterior. Este o trăsătură cardinală a poveștii faptul că Cenușăreasa își oferă serviciile pe gratis și se oferă voluntar să facă toate treburile murdare. Munca care i se impune și pe care o execută întotdeauna cu promptitudine este, în esență, cea mai meschină dintre cele mai meschine. Adesea este dezgustătoare și, potrivit a douăzeci și cinci la sută dintre povești, constă în curățarea unui cap murdar. Un bătrân sau o zână - sau, potrivit unei versiuni, Fecioara Maria - le întâlnește pe Cenușăreasa și pe surorile ei și le spune cu o franchețe simplă și neafectată: "Dezbracă-mi capul". Mândrele surori, cu o salvă de injurii, refuză, dar Cenușăreasa acceptă sarcina nedorită și piaptănă păduchii și lipitorile, care se transformă în perle și bijuterii pe măsură ce cad. Este clar că intenția alegoriei, ca și cea a lui Hristos spălând picioarele ucenicilor, este că, cu cât serviciul este mai meschin, cu atât mai mare este frumusețea lui. Este probabil că motivul pentru care pantoful a fost adoptat ca simbol al spiritului de "lasă-mă să fac pentru tine" a fost acela că pantoful își protejează purtătorul și îl apără de murdărie *prin faptul că o ia asupra sa*.

Îmbrăcămintea simbolică a umilinței sub care Cenușăreasa este îmbrăcată ocazional sunt rochii din piele de măgar, de șoarece, de pisică și de păduche, învelirea capului fiind emblema unui serviciu cât se poate de meschin și revoltător pe care un individ îl poate face pentru altul. Cu toate

93 *Cinderella,* p. 341.
94 Renouf, *Hibbert Lectures,* p. 237.
95 Potrivit lui Payne-Knight, cuvântul **hearth** provine de la *Hertha*, numele german al zeiței *Vesta*.
96 *Cinderella,* p. 421.
97 Wisdom of Solomon viii. i.
98 Lempriere.
99 *Cinderella,* p. 516.
100 *Ibid.,* p. 161.
101 Art. "*Shoe*".

acestea, în timp ce se află în această servitute de cea mai joasă speță, Cenușăreasa are o viziune a gloriei care îi aparține în mod esențial. Într-o versiune *hanoveriană*, micuța eroină trage cu ochiul într-o cameră în care atârnă o oglindă într-o ramă de aur. Această oglindă reflectă o fată minunată, strălucitoare, îmbrăcată în haine regale și cu o coroană de aur pe cap; totuși, "nu știe că este ea însăși". La momentul potrivit, ea îl întâlnește pe prinț și îmbracă o rochie "cum nu s-a mai văzut niciodată". După ce a devenit regină, ea se uită din nou în aceeași oglindă și recunoaște că ea însăși era cea pe care o văzuse cu mult timp în urmă reflectată acolo.[102] Comparați cu această întâmplare cel de-al 76-lea cuplet din *Imnul Robei Gloriei*, unde eroul exclamă despre roba sa:

"De îndată ce am văzut-o,
Gloria părea a fi eu însumi"

Acest cuplet a fost tradus alternativ prin: " Pe mine însumi m-am văzut ca într-o oglindă în fața mea".[103]

Într-un cerc mare și larg extins de povești cu Cenușăreasa, eroina este una dintre cele trei fiice care, ca la Regele Lear, sunt rugate să exprime profunzimea afecțiunii lor filiale. Cenușăreasa, ca și Cordelia, nu face proteste extravagante, dar în toate versiunile răspunde că își iubește tatăl "ca sarea". În consecință, ea este întoarsă pe ușă și nu este rechemată până când tatăl ei rătăcit nu descoperă prin tristă experiență valoarea sării. În aceste povești, Cenușăreasa se identifică invariabil cu Sarea, iar Sarea era simbolul Înțelepciunii. Înțelepciunea era frecvent personificată ținând în mână o solniță de sare[104], iar acordarea de *Sal Sapientiae*, Sarea Înțelepciunii, este încă o formalitate în Biserica latină.[105] În Știința mistică, Sophia cea cerească apare sub forma sodiului sau a sării, iar culoarea ei este galbenă.[106] În *Coborârea Soarelui* se spune că Shri este însăși sarea mării frumuseții, inspirând tuturor celor care o beau o sete nesățioasă și o poftă intolerabilă de apa lacurilor albastre din ochii ei.[107] Hristos i-a descris pe urmașii Săi ca fiind sarea pământului, iar sarea a fost cea folosită de Elisei pentru a îndulci apa din Ierihon: "Și a ieșit la izvorul apelor, a aruncat sarea acolo și a spus: "*Așa zice Domnul: Eu am vindecat aceste ape; de acolo nu va mai fi moarte și nici pământ sterp. Astfel, apele au fost vindecate până în ziua de azi, după cuvântul pe care l-a rostit Elisei*"[108].

Se povestește o pildă asemănătoare despre cum Moise a îndulcit apele amare din Mara, dar în loc de sare Moise a aruncat lemn. Este curios să constatăm că, în foarte multe localități, Cenușăreasa este cunoscută sub numele de Maria Lemnoasă a variat uneori în Maria Lemnar și Prințesa de lemn. Conform acestor variante, în jurul corpului Cenușăresei se potrivește un înveliș de lemn sau un buștean de stejar este scobit astfel încât să formeze un jupon, iar Cenușăreasa intră și iese din învelișul de lemn după bunul plac. Cu o ocazie, un prinț o vede ieșind din teacă și se căsătorește cu ea.[109] Există un pasaj curios în *Cântarea Cântărilor* referitor la misterioasa "surioară mică". Acesta sună astfel: "Ce vom face pentru sora noastră în ziua în care se va vorbi despre ea? Dacă ea este un zid, vom zidi pe ea un palat de argint; iar dacă este o ușă, *o vom închide cu scânduri de cedru*"[110].

Potrivit lui Swedenborg, lemnul este simbolul bunătății celeste în cel mai de jos plan corporal. Este în special tipul de bunăvoință față de aproapele - un simbolism derivat din utilitatea lemnului pentru a face focul și a construi case. Cred că trebuie să existe o legătură între învelișul de lemn al Cenușăresei și afirmația lui Swedenborg: "*Calitatea inocenței copiilor mici mi-a fost reprezentată de un ceva de lemn, aproape lipsit de viață*"[111].

---

102 *Cinderella,* pp. 191, 192.
103 *The Hymn of the Robe of Glory,* G. R. S. Mead, p. 93.
104 *New Atlantis* : o continuare a, de R. H., London, 1660, p. 23.
105 *Christian Symbolism,* Mrs H. Jenner, p. 3.
106 *The Perfect Way,* p. 56.
107 Comparați *Cântarea Cântării* lui Solomon ii. 4: "Ochii tăi ca peștii din Hesbon".
108 2 Kings ii. 21, 22.
109 *Cinderella,* pp. 101, 105, 110, 303, 333, 410.
110 viii. 8,9.
111 O concordanță cu scrierile lui Swedenborg. Art. "Wood".

Este singular faptul că Cenușăreasa, dacă nu este menajeră, este în general o fată-gâscă, sau tandră cu gâștele. Dacă o păstrătoare de oi este cea care îngrijește ideile inocente, o păstrătoare de gâște este, în mod logic, cea care îi prețuiește spiritualitatea. Gâștele care sunt păzite de Cenușăreasa, având inteligența de a recunoaște frumusețea incomparabilei lor stăpâne, cântă în cor :

"*Șșșș, șșșș, șșșș!*
Ce doamnă frumoasă este aceasta ;
La fel ca Luna și Soarele este ea,
Ca fiica vreunui nobil"[112].

În fiecare duminică, Cenușăreasa își scoate deghizarea de lemn și se piaptănă, din care cad sâmburi de aur, iar acești sâmburi sunt culeși de către gospodari.[113]

Există o altă trăsătură foarte comună și clar simbolică în povestea Cenușăresei. Când este maltratată de mama ei vitregă, un animal prietenos și simpatic, cum ar fi o Vacă Albastră sau un Miel Alb, îi servește drept confident și geniu bun. Cruda Mamă vitregă, care poate fi identificată cu siguranță cu Circumstanța Uriașă, îi ordonă fiicei sale vitrege să măcelărească tocmai acest lucru din lumea pe care o iubește cel mai mult. Îndurerată, Cenușăreasa face acest lucru, iar din sângele sacrificiului ei izvorăsc frumoasele ei rochii și viitoarea ei fericire. S-a spus că, cred că de Fenelon, că "Dumnezeu este singurul care știe cum să răstignească".

În unele versiuni, sarcina impusă Cenușăresei este sortarea cerealelor, asemănătoare cu cea impusă lui Psyche. Semnificația acestei impuneri este atât de sugestivă încât Dr. Frazer și-a intitulat una dintre lucrările sale *Sarcina lui Psyche* și a dedicat-o "tuturor celor care sunt angajați în sarcina lui Psyche de a sorta semințele binelui de cele ale răului".

În introducerea sa la colecția de povești cu Cenușăreasa a domnișoarei Cox, domnul Andrew Lang le descrie ca fiind de o vechime imensă și ca datând "dintr-o perioadă de fantezie sălbatică, ca aceea în care rasele mai înapoiate sunt încă sau au fost ieri"[114]. Dovezile adunate acum - și mai sunt încă multe de adus - ar putea, sper, să facă ceva pentru a risipi această teorie corozivă a "fanteziei sălbatice" și pentru a susține afirmația lui Bacon că "sub unele dintre ficțiunile antice se ascundeau anumite mistere". Despre eroina din *The Faerie Queene* (Regina Zânelor), pe care Spenser o identifică cu Diana, zeița luminii, poetul scrie : "În acea Regină a Zânelor am conceput cea mai excelentă și glorioasă persoană a Suveranei noastre, Regina și Regatul ei din Țara Zânelor". *Faerie Queene* este, așa cum Spenser însuși o descrie, "o continuă alegorie sau o concepție întunecată", și același lucru se poate spune, cred, despre Cenușăreasa. Progresia Cenușăresei de la îngrijitorul de foc la fiica regelui mi se pare o reprezentare dramatică a dogmei mistice: "Omul nu percepe adevărul, dar Dumnezeu percepe adevărul în om. Lumina interioară este ascensiunea naturală a spiritului din noi, care în cele din urmă îi luminează și îi transfigurează pe cei care o îngrijesc"[115]. Despre *Cântarea Cântărilor* Sfântul Bernard se întreabă : "Cine este Mireasa ?" și el răspunde, cred că în mod corect: "Este sufletul însetat de Dumnezeu"[116].

---

112 *Cinderella,* p. 212.
113 *Ibid.,* p. 334.
114 *Cinderella,* p xiv.
115 Jacob Boehme.
116 *Cantica Canticorum*$_y$ Sermon VII.

CAPITOLUL X

STEAUA MĂRII

"*Eu trebuie să devin regina Maria și nașterea lui Dumnezeu trebuie să dau,*
Dacă vreau să trăiesc în binecuvântare pentru totdeauna."

SCHEFFLER.

Este probabil că venerarea Fecioarei Maria a contribuit mai mult la temperarea ferocităților neplăcute ale epocii întunecate decât orice altă caracteristică a credinței catolice. Cel mai sălbatic luptător de spadă a considerat că nu este o jignire la adresa bărbăției sale să îngenuncheze în fața altarului ei, iar cel mai mizerabil țăran a găsit o oarecare alinare în "Ave Maria".

Biserica a înzestrat-o pe Fecioara Maria cu alte caracteristici mai vechi decât cele pe care i le atribuie Noul Testament. Din *Cântarea Cântărilor* a împrumutat titlurile: "Trandafirul de Saron", "Crinul Văii", "Cedrul Libanului" și "Turnul lui David" ; iar din Apocalipsă a preluat concepția despre Regina Cerului stând pe Lună, îmbrăcată cu Soarele și încoronată cu cele douăsprezece stele ale Adormirii.

Religia grefează noi concepții pe vechile dogme și niciun crez nou nu a eradicat vreodată credințele mai vechi cărora le-a fost impus. Cultul Reginei Cerului era înfloritor cu mult înainte de Ieremia[117], iar când Biserica creștină și-a stabilit sărbătorile, a fixat data de 25 martie ca "Ziua Doamnei", pentru că această dată era sărbătorită în toată lumea greacă și romană ca fiind sărbătoarea concepției miraculoase a "Sfintei Fecioare Iunona". Luna mai, dedicată acum Fecioarei Maria, era, de asemenea, luna fecioarelor mame păgâne[118]. Titlurile de "Doamna noastră", "regina cerului" și "Maica Domnului" erau purtate de Isis cea imaculată, iar, asemenea Adormirii Maicii Domnului, Isis era reprezentată în picioare pe semilună și înconjurată de douăsprezece stele.[119]

Fecioara Maria este desemnată de Biserica Catolică "Doamna noastră a înțelepciunii" și *Mater Sapientiae*. Atunci când este reprezentată ca Fecioara Noastră a Înțelepciunii, ea este reprezentată citind al șaptelea capitol din *Înțelepciunea lui Solomon* deschis la cuvintele: "Căci ea este suflarea puterii lui Dumnezeu și o influență pură care curge din gloria Celui Atotputernic". [120] Potrivit autorului cărții *Our Lady in Art*, "Maria, din cele mai vechi timpuri ale creștinismului, a stat ca un simbol al Bisericii și al sufletului individual a cărui mântuire este în Fiul ei"[121]. Dacă este așa, Biserica latină a păstrat cu fidelitate o oarecare memorie a sensului original și ezoteric al parabolei.

Printre titlurile reginei Maria se numără *Stella Maris*, Steaua Mării - un apelativ pentru care este dificil de a discerne vreo justificare biblică. "Steaua Mării" era, totuși, unul dintre titlurile lui Isis și ale altor zeițe păgâne și trebuie să presupunem că a fost sancționat de creștinism din motivul obișnuit că poporul refuza cu încăpățânare să renunțe la el.

Steaua Mării este reprezentată în emblemele de Mame ale Apei care o însoțesc, Mary, Maria, Myrrha, Miriam sau Mara, lumina sclipitoare a apelor, fiica virgină a lui Labismina, Marele Abis.

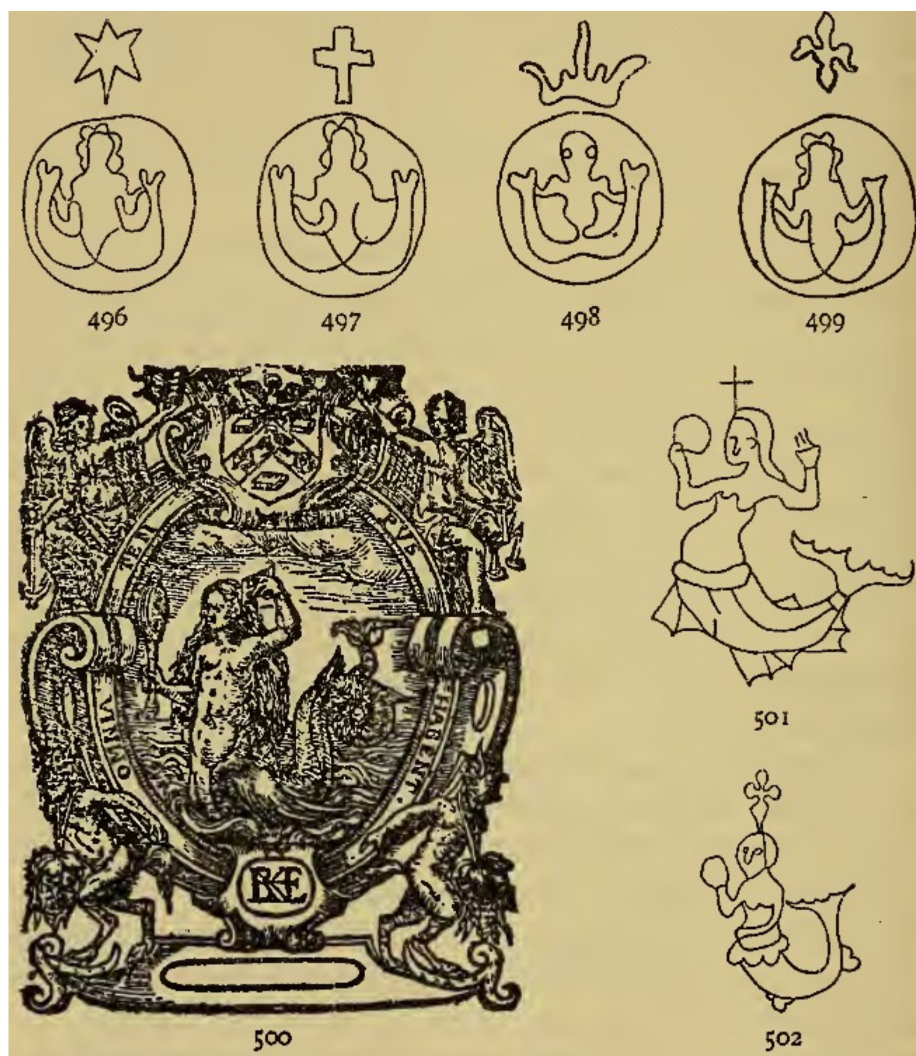
Oglinda circulară din mâinile din fig. 500 până la 503 este oglinda perfecțiunii, care, chiar și în zilele noastre, este atributul familiar al "Adevărului".

În *Înțelepciunea lui Solomon*, Înțelepciunea, limpede și nepătată, este definită ca fiind strălucirea luminii veșnice, oglinda nepătată a puterii lui Dumnezeu și chipul bunătății Sale.[122]

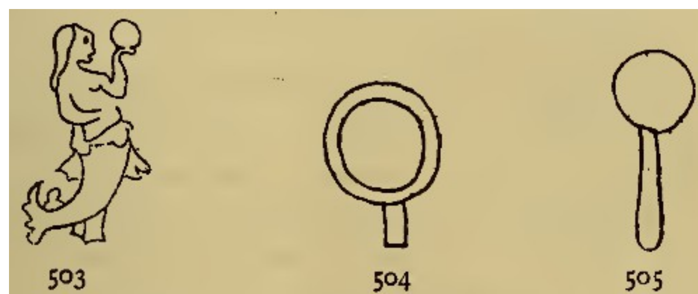
În prezent, printre anumite triburi din Africa de Vest, băștinașii simbolizează divinitatea printr-un triunghi care înconjoară o bucată de oglindă sau ceva strălucitor pentru a reprezenta

117 Jeremiah xliv. 16, 22.
118 *Bible Myth,* A. W. Doane, p. 335.
119 *Ibid.,* p. 328.
120 *Our Lady in Art,* Mrs H, Jenner, p. 15.
121 *Ibid.,* p. 196.
122 VII

lumina, iar acest obicei este considerat de Dr. Churchward ca fiind originar din Egiptul antic.[123]

Mitologia japoneză relatează că zeița Soarelui, atunci când și-a luat rămas bun de la nepotul ei, i-a dăruit o oglindă cerească, spunându-i: "Copilul meu, când te uiți la această oglindă, să fie ca și cum m-ai privi pe mine; să fie cu tine pe canapeaua ta și în sala ta și să fie pentru tine o oglindă sfântă".[124] Această oglindă, care este considerată de japonezi ca un simbol al cunoașterii, este păstrată la sanctuarele din Ise.[125]

Potrivit poeziei indiene :

"*Există două oglinzi, în care în beatitudine reflectată se află*
Soarele cerului, și Spiritul-Soarelui cel mai înalt ;
O oglindă este marea peste care nu suflă niciun vânt de furtună,

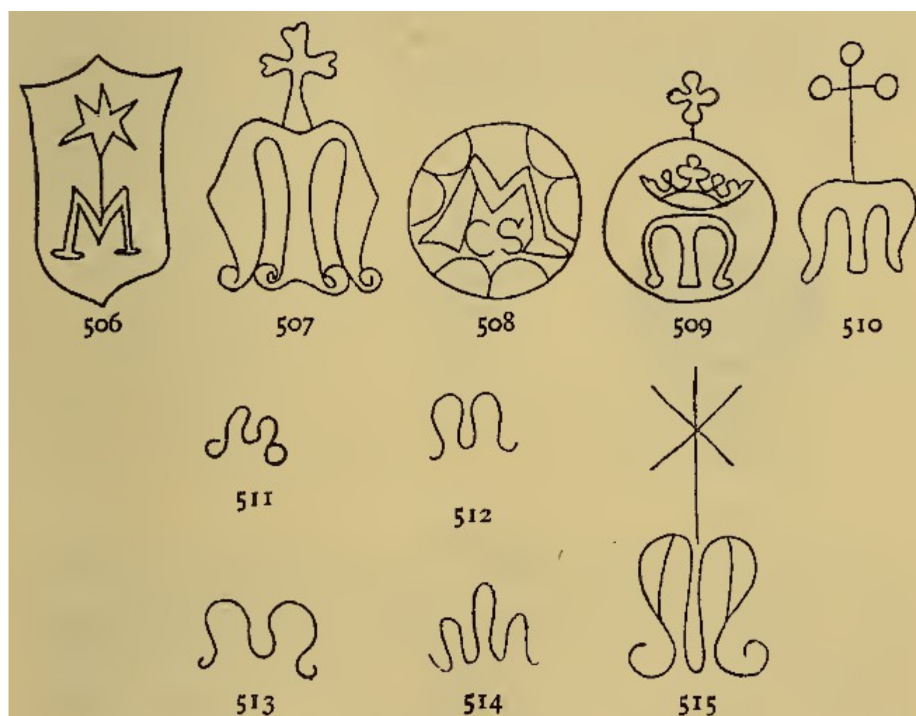
123 *Signs and Symbols of Primordial Man,* p. 132
124 *The* Story *of Old Japan,* J. H. Longford, p. 22.
125 *Ibid,* p. 17.

Cealaltă este mintea pe care nici o neliniște nu o cunoaște."[126]

Aproape că nu există națiune a cărei istorie să nu fi ajuns până la noi care să nu consemneze existența unui Dumnezeu Mântuitor născut dintr-o Fecioară Imaculată, și nu de puține ori această Fecioară Mamă este numită Maria sau un cuvânt echivalent, care indică Marea. Dionysos s-a născut din fecioara Myrrha; Hermes, Logosul grecilor, s-a născut din fecioara Myrrha sau Maia, iar mama Mântuitorului siamez se numea Maya Maria.[127] Toate aceste nume sunt legate de Mare, Marea, iar puritatea imaculată a diverselor Mame-Maria se explică prin dogma mistică potrivit căreia Spiritul în elementul său era ca apa, în esență pură, și că păcatul și materialismul, fiind doar corpuri străine, se vor transforma în timp în sedimente și vor lăsa Spiritul în frumusețea sa pură și imaculată. Astfel, Scheffler cântă :

"*Eu trebuie să devin Regina Maria și nașterea lui Dumnezeu trebuie să o dau,*
Dacă vreau să trăiesc în binecuvântare pentru totdeauna."

Cunoașterea faptului că Fecioara Maria era simbolizată de Mare, Marea, pare să fi fost recunoscută în mod intenționat de către pictorii sienezi, despre ale căror Madonne, doamna Jenner scrie : "Grația excesivă a liniilor figurii sale (a Mariei) ondulate amintește de curbele minunate ale valurilor care se rostogolesc".[128] În regulile stabilite în 1649 de către Cenzorul de Artă al Sfintei Inchiziții, s-a ordonat ca Maria să fie înfățișată cu o eșarfă sau o mantie de culoare albastră, rochia ei să fie de un alb imaculat și părul ei să fie de aur.[129] În fig. 506 Steaua Mării apare deasupra literei **M** ; deasupra fig. 510 se află cele trei cercuri ale Puterii, Iubirii și Înțelepciunii perfecte, iar în fig. 508 au fost introduse cele șase atribute asociate anterior cu Mama Apă.

Când litera **M** a fost preluată de la egipteni de către fenicieni, s-a presupus că seamănă cu valurile și a fost botezată *Mem*, "apele".[130] Cuvântul **em** înseamnă apă în ebraică, iar în emblemele de față litera **M** este concepută ca valurile sau undele apei.

Uneori, ca în fig. 515, simboliștii au construit-o din două **S**-uri așezate spate în spate, care, ca în toate ocaziile anterioare, se citește *Sanctus Spiritus*.

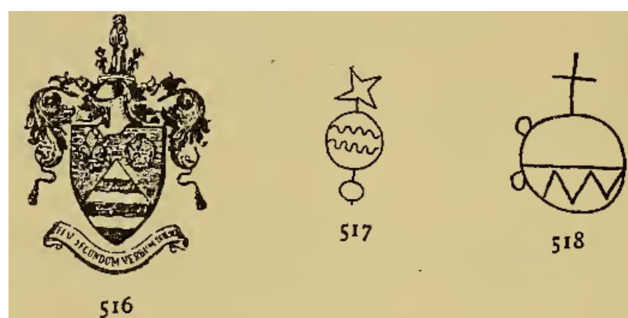
---

126 Traducere din limba germană a lui F. Ruckhart de Eva M. Martin.
127 *Bible Myths,* A. W. Doane, p. 332.
128 *Our Lady in Art,* p. 44.
129 *Ibid.,* p. 7.
130 *Chamber is Encyclopaedia,* vi. 760.

Cenușăreasa, după cum am văzut deja (*ante*, p. 191), este vorba de diverse localități cunoscute sub numele de Mara, Maria, Mary, Marietta și Mariucella, toate acestea fiind, se spune, derivate din lumina strălucitoare a mării. Zeița indiană a frumuseții era, ca și Afrodita, se spune că s-a născut din mare, și există o inscripție a lui Isis care o salută ca fiind :

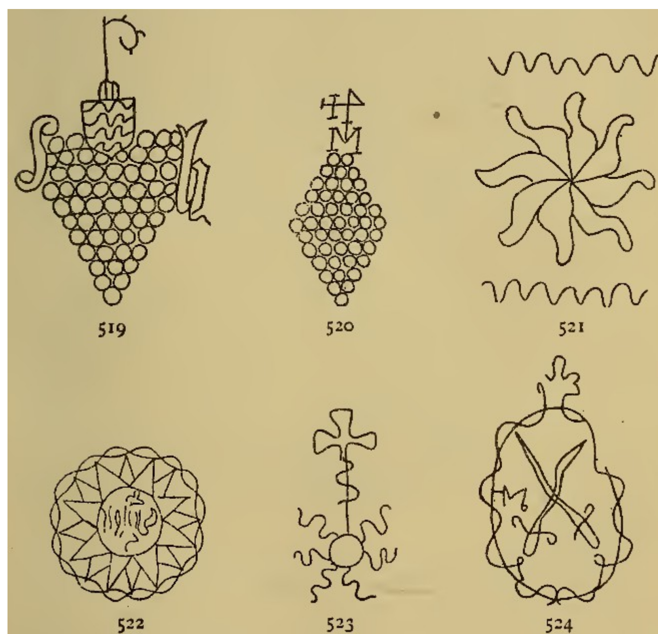
"*Binecuvântată Zeiță și Mamă, Isis a numeroaselor nume,*
căreia cerurile i-au dat naștere pe valurile strălucitoare ale mării,
Și pe care întunericul a născut-o ca lumină pentru întreaga omenire"[131].

Armele parohiei Marylebone sunt compuse din trandafirul de Sharon și crinul din vale, sub care (fig. 516) apare ceea ce este descris heraldic ca fiind o "bară ondulată de șase". Aceste valuri ale mării, alternativ negre și albe corespund, după toate probabilitățile, celor șase atribute ale divinității simbolizate de cele șase fire de păr din fig. 488 - 492 (p. 209) și de cele șase obiecte reprezentate - în fig. 508. Aceste valuri ale mării spirituale apar, de asemenea, pe vârful fig. 519 și pe emblema milenară alăturată.

516 517 518

În fig. 518, litera **M** prin adăugarea unei a cincea liniuțe a fost prelungită într-un zigzag ondulat al apelor. Deoarece mileniul urma să conste în domnia universală a Spiritului și o plinătate a cunoașterii Domnului, este permis să citim **M** fie ca Millenarium, fie ca **em**, apele, și este clar că simboliștii l-au folosit în ambele sensuri.

În desenele alăturate, efluviul pur din Lumina Veșnică este simbolizat prin valuri simple deasupra și dedesubt, fig. 521, prin liniile ondulate care înconjoară fig. 522 și prin cele șase forme șerpuite ale literei **M** sau **S** din fig. 523. În fig. 524, valurile (marcate cu M) urcă și coboară de la *Floarea-de-Lys*, iar la baza acestei embleme se formează **S S** de *Sanctus Spiritus*.

519 520 521
522 523 524

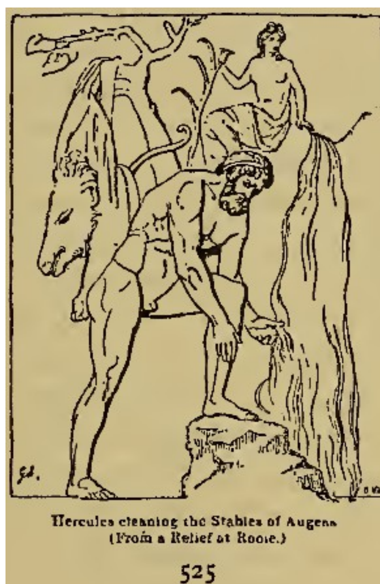
La toate popoarele și din cele mai îndepărtate timpuri, apa, simbolizată printr-o linie zigzagată sau ondulată, pare să fi fost folosită ca sacrament regenerator și ca reprezentant al

131 *A Handbook of Egyptian Religion,* A. Erman, p. 245.

curățării spirituale și al renașterii.[132] Ceremonia la vechii mexicani era ca moașa să-și pună degetul umezit pe gura nou-născutului, spunând: "*Ia asta; prin ea ai să trăiești pe pământ, să crești și să înflorești; prin ea obținem toate lucrurile care susțin existența pe pământ; primește-o*". Apoi, cu degetele umezite atingând pieptul copilului, ea spunea: "*Iată apa pură care îți spală și curăță inima, care îndepărtează toate murdăriile ; primește-o. Fie ca Zeița să vadă bine să îți purifice și să îți curețe inima*". Apoi moașa a turnat apă pe capul copilului, spunând : "*O, nepotul meu, fiul meu, ia această apă a Stăpânului Lumii care este viața ta, revigorantă și răcoritoare, care spală și curăță. Mă rog ca această apă cerească, albastră și albastră-deschisă, să intre în trupul tău și acolo să trăiască. Mă rog ca ea să nimicească în tine și să îndepărteze de la tine toate lucrurile rele și potrivnice care ți-au fost date înainte de începutul lumii. Oriunde te-ai afla în acest copil, o, lucru vătămător, pleacă ! Lasă-l; pune-te deoparte; pentru că acum trăiește din nou, și din nou se naște, acum din nou este purificat și curățat ; acum din nou este modelat și generat de către Mama noastră, Zeița Apei*"[133].

Biserica latină a aplicat Fecioarei Maria imaginea solomonică a miresei ca o "grădină închisă, un *izvor închis* și o *fântână pecetluită*"[134]. Această idee este pusă în paralel cu un imn egiptean închinat lui Thoth, în care acesta este comparat cu o fântână care nu poate fi găsită de cei vorbăreți și gălăgioși: "*Tu, dulce izvor pentru cei însetați în deșert! Este închis pentru cei care vorbesc acolo, este deschis pentru cei care păstrează tăcerea acolo; când vine cel tăcut, găsește izvorul*"[135].

Eroina din *Cântarea Cântărilor* este desemnată în continuare ca fiind "*un izvor de grădini, un izvor de ape vii și izvoare din Liban*"[136]. Evanghelia necanonică după Evrei relatează că după botezul lui Hristos "*întregul izvor al Duhului Sfânt s-a coborât și s-a odihnit peste El*"[137]; iar acest izvor simbolic este în mod evident un sinonim pentru simbolicul Porumbel sau Duhul Sfânt din Evangheliile canonice. La Parsi, influența Anahitei (fecioara Duhului Sfânt) este întotdeauna descrisă ca o fântână care coboară asupra sfinților și eroilor cărora le dă putere, iar în figura alăturată[138], această fântână, izvorând din zeița apelor cerești, este văzută coborând asupra lui Hercule (născut pe 25 decembrie) și permițându-i să curețe grajdul lui Augeas. Versiunea populară a acestei legende este aceea că Hercule și-a îndeplinit dificila sarcină prin devierea râului Alpheus, dar designerul figurii 525 pare să fi cunoscut o versiune diferită.

Hercules cleaning the Stables of Augeas (From a Relief at Rome.)

525

132 *Bible Myths,* A. W. Doane, pp. 317, 323.
133 *Native Races,* Bancroft, iii. 372.
134 *Song of Solomon* iv. 12.
135 *A Handbook of Egyptian Religion,* A. Erman, p. 84.
136 iv. 15.
137 *Solomon and Solomonic Literature,* D. M. Conway, p. 183.
138 Din Smith's *Classical Dictionary.* Prin amabilitatea domnului J. Murray.

Poveştile despre ape miraculoase de vindecare sunt comune în folclorul celor mai multe popoare, iar aceste ape sunt descrise în basme ca fiind "Fântâna lumii", "Fântâna de dincolo de lume", "Apa fântânii virtuților", "Fântâna de apă adevărată", "Apa de trezire", "Vasul de balsam" și, uneori, pur și simplu "Apele vii"[139].

Căutarea acestei Ape a Vieții este incidentul principal într-un grup mare și important de povești pentru copii. Elixirul magic învie morții, trezește pe cei adormiți, vindecă bolnavii, deschide ochii orbilor, readuce la viață pe cei pietrificați, provoacă o mare creștere a puterii celor puternici și le conferă tinerețe și frumusețe nemuritoare. Maorițiii, mongolii, indienii, slavii și, aparent, toate rasele de pe pământ, au tradiții despre o Fântână a Tinereții inepuizabilă, în care se susținea uneori că zânele scufundă copiii pentru a-i elibera de mortalitate. Despre astfel de fântâni se vorbește în Japonia, iar despre una dintre ele se spune că ar fi ascunsă pe vârful muntelui Fuji : cine o găsește și bea din ea va trăi veșnic.[140]

În Bretania, Cenușăreasa este cunoscută sub numele de Cesarine[141], iar uneori fântâna magică din Țara Zânelor este numită Fântâna lui Cezar. În Rusia există o poveste de tipul Cenușăreasa care povestește cum cea mai tânără dintre cele trei fete a fost ucisă de sora ei geloasă. Fecioara ucisă îi transmite un mesaj tatălui ei: "Nu mă vei readuce la viață până nu aduci apă de la Fântâna Țarului." Prin aceasta, ea este readusă la viață; țarul o ia de soție, iar ea își iartă de bunăvoie surorile nevrednice.[142]

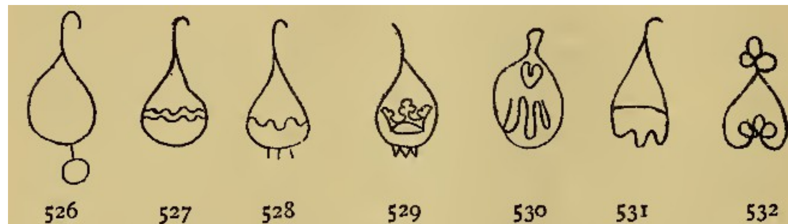
Înrudit cu aceste basme ale unei fântâni magice este un alt mare ciclu de povești în care eroina este numită în mod nedisimulat "Adevăr", iar răufăcătorul "Falsitate". O versiune maghiară descrie cum Adevărul, refuzând să recunoască superioritatea Falsității, își scoate ochii de către aceasta din urmă. Adevărul, care zace mutilat, aude doi diavoli care se laudă că au tăiat alimentarea cu apă a orașului vecin și că tocmai au ucis un medic care descoperise că dacă infirmii se rostogoleau și orbii își spălau ochii în rouă în noaptea de lună nouă, se vindecau. Adevărul, profitând de această informație, își freacă orbii cu rouă și îi este redată vederea. Apoi se duce în oraș și, spunându-le cum poate fi recuperată rezerva de apă[143], este primită cu recunoștință și onoare.

Este evident că Apa, fie că este sub formă de mare, râu, fântână, izvor, puț, ploaie sau rouă, a fost folosită în mod universal ca simbol al calităților purificatoare, răcoritoare și revigorante ale Spiritului. "Învățătura mea va cădea ca ploaia, vorbirea mea va distila ca roua, ca ploaia măruntă peste iarba fragedă și ca ploaia pe iarbă"[144]. Isaia atribuie roua exact aceleași proprietăți de trezire pe care le întâlnim în basme : "*Treziți-vă și cântați, voi care locuiți în țărână, căci roua ta este ca roua ierburilor și pământul va arunca afară morții*"[145]. Virgiliu este reprezentat cum îi curăță fața lui Dante cu rouă și este eminamente probabil ca vechea idee că fecioarele deveneau frumoase spălându-și fața în roua unei dimineți de mai să fi avut o origine simbolică. Numele Drusilla înseamnă "udată cu rouă", iar un obicei larg răspândit este ca femeile bătrâne să adune roua într-o sticlă și să o folosească pentru a spăla fețele copiilor; superstiția este că, în acest fel, copiii vor deveni la fel de frumoși ca îngerii.

Mirele din *Cântarea Cântărilor*, bătând la ușa iubitei sale, spune: "Deschide-mi, sora mea, iubirea mea, porumbelul meu, neprihănita mea: căci capul meu este plin de rouă și încuietorile mele de picăturile nopții".[146] Există o profeție a mileniului în *Deuteronom* care se încheie cu promisiunea că "cerurile vor lăsa să cadă rouă"[147], iar într-o profeție similară din Osea, divinitatea însăși este identificată cu roua - "Voi fi ca roua". Picăturile de rouă ilustrate aici nu sunt doar marcate cu liniile ondulate de apă, dar sunt identificate în continuare cu Spiritul prin Inima Iubirii care apare pe fig. 530, cele trei Raze de Lumină pe fig. 528 și 529, iar atributele triple de pe fig. 530, 531, 532.

---

139 *The Childhood of Fiction,* J. A. MacCulloch, p. 54.
140 *Ibid.,* pp. 54-66.
141 *Cinderella,* p. 373.
142 *The Childhood of Fiction,* J. A. MacCulloch, p. 110.
143 *The Childhood of Fiction,* J. A. MacCulloch, p. 68.
144 Isaiah xxvi. 19.
145 Deuteronomy xxxii. 2.
146 V. 2.
147 xxxiii. 26-28.

Roua a fost o emblemă deosebit de preferată pentru că simboliza doctrina cardinală a misticismului, conform căreia fiecare om este un "microcosmos" sau o lume în miniatură. În fiecare picătură de rouă se reflectă totul, de la Soarele însuși până la cel mai mic obiect. Se credea că Dumnezeu se află în fiecare individ în funcție de capacitatea sa de a-l reflecta pe Dumnezeu și că fiecare, în gradul său, reflectă imaginea lui Dumnezeu în funcție de dezvoltarea și puritatea sufletului său.[148]

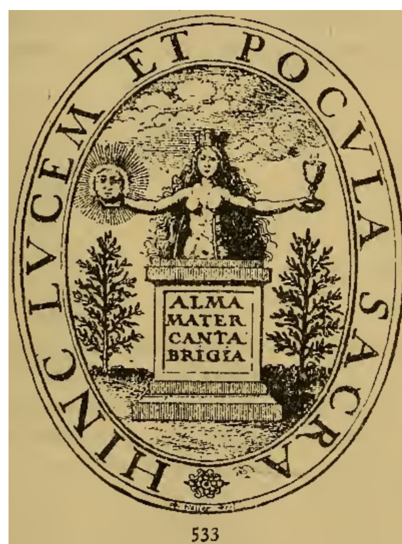
Această idee, universal cunoscută de poeți, este exprimată de Shelley în versurile :

"*Ce este Cerul ?   Un glob de rouă,*
Umplut în dimineața nouă
O floare cu ochi, ale cărei frunze tinere se trezesc
Pe o lume neînchipuită :
Sori constelați, neclintite,
Orbite fără măsură sunt înfășurate
În această sferă fragilă și în declin"[149].

"*Din mâna Ta*", spune Oliver Wendell Holmes,
"*Lumile au fost aruncate; totuși fiecare foaie pretinde*
De la aceeași mână, mica ei sferă strălucitoare
De roua luminată de stele."[150]

Lumina Asiei se încheie cu un apel la Aum :

"*Mă refugiez în ordinul tău ! Om !*
Roua este pe lotus !   Răsare marele soare !
Și ridică frunza mea și amestecă-mă cu valul ;
Om Mani Padme Hum, răsăritul de soare vine !
Picătura de rouă alunecă în Marea strălucitoare".

533

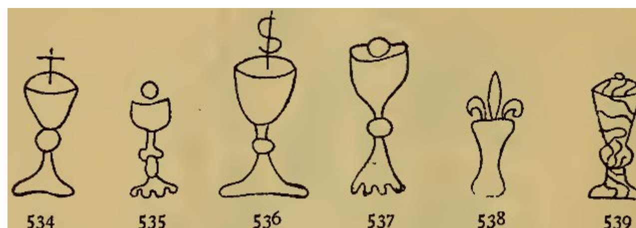
În emblema de mai sus, Înțelepciunea, *Alma Mater*, este reprezentată încoronată "ca Turnul

148 *The Perfect Way,* pp. 61, 62
149 *Ode to Heaven.*
150 *Wind Clouds and Stardrifts.*

lui David construit ca o armurărie". [151]

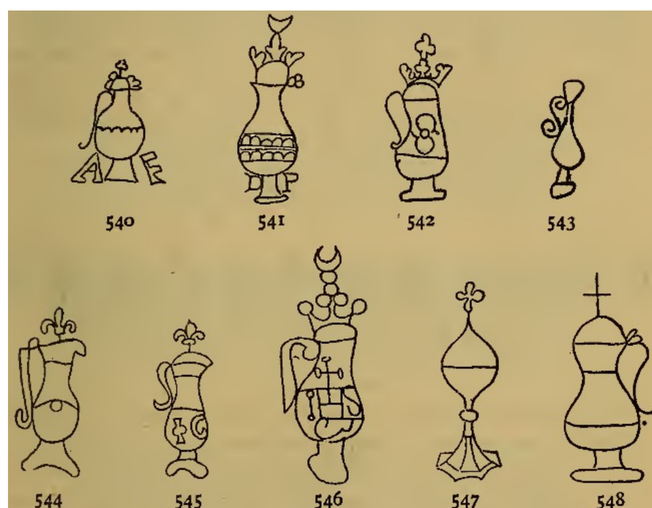
"*Pe coroana capului ei tronează Regele, Adevărul pe capul ei se odihnește*".[152]

Într-o mână ține lumina soarelui, iar în cealaltă un potir în care se distilează roua cerului. Reprezentările unei fecioare frumoase și blânde care strânge potirul simbolic, așezată printre spirite rele și fiare care încearcă să o tragă în jos, sunt frecvente în arta medievală. În Cărțile necanonice ale Mântuitorului, se spune că Hristos este cel care "aduce un potir plin de intuiție și înțelepciune și, de asemenea, de prudență și îl dă sufletului și aruncă sufletul într-un trup care nu va putea adormi și uita din cauza potirului de prudență care i-a fost dat, ci va fi mereu curat în inimă și va căuta tainele luminii până când le va găsi prin ordinul Fecioarei Luminii, pentru ca (acel suflet) să moștenească Lumina în veci"[153].

În cupele de mai sus, conținutul este indicat de floarea de crin a luminii, de literele **I S** (= Isus Salvator) și de un cerc reprezentând fie perla de preț, fie un glob de rouă. Creatorii acestor embleme au fost probabil influențați de cuvintele psalmistului: "*Durerile morții m-au înconjurat și durerile iadului m-au apucat: 1-am găsit necaz și întristare. ... Voi lua paharul mântuirii și voi invoca numele Domnului*".[154]

Cupele mistice, stegulețele, vasele, potirele și vasele Mântuirii au o varietate aparent infinită de forme și mărimi, iar simbolismul cu care sunt decorate este atât de complicat, încât nu reușesc să descifrez o mare parte din el. De regulă, ornamentele indică conținutul, și este probabil că acesta este un obicei artistic de o vechime extremă. Domnul Andrew Lang observă că oricine este interesat de identitatea ciudată și universală a minții umane poate examina ceramica americană și cea grecească timpurie. "Comparați", spune el, "modelul de valuri de pe vasele grecești și mexicane"[155]. S-ar putea ca aceste modele antice de valuri să nu fie nimic mai mult decât un ornament natural, dar în emblemele alăturate, liniile ondulate denotă cu siguranță roua "Duhului Sfânt sau apele vindecătoare ale Mântuirii".

S de *Spiritus* care înconjoară perla apare pe fig. 542; mânerul din fig. 543 este un **S**, iar cel

151 *Song of Solomon* iv, 4,

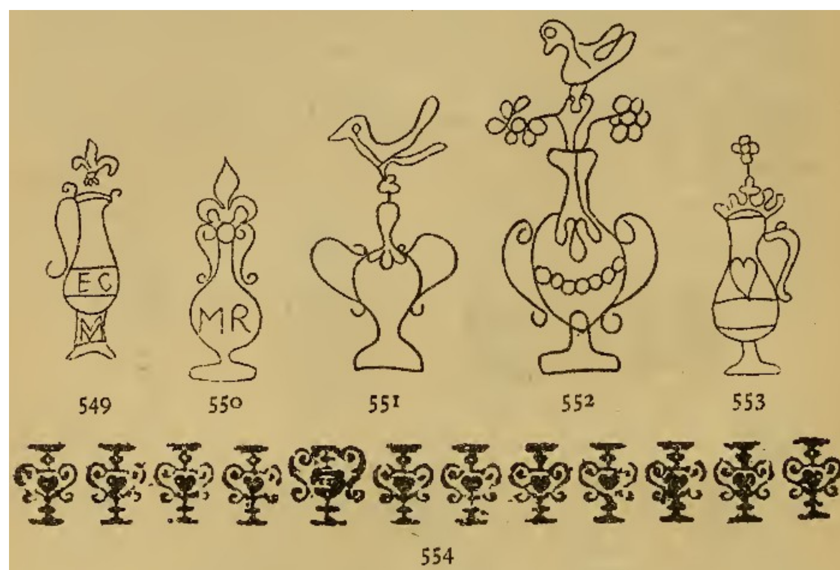
152 *The Wedding Song of Wisdom,*

153 *Fragments of a Faith Forgotten,* G. R. S. Mead, p. 518.

154 Psalm cxvi. 3, 13.

155 *Custom and Myth,* p. 288.

din fig. 544 un **J** = *Jesous*. Literele **J C** de pe fig. 545 desemnează *Jesous Christos*, iar pe fig. 546 este familiarul **IHS**. Pe fig. 549 se află inițiala **M**, iar literele **M R** de pe fig. 550, susținute de mânerele **S S**, presupun *Maria Redemptrix*.

549 550 551 552 553

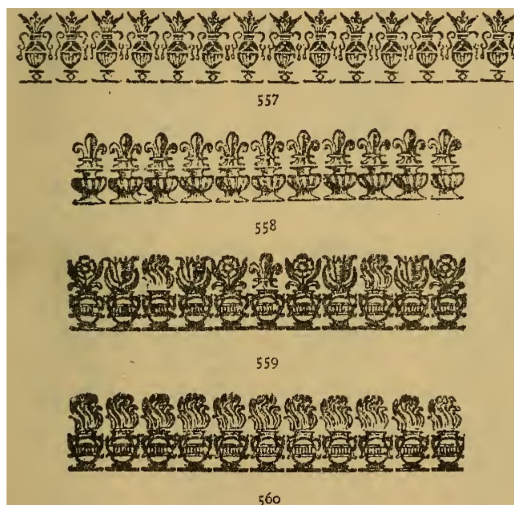
554

Supraînălțarea fig. 551 și 552 este porumbelul Sfântului Duh. Inima Iubirii distinge figura 553, iar corpurile vaselor mărite de față sunt, de asemenea, formate din inimi susținute de mânere **S S**.

555 556

Florile care răsar din grupul de mai jos sunt Fleurs-de-Lys, crini de câmp și gălbenele, acestea din urmă simbolizând aurul mistic al Mariei.

Figurile 560-570 reprezintă diferite forme ale flăcării. Observați cum în fig. 562 și 563 acest foc divin formează în vârful său treflă și semilună. Peste fig. 561 focul arde ca un Soare cu șase raze, iar semnul Lunii se află pe corpul vasului.

557

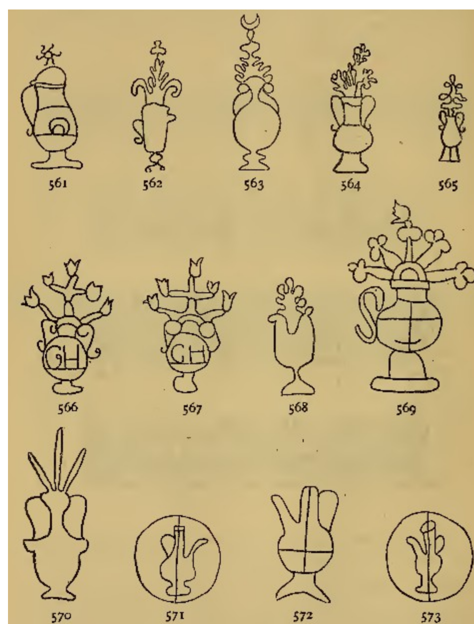
558

559

560

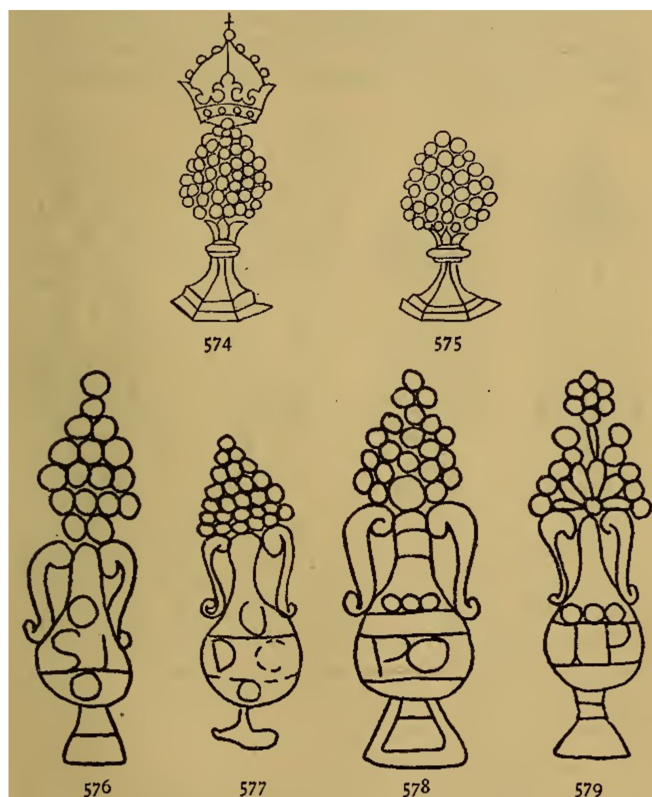
Aranjamentul triplu de la fig. 570 este probabil o altă formă a celor trei raze de lumină, iar

vasul cu gura de vărsare coincide ca aspect cu vasul emblematic pe care îl purtau oamenii la festivalurile lui Isis. Apuleius îl descrie ca fiind "*un mic vas făcut din aur lustruit și lucrat cu cea mai mare îndemânare într-un fund semisferic, reliefat în exterior cu ciudate figuri egiptene. Gura sa, dar ușor ridicată, se prelungea într-un gât și depășea considerabil corpul vasului*"[156]. Prin acest vas sacru era simbolizat Osiris mort și înviat.[157]

Uneori, aceste vase simbolice sunt încărcate cu struguri, simbolizând vinul nou al Împărăției lui Hristos. Baha Ullah, misticul arab, reprezintă Înțelepciunea ca exclamând:

"*O, Fiu al Omului ; urcă-te în Cerul meu ca să bei din Vinul pur care nu are asemănare - din potirul Gloriei veșnice*"[158].

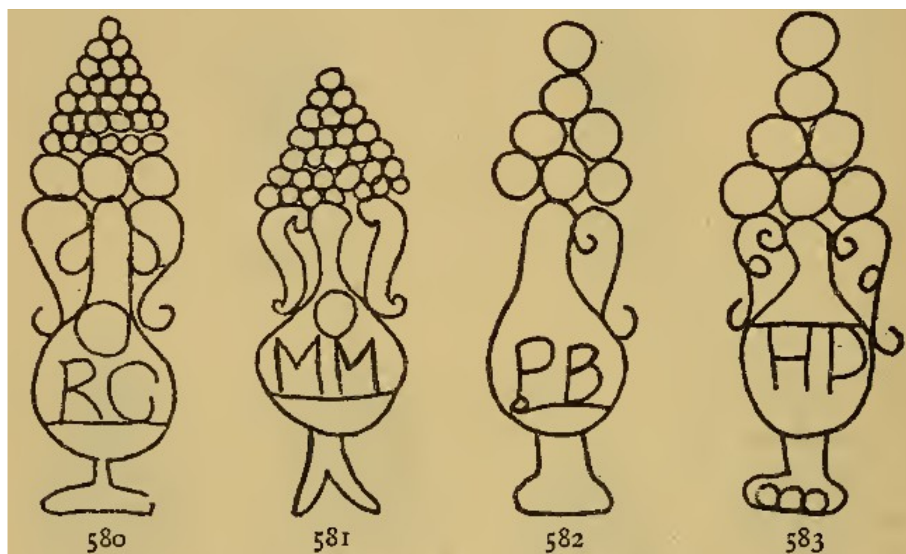

156 *The Gnostics,* C. W. King, p. III.

157 *Bible Folk-Lore,* p. 324.

158 *Hidden Words from the Supreme Pen.*

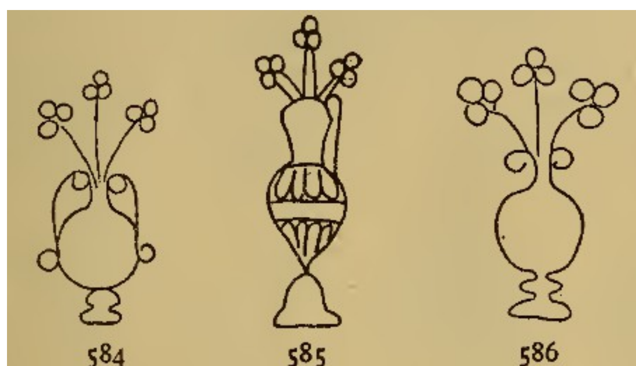
În *Cântarea Cântării* lui Solomon, Mirele este făcut să spună: "Mi-am băut vinul cu laptele meu: mâncați, prieteni; beți, da, beți din belșug, iubiților"[159]. Acest elixir al vieții, acest excelent și delicios lichior al Înțelepciunii este menționat din nou în *Cântarea lui Solomon* ca fiind "cel mai bun vin" care "coboară dulce, făcând să vorbească buzele celor adormiți"[160].

Mierea și laptele de sub limba Sulamitei[161] sunt, fără îndoială, identice cu "vinul și mierea" care, conform legendei, curg din gura Cenușăresei.[162] Într-o versiune, zânele vizitatoare ale Cenușăresei ies dintr-o vază, iar din aceeași vază produc rochiile ei rafinate.[163] Conform unei alte versiuni, în care Cenușăreasa își ia hainele dintr-un măr, ea spune:

"*Micul măr de aur,*
Cu vaza mea de aur l-am udat,
Cu o lopată de aur ți-am săpat mucegaiul;
Dă-mi, te rog, hainele tale minunate,
Și ia-mi zdrențele mele urâte de aici"[164]

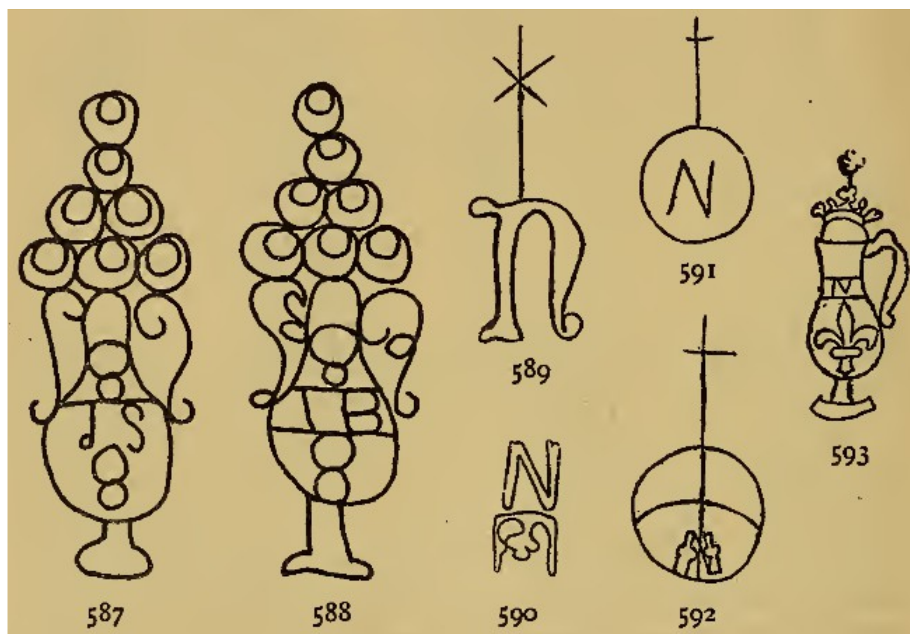
Dintre vasele anexate, fig. 552, 582 și 583 sunt decorate cu șapte cercuri, ceea ce denotă probabil cele șapte daruri sau perfecțiuni ale Sfântului Duh. Ocazional, aceste cercuri sunt aranjate în trei grupuri de câte trei, formând astfel numărul imuabil Nouă. Nouă este echivalentul cuvântului ebraic pentru Adevăr și are proprietatea deosebită, atunci când este multiplicat, de a se reproduce mereu. Astfel, de două ori nouă sunt 18 și 1+8 = 9; de trei ori nouă sunt 27 și 2 + 7 = 9.

În figurile. 587 și 588, Vasul Adevărului este surmontat de șapte celule nucleate, iar

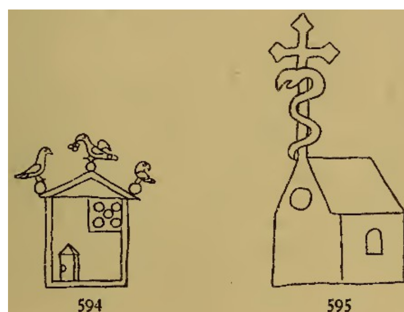
159 V. I.
160 VII. 9.
161 IV. II
162 *Cinderella,* p. 188.
163 *Ibid.,* p. 349.
164 *Ibid.,* p. 139.

Nucleolus, Nucleul divin, Germenul Vieții, a fost una dintre denumirile sub care era cunoscut Duhul Sfânt printre mistici.[165]

Simbolul **N**, folosit ca și în fig. 589-593, fie separat, fie în combinație, este doar o formă contractată a lui **M**, și a fost derivat în mod similar din hieroglifa egipteană pentru apă. În Palermo, Cenușăreasa este numită Nina și uneori Ninetta.[166] Primul, de unde își trage numele orașul Ninive, a fost unul dintre titlurile lui Ishtar. "Nina", spune Dr. Pinches, "o altă formă a lui Ishtar, era o zeiță a creației, tipizată în viața abundentă a oceanului, iar numele ei este scris cu un caracter care reprezintă o casă sau un recipient cu semnul pentru "pește" înăuntru"[167]. Când Nina (Cenușăreasa) a fost îmbrăcată de zânele din vas, are loc următorul dialog curios :

Prințul : "*Doamnă, cum vă simțiți ?*"
Nina : "*Ca iarna*".
Prințul : "*Cum vă cheamă ?*"
Nina : "*După numele meu.*"
Prinț : "*Unde locuiești ?*"
Nina : "*În casa cu ușă*"[168]

Când fenicienii au preluat din Egipt litera **N**, au numit-o **nun**, *peștele*. Prin urmare, Ishtar reprezentată de un pește într-o casă este în mod clar același lucru cu Nina sau Cenușăreasa care locuiește în casa cu ușă. În teologia egipteană, această Casă a Înțelepciunii apare în numele Hathor = Hat-Hor. "Casa lui Horus"[169]. Potrivit unei variante elvețiene a Cenușăresei, ea este abordată cu titlul curios "Betheli de aur"[170], care sugerează imediat Betel și viziunea Scării lui Iacob. "*Iacov s-a*

165 A se vedea *The Perfect Way,* passim.
166 *Cinderella,* p. 349.
167 *The Religion of Babylonia and Assyria,* p. 75.
168 *Cinderella,* p. 349.
169 *Bible Folk-Lore,* p. 347.
170 *Cinderella,* p. 502.

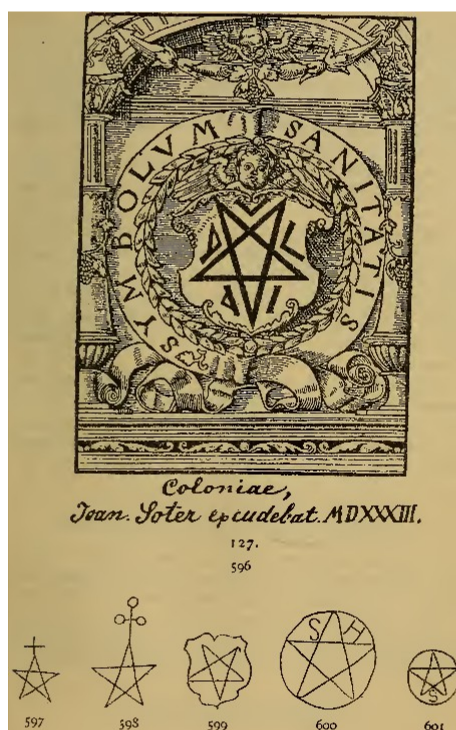
trezit din somn și a zis: Cu siguranță, Domnul este în locul acesta; și eu nu știam. Și s-a înspăimântat și a zis: Nu știu unde este! Cât de înfricoșător este locul acesta! acesta nu este altul decât casa lui Dumnezeu, și aceasta este poarta cerului. Și a pus numele acelui loc Bet-El: dar numele cetății se numea la început Luz"[171]

"Luz" înseamnă *Lumină*[172], iar "*Betel*", Casa lui Dumnezeu, poate fi identificată cu "casa cu ușă" a Ninei și Cenușăresei, adică Casa Înțelepciunii. În fig. 594 observați ușa proeminentă și trinitatea de porumbei de pe acoperiș; în fig. 595 observați cercul Perfecțiunii și emblema suprapusă a regenerării. În Egipt, acest simbol al Locuinței Înțelepciunii era uneori cunoscut sub numele de Casa lui Anup, fereastra circulară îl reprezenta pe Horus, acoperișul cu trei laturi era tipic pentru Cer, iar corpul pătrat denota Pământul.[173] Misticii considerau elementul feminin din umanitate ca fiind "*casa și zidul omului, fără a cărui influență limitatoare și răscumpărătoare acesta ar fi inevitabil risipit și pierdut în abis*"[174].

Această idee a Înțelepciunii ca o casă și un zid elucidează afirmația altfel absurdă a Sulamitei: "Eu sunt un zid"[175]. Este, de asemenea, probabil că pasajul precedent: "Grinzile casei noastre sunt de cedru și căpriorii noștri sunt de brad"[176] se referă la această Casă a Înțelepciunii, care, fără îndoială, este în mod fundamental identică cu Templul lui Solomon.

Biserica latină învață că "Maria este mama Harului" și Steaua care ne călăuzește și ne conduce spre portul Mântuirii. Unul dintre titlurile Cenușăresei este **Annemor** = *Anna-mama* = *Anna-draga*[177], iar numele **Anne** înseamnă Harul lui Dumnezeu[178].

Biserica latină i-a atribuit Fecioarei Maria și titlul de "Sănătatea bolnavilor". Prin bolnav, misticii au înțeles întotdeauna ignoranța și boala morală sau mentală. "Întoarce-te din nou la Cel Preaînalt", spune scriitorul Eclesiastului, "și îndepărtează-te de nelegiuire, căci el te va scoate din întuneric la *lumina sănătății*"[179].

171 Genesis xxviii. i6, 17, 19.
172 ***Luz*** înseamnă lumină în portugheza actuală.
173 *Signs and Symbols of Primordial Man,* Churchward, pp. 319, 327.
174 *The Perfect Way,* p. 273.
175 *Song of Solomon* viii. 10.
176 *Ibid.,* i. 17.
177 *Cinderella,* p. 248.
178 În mod similar, *Annabel* și *Hannibal* înseamnă *Harul lui Bal*, Bel sau Baal.
179 xviii. 2.

Steaua cu cinci vârfuri descrisă în emblema de față ca "Simbolul Sănătății" este Pentagonul sau faimosul sigiliu cu care regele Solomon este considerat a fi făcut minunile sale uimitoare. Cu acest talisman puternic, el a îndepărtat toate pericolele și a controlat genii malefice. Dr. Mackey afirmă că printre adepții lui Pitagora - iar Pitagora și-a derivat ideile filozofice din Egipt - triunghiul triplu reprezenta Lumina și era o emblemă a Sănătății.[180] Prin urmare, este probabil ca litera **S** din fig. 601 să reprezinte *Sanitas*, iar literele **S H** din fig. 600 să reprezinte *Sanitas Hominorum*.

Caracterele care apar în unghiurile din fig. 596 îmi sunt necunoscute, dar par a fi runice. Runele erau alfabetul antic al păgânilor nordici, vechiul cuvânt nordic **run** însemnând inițial ceva secret sau magic. Alfabetul runic era în întregime unghiular, caracterele fiind construite din formele luate de bețișoarele folosite în scop divinatoriu.

În Cântecul lui Solomon, mireasa îi spune mirelui ei: "*Pune-mă ca un sigiliu pe inima ta, ca un sigiliu pe brațul tău*"[181].

Printre gnostici, pecetea lui Solomon a fost atribuită Fecioarei Sophia și era considerată ca fiind semnul și pașaportul pentru Împărăția Luminii. La moarte, se credea că sufletul va fi adus la judecată în fața Fecioarei și, cu condiția ca semnul sigiliului ei să fie găsit pe el, va fi admis imediat în Trezoreria Luminii.[182]

"Ignoranța", spune Shakespeare, "este blestemul lui Dumnezeu; cunoașterea este aripa prin care zburăm spre Cer"[183]. Aceeași idee a fost exprimată de Sadi, poetul persan, care, în *Pergamentul înțelepciunii*, susține că "*fără învățătură nu-l putem cunoaște pe Dumnezeu*".

"*Du-te, apucă-te repede de fusta cunoașterii,*
Căci învățătura te va duce la locuințele veșnice.
Nu căuta decât cunoașterea dacă ești înțelept,
Căci este neglijent să rămâi fără înțelepciune.
Din învățătură îți va veni perfecțiunea în ceea ce privește religia și lumea."

Gnosticii credeau că Sophia simboliza acel element aspirațional din suflet care aspiră în mod constant la o lume mai înaltă[184]: "Această taină - spune un comentator antic - este Poarta Cerului, și aceasta este Casa lui Dumnezeu, unde locuiește numai Bunul Dumnezeu; în această Casă nu trebuie să intre nici un om necurat - ci este ținută sub pază numai pentru cei spirituali; unde, când vin, trebuie să se lepede de hainele lor și toți devin Mireni, obținând adevărata lor bărbăție prin Spiritul Fecioresc"[185]. Aici poate că avem un indiciu despre sensul pasajului din *Cântarea Cântărilor*: "*Mi-am dat jos haina . .. mi-am spălat picioarele*"[186].

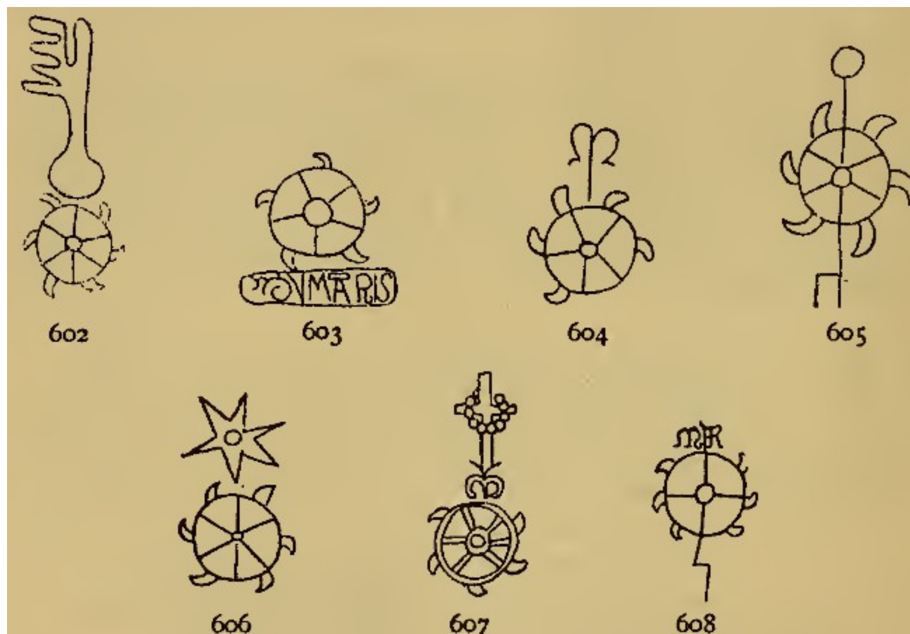
Biserica Romei învață că Fecioara Maria este "Poarta Cerului" - prerogativă care, după cum am văzut, a fost revendicată de diferitele prototipuri ale Fecioarei (*ante*, p. 177). "*A deschide lacătul Cerului*", susține Ishtar, "*aparține supremației mele*". În Breviar, Fecioarei Maria i se adresează:

"*Trăiască Steaua Mării!*
Maica Milostivă a lui Dumnezeu,
Tu, poarta fericită a cerului.

O, Doamnă cea mai slăvită,
Înălțată mai presus de ceruri,
Tu ai devenit fereastra cerului ;
Tu ești poarta Împăratului de sus,
Și de lumină strălucitoare portal ești tu."

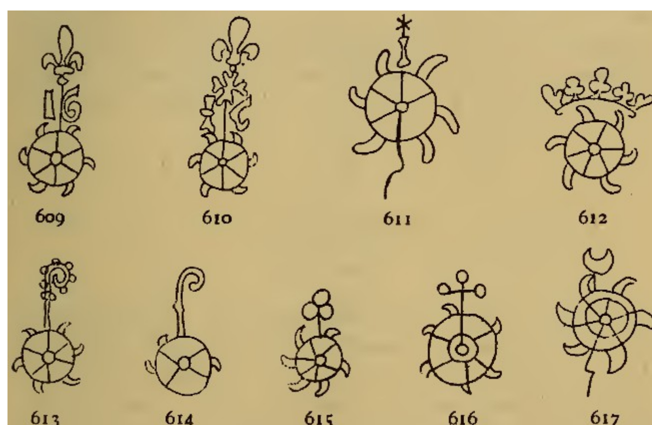
180 *A Lexicon of Freemasonry,* p. 104.
181 viii. 6.
182 *The Gnostics,* King, pp. 352-356.
183 *Henry VI.,* iv. 7.
184 *Early Christianity,* S. B. Slack, p. 711.
185 Vezi *Wedding Song of Wisdom,* Mead, p. 14.
186 V. 3.

Fig. 602 constă într-o cheie mare care surmontează ceea ce astăzi este cunoscut sub numele de roata Catherine. În fig. 603, această roată este inscripționată cu o inscripție pe care Mons. Briquet crede că la origine se citea *Stella Maris*. Fig. 604 și 607 sunt surmontate de un **M**; fig. 605 de Perla, iar fig. 608 de **M R** - *Maria Răscumpărătoare* ?

Termenul de "Roata Ecaterinei"[187] a apărut, potrivit estimărilor populare, din legenda Sfintei Ecaterina, o fecioară creștină din Alexandria, care a mărturisit public Evanghelia (307 d.Hr.) și a fost condamnată la moarte pe roți dințate. Nu mai puțin de cincizeci de filozofi păgâni, trimiși de împărat pentru a o perverti în timp ce se afla în închisoare, au fost ei înșiși convertiți la creștinism prin elocvența ei cuceritoare și irezistibilă: de aceea a fost considerată drept patroana filozofilor și a școlilor de învățătură. După ce a respins toate ofertele de căsătorie pământeană, a fost dusă în ceruri într-o viziune și a devenit soția lui Hristos, care și-a jurat credința cu un inel.[188]

Este clar că această poveste este o versiune creștinată a unei legende mult mai vechi. Ecaterina (de la cuvântul grecesc **Catharos** = pur) este în mod clar Mireasa pură, imaculată și nepătată din *Cântarea Cântărilor*, iar roata dințată cu care este identificată este roata solară cu patru sau șase raze. Cenușăreasa este uneori numită *La Bella Catarina*,[189] și există monumente închinate lui Isis care poartă inscripția : "*Imaculată este Doamna noastră Isis*".

Unul dintre filozofii gnostici a lăsat consemnată relatarea unei presupuse viziuni a Sophiei. "Adevărul", spune el, "m-a privit, și-a deschis gura și a rostit un cuvânt, iar acel cuvânt a devenit un

187 Ar fi interesant de urmărit cum și-a dobândit numele focul de artificii numit "roata Catherine". Scânteile și focul nu au nimic în comun cu legenda creștină.
188 *Chambers's Encyclopaedia,* iii. 9.
189 *Cinderella,* p. 93.

Nume; un Nume pe care noi îl cunoaștem și îl rostim - Iisus Hristos: și după ce L-a numit, a tăcut"[190]. Nu există nicio îndoială că misticii Evului Mediu l-au identificat pe Hristos cu Sophia, iar această identitate este reflectată în roțile solare cu șase raze de mai sus.

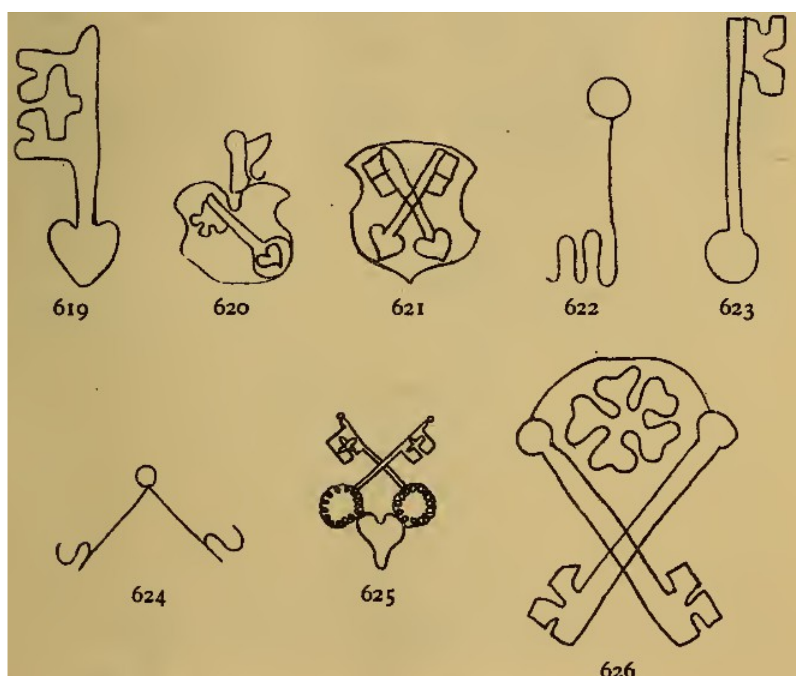
Deasupra fig. 611 se află Sfântul Iisus, Lumina cea adevărată, iar semnificația celorlalte exemple este elucidată de cele trei cercuri ale perfecțiunii, cârja pastorală a Bunului Păstor, Luna Cerului și Coroana Gloriei.

Ecuația dintre Hristos și Sophia ca fiind amândoi întruchiparea "Înțelepciunii", este cu atât mai completă cu cât Hristos afirmă: "Eu sunt ușa; prin Mine, dacă intră cineva, va fi mântuit, va intra și va ieși și va găsi pășune"[191]. În fig. 618, Mâna treflată întinde o cheie din Cer - fără îndoială, cheia lui David la care se referă Isaia xxii. 22 : "Vai vouă!", a spus Hristos adresându-se juraților, "pentru că ați luat cheia cunoașterii: voi înșivă nu ați intrat, iar pe cei care intrau i-ați împiedicat"[192].

618

Potrivit unei versiuni germane a Cenușăresei, eroina zărește un obiect strălucitor, aruncă o piatră în el și o cheie de aur îi cade în mână. Cu această cheie ea descuie un dulap plin cu cele mai rafinate haine; îmbracă o rochie de argint; găsește un armăsar magic care îi așteaptă rugămințile și merge la dans.[193]

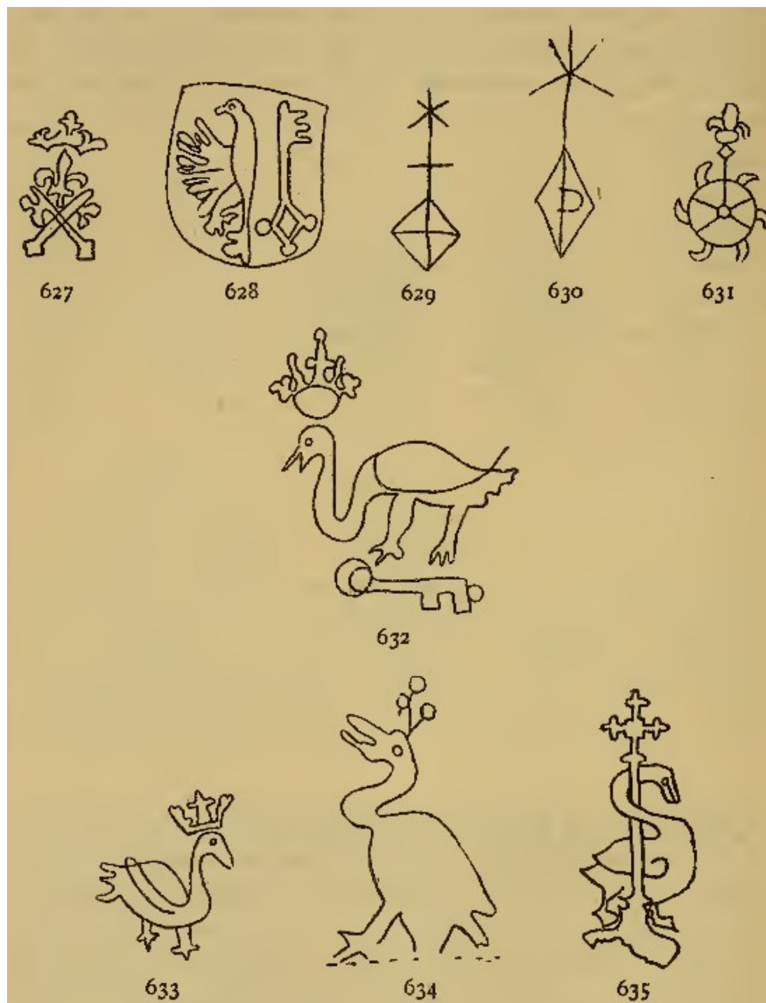
Din însemnele alăturate este ușor de văzut cum înțelegeau misticii această cheie magică. Mânerul din fig. 619-621 este Inima Iubirii, iar cel din fig. 622 și 623 este Perla Înțelepciunii. Valurile șerpuite ale **Labisminei** formate în litera **M** constituie baza fig. 622, iar inițialele **S S** se văd pe cheile încrucișate din fig. 624. În fig. 625 cheile cerului sunt identificate cu inima Iubirii, iar meandrul în formă de inimă cvadruplă de deasupra fig. 626 este probabil trandafirul înflăcărat al Iubirii.

619 620 621 622 623
624 625 626

Diamantul care constituie mânerul din fig. 627 și 628 era emblema "luminii, inocenței, vieții

190 Vezi *The Gnostics,* King, p. 438.
191 John x. 9.
192 Luke xi. 52.
193 *Cinderella,* p. 399.

și bucuriei"[194]. Uneori, această piatră era folosită ca o emblemă separată și distinctă, iar pe fig. 630 apare litera **D**. Este foarte probabil ca diamantul să fi fost considerat ca fiind piatra prețioasă a lui Dionysos sau a Zilei, iar numele de diamant să fie asociat cu sanscritul **dyu**, "a fi strălucitor". Caracterul dur și indestructibil al diamantului este exprimat în denumirea sa alternativă *adamant*, derivată din grecescul **adamas**, *necuvântător*. Un diamant surmontează fig. 631 și a fost fără îndoială emblema Luminii strălucitoare, victorioase și necuvântătoare. Rețineți crucea de lumină de pe fig. 629 și 630.

La cheia cu mâner de diamant din figura 628 este asociat șoimul sau porumbelul Sfântului Duh. Există o asemănare izbitoare între acest desen și porumbelul egiptean reprodus la pagina 104, vol. II. Porumbelul era atributul lui Ishtar și al lui Venus, iar în *Cântarea Cântărilor* este, de asemenea, asociat cu Mireasa: "*Porumbelul meu, neprihănitul meu este doar unul singur*"[195].

În figura alăturată, cheia cunoașterii nu este asociată cu porumbelul, ci cu Sfânta Gâscă sau cu Duhul Sfânt - în fig. 634, Gâsca este încoronată cu tripla Perfecțiune; în figurile 632 și 633 cu diadema frumuseții, iar în fig. 635 apare în combinație cu crucea.

Conjuncția dintre Gâscă, Porumbel și Cheie pare să indice că Spiritul era considerat ca fiind singurul care deschidea Porțile Cerului. "*Dumnezeu este un spirit, iar cei care i se închină trebuie să i se închine în spirit și în adevăr*".

Cu o intuiție poetică, doamna Katherine Tynan rezumă majoritatea simbolurilor sau a asemănărilor consacrate de timp ale *Stella Maris*, *Bona Dea*, *Magna Mater* imaculată, în poemul său intitulat "*The Mother*". Italicele îmi aparțin.

"*Eu sunt stâlpii casei ;*
Cheia de boltă a arcului sunt eu

194 *Romance of Symbolism,* S. Heath, p. 217.
195 VI. 9

Luați-mă, și acoperișul și zidul
Ar cădea în ruină cu totul.

Eu sunt focul de pe vatră,
Eu sunt lumina soarelui bun.
Eu sunt căldura care încălzește pământul,
Care altfel ar fi mai rece decât o piatră.

La mine copiii își încălzesc mâinile ;
Eu sunt lumina lor de iubire vie.
Fără mine rece stă piatra de cămin,
Nici nu ar putea copiii prețioși să prospere.

Eu sunt firul care ține împreună
Copiii în inelul său sacru,
Nodul lor de dragoste, de care sunt strâns legat.
Nici un copil rătăcit nu se rătăcește.

Eu sunt casa de la podea până la acoperiș.
Eu pun pereții, eu întind tabla;
Eu învârt perdelele, urzeala și țesătura,
Și scutur plapuma ca să fie patul lor.

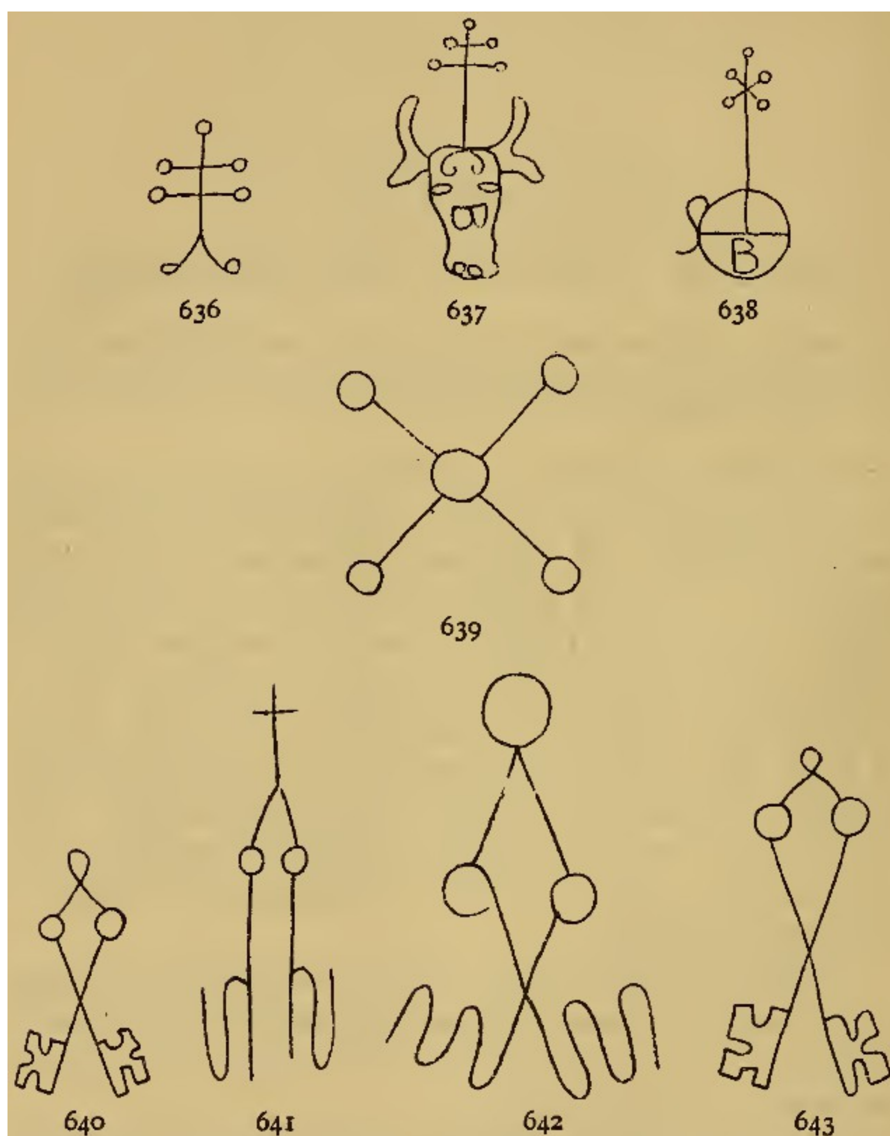
Eu sunt zidul lor împotriva oricărui pericol,
Ușa lor împotriva vântului și a zăpezii.
Tu, Cel pe care o femeie L-a așezat în iesle,
Nu mă lua până nu cresc copiii! "

CAPITOLUL XI

UN OCHI, DOI OCHI ȘI TREI OCHI

"*Limbajul a fost numit de Jean Paul 'un dicționar de metafore estompate':*
așa este, și este de datoria etimologului să încerce să le redea strălucirea lor inițială."
-Max Muller.

Fereastra Casei Înțelepciunii (*ante*, p. 255, fig. 594) era construită din cinci cercuri perfecte, iar aceste cinci cercuri erau simbolul mayașilor și egiptenilor pentru "lumina zilei și splendoare"[196]. La școala lui Pitagora, cinci simboliza Lumina[197]; la greci, era numărul sacru al lui Apollo, iar la francmasonii moderni reprezintă cele cinci virtuți sau punctele de comuniune. Simpla practică a acestor Cinci precepte constituia, nu mă îndoiesc prea mult, puterile misterioase ale Peceții cu cinci colțuri a lui Solomon. Cele Cinci virtuți erau uneori simbolizate separat, iar alteori, ca în fig. 637, ele constituie un ornament de grație și splendoare.

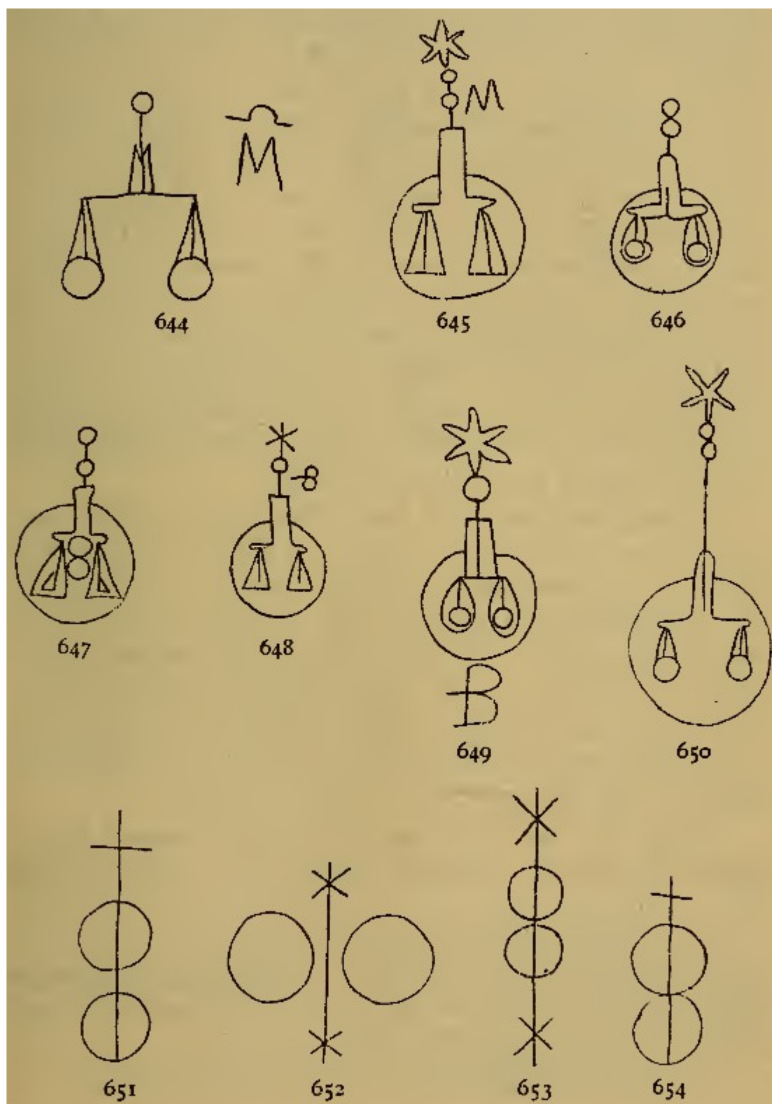
Ocazional, patru cercuri sunt legate de un al cincilea și mai mare cerc central, constituind

196 *Signs and Symbols of Primordial Man,* Churchward, p. 128.
197 *A Lexicon of Freemasonry,* Mackey, p. 104.

astfel o ilustrare a cuvintelor Înțelepciunii: "Eu sunt mama iubirii frumoase, a fricii, a cunoașterii și a speranței sfinte"[198].

Cei doi copii asociați cu Înțelepciunea, Mama apelor, în fig. 500 (*ante*, p. 234) se disting prin Inima iubirii și, respectiv, Cartea cunoașterii; Speranța este, de asemenea, exprimată prin Ancoră, iar Frica prin Balanța dreptății.

Dintre Copiii Înțelepciunii, doi erau considerați ca fiind incomparabil cei mai de seamă, iar aceștia doi, "Cunoașterea" și "Iubirea Frumoasă", erau simbolizați prin numeroase forme și metode. Izvoarele de lapte care curg din *Alma Mater* reprezentată în fig. 533 (*ante*, p. 245) le desemnează probabil, iar în Cheile de Cruce atașate aici sunt reprezentate prin două Perle sau Cercuri.

Uneori, cercurile gemene formează ele însele Balanțe sau sunt poziționate în interiorul Balanțelor. Egiptenii credeau că, la moarte, acțiunea sufletului neînsuflețit era cântărită de Thoth în fața lui **Maat**, zeița Adevărului, și că această judecată avea loc într-o sală cerească numită "Sala celor două adevăruri"[199]. Litera **M**, atunci când este întâlnită în combinație cu o balanță, reprezintă probabil **Maat**[200], iar cifra 8, care apare de asemenea frecvent (vezi figurile 646, 647, 648 și 650), era, după cum am văzut deja, numărul lui Thoth, regeneratorul. Un mistic celebru a spus despre Hristos că "*în elementele sale esențiale, numărul său este 8*"[201] și pare probabil că această cifră **8** a

198 Ecclesiasticus xxiv, *20.*

199 *A Handbook of Egyptian Religion,* A. Erman, p. 108.

200 **Maat** este reprezentată ca Fiica lui Ra, Stăpâna Cerului, Conducătoarea Pământului și Președinta Lumii de Jos. "Maat-ul egiptean nu este doar Adevăr și Dreptate, ci și Ordine și Lege în lumea fizică, precum și în cea morală"-Renouf, *Hibbert Lectures*, p. 120.

201 *Life of Louis Claude de St Martin,* A. E. Waite, p. 411.

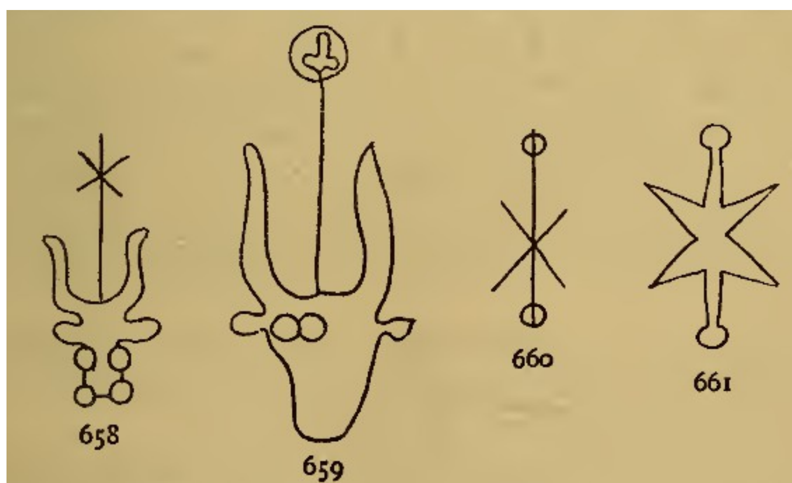
fost considerată numărul regenerării, deoarece este compusă din cercurile gemene ale Iubirii și Cunoașterii în strânsă impunere. În fig. 651 până la 653 cele două cercuri nu se ating, dar în fig. 654 ele se formează într-un **8** perfect, iar în fig. 646 acest număr sacru apare ca scop al Viziunii.

Printre inscripțiile adresate lui Isis se află afirmația: "*Am făcut Justiția mai puternică decât argintul și aurul. Am făcut ca Adevărul să fie considerat frumos*"[202], și este evident că misticul medieval aspira în foarte mulți termeni ca și poetul modern. "*O, Dumnezeule puternic, fă-mă ca o balanță de rubine și de jet care este aruncată în poala soarelui. Te implor, o, Tu, Marele Dumnezeu, ca să pot străluci minunea strălucirii Tale și să mă topesc în echilibrul desăvârșit al Ființei Tale, o, Tu, Dumnezeul meu!*"[203].

Din faptul că cercurile gemene apar nu de puține ori pe Vasul Înțelepciunii, se poate deduce că "Înțelepciunea" era considerată ca un amestec perfect sau un echilibru între Iubire și Cunoaștere.[204] Litera **G** din figura 656 reprezintă fie *Gnosis* - adică cunoaștere inspirată, revelată, divină și caritabilă - fie, nu improbabil, **Gesu**. Observați cu câtă ingeniozitate tulpina de pe fig. 657 formează tiparul 8 regenerativ.

În mod evident, scopul creatorilor de embleme a fost acela de a concentra semnificații multiple într-o singură formă, ilustrând astfel maxima conform căreia "Scriptura este cu atât mai excelentă cu cât aduce o semnificație abundentă". Căci Dumnezeu este capabil să spună multe lucruri într-unul singur, așa cum ovarul perfect conține multe semințe în potirul său"[205]. Corpurile și fețele animalelor simbolice sunt, de cele mai multe ori, ingenios simbolice până la cel mai mic detaliu. În fig. 658, cei Patru copii ai Înțelepciunii apar ca ochi și nări. În fig. 659, ochii au fost plasați în mod deliberat în juxtapunere și, atunci când sunt desenate ca cercuri perfecte, nu există prea multe îndoieli că ele simbolizează ochii regenerați ai Iubirii perfecte și ai Înțelepciunii perfecte.

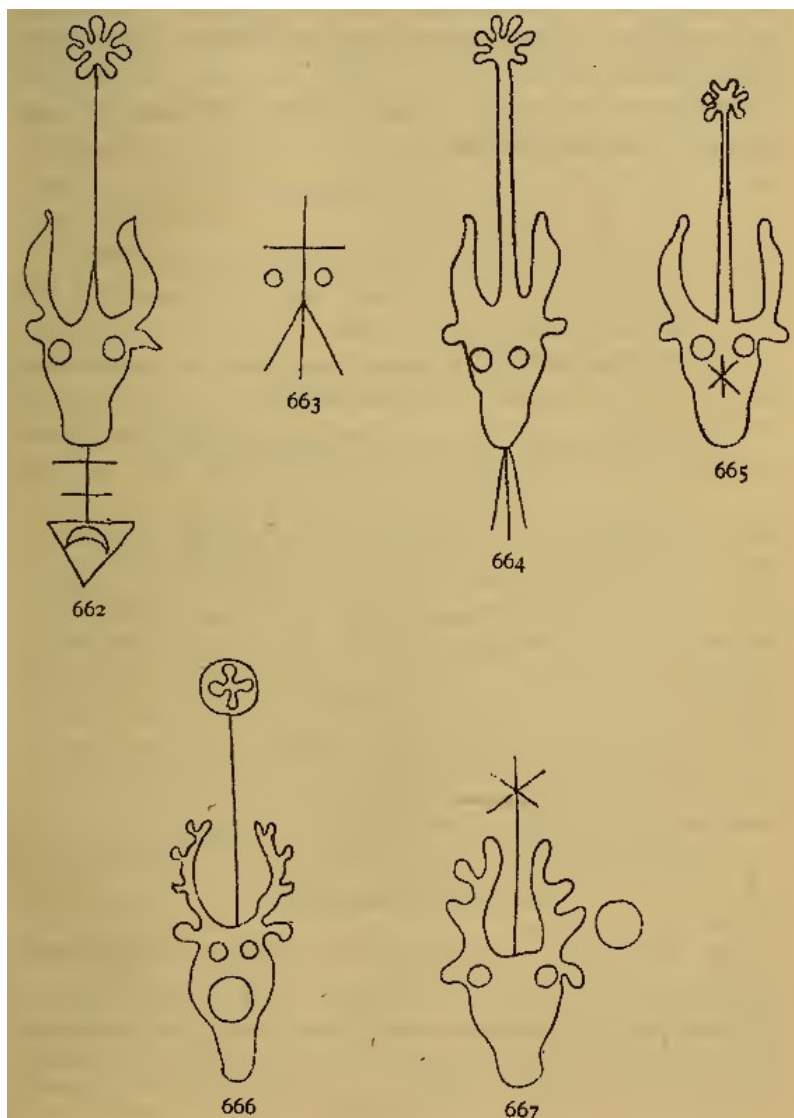
Egiptenii își imaginau divinitatea ca având doi ochi, Soarele și Luna, pe care îi numeau ochii Nordului și ai Sudului sau ochiul lui HORUS = Lumina și ochiul lui SUT = Întunericul. Ei credeau că omul regenerat ar fi avut această vedere duală acordată ca un Dar de la Zei și că, în cele din

202 *A Handbook,* Erman, p. 245.
203 A. Crowley.
204 "Cunoașterea aruncă în aer, dar caritatea zidește".
205 Dintr-un fragment hermetic citat în *The Perfect Way* (Calea Perfectă).

urmă, "doi ochi îi sunt dați și el devine glorios cu ei"[206].

În fig. 660, acești ochi simbolici sunt asociați cu steaua Luminii, iar în fig. 661 ei formează punctul său nordic și punctul său sudic. În fig. 663, cercurile gemene au fost combinate cu cele trei raze de lumină, iar în fig. 664 aceste trei raze curg din gura unui Taur. Spiritul Suprem a fost foarte mult reprezentat ca fiind bărbos. Asirianul **Sin**, Iluminatorul, Zeul Luminii și al Înțelepciunii, "Vițelul lui Anu"[207], are o barbă lungă și curgătoare de culoarea lapislazuli,[208] și această barbă albastră era, după toate probabilitățile, un simbol al Adevărului revărsat, coborâtor[209].

În figura 662, lumina simbolică care curge din gură este exprimată printr-un desen care combină crucea **T**, crucea latină, triunghiul și semiluna.

În fig. 666, cercul Celui Perfect și Etern a fost făcut să îndeplinească funcția de gură, iar în fig. 667 această gură a fost în mod semnificativ deplasată. Cerbul nu era doar un simbol al Purității Solitare, ci și coarnele sale ramificate erau asemănate cu razele Soarelui care răsare, iar Cerbul devine astfel o emblemă solară. Gura era privită ca o fântână sau ca un izvor, și este proverbial că "gura unui om drept este un izvor de viață"[210]. Fig. 666 va desemna astfel ceea ce Matthew Arnold numea "puritatea solitară a Izvorului atotputernic".

206 Vezi *Signs and Symbols of Primordial Man,* Churchward, pp. 201, 202, 330, 345.

207 **Anu** era, de asemenea, numele unei zeițe gaelice a prosperității și abundenței.

208 Facilitățile teologiei par să ceară întotdeauna ca zeii vecinilor să fie considerați *demoni*. Termenul nostru de Diavol este înrudit cu *devel*, termenul țigănesc pentru Dumnezeu; "Căpcăunul" era la origine o divinitate nordică, iar "Barba Albastră" din basme este probabil o pervertire a lui **SIN** cu barbă albastră.

209 *Religion of Babylonia and Assyria,* Jastrow, p. 76.

210 Proverbs x. ii.

"*Dacă, în mintea tăcută a Unuia atot-pur*
La început închipuit se afla
Lumea sacră ; și prin procesiune sigură
Din acele adâncimi liniștite, în formă și culoare a fost creată,
Anotimpuri alternând, și noapte și zi,
Gândul, cugetând la nord, la sud, la est și la vest.
Și-a luat apoi drumul său alt-văzut:

O, trezirea pe o lume care așa-nțeleaptă izvorăște!
Dacă are nevoie de condeiul
Între trezirea ta și nașterea lucrurilor
Veacuri sau ore ; O, trezirea pe fluxul vieții !
Prin puritate solitară spre izvorul atotputernic
(Doar prin asta poți) visul colorat.
A vieții remonta.

Subțiri, subțiri cresc zgomotele omenești plăcute,
Și slabă strălucește orașul ;
Rare sunt colibele pastorale singuratice: nu te minuna !
Vârfurile solemne doar la cicatrice sunt cunoscute,
Dar stelele și razele reci ale lunii:
Singur soarele răsare și singur
Izvorăsc marile râuri".

În Italia există o versiune a Cenușăresei numită *Mona Catarina*, adică "Singura pură", iar în unele localități povestea Cenușăresei este spusă sub titlul "Un ochi, doi ochi și trei ochi". Faptul că Cenușăreasa apare ca fiind cea cu "Doi Ochi" din această versiune susține sugestia că Înțelepciunea era privită ca un echilibru între Iubire și Cunoaștere. Uneori, zeii erau descriși ca având Trei Ochi ; cel de-al treilea ochi reprezentând acea facultate misterioasă pe care noi o numim **Intuiție**, sau ceea ce poeții antici numeau "ochiul interior al Rațiunii". Mitul grecesc îi atribuie trei ochi lui Jupiter ; uneori, trei ochi îi erau atribuiți lui Thor, iar personajele cu trei ochi din folclor nu sunt neobișnuite.

Autorii cărții *The Perfect Way* (Calea perfectă) afirmă că în simbolistica feței cei doi ochi denotă Inteligența și, respectiv, Iubirea[211] și este probabil că ochiul drept și cel stâng aveau fiecare semnificația sa proprie. Zaharia, fulminând împotriva preoției contemporane, exclamă: "Vai de păstorul leneș care își pierde turma ! ... ochiul lui drept va fi complet întunecat"[212], iar expresia încă răspândită "cu un singur ochi" provine, după toate probabilitățile, dintr-un trecut imemorial. Fabula consemnează existența unei rase de oameni cu un singur ochi, care, se spune, se străduiau în permanență să fure aurul pe care anumiți grifoni îl păzeau și îl supravegheau.

---

211 "Așa cum omul, făcut după 'chipul' lui Adonai, este expresia lui Dumnezeu, tot așa expresia sau chipul omului este chipul expres al naturii lui Dumnezeu și poartă în trăsăturile sale amprenta celor cerești, arătând că este derivat de acolo. Astfel, în chipul uman, prin linia dreaptă, centrală, proeminentă și verticală a organului respirator, se denotă Individualitatea, Ego-ul divin, EU SUNT, al omului. Deși în exterior este unic și constituie un singur organ în semn de Unitate divină, în interior este dublu, având o funcție dublă și două nări în care rezidă puterea Respirației sau a Spiritului și care reprezintă Dualitatea divină. Dualitatea își găsește o simbolizare specială în cele două sfere ale ochilor, care, plasate la același nivel cu vârful nasului, desemnează, respectiv, Inteligența și Iubirea, sau Tatăl și Mama, ca elemente supreme ale Ființei. Deși în exterior sunt doi, în interior ei sunt unul, așa cum viziunea este una. Iar din cooperarea armonioasă a celor două personalități reprezentate de ele, rezultă, ca un copil, o a treia personalitate, care este expresia lor comună sau "Cuvântul". Gura este în același timp organul și simbolul acesteia, fiind în sine dublă - când este închisă o linie, când este deschisă un cerc ; și de asemenea dublă, fiind compusă din linie și cerc în limbă și buze. Iar ca loc de ieșire a suflului creator, ea se află sub celelalte trăsături, deoarece creația, venind din Cel mai înalt, este în direcția ei în mod necesar descendentă. Astfel, în chipul "Chipului lui Dumnezeu" este exprimată natura lui Dumnezeu - chiar a Sfintei Treimi. Căci 'acestea trei sunt una', fiind moduri esențiale ale aceleiași Ființe." - P. 205.

212 xi. 17.

668

Acești oameni cu un singur ochi erau intitulați "*Arimaspians*" - un cuvânt care amintește de *Arimanes*, Luciferul persan.[213] Se știe că grifonii, monștrii cu trup de leu, cu cap și aripi de vultur, au caracterizat Înțelepciunea și Iluminarea[214], iar aurul pe care aveau misiunea de a-l veghea și apăra era probabil aurul Înțelepciunii. În tăietura alăturată, o pereche de grifoni sprijină Înțelepciunea în forma ei de Mamă a Apei. Grifonii decorează coiful care protejează capul Minervei - un nume atribuit în general aceleiași rădăcini ca și **mens**, Mintea - și sunt adesea reprezentați păzind Vasul Înțelepciunii.[215] În sculptură, grifonul apare de obicei ținând o minge sub gheare, iar pseudo-grifoni pot fi văzuți în această atitudine pe parapetul Viaductului Holborn. Această minge, Perla Înțelepciunii, este aceeași Bilă a Perfecțiunii pe care o ține *Bona Dea* cu șapte stele care apare deasupra porticului de la British Museum ca figură centrală a grupului de zei și zeițe. În fig. 669[216], Marea Mamă ține în mână o minge și un inel. Inelul magic care figura atât de mult în mitologia solomonică avea probabil aceeași semnificație ca și verigheta noastră modernă, a cărei origine păgână aproape că a dus la abolirea ei în timpul Commonwealth-ului.[217]

Rhea, or Cybele. (From a Roman Lamp.)

669

213 Se spune că de la *Arimanes*, Prințul Întunericului, derivă expresia noastră "*bătrânul Harry*", adică Diavolul." - *Mythology of the Aryan Nations* (Mitologia națiunilor ariene), Cox, p. 567.

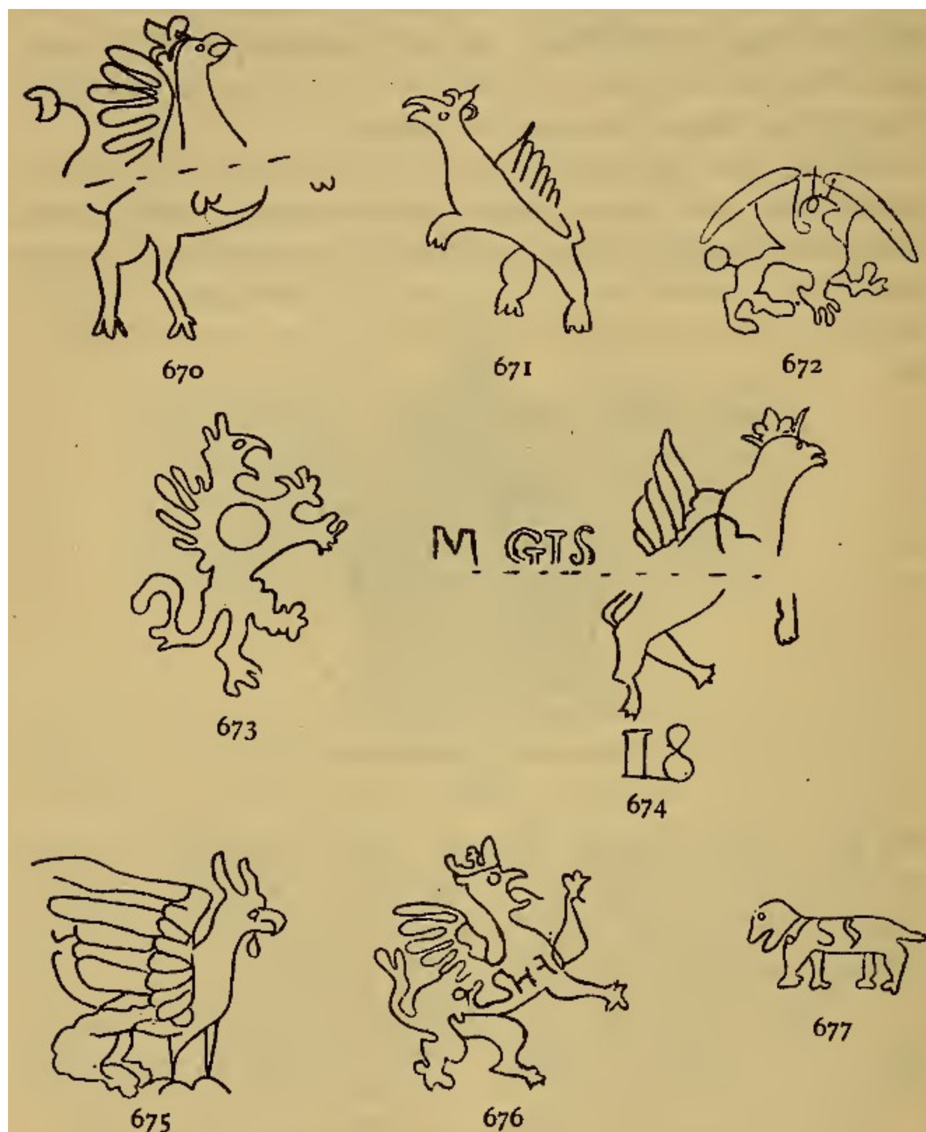
214 *Horns of Honour,* J. C. Elworthy, p. 116.

215 Pe Stationers' Hall există o replică a unui medalion clasic care îi reprezintă astfel.

216 Din *Dicționarul clasic* al lui Smith. Cu permisiunea domnului J. Murray.

217 "Forma inelului", spune un vechi scriitor, "fiind circulară, adică rotundă și fără sfârșit, înseamnă că dragostea lor reciprocă și afecțiunea lor sufletească ar trebui să curgă rotund de la unul la celălalt ca într-un cerc, și asta continuu și pentru totdeauna." - The Origins of Popular Superstitions, T. Sharper Knowlson, p. 99.

Unii dintre grifoni ilustrați aici sunt încoronați cu floarea de crin a Iluminismului. Fig. 672, care este marcat cu semnul crucii, are coada răsucită în forma Perlei, iar în fig. 673 cercul a fost impus în centrul corpului. Iisus Hristos a fost considerat Maestrul-Griffin[218], iar **I** și **8** de sub fig. 674 vor reprezenta astfel pe Cel Sfânt care se manifestă sub forma numărului **8**.

Pe fig. 676 există o inscripție indistinctă în care literele **S H** sunt proeminente. Inscripția de pe fig. 677 (un urs mare) se citește **I S S**, iar textul se încheie cu literele **I S**.

Potrivit autorilor cărții *The Perfect Way*, cuvintele **Is** și **Ish** însemnau la origine Lumină, iar numele Isis, odinioară **Ish-Ish**, însemna în egipteană Lumină-Lumină.[219] Cei care au fost inițiați în misterele lui Isis erau cunoscuți sub numele de **Issa**,[220] iar legendarii "**Issedones**", despre care se spune că au fost alungați din țara lor de către Arimaspienii cu un singur ochi, care se întindeau mereu, pot fi probabil identificați ca fiind adepții iluminați ai lui Ormuz, Domnul Luminii și adversarul lui Ahriman,[221] Prințul Întunericului.

Există o poveste nordică despre "Bătrânul Harry" care seamănă foarte bine cu legenda greacă a lui Ulise și Polifem. Diavolul, observând un om care modela nasturi, îl întreabă ce face, iar când i se răspunde că modelează ochi, îl întreabă dacă îi poate oferi o pereche nouă. Muncitorul se angajează să facă acest lucru, dar, în loc să furnizeze ochi noi, "Issi", așa cum se numește el însuși,

218 Vezi Dante's *Purgatorio :* cantos xxx. și xxxi.
219 P. 111
220 *The Perfect Way,* p. 111.
221 "Numele său și epitetele sale importă răutatea esențială; o ființă ocupată cu pervertirea și coruperea a tot ce este bun." - *Persia*, J. B. Fraser, p. 128.

toarnă în orbite un jet mortal de plumb topit, iar Diavolul, furios, se grăbește să plece, exclamând: "*Issi a făcut-o, Issi a făcut-o*". Cuvântul **Issi** fiind ambiguu, însemnând și "el însuși", vecinii, în loc să simpatizeze cu Diavolul cel isteț, îi cer, în batjocură, să se culce pe patul pe care "el însuși" l-a făcut.[222]

Silabele **isse** apar în numele Ulise și, din nou, în echivalentul său Odiseu. Potrivit legendei grecești, Ulise, când a fost întrebat de Polifem, a răspuns cu bună știință : "Numele meu este Noman". Ulterior, Ulise, împreună cu patru prieteni aleși, a încins capătul unui țăruș până când acesta a strălucit ca un cărbune viu; apoi, așezându-l deasupra ochiului solitar al uriașului, l-a îngropat adânc în orbită. Ciclopii vecini, deranjați de urletul monstruos al lui Polyphemus, s-au adunat din peșterile din jur și au întrebat ce rană gravă îl făcuse să dea o alarmă atât de oribilă și să le rupă somnul. El a răspuns:

"*O, prieteni, eu mor, iar Noman îmi dă lovitura*" Ei au răspuns : "*Dacă nimeni nu te rănește, este lovitura lui Iov și trebuie să o suporți*". Astfel zicând, l-au lăsat gemând. În dimineața următoare, Ulise, scăpat din ghearele uriașului, a strigat batjocoritor : "*Ciclope ! zeii te-au răsplătit bine pentru faptele tale atroce. Să știi că este Ulise cel căruia îi vestești rușinoasa ta pierdere a vederii*"

Tătarii au o poveste despre un gigant cu un singur ochi, mâncător de oameni, iar eroul Bissat, ca de obicei, arde ochiul monstrului cu un cuțit încins la roșu.[223]

Legenda celtică relatează că un anumit erou pe nume Lugh a orbit un gigant cu un singur ochi[224] cu ajutorul unui fier încins la roșu, iar acest nume Lugh este întotdeauna asociat cu LLEU, cuvântul galez pentru Lumină[225].

Ambiguitatea *Issi*, *Ysse*, *Isse* sau *Issa* este înrudită cu *Esse*, verbul latin "a fi", iar din *esse* derivă cuvântul *Essence*, un sinonim filosofic și poetic pentru Suflet sau "Lumina dinăuntru".

Ar părea astfel probabil ca Odiseea să fie într-o oarecare măsură o alegorie a Sufletului și ca Odiseu, rătăcitorul, să fie cu adevărat Noman, nu un personaj istoric, ci, ca și Cenușăreasa, o personificare a sufletului, a scânteii, a "Dumnezeului dinăuntru" sau a "Locuitorului din interior". Jocul de cuvinte cu **Issi**, "Lumina" și **Issi**, "el însuși", este comparabil cu trezirea uimită a Cenușăresei la faptul că gloria strălucirii sale amețitoare este "ea însuși".

Silabele **isse** sau **ishi** par să fi însemnat în vechime Lumină în mai multe direcții. Le întâlnim în Nyssa, numele nimfei despre care se spunea că ar fi mama Soarelui ; în Nysa, muntele unde s-a născut Dionysos, și în muntele Nissa din Etiopia[226], unde s-a născut Osiris. Lanternele sacre de piatră sau receptacolele de lumină din Japonia sunt încă numite ***Ishidoro***, iar despre Nepotul Ceresc japonez se spune că a coborât pe pământ pe muntele Kirishima. Isis era cunoscută în nordul Europei sub numele de Zizi; eroul solar caldeean era Izdubar; iar ultima dintre zeitățile gemene japoneze se numea Izanagi și Izanami.

În Laponia, zeița corespunzătoare lui Isis era venerată sub numele de *Isa*, iar acest cuvânt trebuie să fie înrudit cu Isia, o variantă grecească a lui Isis, însemnând, potrivit lui Platon, "Sfânta", "Inteligența" și "Percepția"[227].

222 *Mythology of Aryan Nations,* Cox, p. 570.
223 *Cinderella,* p. 489.
224 *Celtic Myth and Legend,* Charles Squire, p. 239.
225 Rhys, J., *Hibbert Lectures,* pp. 239, 409.
226 *Things Seen in Japan,* Clive Holland, p. 209.
227 *Cf.* Plutarch's *Isis și Osiris.*

Numele Isis a fost înțeles de Plutarh ca însemnând "cunoaștere".[228]

În ebraică, silaba devine ***jes***, și astfel evreii îl numesc pe Isaia Jesaiah; invers, cuvântul ***Iesse*** este probabil identic cu **Isse**. În colecția de literatură mistică grupată în Biblia noastră sub titlul semnificativ Isaia, se găsește o profeție despre viitor, când "*pământul va fi plin de cunoașterea Domnului, așa cum apele acoperă marea*". " În ziua aceea", spune Isaia, "va fi o rădăcină de **JESSE**. Și va ieși un toiag din tulpina lui **JESSE** (Iesei) și o Ramură va crește din rădăcinile lui"[229]. Rădăcina lui *Iesei*, așa cum este reprezentată în fig. 678, are cinci membre, și este astfel rădăcina Luminii.

În Osea există o profeție milenară în care apare pasajul enigmatic: "Și în ziua aceea, zice Domnul, mă vei chema **Ishi**; și nu mă vei mai chema **Baali**. Căci voi scoate din gura ei numele Baalilor și nu-și vor mai aminti de numele lor"[230]. **Baalii** erau divinități secundare în care era subdivizat Marele Zeu fenician El, iar **Ishi** era probabil un sinonim pentru Lumina primordială. Uriașul celtic orbit de Lugh, Lumina, se numea **Balor**, *Bal*-ul căruia poate fi, poate, echivalat cu *Baal* al *Baalim*.

Animalul pe care sunt inscripționate literele **ISS** (*ante*, p. 278) este un Urs, iar cele Șapte Stele ale Ursului de Aur erau cunoscute sub numele de cei ***Șapte Rishis*** sau Luminile strălucitoare. Din acest cuvânt o vocală inițială s-a șters în mod evident. Cum cele Șapte stele seamănă foarte mult cu un plug, iar constelația era uneori cunoscută sub numele de Cei Șapte Boi Plugari, este probabil ca vocala pierdută să fi fost **A**, ceea ce face ***Ar-ishis***. Silaba **ar**, care în irlandeză înseamnă plug, este rădăcina multor termeni legați de arat, cum ar fi *Arable*, *Aryan*, etc.[231] **Arishis** se va rezolva astfel simplu și rezonabil în *Lumini de plug*.

Ursa, care în latină înseamnă **urs**, provine din aceeași rădăcină cu *Ushas*, zorii; iar strălucitorul Ushas (deschizătorul de zi) este identic cu Isis. Omul vedic din Soare, care corespunde termenului generic Adam, era intitulat *Purusha*. **Shri**, soția lui Vishnu, înainte de a coborî din Soare, era cunoscută sub numele de Anushayini[232], iar soția lui Krishna, "Soarele nocturn", este numită **Luxmee**. Faptul că **Is** sau **Ish** însemna **Lux**, *lumina*, nu numai că elucidează semnificația lui **Ishi**, dar deslușește și etimologia multor alte titluri obscure, de exemplu, zeița Ishtar, al cărei nume s-a dovedit până acum o enigmă insolubilă, poate fi rezolvată în **Ish**, Lumina, și **Tar**, "fiica lui".[233]

Numele profetului **Elisha** (o lumină aprinsă și o lumină strălucitoare) se rezolvă în mod natural în **Isha**, "lumina lui", El, "Dumnezeu". În versiunea autorizată a Noului Testament, **Elisha** este redat prin *Eliseus*, și se poate deduce cu siguranță că și **Elissa**, un nume alternativ al lui **Dido**, are aceeași semnificație. **Dido** este în general acceptată ca o personificare mitică a Soarelui, iar faimoasa ei sinucidere este echivalentă cu moartea în flăcări a soarelui pe rugul funerar al apusului. Termenul **Elissa**, care era purtat și de o zeiță arabă pe care Herodot o identifică cu persana Mitra[234], duce sugestiv la *Elisyon*, și nu există prea multe îndoieli că Câmpiile Elizee ale grecilor pot fi asimilate cu Sionul, Orașul Sfânt al evreilor.

Unul dintre cei mai puțin elisabetani care dedică o secvență de sonete intitulată **Diana**, "*Unto Her Majesty's Sacred Honourable Maids*", începe:

"*Eternele gemene care cuceresc moartea și timpul.*
Perpetue avocate în Cer și pe Pământ ;
Frumoasă, castă, imaculată și atotdivină,
Glorioase înainte de nașterea primului om."[235]

---

228 *Ibid.*

229 XI

230 ii. 16, 17

231 Numele *George* înseamnă plugar sau agricultor. Oamenii din mediul rural englez îl pronunță încă "JAARGE", în care păstrează inconștient radicalul primitiv **AR**.

232 Munții KIRISHIMA sunt situați în Insula KIUSHIO, și este consemnat despre un anumit zeu japonez că s-a stabilit sub numele de OKUNINUSHI într-un loc numit IZUMO. În sanscrită, rădăcina **Ush** înseamnă "a arde".

233 Silaba **TAR** apare din nou în numele finlandez Ilmatar, care se presupune că înseamnă "fiica aerului". Este binecunoscut faptul că limba finlandeză abundă în supraviețuiri caldeene, iar sufixul finlandez "**tar**", echivalent cu "fiica lui", pare să fie unul dintre acestea. Cf. Poezia populară a finlandezilor, C. J. Billson.

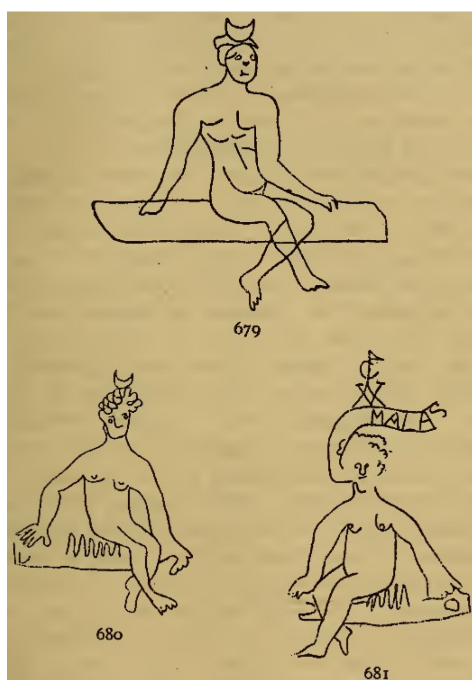
234 i. 131

235 *Elizabethan Sonnets,* Richard Smith. Ed. S. Lee.

"Majestatea Sa" a fost interpretată aici ca însemnând regina Elisabeta, dar Elisabeta din mintea poetului era în mod evident Fiica Sionului, care era "toată glorioasă înăuntru" - **El-izza-beth**, adică Casa Luminii lui Dumnezeu.

Este evident că **Jeshurun** sau "Israel" se referă frecvent la ceva mai mult decât la un trib istoric de adoratori ai demonilor semiți și că Israel, el sau ea, este uneori o personificare a sufletului individual care rătăcește în pustie. Sugerez că numele *Israel* se rezolvă în mod natural în **Is**, "Lumina lui", **RA**, "Soarele etern care a existat dintotdeauna"[236], **EL** "Prima cauză, principiul sau începutul tuturor lucrurilor"[237]. Poeticul "*Israel*" apare astfel ca o extensie a numelui **Ezra**, "Răsăritul Luminii"[238] și ca o altă personificare a Esenței divine, a Luminii sau a *Coloana din suflet*.

S-a spus despre Înțelepciune: "Ea este strălucirea Luminii veșnice, este mai frumoasă decât Soarele și mai presus de toate ordinul Stelelor"[239]. În unele părți ale Italiei Cenușăreasa este intitulată ***L'Isabelluccia***[240], un nume evident asemănător cu Isabella, care poate însemna fie "Lumina frumoasă", fie "Strălucirea Luminii". Silabele **ella**, ca și în ***Cinderella*** (Cenușăreasa), se regăsesc în **stella**, *stea*; iar ***aster***, un cuvânt alternativ pentru *stea*, este înrudit cu **Ashtaroth**. **Ashtaroth** și **Astarte** sunt apelative ale lui Ishtar, iar Ishtar a fost identificată cu *Esther*, un nume care este radical identic cu *zendic*-ul ***stara***, *stea*. Versiunea greacă a *Cărții Esterei* conține pasajul remarcabil: "*O fântână mică s-a transformat într-un râu, și a fost lumină, soare și multă apă. Acest râu este Estera, iar cei doi dragoni sunt eu și Haman*". În *Ecleziastul*, o bucată similară de autobiografie este pusă în gura Înțelepciunii. "*Și eu am ieșit ca un pârâu dintr-un râu și ca o conductă într-o grădină. Am zis: Voi uda cea mai bună grădină a mea și voi uda din belșug patul grădinii mele: și iată că pârâul meu a devenit un râu și râul meu a devenit o mare. Voi face încă să strălucească învățătura mea ca dimineața, și voi trimite lumina ei departe. Voi mai vărsa încă doctrina ca o profeție și o voi lăsa pentru totdeauna în toate veacurile*"[241]. Rabinii par să păstreze o tradiție de interpretare similară atunci când o numesc pe Estera "căprioara zorilor", iar în *Talmud* se afirmă că *tenul* ei era de culoarea aurului[242].

236 Comparați numele **Ezra** și **Zerah**, despre care se spune că ar însemna "răsărit de lumină". - *Christian Names* (Nume creștine), Helena M. Swan.

237 *A Lexicon of Freemasonry,* Mackey, p. 229.

238 Aceasta este definiția dată în lucrarea "Mrs Swan's Christian Names". În primul rând, probabil că însemna **Ez** sau **Izra**, Lumina lui Ra.

239 Wisdom of Solomon vii.

240 *Cinderella,* p. 281.

241 XXV. I

242 *Bible Folk-Lore,* anon., p. 198.

În emblemele de mai sus, ***L'Isabelluccia*** sau Cenușăreasa este așezată pe zigzagurile efemerității și este împodobită cu bijuteria de păr a zeiței Zorilor.

Pe pergamentul care iese din gura din fig. 681 se află un cuvânt, care era aproape sigur "Manas", dar două liniuțe ale literei **N** s-au desprins din păcate. ***Manas*** în sanscrită înseamnă "minte", "organul gândirii", "funcția de cunoaștere și de acțiune", "*ego-ul sau principiul individualizator numit uneori rațional sau suflet uman*". Semiluna a fost insigna lui Sin, zeul asirian al luminii, cu barbă albastră, iar cuvântul ***Cinderella*** (Cenușăreasa) este indubitabil legat de **Sin**. Etimologia cuvântului nostru Cenușăreasa este atât de sugestivă încât o citez textual din *Wedgwood's Dictionary of English Etymology.* "*Ar trebui scris **Sinder**, corespunzând germanului **Sinter**; olandezului **Sindel**; **Sintel**, la vechii nordici: **Sindr** însemnând în primul rând scânteile strălucitoare care sunt scoase atunci când fierul incandescent este bătut pe nicovală, apoi solzii negri în care se transformă când se răcește, și zgura sau reziduurile de fier din care sunt compuse. Originea cuvântului se regăsește în vechea limbă nordică **Sindra**, a scânteia, a arunca scântei - o formă paralelă cu **Tyndra**, a scânteia. În Germania, **Zunder** este folosit ca sinonim cu **Sinder**.*" Vechiul norvegian al cuvântului nostru **Tinder** este **Sindri** = cremene pentru aprinderea focului, asociat cu un sunet de clopoțel.

Numele **Sindbad** are fără îndoială o derivare similară cu **Sindrella** și cu numele teutonice **Sindbald**, care înseamnă "prinț sclipitor" și **Sindbert** care înseamnă "strălucitor". Cele Șapte călătorii ale lui *Sindbad* au fost cândva alegorice, iar simbolismul lor a fost elaborat cu lux de amănunte de E. A. Hitchcock[243]. În cea de-a treia dintre cele Șapte călătorii, Sindbad, ca și "Issi", Ulise și Bissat, orbește un monstru cu un singur ochi.

---

243 *The Red Book of Appian,* New York, 1866.

CAPITOLUL XII

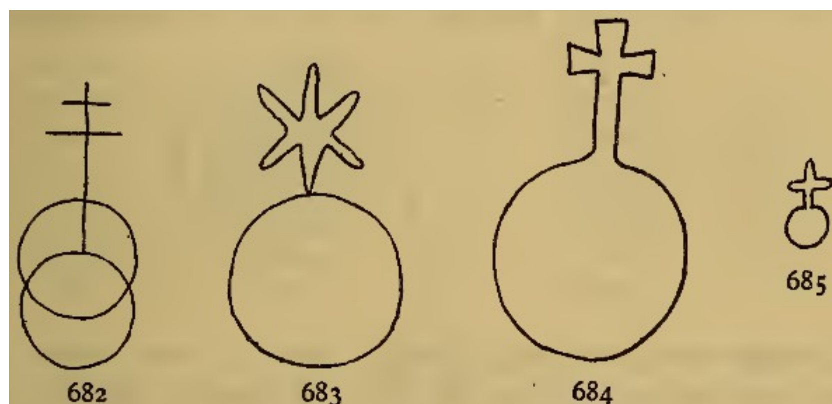
OCHIUL UNIVERSULUI

"*Pe pământ arcele frânte, în ceruri Rotundul perfect*".
Browning.

"*Să recunoaștem deci că omul este un poet înnăscut . . . În ciuda eforturilor sale maxime, dacă ar fi destul de nebun să le folosească, el nu ar putea reuși să epuizeze în limbajul său elementul poetic care îi este inerent, să îl dezbrace de floare, boboc și fruct și să nu-i lase decât o tulpină goală și despuiată. Poate că pentru o clipă își închipuie că a reușit să facă acest lucru, dar nu-i va trebui decât să devină un filolog puțin mai bun, să aprofundeze puțin studiul cuvintelor pe care le folosește și va descoperi că este la fel de departe ca întotdeauna de această desăvârșire*."
- Trench.

Expresia "cu un singur ochi" nu era folosită invariabil într-un sens defavorabil, iar ochiul lui Shiva, ochiul lui Horus și ochiul lui Zeus erau simboluri consacrate ale omniscienței divine. Se spune că Wotan, Tatăl Atotputernic cu mantie albastră din mitologia nordică, poseda un ochi solitar, despre care mitologii înțeleg că arată "dincolo de orice îndoială spre Soare, singurul ochi care toată ziua privește din Cer spre Pământ"[244]. În mintea Sfântului Matei, ochiul unic era ecuația Luminii. "Lumina trupului este ochiul: de aceea, dacă ochiul tău este unic, tot trupul tău va fi plin de lumină"[245].

În fig. 682 este în curs de desfășurare o reconciliere sau o împăcare a celor două cercuri, iar vederea duală se contopește în ochiul unic al Luminii.

Asemănarea lui Dumnezeu cu un cerc este comună teologilor și filosofilor. În scrierile ilustrate din Mexicul antic, divinitatea este reprezentată printr-un cerc, la fel ca Ormuz de către perși[246] și Assur de către asirieni.

Egiptenii îl considerau pe Dumnezeu ca fiind Ochiul Universului ; iar un punct în interiorul unui cerc era considerat de ei ca un simbol al Divinității înconjurat de eternitate : un glob pământesc îl reprezenta pe Dumnezeul suprem și veșnic[247].

În greacă, Soarele este Helios, adică "Lumina strălucitoare". Zeul-soare asirian Sin, în engleză "Sun" și "**zon**" din olandeză au fost probabil cândva **is-in**, **is-utty** și **iz-on**, "Lumina Unului" sau "Lumina Soarelui". Este una dintre axiomele filologiei că sunetele vocalice sunt egale

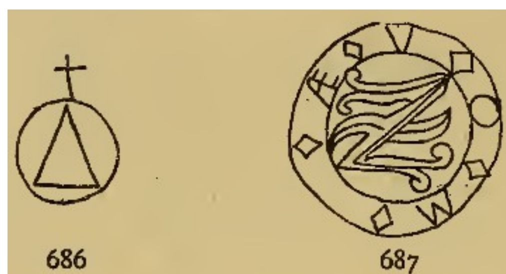
244 *Aryan Mythology,* G. W. Cox, p. 193.

245 Matthew vi. 22.

246 Great Cities of the Ancient World (Marile orașe ale lumilor antice), T. A. Buckley, p. 367. Emerson, în Eseu despre cercuri, se referă la *Inabordabil* ca la "perfecțiunea zburătoare, în jurul căreia mâinile omului nu se pot întâlni niciodată.

247 *A Lexicon of Freemasonry,* Mackey.

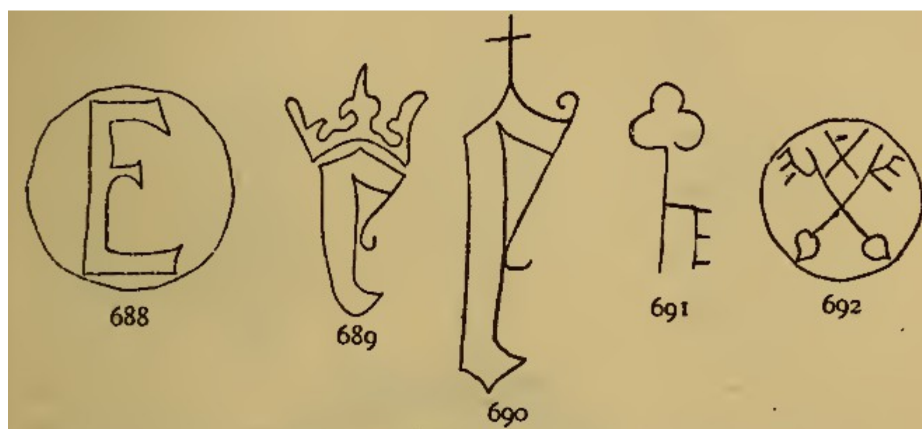
între ele și au o importanță individuală redusă, dacă nu chiar nulă;[248] **ol** din **sol** trebuie deci să fie egal cu **El**, care înseamnă Dumnezeu și Putere, iar **sol** islandez, suedez, danez, latin și portughez poate fi echivalat cu **Is El**, "Lumina lui El". Italienii numesc Soarele **il Sole**, "cel solitar", iar franțuzescul **soleil** poate fi echivalat cu **sole il** sau **El**, Dumnezeul unic și solitar, Monoclul sau Marele Ochi Singur.

686 687

Chaldeii îl simbolizau pe **Eusoph**, Lumina Vieții, printr-un triunghi echilateral, iar hindușii îl reprezintă în mod similar pe marele **Aum** care locuiește în infinit. Egiptenii considerau Triunghiul ca fiind "Natura" frumoasă și roditoare, iar Triunghiul înconjurat de aici va exprima astfel cuvintele lui Plutarh: "*Zona din interiorul acestui triunghi este vatra comună a tuturor și este numită "Câmpia Adevărului", în care Rațiunea, formele și modelul tuturor lucrurilor care au fost și care vor fi, sunt depozitate pentru a nu fi deranjate; și, cum Eternitatea locuiește în jurul lor, de acolo Timpul, ca un izvor dintr-o fântână, se scurge peste lumi*"[249].

Z-ul lui Zeus, care formează centrul fig. 687, "*Ochiul lui Zeus care vede totul și cunoaște totul*", este format din trei trăsături care corespund razei triple. Un simbol comun, dar nedescifrat până acum pe pietrele prețioase gnostice, este litera **S** sau **Z** repetată de trei ori și traversată de o tijă dreaptă prin mijloc.[250] Acesta este din nou Sfântul, iar razele triple corespund celor trei exclamații, *Sanctus ! Sanctus ! Sanctus !* Caracterele care înconjoară figura 687 sunt formate din cinci diamante și literele **A U O M**. Cele trei trăsături atașate la dreapta lui **A** sunt din nou cele trei raze, iar aceste trei raze, atunci când sunt atașate la Sfântul, constituie litera noastră **E**.

A existat un "**E**" de renume mondial inscripționat deasupra Oracolului din Delphi.[251] Deoarece acest caracter are cinci puncte, grecii îl considerau echivalent cu cifra 5, "dar, spune King, "alții au interpretat mai profund litera ca însemnând, prin sunetul său propriu în alfabetul grecesc, declarația **Ei**, *Tu ești*, ca fiind adresată Divinității, făcându-l astfel echivalent cu titlul **O On**, "Dumnezeul cel viu", atât de frecvent dat lui Iehova"[252].

688 689 690 691 692

Cele cinci vârfuri ale lui **E** au făcut ca acesta să fie considerat echivalent cu Pecetea lui

248 Voltaire a definit etimologia ca fiind o știință în care "vocalele nu înseamnă nimic și consoanele foarte puțin". Pe această temă Max Muller comentează : "Abia în secolul actual etimologia și-a luat rangul de știință și este curios să observăm că ceea ce Voltaire a vrut să fie un sarcasm a devenit acum unul dintre principiile sale recunoscute." - *Science of Language*, seria a 2-a, p. 258.

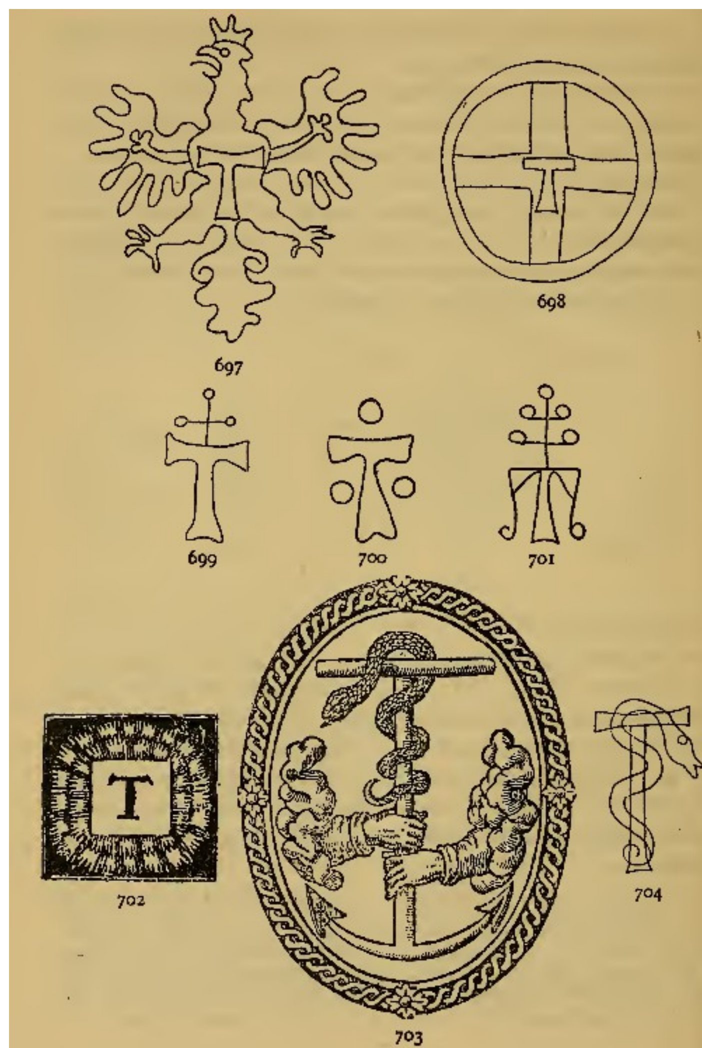
249 *On the Cessation of Oracles.*

250 *The Gnostics,* p. 218,

251 Vezi Plutarch's Essay, *On the E at Delphi.*

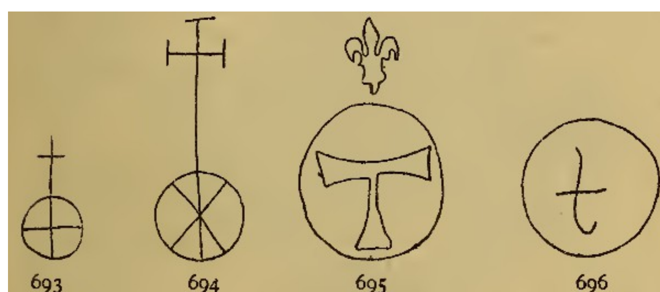
252 *The Gnostics,* p. 297,

Solomon cu cinci vârfuri - era considerat a fi litera luminii, iar apariția sa în figura 688 marchează această emblemă ca un alt exemplu de ochi unic al luminii. Litera **E**, care, prin intenție sau coincidență, este al cincilea caracter în alfabetul egiptean, fenician, grecesc și latin, formează Cheia Luminii[253] în fig. 691 și 692.

Caracterul **T**, fie în forma sa mare sau mică, era, de asemenea, litera luminii. **T** sau crucea **Tau** era *signa tau*, semnătura sau semnul iluminării menționat în Ezechiel ca fiind însemnat pe fruntea celor aleși[254], iar sfințenia sa este exemplificată în emblemele de mai sus.

T-ul latin a fost scris inițial +, ulterior a fost modificat în **x**, iar liniuța cu care noi acum ne facem **t**-urile mici este o revenire la crucea originală.[255]

---

253 Comparați; "Iar Maria a răspuns și a zis Mântuitorului: Acum știm, Stăpâne, în mod liber, sigur, clar, că ai adus Cheile Tainei Împărăției Luminii, care iartă păcatele sufletelor pentru ca acestea să fie curățite și să se transforme în lumină pură și să fie aduse în Lumină." - *Pistis Sophia*.

254 IX. 4.

255 Vezi *The Alphabet,* Dr Isaac Taylor.

Cercurile de față prezintă toate cele patru caractere: fig. 693 semnul plus + original; fig. 694 **X**-ul ulterior al lui *Lux*; și fig. 695 și 696 **T** mare și mic moderne.

În alfabetul mayaș **T** era exprimat prin același semn ca și **T** latin și, de asemenea, printr-un triunghi echilateral.[256] În alfabetul grecesc, **D** sau *delta* este exprimat printr-un triunghi, și s-ar părea că sensul exprimat de **T** și **D** era inițial identic. Această identitate ar putea explica interschimbabilitatea dintre **T** și **D** formulate în *Legea lui Grimm*, ca de exemplu, în **Tins** și **Deus**, termenii teutonici și latini pentru divinitate. În greacă, Dumnezeu este **Theos**, iar **Th** din acest cuvânt este pur și simplu o variantă a lui **T** sau **D**. În alfabetul fenician și în cel grecesc, **Th** era indicat printr-un cerc împărțit în patru sferturi.[257]

705

Cuvântul sanscrit **dyu**, care înseamnă *strălucitor* și *luminos*, se presupune că este rădăcina lui *Deus*, *Dies*, *Diana*, *Dieu* și așa mai departe, dar **dyu** este un cuvânt cu două silabe și este descris în mod incorect ca fiind o rădăcină. Adevărata rădăcină este **dee** sau **dy**, și este evident că această monosilabă poartă în sine ideea de strălucire, lumină și splendoare. Astfel, latinescul *Deus* sau *Dies* și spaniolul *Dios* se rezolvă în "Lumină strălucitoare". Sensul exprimat de grecescul **Theos** sau de germanul **Tius** este exact același, iar în numele Zeus ne confruntăm din nou cu variabilitatea lui **Z** cu **T**, **D** sau **Th**. Aceeași interschimbabilitate este evidentă și în *Tuesday* și *Ziestag* sau *Dienstag*, vechiul și modernul german pentru *marți*.

În fig. 687 (*ante*, p. 290) Lumina a fost reprezentată prin litera **Z** și, judecând după frecvența semnificativă cu care acest caracter intră în numele Zeilor-Soarelui și în cuvintele care au legătură cu lumina strălucitoare, sugerez că, așa cum **M** și **N** au fost cândva reprezentări hieroglifice ale valurilor mării, la fel **Z** a fost înțeles la un moment dat ca exprimând zigzagurile descendente ale fulgerului.

Cuvântul nostru **Zed**, împrumutat de la fenicieni, este probabil cuvântul persan **ized**, cu **i**-ul șters. Potrivit teosofiei zoroastriene, **Ized** erau cei treizeci de arhangheli ai lui Ormuz, Stăpânul Luminii, și prezidau ca spirite păzitoare cele treizeci de zile sau morți ale lunii.

Litera **X**, crucea lui Lux, era cunoscută la greci sub numele de **xi**, iar silaba **xi**, **zi**, sau **si** însemna, evident, cândva Foc sau Lumină. Ea apare în mod semnificativ în Xiutlecutli, zeul mexican al focului; în Xilonen, o zeiță mexicană; în Zizi și Ziza, echivalenți europeni ai lui Isis; în Zio, vechiul Zeus în germană înaltă; în ebraicul Zion sau Lumina Soarelui; în echivalentul grecesc Elisyon sau Lumina strălucitoare a Soarelui; în hindusul Siva, lumina de foc a soarelui, și în grecescul Zeus.

Termenul francez pentru fulger, *eclairy* este fonetic **ak-clare**, "marea strălucire" ; termenul italian pentru fulger, *baleno,* este evident derivat din Belenus, numele lui Apollo celtic ; termenul german pentru fulger, **blitz**, îl putem restabili în mod legitim în *belitz*[258] sau *beliz*, "lumina strălucitoare a lui Bel". O formă mai veche a lui *blitz* era *blicze*, care se rezolvă în bel-ik-ze, "marele foc al lui Bel" sau "focul marelui Bel". Termenul portughez pentru fulger, **raio**, și cel spaniol **rayo**, sunt sugestive pentru Ra.

---

256 *Sacred Mysteries among the Quiches,* Le Plongeon (A.), p- xii.

257 În alfabetul grecesc, această literă era exprimată tot printr-un punct în interiorul unui cerc, iar în vechiul alfabet din Italia este exprimată prin **X** într-un cerc, ca la baza figurii 705. Se spune că quakerii au adoptat "thou" și "thee" dentar din vorbirea lor de zi cu zi ca o amintire constantă a Respirației Primordiale sau a Spiritului, iar în fig. 705 simbolicul **th** sau **X** formează mânerul Cheii Vieții.

258 În alfabetul mayaș, sunetul **TS** era exprimat prin semnul **x**.

Cuvântul francez pentru flacără este **rayon** și, cum **az** este echivalent cu **iz**, cuvântul nostru **blaze** poate fi transformat, ca și **blitz**, în **belaze**, "focul lui Bel". Avem aici probabil originea cuvintelor *blast*, *bliss*, *blush* și *bless*, precum și a numelor proprii *Blaise* și *Belasses.* A existat în mod evident o legătură strânsă între focurile păgâne Baal sau Bel și cele creștine Sfântul Blase, Blaise, Blayse, etc. În Anglia, ziua Sfântului Blase a fost marcată în trecut prin mai multe manifestări semnificative - aprinderea de lumânări, focuri de tabără pe dealuri etc., iar la Bradford, în Yorkshire, se organizează încă un festival în memoria sa la fiecare cinci ani.[259]

Printre antici se obișnuia să se folosească numele divine ca adjective - așa cum facem și noi în zilele noastre când folosim "bun", "gălăgios", "jovial", "marțial", "mercurial", "saturnin" și "veneric". De asemenea, este evident că numele divine serveau și încă servesc nu de puține ori ca substantive. Despre o anumită divinitate irlandeză numită **Bress**, care înseamnă *frumos*, se consemnează că orice lucru frumos din Irlanda, "fie că era câmpie sau cetate, fie că era bere, fie că era torță, fie că era femeie sau bărbat", era comparat cu el, astfel încât oamenii spuneau despre ele: "acela este un Bress."[260] Acest obicei este încă evident în Japonia, unde cuvântul **Kami**, Dumnezeu, este folosit și pentru a desemna orice și tot ceea ce este în orice privință asemănător cu Dumnezeu[261].

Astfel, este probabil că lui Bel, Zeul Luminii, Cuceritorul Dragonului, îi datorăm adjectivul francez **bel**, care înseamnă frumos, bun și cinstit. În Orient, Bel era folosit ca termen generic pentru Domn sau Conducător.

Cuvântul anglo-saxon pentru luminos, alb și strălucitor era **blac**, evident **Belac**, Marele Bel; și așa cum grecii foloseau **Knephaios** pentru a desemna întunericul sau insesizabilitatea, iar hindușii **Kristna** pentru a însemna *negru*, tot așa și noi folosim acum termenul negru în sensul său secundar, adică opusul direct al saxonului **blac**.

În fig. 707 litera **Z** surmontează capul unui bou sau al unui taur, animal despre care se spune că "răcnește" și al cărui nume Bull sau Bullock este afiliat la Bel sau Belloc.[262] Faptul că **oc** este în

---

259 *A Book of the Saints,* L. H. Dawson, p. 24,

260 *Celtic Myth and legend,* C. Squire, p. 50.

261 *Shinto,* W. G. Aston, p. 5.

262 A se compara cu numele proprii BLACK, Blaxe, Bulloch și Belloc; de asemenea, toponimul din Highland Bellochantuy. "În cazul numelor locale, materiile prime ale limbii nu se pretează cu aceeași ușurință ca alte cuvinte la procesele de descompunere și reconstrucție, iar multe nume au rămas neschimbate timp de mii de ani și, uneori, persistă în jurul locurilor acum părăsite ale locurilor la care se referă. Numele a patru dintre cele mai vechi orașe din lume - Hebrón, Gaza, Sidon și Hamat - sunt încă pronunțate de locuitori exact în același mod în care erau pronunțate acum treizeci sau patruzeci de secole, sfidând adesea încercările persistente ale conducătorilor de a le înlocui cu un alt nume. În timpul celor trei sute de ani de stăpânire grecească, cuceritorii au încercat să schimbe numele Hamat în

mod radical același lucru cu **ac** este demonstrat de numeroase dovezi, cum ar fi, de exemplu, identitatea dintre stejarul nostru **Oak-tree** și arborele anglo-saxon **Ac-tree**. În mod similar, râul **Ock** din Devonshire este cunoscut alternativ ca **Exe**, ambele nume, conform lui Baring-Gould, putând fi urmărite până la aceleași rădăcini celtice, iar diferența se datorează faptului că au existat două ramuri distincte ale familiei celtice plantate pe râu, una deasupra celeilalte.[263]

Litera **X**, pe care am decodificat-o sistematic ca fiind simbolul luminii, este numită **exe**, iar fonetic aceasta este **ecse**, "Marea Lumină". **X** este folosită de matematicieni ca prima dintre cantitățile necunoscute, iar printre creștini este un semn prescurtat pentru numele lui Hristos.

La Dionysiak sau la marile festivaluri dionisiace, se obișnuia ca închinătorii adunați să scoată strigăte puternice de **Axie Taure !** - înțeles de Plutarh ca însemnând "Vrednic este Taurul".[264] Dar aclamația sau marea strigare **Axie!** se pare că a însemnat cândva **Acze**, "Mare Foc sau Lumină" - un sens la care se pot trage multe alte urale și gloriile din zilele noastre. Creștinul modern cântă oarecum fără să vrea despre "ridicarea Trisagionului în vecii vecilor"[265]. **Trisagion**, echivalent cu latinescul **Ter-sanctus**, este **tris-agion** ; adică un strigăt repetat de trei ori de **agion !** Marele Soare sau Unicul. Germanul **Hoch !** este încă și astăzi înțeles ca însemnând "ziua cea mare".[266] Strigătul de război al vechilor greci era **Eleleu !** adică **ele lu**, "lumina strălucitoare", iar evreii se pare că au adăugat **Jah**, făcându-l **Hallelujah** ! sau **Alleluia !** Călugărițele de la St Mary's, Chester, obișnuiau să cânte un Imn, *Qui creavit caelum, lully, lully lu*, iar acest misterios **lully**, **lully lu** este o supraviețuire a strigătului extatic, **Ialuz ! Ialuz !** adică Lumina veșnică ! Lumina veșnică !

Semitice pentru Foc și Lumină este **Ur**, de unde nume creștine precum Uriah (Urjah) și Uriel sunt ambele definite în dicționarele de nume ca însemnând "Dumnezeu este Lumina sau Focul meu"[267]. Britanicul **Hooray !** sau **Hurrah !** poate fi, după toate probabilitățile, rezolvat în **Ur-ray** sau -**Ra**, "lumina lui Ra". La sărbătorile solare din Peru, adoratorii scoteau strigăte triumfătoare de **Hailli !**[268], care pare a fi o formă mai târzie a mai primitivului nostru **Hail !** și ne putem imagina pe britanicii primitivi de pe câmpia Salisbury și din alte locuri de venerare a Soarelui preistoric, așteptând în tăcere zorii și scoțând strigăte extatice de **Urrah !** atunci când marele Ochi al Zilei se ridica peste orizont și se deschidea asupra lor.

Cele trei urale britanice sau *Trisagionul* pot fi comparate cu expresia **Selah**, care apare la intervale de timp în Psalmii ebraici și despre care astăzi se presupune că ar fi însemnat "o pauză". Este fonetic **Silah !** "Focul veșniciei".

Vive ! sau **Vivas !** al națiunilor latine este înrudit cu **Vivasvat**, un nume sanscrit pentru

---

Epifania, dar denumirea veche a rămas pe buzele triburilor din jur și acum și-a reluat dominația, în timp ce numele grecesc a fost uitat cu desăvârșire. Numele de Accho, pe care îl găsim în Vechiul Testament, a fost înlocuit de ceva timp cu numele grecesc de Ptolemaida. Acesta este acum uitat, iar locul poartă numele de Akka. Grecii au încercat să impună numele lor de Nicopolis asupra orașului Emaus, dar în zadar; căci numele modern, Amwas, afirmă încă vitalitatea denumirii antice. Citim în Cartea Cronicilor că Solomon a construit TADMOR în pustiu. Romanii au încercat să-i impună numele de Adrianopolis, dar această denumire a pierit cu desăvârșire, iar beduinii încă mai dau numele antic de Tadmor pădurii pustii de coloane erecte și aplecate care marchează locul unde se afla orașul palmierilor." - Words and Places, Dr. Isaac Taylor, p. 256.

263 *Devon,* p. x6.

264 *Greek Questions,* 36.

265 *Hymns Ancient and Modern,* No. 423.

266 *Origin of Popular Superstitions,* T. Sharper Knowlson, p. 53.

267 Iah sau Jah apare în mod similar în Ozia, Zedekiah, Hezekiah, Obadiah, Jeremiah. Keziah. și Jedediah.

268 *Peru,* "Prescott, Ch. II.

Soare, Sursa și Dătătorul de viață. Cuvântul **laus**, ca în Laus Deo, înainte de a însemna "laudă", trebuie să fi fost **la us**, "Lumina Veșniciei" și îl putem recunoaște din nou în acest sens preistoric în **Santa Claus** sau, cum ar trebui scris, **Sant Aclaus**, "Sfânta Mare Lumină care a existat dintotdeauna".

Aceleași două silabe **la-us** sunt concluzia numelui **Eleleus**, unul dintre numele de familie ale lui Apollo și Dionysos.

"Oriunde", spune Max Muller, "vom analiza limba într-un spirit cu adevărat erudit, fie în Islanda, fie în Țara de Foc, vom găsi în ea cheia unora dintre cele mai profunde secrete ale minții umane și soluția unor probleme de filozofie și religie pe care nimic altceva nu le poate rezolva.

Fiecare limbă, fie că este sanscrită sau *zulu*, este ca un palimpsest care, dacă este manipulat cu atenție, va dezvălui textul original sub scrisul superficial și, deși textul original poate fi mai greu de recuperat în limbile analfabete, totuși el se află acolo. Fiecare limbă, dacă este convocată în mod corespunzător, ne va dezvălui mintea artistului care a încadrat-o, de la prima sa trezire până la ultimele sale vise. Fiecare ne va învăța aceeași lecție, lecția pe care se bazează întreaga Știință a Gândirii, și anume că nu există limbaj fără rațiune, după cum nu există rațiune fără limbaj"[269].

O analiză a mai multor termeni pentru multe suflete sau spirite dezvăluie credința consacrată că rasa umană a apărut în copilărie din Marea Lumină și că fiecare suflet uman a fost o scânteie sau un fragment din Supra-sufletul veșnic existent. În egipteană, cuvântul pentru om era **se**, în germană pentru *suflet* este **seele** - analog cu **Selah !** - și însemnând de asemenea "Lumina veșniciei". În olandeză pentru *suflet* este **ziel**, lumina arzătoare a lui Dumnezeu, iar în engleză **soul** (*sufletul*) a fost odată, probabil **ol**, esența sau lumina lui Dumnezeu.[270] În ebraică pentru **om** este **ish**, iar pentru femeie **isha**. Latinescul **homo** este **Om**, Soarele, la fel ca și francezul **homme** ; iar **ame**, francezul pentru *suflet*, este, se pare, hindusul **Aum**. Vechii mexicani își trăgeau descendența dintr-un strămoș numit Coxcox, adică **ack ock se**, **ack ock se**, "Marea Lumină Mare, Marea Lumină Mare".[271] Teutonii pretind că descind din **Tiu** sau **Tuisco**, un zeu arian al Luminii, iar numele **Tuisco** poate fi refăcut în **tu is ack O**, "lumina strălucitoare a Marelui O". Un nume german pentru primul născut al omului era **Askr**, adică **as ack ur**, "lumina sau esența Marii Lumini". Cuvântul **askr** înseamnă și frasin, iar grecii își închipuiau că una dintre rasele de oameni a izvorât din frasin. Frasinul sau **Ish-tree** era simbolul Luminii și era sacru pentru **Wotan** cu ochiul unic, iar expresia "fiul frasinului" era folosită ca sinonimă cu "om"[272].

Nu numai că termenii generici pentru *om*, *suflet* și *spirit* dezvăluie concepția antică, dar aceeași aristocrație a gândirii se manifestă în multe nume și prenume individuale.

Scoțianul **Ure** este ebraicul **ur**; Eric sau Herrick este **ur ik**; Harris și Rhys au fost cândva **ur is**. Hawker sau Hocker sunt, după toate probabilitățile, aceleași nume ca și Kerr sau Carr. Persanul **Omar** este paralel cu grecescul **Homer**, iar ambele nume pot fi probabil echivalate cu **amor** și **amour**, însemnând în primul rând lumina soarelui sau focul soarelui, și în al doilea rând dragoste. Numele **Ann** este orice Soare ; iar Anna este același lucru cu **ana**, cuvântul asirian pentru cer și Anu, numele asirian pentru Tatăl Atotputernic. Scoțianul **Ian** sau **Ion** este identic cu continentalul **Hahn** și cu englezul John, pronunțat în districtele de la țară Jah-on. **Jah** sau **Je** este cuvântul ebraic pentru Cel care există mereu, iar John, Joan și Jane înseamnă Cel care există mereu sau Soarele. Tot astfel, europeanul Johan sau Jean și persanul Jehan exprimă dogma egipteană: "*Te-ai născut zeu, Fiul Unicului*", și ebraică: "*Voi sunteți zei: și toți sunteți copii ai Celui Preaînalt*"[273].

Numele Jesse, Jessie și Jose înseamnă "Lumina cea mare și mereu existentă". Numele **Jozon** este "Lumina Soarelui veșnic existentă", iar același înțeles stă la baza lui Janus, Jonas, Jones, Johns și Hans. Hicks este "Marea Lumină", Hocken, Hacon și Haakon sunt "Marele Soare sau Marele Unu", iar Haco, Hugo și Jago, "Marele O veșnic-existent".

---

269 *Biographies of Words,* Intro.

270 Este posibil să observăm că o eroziune vocală similară se petrece în prezent, iar cuvântul **cute** își va ocupa în curând locul în dicționare pe lângă **acute**, forma sa proprie.

271 Această dublare a unui titlu este un lucru comun în întreaga lume: "Regele Regilor și Domnul Domnilor, Dumnezeul celor foarte mulți Dumnezei".

272 Muller, *Science of Language,* ii. 478.

273 Psalm lxxxii.

Înalta ascendență a omului Ego, "Eu însumi", "Eu" de la persoana întâi singular se reflectă în termenul grecesc și latin Ego, "Marele O". În anglo-saxonă pentru "I" era **Ic**, iar în engleza veche **Ik**. Olandezul este **Ik**, islandezul este **Ek**, și germanul **Ich**. Francezul **Je** înseamnă cel care există mereu, iar în danezul și suedezul **Jeg** și **Jag** ne confruntăm din nou cu "marele cel veșnic existent". În lituaniană pentru "eu însumi" este **Asz**, adică "lumina Luminii puternice", iar în sanscritul **Aham** există, ca să zicem așa, un ecou[274] al cuvintelor "eu sunt".

Je de veșnic existent apare în Jahwe sau Iehova ; în Jove, care este același cuvânt cu Iehova ; în Jupiter, adică Jupitar, "Tatăl veșnic existent" ; în japonezul Jimmu;[275] și în Jumala, Tatăl tuturor finlandezilor. Acest din urmă nume poate fi rezolvat în **Jum**, "Soarele care există dintotdeauna", **Ala** sau Allah, "Dumnezeul care există dintotdeauna".

În Germania, Moș Crăciun este cunoscut alternativ sub numele de Knecht (Cavaler) Clobes. **Clobes** este același cuvânt ca și **globes**, al nostru, iar rădăcina ambelor este silaba **ob**, care o dată însemna același lucru cu **Orb**. **Ob**, însemnând **ball** (minge), este fundamentul lui **obus**, minge, și, de asemenea, al lui **obolus**, minge mică. Cuvântul **bolus** sau pilulă mare este **obolus** cu inițială pierdută, iar la aceeași rădăcină se trag **bowl**, o minge rotundă și **bowl**, o ustensilă circulară . Globul trebuie să fi fost la origine **ag el obe** "Marele glob al lui Dumnezeu". Prin urmare, Clobes va fi însemnat, ca și **Aclaus**, "lumina Marelui Orb al lui Dumnezeu", și putem asimila "Cavalerul Clobes" cu Oberon, Regele Zânelor.[276] **Hob** era un cuvânt folosit demult pentru a desemna un spiriduș, și supraviețuiește în "Hobgoblin".

Cum **O** este interschimbabil cu **A**, rezultă că **ab**, termenul ebraic pentru Tatăl, este același cu ob[277]. Cuvântul **abyss**, atât de frecvent aplicat lui Dumnezeu, este în mod fundamental **ab is**, iar în babilonian abisul era **abzu**, focul și lumina lui **ab** Tatăl sau *globul* zilei.[278] De asemenea, este probabil ca **ob**, ca și în *observator*, să fie centrul roții universale și rădăcina termenului **ubique**, care înseamnă aici, acolo și peste tot.[279]

Oabl este cuvântul celtic pentru ceresc, iar în franceză cerul și paradisul este **ciel**, adică "Lumina lui Dumnezeu".

Anticii aveau un obicei pentru care filologii au inventat plăcutul termen "onomatopoetic". "Acesta", spune Max Mailer, "este unul dintre secretele onomatopoeticii sau ale poeziei numelor, ca fiecare nume să exprime nu calitatea cea mai importantă sau cea mai specifică, ci cea care ne atrage fantezia."

Aparent, pe cei din vechime îi impresiona faptul că tot ceea ce era rotund sau circular semăna cu Globul Zilei. Astfel, lituanienii numeau mărul **obolys**, care este pur și simplu **obolus**, o minge mică. În irlandeză, mărul este **abhal**, în gaelică **ubhal**, iar în rusă **iabloko**, cuvânt care se rezolvă în **iabel**, "globul lui Dumnezeu", **oko**, "marele O".

La vechii mexicani, cuvântul **on** servea pentru a desemna tot ceea ce este circular.[280] Celticul pentru cerc este **kib -ak ib**, "marele glob", iar pentru rotund, **krenn-ak ur en**, "marele soare de foc".

Se pare că unul dintre indiciile principale ale limbii este faptul că consoanele ascuțite și cele contondente, cum ar fi **S** și **Z**, **T** și **D**, **P** și **B**, au fost inițial identice sau, în orice caz, au avut o valoare atât de aproape identică încât pot fi grupate împreună ca masculul și femela unei specii. Acest fapt este recunoscut în alfabetul din *Pitman's Shorthand*, unde **P** și **B**, **T** și **D**, **Ch** și **J**, **K** și **G** etc., sunt reprezentate prin aceleași semne, dar de culoare deschisă și de culoare închisă, astfel : \ =

---

274 Se presupune că se numește așa cu închipuirea plăcută că Echo era vocea Marelui O.

275 La urcarea pe tronul părinților săi, în anul 1868 d.Hr., Mutsuhito, ultimul împărat al Japoniei, s-a adresat astfel poporului său: "Casa mea, care de la Jimmu Tenshi a condus Japonia conform voinței zeilor, este cea mai veche dinastie de pe pământ și se poartă înapoi cu zece mii de ani dincolo de Jimmu, până la momentul în care strămoșii noștri divini au pus bazele pământului." Jimmu este același lucru cu englezul Jimmy, o formă a lui James, sau, cum se pronunța pe vremuri, Jeames, adică Soarele veșnic.

276 Comparați nume: Job, Jobson, Jobson, Hobbs, Hobson, Oben, Obadiah, Hobday, etc.

277 Comparați ABNER, Absalom, Abdiel etc. și, cum vocalele sunt interschimbabile, și scandinavul Ib și germanul Ibach.

278 A se compara Abisinia (vechea capitală Axume) și Arabia.

279 Rubinul roșu a fost numit probabil după **ur ube**, globul de foc.

280 Le Plongeon, *Queen Moo,* p. 151.

p, \ = b ; | = t, | =d; / = ch, / = j ; - = k, - = g. În conformitate cu această regulă, **ob** din "măr" rusesc, gaelic, irlandez și lituanian devine **ap** din mărul englezesc, **apfel** german, **epli**[281] islandez. Cunoașterea faptului că **ap** este egal cu **ob** sau **orb** ne permite să reducem numele Apollo în **Ap ol lo**, "globul Domnului veșnic". [282]

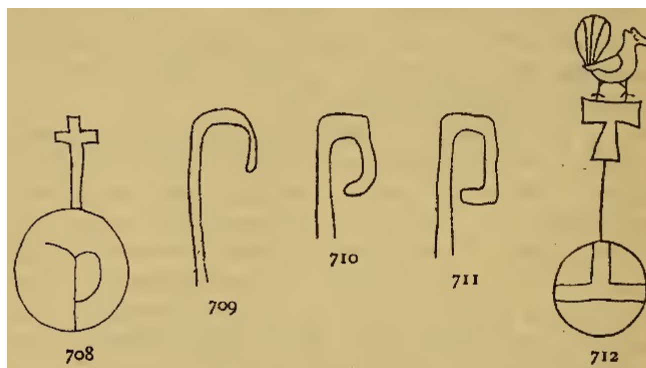
"*Eu sunt Ochiul cu care universul*
Se privește pe sine și se cunoaște divin,
Toată armonia instrumentului sau a versului,
Toate profețiile, toate medicamentele sunt ale mele,
Toată lumina artei și a naturii : - pentru cântecul meu
Victorie și laudă în dreptul lor aparțin".[283]

Ap trebuie să fie rădăcina grecescului **apo**, care înseamnă "departe", și poate fi asimilat și cu **up** și **upwards**, ambele însemnând *spre glob* : este, de asemenea, fundamentul lui *optimus*, cel mai bun, și al optimismului sau al credinței în cel mai înalt.[284]

Oamenii de la țară pronunță "*oop*", iar cercul copilului poate că a fost numit astfel pentru că era un cerc ca Soarele. **Op** nu este doar rădăcina cuvintelor "hope" (speranță) și "happy" (fericit), ci este și baza termenilor "optic", "optical" și a altor termeni care au legătură cu ochiul sau globul ocular. Cuvântul ochi, fonetic "AI", poate să fi apărut din faptul că ochiul este o minge ca Soarele, iar această idee străbate etimologia cuvântului " ochi " în multe limbi[285].

Ops sau **Opis**[286] a fost unul dintre numele lui Iunona, "O-ul unic și mereu existent", sau, așa cum era cunoscută uneori, Demeter, "Mama splendorii strălucitoare". **Ops** era dătătoarea de **ops**, bogății, de unde provine cuvântul *opulent*; *plenty* (abundența) este în mod fundamental *opulenty*, iar în latină abundența este **copia**, **ak-ope-ia**. Un sinonim pentru *plenty* este **ab-un-dance**.

Silaba **Op**, care înseamnă ochi, apare în multe nume proprii[287] și toponime, în special în Etiopia și Europa. Cox traduce *Europa* ca însemnând "splendoarea dimineții", iar cuvântul este redat alternativ prin "cel cu ochii mari". Dar cele două silabe din Europe sunt pur și simplu o formă inversată a numelui de familie englezesc Hooper, Ochiul sau "Cercul de lumină", adică Soarele. Este o coincidență curioasă faptul că în Insula Lewis (LLEW=lumină) există un loc numit **Erropie**, în apropierea căruia se află Peninsula Eye.

În interiorul **Ope** sau **Hoop** sau Agape[288] din fig. 708 apare litera **P**. Cea mai veche formă a lui **P** - judecând după fig. 709 până la 711, care sunt reproduse din colecția lui Mons. Briquet de

281 Această etimologie a cuvântului "măr" este confirmată de francezul *pomme*, adică **op om**, mingea soarelui; de asemenea, de *pomoto*, numele unei portocale uriașe. Cuvântul portocală se rezolvă în **or-an-je**, Soarele veșnic de aur.

282 La peruvieni, *capac* nu era doar un adjectiv care însemna mare și puternic, ci și un nume pentru Soare. APSU și Apason erau forme alternative ale lui Abzu, marele abis babilonian.

283 Shelley, *Hymn of Apollo.*

284 „Înalt" poate fi echivalat în mod similar cu *către Eu* sau *Ochi*.

285 Sanscritul pentru Ochi este Akshi (= Akishi?), lituanianul Akis, latinescul OCULUS (diminutivul lui Ocus), grecescul Omma, suedezul Oga, rusul Oko spaniolul OJO (- veșnicul O), portughezul OLHO (Domnul O).

286 Pinches (T. *G.), Religion of Babylonia and Assyria,* pp. 17, 93.

287 A se compara cu HOPPS, HOPE, Opie, Jope, Jeppe, Joppa.

288 *Agape* este cuvântul grecesc pentru *dragoste.*

P-uri arhaice - era un cârlig de păstor, iar **P** în aceste embleme reprezintă aparent **Pa**, Tatăl, Păstorul și Episcopul tuturor sufletelor.

Pa, care, potrivit lui Max Muller, nu înseamnă *a naște*, ci *a proteja* și *a hrăni*[289], este rădăcina grecescului și a latinului *pater*, a italianului *padre* și a lui *parens*, părinte. În persană, "tată" înseamnă *pidar*, în sanscrită *pitar*, în maori *pata*, iar în aproape toate limbile **pa** sau **pi** însemna cândva *părintele*, *protectorul* și *hrănitorul*. Se spune că Sfântul Nicolae - un sinonim pentru Moș Crăciun - s-ar fi născut la Patara; iar în Italia, sărbătoarea Sfântului Nicolae se numește Zopata[290], adică "Tatăl Focului". Un simbol al Tatălui Suprem era Păunul, iar această emblemă poate fi văzută brodată pe veșmintele ecleziasticilor catolici. Păunul, ca și gâsca, era pasărea lui Juno sau **Ops**, evident, datorită ochilor albaștri irizați[291] din minunatul său penaj. Este fabulos faptul că Argus, supranumit Panoptes sau "Atotvăzătorul", a fost transformat în Păun, iar dacă numele Argus este analizat, rezultă **Ar goose**, "Fantoma de Foc sau Spiritul". În figura alăturată, Argus în picioare pe o cruce **T** sau **Tau** surmontează Globul. În limba franceză, păun este *paon*, adică Tatăl-Soare, iar dacă eliminăm neglijabilul **cock** (cocoș) sau **hen** (găină), numele *peacock* (păun)[292] se rezolvă în **pea** sau **pi**, Tatăl.

Duhul Sfânt este simbolizat în creștinism printr-un porumbel, iar în ebraică porumbelul este Iona. Jon din **jonah** reapare în englezescul și franțuzescul **pigeon**, cuvânt care se rezolvă în **pi ja on**, " Tatăl Celui veșnic". Numele celtice pentru porumbel sunt **dube**, " globul strălucitor" și **klom**, adică **ak el om**, "Marele Domn Soare".[293] La Botezul lui Hristos se spune că Cerurile s-au deschis și că o Porumbiță sau un Porumbel a coborât cu aceste cuvinte. "*Acesta este Fiul Meu preaiubit, în care Îmi găsesc plăcerea*". **Pi** sau **pa**, Tatăl, este rădăcina lui **Pi**, pace, răbdare și a numelor Paul, Paulus, etc.[294] Cele două silabe ale lui Paul se unesc frecvent în **Pol**, de unde rezultă Pollock, Polson, Polly, Poldi, etc., și nenumărate toponime, cum ar fi Poldhu sau Baldhu, Polton și Bolton, Polperro și Belpur. Pol a fost un titlu al lui Baldur[295], Apolo din Scandinavia, iar Baldur se pare că însemna cândva "Balul care rezistă" sau "Baal care rezistă". Baal-ul oriental poate fi echivalat cu Beal-ul druidic, care, potrivit anticarilor celți, înseamnă "viața tuturor lucrurilor" sau "sursa tuturor ființelor"[296]. Pais, adică "esența Tatălui", este fiul în greacă[297], iar **paour**, din nou "lumina Tatălui", este fiul în celtă. **Pa ur**, Tatăl Luminii, este originea puterii, care în franceză este **puissance**, lumina sau esența lui **Pa**. Celticul pentru spirit este **poell**, iar **poële** este francezul pentru *sobă*; în germană, **stube**.

Chiar și în zilele noastre, în Japonia, cuptorul de gătit este considerat o zeitate.[298] **Patriarhul** trebuie să fi fost la origine **pater-arch**, adică Marele Părinte. Sfântul patron al Irlandei este, probabil, o formă coruptă a lui Paterick, Marele Tată, iar frunza de trifoi sau *trefla* poate fi considerată triplu simbol al **iubitului ac**, Marele Iubitor.

În figura 713, litera P înfrumusețată într-un baston pastoral surmontează Roata Solară sau Floarea Soarelui, Ochiul de Aur al Universului.

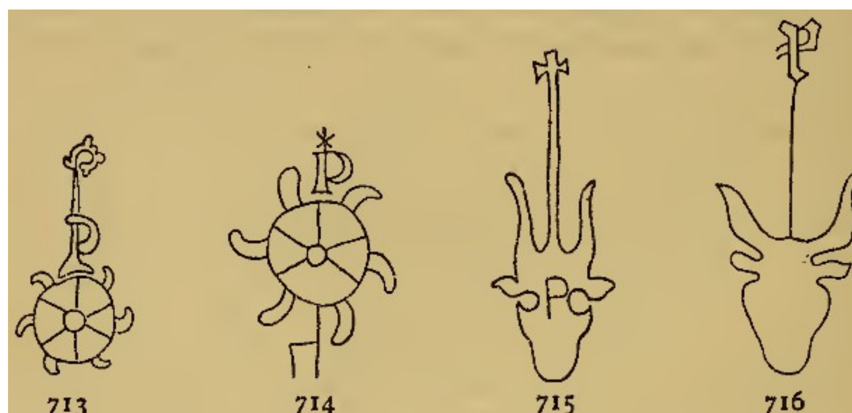
Margareta sau "dyzi", care are forma unui mic soare galben înconjurat de petale albe radiante, era considerată simbolul Ochiului Zilei, iar varietatea gigantică de margaretă se numește Ochiul de bou.

În fig. 715 și 716, **P**-ul Marelui Părinte apare pe capul unui bou. În Egipt, boul sacru era cunoscut sub numele de Apis, adică **opis**, Ochiul de lumină.

Cuvântul nostru **Ox**, fonetic **ok se**, a fost acordat în mod evident pentru că, aparent, încă din zorii vieții umane, **Ox**-ul a fost considerat un simbol al Creatorului, al Salvatorului Solar, al Marii

289 *Chips,* ii. 22.
290 Brand, *Antiquities,* p. 226.
291 Comparați opalul albastru iridescent.
292 A se compara cu numele de familie POCOCK sau străbunicul.
293 A se compara cu colombe și columba.
294 Paul este egal cu Poel, Dumnezeu Tatăl. A se compara, de asemenea, cu Ioel și Jael, Dumnezeul cel veșnic existent.
295 Bartholomew (J. G.), *Gazetteer of British Isles*, p. 884.
296 Peacock, *Age of Fable,* p. 375.
297 *Paish* este un nume de familie din Cornwall.
298 W. G. Aston, *Shinto,* p. 44.

Lumini. Sanscritul pentru Taur este **ukshan**, adică **ukishan**, marea Lumină a Soarelui. În greacă, Taurul sau Boul, **tauros**, este radical **tau** sau **T**, și înseamnă Lumina strălucitoare și puternică.

Bivolul uriaș din Asia Centrală se numește Yak, **J-ak**, Marele care există mereu. Termenul cel mai mult pentru DIONYSOS era Iakchos, a cărui silabă **chos**, ca și în Argus, este în mod evident înrudit cu *gâsca* și *fantoma* noastră. Iakchos se va rezolva astfel în Marele Duh, Spirit sau Suflet veșnic existent, iar acest înalt simbolism al Gâscanului va explica poate numele sale italiene, altfel inexplicabile, **oca** și **papero**.

În fig. 717, **Z**-ul este blazonat pe Vulturul Omnipotenței, Pasărea de Foc, Șoimul de Aur. La est și la vest, vulturul-șoim a fost invariabil simbolul soarelui. În Egipt, șoimii erau păstrați în templul Zeului Soare, unde divinitatea însăși era reprezentată ca un om cu un cap de șoim și discul Soarelui deasupra lui.[299] În greacă, șoimul este **hierax**, un cuvânt care i-a nedumerit mult pe filologi, dar care, evident, înseamnă **hier**, *sacru* sau sfânt pentru -, **ak se**, Marea Lumină. Latinul pentru șoim este **accipiter**, un cuvânt care conține **piter** al lui Jupiter și care se poate rezolva în **ak se pitar**, Tatăl Marii Lumini. Latinul pentru vultur este **aquila**, iar spaniolul **aguila**. Nucleul acestor două cuvinte este evident **Huhi**, un termen egiptean pentru Dumnezeu Tatăl, și ambele se citesc astfel **ak Huhi la**, Marele Tată Veșnic.[300] În irlandeză, vulturul era **achil**, probabil **ak el**, Marele Dumnezeu, cu care putem compara francezul **aigle** și englezul **eagle**[301].

Unul dintre numele de familie ale lui Dionysos era **Puripais**, cuvânt care se înțelege că înseamnă "Fiul Focului". **Pur** sau **pyr** înseamnă în greacă Foc, iar grecii numeau uneori Fulgerul **Pur Dios**, adică Focul lui Dios sau *Dyaus*, Lumina strălucitoare, Cerul. **Pyre** în engleză înseamnă foc funerar, în limba *umbra* **pyr** înseamnă lumină, iar în limba *tahitiană* **pura** înseamnă "a arde ca un foc". În sanscrită **pramantha** înseamnă *bățul cu care se aprindea focul*, iar **pur**-ul din **pramantha** este fără îndoială identic cu **pur** al lui Prometeu, tradiționalul Purtător al Focului.

---

299 Frazer, *Golden Bough,* iii. p. 112.

300 "La egipteni, Dumnezeul unic Ptah sau Atom Ra era **Huki**, Eternul în caracterul lui Dumnezeu Tatăl." - Churchward (A.W.), Signs and Symbols of Primordial Man, p. 365.

301 **Eeg** este cuvântul scandinav pentru Stejar=Ac. În portugheză pentru Șoim este **Acor** Marele Foc. (Șoimul nostru este aproape identic cu **Ork**, Gaelic pentru "balenă",) Marele pește. Comparați și **Hag**, vechiul scandinav pentru Șoim. Există o varietate de Șoim cunoscută în Anglia sub numele de "Hobby", o alta sub numele de **Goshawk** sau Great Light Hawk.

Unul dintre istoricii greci consemnează că "*slavii nu cunoşteau decât un singur zeu, făuritorul fulgerelor, pe care ei îl consideră conducătorul tuturor*". Acest zeu, reprezentat cu trei capete, se numea **Perun** şi era înfăţişat cu o faţă de un roşu aprins, înconjurat de flăcări. El era venerat de ruşi, boemi, polonezi şi bulgari. În cinstea lui Perun se întreţinea un foc perpetuu, care, dacă se stingea, era reaprins de scânteile lovite de o piatră ţinută în mâna imaginii zeului.[302] Numele Perun însemna, evident, fie Focul Soarelui, fie Focul Unic ; **un** fiind încă francezul pentru one[303] şi rădăcina lui **unus**, unit, unică, etc.   Perun4 a fost de asemenea

Perun[304] mai era cunoscut şi sub numele de **Peraun**, adică Focul Solar ; sub numele de **Perkunas**, pe care îl putem restitui la **Per-ak-un-as**, Marele Foc Arzător al Soarelui ; şi sub numele de **Perkuns**, adică **Per-ak-ince**[305], Marele Foc Scânteietor[306].

Cuvântul grecesc **paraclete**, folosit de Sfântul Ioan pentru a desemna pe Duhul Sfânt Mângâietorul, este în mod radical **per at el**, Focul Marelui Dumnezeu, şi poate că de la Perak, Marele Foc, şi-au derivat numele Perak din India de Est şi Paraguay din America.[307]

Perun trebuie alipit nu numai de Perugia sau Perusia, ci şi de Peru, ţara celor autointitulaţi "Copiii Soarelui". Eroul solar peruvian se numea **Pirhua Manca**, un termen tradus de Spence prin "Fiul Soarelui"[308] şi de Donnelly prin "*revelator al pir-ului, al luminii*"[309]. Silaba **Per**, fie o formă închegată a lui **pa ur**, fie o formă contractată a lui **op ur**, este şi astăzi un nume creştin scandinav şi, în mod evident, este rădăcina lui Percy, Perceval şi Parzifal, - nume care însemnau cândva lumina sau lumina puternică a Focului. În persană **persica** înseamnă Soare, iar fondatorul monarhiei persane a fost numit Persica.[310]

Numele de familie englezesc **Purvis** poate fi echivalat cu **Peredur**, o formă alternativă a lui Percevale sau Parsifal; sufixele **-vis**, **-dur**, şi **-val**, fiecare însemnând *puternic* sau *rezistent*. Fiul lui Helios, Soarele, se numea Perses ; fiica lui *Perses* era *Perseis* ; iar soţia lui Helios era *Perse*. **Per**, Focul sau Lumina, era fără îndoială şi rădăcina lui Percides, Perseus şi a lui Persephone sau Peroser-pine, care este reprezentată aici[311] cu sceptrul cu vârf de floare de crin al Luminii şi este încoronată cu turnul Adevărului.

Persephone (Proserpine) enthroned. (Gerhard, Archäolog. Zeit. tav. 11.)
718

Celebrul Persepolis, una dintre minunile lumii orientale, trebuie să fi însemnat **Per-se-polis**, oraşul lui Perse, lumina lui Per ; iar ţara Persiei, la origine Persis[312], îşi datorează în mod clar numele aceleiaşi rădăcini. Numele de familie spaniol Perez poate fi asimilat cu cel italian Perizzi şi

302 Cf. *Religious Systems of the Worlds* p. 261.

303 Nu există nicio îndoială că englezul **one**; francezul **on**, **un**, sau **une**; scoţianul şi anglo-saxonul **ane** sau **an**; germanul **ein**; latinul **unus**, "o singură lumină" - toate însemnau Soarele, unicul. În finlandeză, unu este **ik** sau **yksi**, "marea lumină"; sanscritul este **ek**; bretonul **unan**, "singurul soare". În anglo-saxonă pentru "singur" era **anlic**, adică unic, unicat.

304 A se compara cu numele de familie englezesc Perrin.

305 Comparaţi numele de familie englezeşti Perrins, Prince şi Perkins.

306 Ince- "scânteietor", ca în *etincelle* şi *tinsel*.

307 Este foarte posibil ca Perak să fi fost la originea adjectivului nostru *perky*, care înseamnă vioi şi plin de foc.

308 *Mythologies of Ancient Mexico and Peru,* p. 53

309 *Atlantis,* p. 391.

310 Payne- Knight, *Symbol. Lang of Ancient Art and Mythology,* p. 145.

311 Din Smith's *Classical Dictionary*, cu permisiunea domnului J. Murray.

312 Alternativ *Elam*, "Domnul Soare".

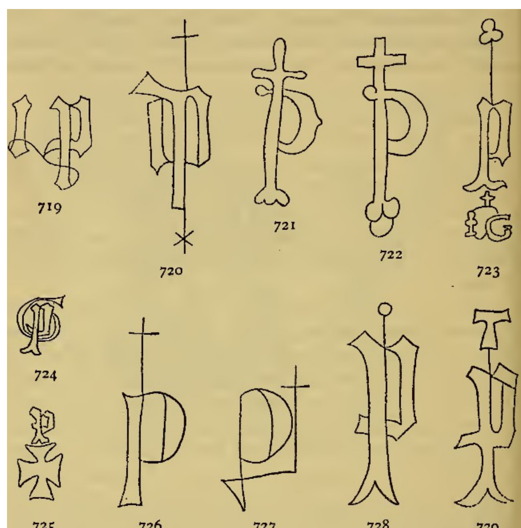
cu Perizii din Vechiul Testament. Parsi, adoratorii focului, au fost la origine - ca și Parizii, fondatorii orașului Paris[313] - urmașii sau copiii lui **Per**. În Peru există un oraș numit Per, în Cornwall un loc numit **Par**[314], iar **Parr** este un nume de familie englezesc familiar. În apropiere de Stonehenge se află Perham, iar în alte părți ale Angliei întâlnim Perton, Pyrford, PURBECK, PURFLEET, PERBOROUGH și PlRBRIGHT.

Zeul Soarelui **Perun** este probabil nașul amfiteatrului de piatră din Cornwall numit Perran Round, care se află la **Perranzabuloe**, o așezare ruinată care abundă în vestigii preistorice. În Cornwall există un Perran Well și, de asemenea, un Perranporth.

În America de Sud se află orașul Para, în Asia este Pera, iar în Devon este Paracomb, toate acestea datorându-și probabil nomenclatura unui sanctuar al Părintelui Foc.

Par, care stă la baza cuvântului nostru părinte, poate fi echivalat cu francezul **pere**, care înseamnă "tată", iar Zeul-Soare **Perun** poate fi probabil echivalat cu **pere un**, unicul Tată.

Pur înseamnă *pure* în franceză și este rădăcina cuvintelor **prime**, **primal**, **primitiv**, **premier** și **progressive**. *Perfect*, sau, după cum spun francezii, *parfait*, trebuie să fi presupus inițial făcut de sau ca **Per**. **Per**, care înseamnă *prin* sau *temeinic*, este fundamentul adjectivelor *permanent*, *pătrunzător*, *perseverent*, *omniprezent*, *pervaziv*, *pertinent*, *peren* și *prezent*. *Pardon* înseamnă donația sau *darul lui Per* și, așa cum **laus** era în primul rând lumina Celui Veșnic, la fel și echivalentul său englezesc **praise** trebuie să fi însemnat **per az** lumina lui Per. Sanscritul **Purusha** este echivalentul termenului generic **Adam**. Francezul pentru *spirit* este **esprit**, iar portughezul pentru *lumină* este **esperti**, adică *lumina strălucitoare a lui Per*. În cuvântul nostru *spirit* și în latinescul *spiritus* vocala inițială a decăzut fonetic. Multe cuvinte care încep acum cu **sc**, **st**, **sp** etc., au fost scrise inițial cu vocala inițială, iar rasele autohtone consideră adesea că este imposibil să pronunțe o silabă precum *școala* noastră fără a spune "ischool" sau "sukool"[315]. Cuvântul grecesc **peri**, care înseamnă *aici*, acolo și peste tot, este echivalent cu latinescul *ubique*. Un nume persan pentru spiritele radiante și înaripate este **peri** sau **pari**; maoriții din Noua Zeelandă vorbesc despre zâne ca fiind **paiarehe**, despre care afirmă că locuiesc pe muntele de foc numit **Pirongia**[316], cuvânt care sugerează Perun, care există mereu, dar și Parnassus. Căminul[317] persanilor **peri** era Paradisul, iar Grădina Hesperidelor nu poate fi diferită de Paradisul, *Lumina Strălucitoare a lui Per*. Hyperion a fost Tatăl Soarelui; Hesperus a fost Steaua Dimineții care a anunțat Zorii; iar **esperance** înseamnă Speranță[318]. În franceză, zorii sunt **aube**, adică *glob* sau *cerc*, deschiderea Ochiului luminos.

313 Numele PARIS, lumina Soarelui, poate fi pus în contrast cu Helen sau Selena, Luna. Francezii aveau odinioară un nume de fată *Selenissa*, adică Lumina Lunii.

314 În apropiere de Par se află Luxulyan și St Blazey. Paris este un nume de familie din Cornish.

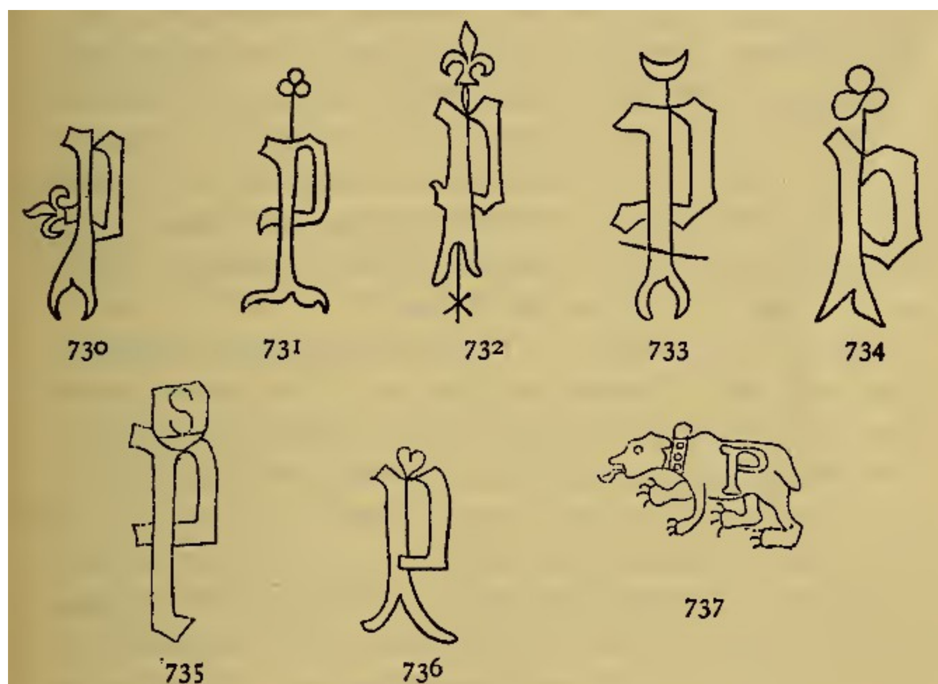
315 Vezi Muller, *Science of Language,* ii. 209, 210,

316 Cowan (J.), *Maoris of New Zealand,* p. 203.

317 Germanii numesc Moartea **Heimgang**, "o întoarcere acasă". Cuvintele **Home** și **Heim** înseamnă ambele **Om**, Soarele, sau **Omma**, Ochiul.

318 A se compara, de asemenea, cu *espoir*, *spire*, *spero* și *aspiration*.

În figurile. 719 și 720, **I** sau Sfântul este combinat cu **P**, formând cuvântul **Ip**.[319] În fig. 721 și 722, **I** face parte din **P**; în fig. 723 această inițială sacră este identificată cu "Jesus Christus"; iar în fig. 724 cu **C** de Christus.

În fig. 735, **P**-ul Atotțiitorului este surmontat de **S**-ul spiritelor și al esenței; în fig. 736 cu Inima Iubirii; iar în fig. 737 este identificat cu Marele Urs. Vechiul cuvânt german pentru *urs* era **pero** sau **bero**. Germanul modern este **bar**, olandezul **beer**; și cum **b** este aparent peste tot interschimbabil cu **p**[320], **bear**-ul nostru englezesc se va rezolva în **baur**, Tatăl Luminii. Ursul, simbol al Existenței de Sine, a fost figurat pe Pasărea de Foc din fig. 312 (ante, p. 115), iar în toate limbile, echivalentele lui **Bear** înseamnă și Lumină sau Foc. Francezul *ours* și latinescul **ursa** se rezolvă în **ur se**, lumina Focului, iar sanscritul **riksha** se extinde în **ur ik isha**, *focul marii Isha*. Asemănarea acestui cuvânt **riksha** (urs) cu **rishi** (strălucitor) a fost cuiul de care Max Muller și-a agățat teoria sa, cândva atât de populară, potrivit căreia mitologia se datorează unei "boli a limbii". Pentru a găsi o explicație pentru faptul că Ursul a fost numit "shiner" sau "strălucitor", el a fost împins la sugestia inutilă că aceasta se datora "ochilor strălucitori ai animalului sau blănii sale strălucitoare de culoare castanie"[321].

Uneori Ursul este numit **Bruin**, nume care poate fi echivalat cu Peraun sau Perun. Culoarea *brun* sau *maro* ar putea fi numită astfel după culoarea blănii lui Bruin.

Tatăl Atotputernic din mitologia teutonă se numea **Bur**; **bra** înseamnă în ebraică "creație", **brao** înseamnă *bun* în limba celtică, iar despre fiii lui Bur se spune că i-au ucis pe uriașii primordiali și au creat Sferele Cerești.[322] Rădăcina **bury**, care înseamnă "foc", va explica cuvinte precum *burn*, *burnished*, *brass*, *brazier*, *bright*, *brilliant* și *breeze* (cenușă). În germană, *focul* este **brennen**, iar în spaniolă **brillo**.

În mitologia scandinavă, Bragi, fiul lui Odin, era Stăpânul strălucitor al Cerului și al Zilei, iar șefa Fecioarelor de Foc se numea Brunhilde[323].

Numele **Bridget** se trage de la **Brighit**, zeița irlandeză a focului, care este uneori numită "Grija care prezidează", iar soțul lui Brighit se numea Bress. Unul dintre titlurile lui **Ops** sau Cybele

319 Posibil ca acest cuvânt să fi supraviețuit în HIP (anglo-saxon Heope), pentru boabele mici, rotunde sau în formă de ochi ale păducelului.

320 Cea mai veche formă a numelui Bertha era Perahta; în limba bretonă, graiul vulpii este **bardone**. Există un deal în Cornwall cunoscut sub numele de PERTINNY sau Bartine. Pot fi aduse nenumărate exemple de interrelații similare.

321 *Science of Language,* ii. 379.

322 Rydherg, *Teut. Mythology,* 389, 418, 425, 428.

323 **Valkyre** sau **Walkure**, Fecioarele Focului, se rezolvă în **Val 'K UR** - puternic mare Foc.

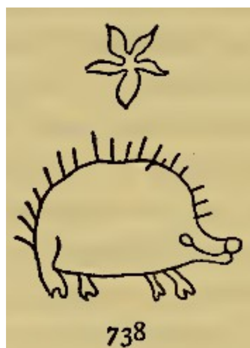
era **Bere-cinthia** ; iar Agni, zeul indian al focului, este cunoscut alternativ sub numele de Brihaspati.[324] Fiul lui Brahma a fost numit Brighu, iar Brighu a fost "Descoperitorul focului".[325] În sanscrită, cuvântul **bhrama** înseamnă *flacără* care se învârte, care sare, iar **bhrama** trebuie să fie identic cu numele divine Brahma și Brahm. Acesta din urmă se rezolvă în **bur aum**, Soarele arzător sau Focul solar. Se admite că numele Abraham este Brahm ; germanul Brahms va însemna lumina lui Brahm, cu care pot fi comparate și numele de familie englezești Bram, Brahm și Brougham.[326] Acesta din urmă se pronunță Broom, iar tufișurile Broom și Gorse din Europa au fost probabil botezate astfel pentru că florile lor flamboiante au aspectul de **ag or se**, "Marea lumină de foc de aur". În ebraică, Bram înseamnă "tatăl unei mulțimi".

Brahma este reprezentat ca fiind călare pe o gâscă - **ag oos**, Marea Lumină; sau pe un gâscan - **ag an dur**, Marele Soare Durabil ;[327] iar unul dintre titlurile lui Bacchus, Tatăl Gâscă, era Bromius. Vechiul scoțian pentru gâscă[328] era **clakis**, adică **ak el akis**, Marele Zeu, Marea Lumină; și în aproape toate limbile, numele pentru "gâscă" însemna, de asemenea, Soare.

Rădăcina **Bur** este responsabilă pentru nenumărate toponime și nume proprii, precum și pentru adjective precum **burly** (sau *burlike*[329]), *brisk* și *brave*. Strigătul **Bravo !** a fost, se poate presupune, la origine **Buravo** sau **Bur ave**, "te salut, Bur !"

Cuvântul "*aplauze*" indică sugestiv concluzia că la origine era **op laus**, **a laus** sau laudă a lui Hoop cel binefăcător.

Denumirile de **bur** (ghimpe) și **burdock** (brusture)[330], aplicate micilor recipiente cu semințe țepoase din gardul viu, au fost în mod evident acordate cu ideea poetică că brusturele agățat de gard era o minge de soare în miniatură. Aceeași noțiune stă la baza nomenclaturii ariciului, care se rostogolește într-o minge spinoasă. În spaniolă, ariciul este erizo[331], iar în franceză herisson[332], ambele se rezolvă în **ur is on**, adică Soare de lumină de foc.

Ariciul nostru este fonetic **ejog**, veșnic mare ; și cum **ch** trebuie să fie echivalent cu **j**, numele său alternativ de **urchin** (arici) - valonul **urechon** - va însemna Focul Soarelui veșnic existent. În emblema alăturată, ariciul este surmontat de lumina *quintuplă* a Flăcării Părintești. Ariciul de mare - crustacee rotunde, cu o multitudine de țepi extrem de frumos colorați - se pare că își trage numele din același motiv ca și ariciul; iar numele suedez al ariciului de mare este *borre*.

Una dintre denumirile lui Bacchus, Tatăl Marii Lumini, era **Liber** = **La-bur**, Rugul Veșnic - Labur trebuie să fi fost stăpânul arborelui Laburnum, asemănător focului, iar în latină liber se spune *liber* - de unde *libertate*. Cuvântul nostru *liber* este aproape identic cu **Free**, numele străvechiului Tată Atotputernic al Europei de Nord - de unde denumirea de *Friday* (vineri). Cox observă: "În cea

324 **Pati**, Tatăl Strălucitor ; **Brihas**, Lumina Focului.
325 M. Muller, *Biogr. of Words,* p. 190.
326 Comparați BARR, BURRUP, BORIS, BARUCH, BARKER, BERNARD, etc
327 Gâsca poate fi asimilată cu CONDOR, vulturul gigantic din America de Sud. *Gannetul* sau "gâsca Solan" este o gâscă de mare.
328 Sw. *gas*, Icel. *gas*, Dan. *gaas*, Du. și G. *gans*, L. *anser.* Numele de *brandt* se aplică unei varietăți de gâscă ; de asemenea, *bernacle*, L. *bernacla* sau *bernecha*, Fr. *bernache*.
329 *Barley* (Orz) era în epoca anglo-saxonă scris *Baerlic*, adică *Bur-like* sau *Baer-like*, Tatăl-Focului. Spicul bărbos ca de foc al orzului este, evident, cauza numelui său.
330 "Burr, Marele Strălucitor".
331 Erezu înseamnă dreapta în Zend.
332 A se compara cu numele de familie HARRISON.

mai veche mitologie teutonă găsim un zeu **Fro** sau **Friuja**, care este venerat ca Domn al tuturor lucrurilor create. Dacă putem judeca după nume, concepția despre această divinitate era probabil mult mai presus de ideile formate despre oricare dintre zeii vedici sau olimpieni. Dacă cuvântul este legat de germanul modern **Froh**, el exprimă o idee care este exact opusă tendinței evreiești de a adora simpla forță și putere. Pentru că **Fro** nu este un aspră călăuză, ci Dumnezeul milostiv și etern. El este, pe scurt, binefacerea și îndelunga răbdare a naturii. **Fro** este astfel puterea care conferă vieții umane toată tăria și dulceața ei, care consacră toate eforturile drepte și sancționează toate motivele drepte"[333].

La baza numelui **Fro** se află **fire**, de unde provine cuvântul englezesc "foc". Aceeași rădăcină este în mod evident responsabilă pentru germanul **feuer**, olandezul **vuur**, precum și pentru englezele *furnace*, *forge*, *frizzle* și alți termeni similari referitoare la foc. **Fornax** era zeița latină a cuptorului, iar *fornax* era termenul generic pentru cuptor. **Formus** înseamnă în latină "cald", iar **fourneau** în franceză înseamnă "sobă". **Fervor** înseamnă căldură, iar **fry** (a prăji un articol) însemna, probabil, a-l expune Focului. **Phare** înseamnă *far* în greacă, iar **fair** este un cuvânt englezesc cu două sensuri care înseamnă *drept* și *frumos*. Cuvântul *sferă* în engleza medievală se scria **spere**, iar în franceza veche era **espere**, iar acești termeni sunt în mod evident legați de *lumina lui Pere*, Tatăl, sau de marele Phare al Zilei. Zânele, lumina sau esența Focului, pot fi asimilate cu **peri** sau zânele[334], iar termenul de zâne este înrudit cu cuvântul persan **Ferouers**. *Ferouers* erau gradul de ființe divine care urmau în rang sub Izeds, iar în limba celtică **izod** înseamnă zână. Infinite la număr, Ferouers îl protejau pe om în timpul vieții sale muritoare și îi purificau sufletul în ziua Înălțării.

Vechiul irlandez **fer**, ca și latinul **vir**, era termenul generic pentru **om**, iar **Friuja**, numele alternativ al lui **Fro**, este adjectivul teutonic **frija**, care înseamnă *liber*, *drag* și *iubit*. Acesta poate fi comparat cu sanscritul **priya**, care înseamnă *soție* sau persoană iubită, și cu goticul **frijon**, *a iubi* - de unde, se presupune, cuvântul nostru **friend** (prieten). Adjectivele *fresh* și *frisky* sunt echivalente cu **brisk** și **perky**, iar **force** este înrudit cu **power**. **Phare**, puterea primordială, fundamentul termenilor noștri *firmă*, *firmament*, *primul* și cel mai important, este rădăcina titlului dinastic Faraon[335] și a numelor *Phra*, *Pharamond*, *Faraday*, *Frazer*, *Fergus*, *Farquharson*, *Frederick*, *Fritz* etc. Orașul Pherenice, alternativ Berenice și inițial Hesperis, este locul legendar al grădinii Hesperidelor. **Phoroneus** înseamnă în greacă "descoperitorul focului", iar Insulele Norocoase ar putea fi în mod legitim ortografiat **Phortunate**. În cuvântul *ophthalmia oph* este evident o formă de **op** sau **ob**. Insulele Feroe au fost denumite probabil după Fro, care a fost, fără îndoială, și la originea lui **franc**, care înseamnă *liber*; a lui *frank*, care înseamnă *deschis*; și a lui Franz și a Franței. Orașul antic Firan era cunoscut alternativ sub numele de Pharan, iar acesta, potrivit lui Lepsius, este același cu Paran din Vechiul Testament[336].

Cum **F** acut trebuie să fie egal cu **V** contondent, indianul Varuna exprimă aceeași idee ca și Perun, Puterea unică sau **Pere**. Termenul frigian pentru Tatăl este **vaar**, căruia îi putem atribui numele orașului Verona și numele creștin Veronica.[337]

Identitatea originară a lui **Ver** cu **Ber** poate fi dedusă din toponimele aparent din întreaga lume. Muntele Beroma din Mashonaland este, alternativ, Muntele Veroma. În Cornwall există un St Buryan și un St Veryan; primul este fără îndoială identic cu numele creștin Bryan sau Brien.

Ver înseamnă în franceză primăvară, adică **se puring**, focul lui Pere, și este rădăcina lui *verdure*. **Vir** înseamnă *forță* în latină, iar în sanscrită cuvântul *vrishan*, potrivit lui Max Muller, înseamnă "soarele puternic care răsare"[338]. În franceză **vrai** înseamnă *adevărat*, iar aceeași rădăcină este responsabilă pentru *verite*, *verax*, *veridicitate*, *virtute*, *virilitate*. Expresia "*Very God of Very God*" este încă frecvent utilizată.

---

333 *Mythology of Aryan Nations,* p. 198.

334 Pixy=Pickze. Conducătorul lor era Puck. A se compara, de asemenea, cu Brownies, Sprites (spiriduși) și sprightly (sprinteni).

335 Sau PERAA,

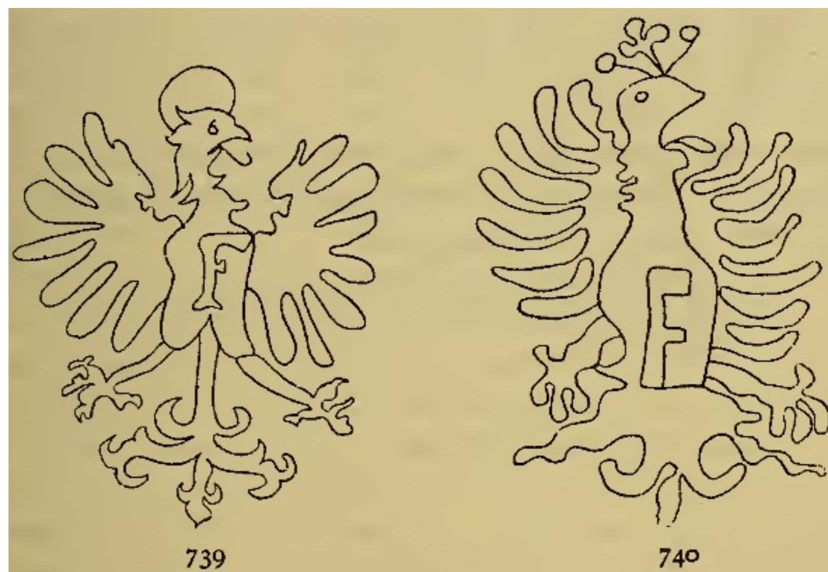
336 *Egypt, Ethiopia, and Sinai,* p. 304.

337 Legenda *Vera Icon* trebuie să fi fost o idee ulterioară.

338 *Science of Language,* ii. 463.

Se spunea că consoarta lui Odin, Ochiul Unic scandinav, era Frig, "Marele Foc", iar mijlocul prin care anticii obțineau focul era *frecarea*. **Furick** este, de asemenea, în mod evident, rădăcina numelui Africa ; o concluzie întărită de faptul că Africa era cunoscută alternativ ca **Aparica**. În Peru, cuvântul *Viracocha*, pe lângă faptul că însemna Marele Tată, era un termen generic pentru toate ființele divine.[339]

Sir John Maundeville menționează în Călătoriile sale asiatice[340] un loc numit Pharsipee, adică Phar, Tatăl Focului. La Pharsipee se spunea că exista o minunată vrabie-șoim - am putea să o numim Peregrine **(per-eg-ur-un**, Focul Unicei Mari Puteri) - și oricine privea această pasăre timp de șapte zile și șapte nopți - unii spuneau trei zile și trei nopți - avea toate dorințele îndeplinite de către o "doamnă zână". În fig. 739, litera **F** este reprezentată pe Pasărea de Foc, iar fig. 740 este concepută astfel încât să transmită noțiunea de Foc în flăcări.

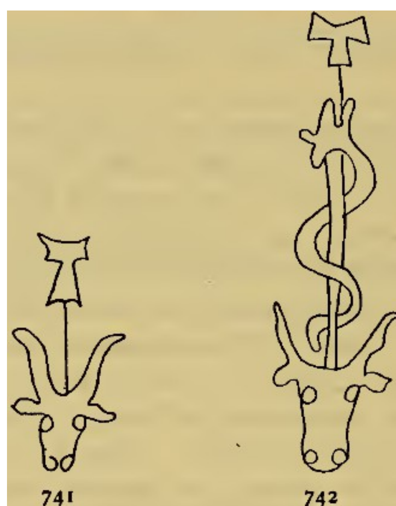
339 *Myth, of Ancient Mexico and Peru,* Spence (L.), p. 48.
340 Chapter XIII.

CAPITOLUL XIII

ÎMPĂRATUL MUNȚILOR

"*Orice animal din pădure este al meu și vitele de pe o mie de dealuri*."
Psalmul I. 10.

Prima divinitate care se desprinde din prodigioasa vechime a istoriei egiptene este Ptah, Creatorul. Sub simbolistica unui taur - "frumosul taur al ciclului zeilor" -, Ptah era venerat ca Hapi sau Apis. El a fost, de asemenea, caracterizat de un Taur cunoscut sub numele de Ka-nub sau Kanobus ; un nume care se rezolvă uşor în **ak-an-obus**, "marele Soare, obus". Un al treilea Taur era cunoscut sub numele de Bakh sau Bakis, adică "**Ob**, marea lumină", sau, cu alte cuvinte, Bacchus. Egiptenii îl simbolizau, de asemenea, pe Creator sub forma unui al patrulea Taur numit **Ur-mer**. Prima silabă a acestui nume însemna probabil, ca și la semiți, *Foc* și cuvântul este probabil aliat cu Mer, unul dintre numele zeului asirian al Fulgerului. Unul dintre titlurile zeului asirian al Focului a fost **Nin-Ip**, iar Ninip sau *Nerig* - **on ur ig**, singurul Mare Foc, era cunoscut și sub numele de **Uras**.[341] Taurul uriaș din Europa primitivă era cunoscut de latini sub numele de **urus**, "lumina Focului", iar acest cuvânt este practic identic cu Horus sau Orus, Apolo egiptean. Atât de răspândit era cultul lui Horus încât în Egipt cuvântul *horus* era folosit ca termen generic pentru "Dumnezeu".[342] **Urus** este în mod evident la baza lui **iauros** din greacă, **taurus** din latină şi **toro**[343] din spaniolă, pentru Taur. Chinezii au încă un templu numit Palatul Taurului cu coarne, iar același simbol este venerat în Japonia și în tot Hindustanul. Thor, Jupiter scandinav, era reprezentat în Templul din Upsal (Op-Ciel[344] ?) cu un cap de taur pe piept; iar în vechea scandinavă, ca și în feniciană și caldee, **thur** era termenul generic pentru taur:[345] **tur** era soarele în caldeeană[346]. La Miako (**Om-yak-o** ?), în Japonia, crearea lumii este reprezentată sub imaginea unui taur care sparge coaja unui ou și animă conținutul cu respirația sa.[347]

Numele Ptah trebuie să se fi pronunțat fie Optah, "Ochiul strălucitor", fie Patah, "Tatăl

341 Pinches, *Religion of Babylonia and Assyria,* 97,
342 Tiele (C. P.), *Religious Systems of the World,* p. 6.
343 Stema orașului TORINO sau Turino reprezintă un taur dezlănțuit.
344 Upsal, Ochiul Focului lui Dumnezeu, era numit și Upsala. Acest nume este aproape identic cu *upsilon*, numele grecesc al literei lor **υ**. Comparați și **epsilon**, numele grecesc al lui **E**. Unul dintre titlurile lui Bacchus era Psilas.
345 Payne-Knight (R.), *Symbol. Lang, of Ancient Art and Mythology,* p. 20.
346 Higgens, *Anacalypsis,* i. 607.
347 Payne-Knight (R.), *Symbol. Lang, of Ancient Art and Mythology, p.* 20.

strălucitor", iar egiptologii au comentat faptul că imaginile lui Ptah seamănă foarte mult cu **pataikoi** sau cu micile figurine pe care le purtau marinarii fenicieni. Cuvântul **pata** este înrudit cu **pehti**, care în egipteană înseamnă *puternic* sau *tărie*, și cu **patu**, termenul maori pentru *tată*; iar **pataikoi** sau **pataiks** erau probabil simboluri mici ale Sfântului Patrick, Marele Tată Puternic - în epocile următoare, termenul Ptah a fost extins prin adăugarea unor nume de zei mai târziu, cum ar fi Seker[348], al cărui simbol era un șoim. Numele Seker, Sokar sau Seger, este în mod clar același cu cuvântul englezesc **saker**, un fel de *șoim*. Francezii și spaniolii numesc această pasăre **sacre**, iar arabii **saqr**. În orașul Opis din Asiria se afla sanctuarul principal al zeității Zakar, iar acest nume, identificat cu biblicul Issachar, fiul lui Iacob[349], este la baza cuvântului nostru **sacred** (franceză **sacre**). Zeul suprem al budismului este cunoscut sub numele de **Sekra**.

Pe lângă titlul de Ptah-Seker, Tatăl Atotputernic egiptean se numea și **Ptah-Seker-Osiris**. O formă mai veche a numelui Osiris, Observatorul, Ochiul Multiplu, Ființa Bună, a fost **Asar** sau **Asir**. **Esar** este numele turcesc, **Sire** este cel persan, pentru Dumnezeu - și **sire**[350], care în engleză înseamnă **father** (tată) este caldeeanul pentru *lumină*. Zeitatea care prezida Asiria se numea Assur. Asura a fost unul dintre apelativele lui Varuna, iar Asura a fost asimilat cu Ahura-Mazda, adică Ormuz.[351] În ebraică, numele Azur înseamnă "Cel care asistă"; Asser este un nume de familie englezesc, iar în asiriană Assur sau Asur înseamnă Sfânt. Există o inscripție la Ninive în care cuvântul **asur** apare de trei ori, sugerând exclamația: "Sfânt ! Sfânt ! Sfânt! " sau " Sfânt ! Sfânt! Sfântul!".[352] Azurul este albastrul cerului, iar în mitologia scandinavă cele douăsprezece spirite autoexistente care locuiau în Asgard erau numite **Aesir**. **Asari** a fost unul dintre apelativele lui Merodach, "tânărul cârmuitor al Zilei", care este descris ca "pășunând zeii ca oile"[353] și este evident că Asari și termenii corelativi pot fi asimilați cu Osiris. Astfel, apelativul de mai târziu al lui Ptah, Ptah-Seker-Osiris, se rezolvă în ideea: "Tatăl strălucitor, lumina Marelui Foc, flacăra luminii Focului".

Osiris era cunoscut alternativ sub numele de **Unnefer**, Unul sau Focul solar, iar în fig. 743 soarele este subscris **Aunf**, o formă contractată a acestui termen.

743

Cercul interior al ochiului este numit **iris**, iar numele Osiris este în general interpretat ca însemnând "cel cu mulți ochi". **Iris**, Curcubeul, era mesagerul iridescent al zeilor, dar mai ales al lui Iunona ; iar **eros** este cuvântul grecesc pentru *Iubire*. Osiris era cunoscut și sub numele de **Unbu**, **un** însemnând *unul* sau *soare*, iar **bu**, Tată. Faptul că **Ba** este interschimbabil și echivalent cu **Pa** este evident din multe considerente ; cum ar fi, de exemplu, faptul că orașul Pabast era cunoscut alternativ ca Bubastis ; că Pașa turc este echivalent cu *Bashaw* și că orașul Paphos era alternativ Bafu. **Ba** era cuvântul mayaș pentru tată și cel egiptean pentru suflet[354].

---

348 Variind în Sokar, Seger, etc.

349 Jacobus este numele latin al lui Iacob.

350 Titlul nostru englezesc **Sir** are aceeași semnificație. La un moment dat, toți preoții erau intitulați Sir sau *Sir reverence* ; uneori ca Sir John, Regelui i se adresează ca **Sire**.

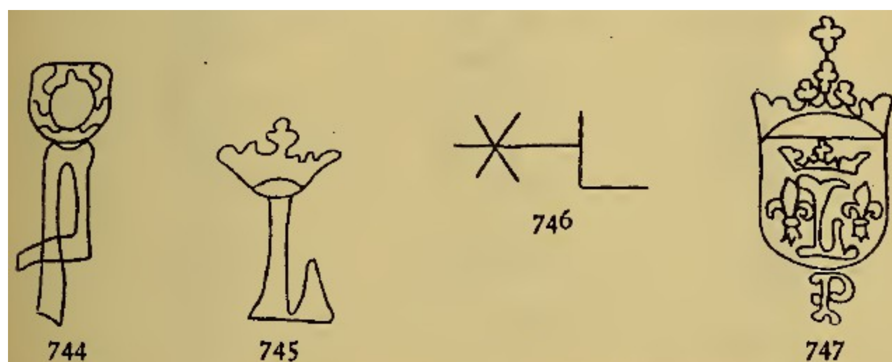
351 Cox, *Aryan Mythology,* p. 156.

352 Pinches, *Religion of Babylonia and Assyria,* p. 87.

353 *Ibid.,* p. 61.

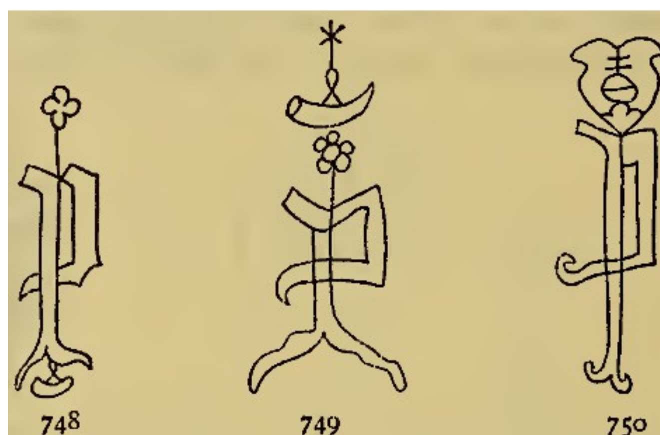
354 Neglijența sunetelor vocalice este vizibilă în cuvintele noastre **pope**, adică **papa** sau **pape**, și în *babe*, *baby* sau *bebe*. Cuvântul *babe* (forma anglo-saxonă *bab*, forma mai veche *baban*) este descris de Skeat ca fiind "probabil datorat rostirii infantile". Un bebeluș era fără îndoială numit *baby* pentru că striga **baba** sau **papa**, și nu este improbabil ca strigătul de **baa** al *mielului* să fi fost unul dintre motivele pentru sfințenia simbolică a acestui animal.

Be este verbul englez *a fi*, sau a exista. În latină pentru *a fi* este **fore**, adică *focul*, iar în franceză **beau** înseamnă **beautiful** (frumos)[355]. În limba din Cornwall pentru **pity** (milă) era **byte**, de unde se poate deduce că "Tatăl strălucitor" era considerat a fi un zeu al milei și al frumuseții.

În figura 744, **P**-ul lui Ptah este surmontat de simbolul său, Scarabeul sau gândacul. În egipteană **scarabaeus** era **chepera**, iar cuvântul **chepera** însemna și ființă. "Nici un cuvânt", spune Renouf, "nu poate exprima mai clar noțiunea de "Ființă autoexistentă" decât **chepera cheper t'esef**, cuvinte care apar foarte frecvent în textele religioase egiptene"[356]. Într-o vreme, Soarele de dimineață era venerat sub numele de **Khepera**[357], iar **Chafura** era un nume printre egipteni pentru regii lor sau "Fiii Soarelui". Noi, englezii, avem acest termen **chafura** în forma sa mai primitivă, **chafer**, care înseamnă un *gândac*. În vechiul alfabet hieroglific din Mexic, un *gândac* era semnul literei **L**[358], iar **El** a fost probabil numit astfel pentru că simboliza **El**, adică Puterea sau Dumnezeu. Mayașii reprezentau litera **L** printr-un punct în interiorul unui cerc și printr-un unghi ascuțit. În emblemele alăturate, litera este glorificată cu coroana și crucea, iar în fig. 747 este asociată cu **P** din Pa.

Cuvântul **chafer** însemna în primul rând "Focul veșnic existent", iar **pera** din *chepera* poate fi redat prin **pere** sau *putere*. Termenul de *scarabeu* poate fi comparat cu ***escarbot***, care în franceză înseamnă *gândac*, și extins în **is-ac-ar-ab** sau **es-ac-ar-bo**.

Chepera egipteană este aproape **shepherd** (ciobanul) englezesc, iar ciobanul în germană este **schafer**. Ciobanul în franceză este **berger** (*bur-zhay*), "Baur, cel care există mereu", iar în sanscrită este **payu**. În italiană pentru cioban este **pecorajo**, adică **op-ek-ur-ajo**, "Ochiul, marele Foc veșnic existent", iar în celtă pentru cioban era **bugel**. În fig. 748 și 749, **P** este asociat cu o goarnă, iar în limba engleză **bugle** are două semnificații suplimentare. El implică un bou sălbatic și, de asemenea, un ornament de formă circulară sau ovală. Rădăcina lui **bugle** este **bug**, iar *bug*[359] este un termen englezesc pentru tot neamul de gândaci.

Pepi și **Baba** erau nume regale în Egipt; **Babilu** era alternativul în Babilon.

355 În ebraică, **beautiful** (frumos) înseamnă **joppa**.

356 *Hibbert Lectures,* 1879, p. 217.

357 Petrie (Flinders), *Religion of Ancient Egypt,* p. 54.

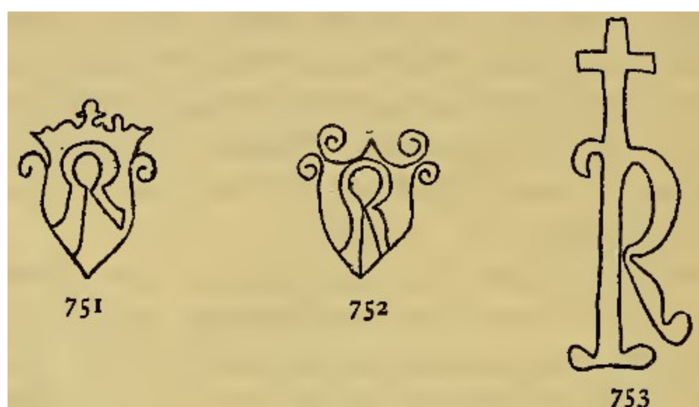
358 Donnelly (L), *Atlantis,* p. 219.

359 Există un BUG fluvial în Rusia și un altul în Austria. Bugge este un nume de familie englezesc.

Se poate presupune că, în afară de simbolism, au fost numite astfel pentru că au o formă rotundă, precum **ob ug**, Puternicul Glob. Fig. 750 este surmontată de un Orb (glob). La celți, *gândacul* era numit *chouil* sau *chuyl,*, iar în unele districte **huyl**. Cuvântul **huyl** este egal cu *heol, haul*, sau *houl*, numele celtic al Soarelui. Se pare că de la heol[360], eternul **El**, derivă adjectivele noastre *hale* (sănătos), *whole* (întreg), și *holy* (sfânt). Teutonul pentru Sfânt este *hel*, *heli*, *heil*, sau *ala*, adică **Ella**, *Dumnezeu care există dintotdeauna*, Totul și Întregul. Aparent, în toate limbile, cuvântul care înseamnă *sfânt* a fost derivat din lumina soarelui onorată divin.[361]

P-ul latin are aceeași formă ca și litera grecească numită **Rho**. Una dintre cele mai faimoase embleme ale creștinismului timpuriu - cunoscută sub numele de **Labarum**, sigiliul lui Constantin sau monograma **Chi-Rho** - este litera **X** surmontată de un **P**. Se presupune că cele două litere **Chi** și **Rho** se citesc **Chr**, o contracție pentru numele Hristos, dar simbolul a fost folosit cu mult timp înainte de creștinism și probabil că reprezenta **X**, Marele Foc, și **P**, Pater sau Patah. Cuvântul **Labarum** se rezolvă în **la bar um**, "Soarele veșnic părinte". **Pe Ekse** al acestui celebru simbol a fost, de asemenea, fără îndoială, înțeles ca însemnând **Pax** = pacea. Anticii îl personificau pe **Pax** ca pe o divinitate și construiau temple în cinstea sa.

Deoarece formele mistice ale lui **pi** reprezintă un cârlig de păstor, litera a fost fără îndoială înțeleasă și ca însemnând **Payu**, Bunul Păstor. Din însemnele anexate este evident că R a fost derivat, în mod similar, de la o cârjă de păstor. Litera noastră **R** este **Ar**, Focul, iar în figura 142, *ante*, p. 59, **Ar** forma centrul Ochiului Solar. Cuvântul egiptean pentru ochi era **ar** ; **Har** era unul dintre numele lui Odin cel cu un singur ochi, iar în limba norvegiană **harr** însemna **înalt**, fără îndoială pentru că Har[362] era sus, în înalt. Grecescul **Rho** și-a derivat probabil numele de la Ra, iar cuvântul italian **papero**, o gâscă verde, a fost probabil "Tatăl Ra". **Ra** este, fără îndoială, responsabil pentru cuvintele englezești **ray** (rază) și **radiant**, precum și pentru nenumărate toponime și nume de familie.[363] În daneză, gâscă este **radgaas** sau **raygaas**, iar în Europa de Nord zeitatea principală a fost, la un moment dat, **Radgost** sau **Radegost**.[364]

P-ul Marelui Păstor este temelia lui **Pan**, Zeul tuturor Păstorilor, iar numele **Pan** poate fi înțeles în mod indiferent ca **opan**, Discul Soarelui, sau **paan**, Tatăl Soarelui.[365] Apollo, care era

360 Comparați numele de familie Hull și Hoole.

361 A se compara cu grecescul Hagios și Hieros. Cuvântul **sfânt** sau **santa** era în primul rând **san**.

362 A se compara toponimele Harborough, Harby, Hargrave etc. și numele de familie Hardy, "strălucitorul Har".

363 Comparați RAY, WRAY, REAY, RAOUL, REAN, REHAN, REJANE, RENE, RABAL, RACKHAM, RACKSOLE, etc.

364 Sediul principal al cultului său era la un popor numit Obotrites, al cărui teritoriu corespundea aproximativ Mecklenburgului de astăzi (Burg înseamnă o fortăreață, iar Mecklenul rămas seamănă în mod curios cu Omeka sau Omega-len). În Boemia, se presupune că mai multe localități ar fi fost numite după Radegost, iar Obotrites se crede, de asemenea, că ar fi responsabili de numele Berlin, Bremen, Le-ip-se-ic și multe altele.

365 În orice limbă veche există o anumită ambiguitate: astfel, despre sanscrită, domnul F. W. Bain, în prefața uneia dintre poveștile sale indiene, scrie: "Numele micii fabule indiene, prezentată aici iubitorului de curiozități în haine englezești, este ambiguu. Putem să-l traducem în mod indiferent, fie Luna Nouă în părul Zeului Zeilor, fie Cea care reduce mândria Zeilor, Demonilor și a întregului Rest al Creației; adică Zeița Frumuseții și a Norocului. Celor care nu sunt familiarizați cu geniul deosebit al limbii sanscrite li s-ar putea părea singular faptul că două idei atât de diferite ar putea fi exprimate prin unul și același cuvânt. Dar tocmai în această putere de ambiguitate îndemânatică stă frumusețea acestei limbi. Așa cum există aripi de fluturi și de cărăbuși, despre care ne este imposibil să spunem

venerat în mod special în orașul Patara, era supranumit **Paen**, iar cântecele cântate la festivalurile sale erau numite de atunci **paeans**. Cuvântul **patara** însemna *rotund* sau *disc*, iar cuvântul **paen** era folosit și pentru a însemna Vindecătorul și Medicul.

"*Păstori, sculați-vă și scuturați somnul;*
Priviți, dimineața înmugurită se arată.
Prin fereastră, în timp ce soarele
Spre culmile munților e alergat.

Cântați laudele Lui, care vă ține
Turmele noastre de rău,
Pan, Tatăl oilor noastre;
În timp ce braț la braț
Mergem ușor în cerc,
În timp ce pământul gol din jur
Umple muzica cu sunetul ei.

Pan, o, Marele Dumnezeu Pan, către Tine.
Așa cântăm noi!
Tu care ne păstrezi castă și liberă.
Ca tânăra primăvară ;
Întotdeauna să fie cinstitele tale vorbe,
Din acel loc se frânge dimineața,
În acel loc se desface ziua."[366]

De obicei se presupune că Pan era o divinitate de concepție grecească, dar Herodot consemnează că egiptenii, dimpotrivă, îl considerau pe Pan ca fiind "extrem de vechi" și aparținând celor pe care îi numeau "cei opt zei", adică Ogdoada originală. El afirmă : "*Acești egipteni, care sunt mendesiani, îl consideră pe Pan ca fiind unul dintre cei opt zei care au existat înainte de cei doisprezece, iar Pan este reprezentat în Egipt de către pictori și sculptori la fel ca în Grecia, cu fața și picioarele unei capre. Totuși, ei nu cred că aceasta este forma lui și nici nu îl consideră în vreun fel diferit de ceilalți zei, ci îl reprezintă astfel dintr-un motiv pe care prefer să nu-l relatez*"[367].

Pan și consoarta sa, Maya, erau adorați în America Centrală, iar în orașul Panuca sau Panca[368] din Mexic spaniolii au găsit la intrarea lor temple superbe și imagini ale lui Pan.[369] Numele Pan și Maia intră în mare măsură în vocabularul mayașilor, Maia fiind același cu Maya, numele peninsulei, iar Pan combinat cu Maya formând numele vechii capitale Mayapan.

La greci, numele Pan era folosit pentru a însemna Aliatul, Totul și Universalul. Pan, rădăcina lui Panacea, zeița sănătății, trebuie să fie egală cu **Ban** ; iar *ban*, *bon* sau *ben*, care înseamnă bun, sunt rădăcinile lui *benign*, *benevolent*, *benison*, etc. *Bonheur* înseamnă *fericire* în franceză.

Pan pare să fi fost o divinitate originară a Japoniei sau a Japaniei. Japonezii își numesc țara Nippon (**on ip pon**), iar urarea lor națională este **Banzi !** lumina marelui Foc sau Viața. În japoneza modernă, Nippon este înțeles ca însemnând "Fântâna sau Sursa de lumină".

---

că sunt în mod cert de o culoare sau alta - căci, în funcție de lumina în care le privim, ele se schimbă și se transformă, acum roșu închis, acum albastru păun, acum poate fi purpuriu închis sau auriu bătrân -, tot așa un cuvânt compus sanscrit bine format se va împleti subtil și va corobora cu înțeles, așa cum se întâmplă cu aceste aripi minunate de culoare: iar această dublă, triplă și multiplă semnificație a cuvintelor sale conferă limbii clasice un fel de strălucire verbală, un curent perpetuu de sugestie indirectă, un joc de aluzii, o frumusețe prismatică, de care nici o altă limbă nu poate transmite cea mai mică idee. Căci traducerea trebuie să scindeze ceea ce în original este o unitate. Și astfel, titlul nostru, în funcție de valoarea pe care alegem să o atribuim elementelor sale componente, poate fi interpretat ca desemnând fie bijuteria de păr a zeului cu creastă de lună, fie preeminența universală a Afroditei cea sălbatică din lume".

366 Fletcher.

367 Bk. ii. p. 46.

368 A se compara cu numele de familie Pankhurst.

369 Introducerea lui Biasseur la *Relation* (Relatarea) lui Landa,

Se spune că Pan ar fi fost fiul lui **Aither**, eterul atotpătrunzător, iar despre mama lui Pan se spune în diverse feluri că ar fi fost Dryope[370], "Marea Unitate sau Ochiul durabil", sau **Ybis** sau **Oneis**, "Esența unică sau Lumina", sau Penelope. Conform mitologiei grecești, prima femeie născută a fost Pandora.

Pente în greacă înseamnă *Cinci*; **panch** sau **punj** înseamnă Cinci în sanscrită și în țigănește, iar globul **Punjab** sau **Punj** se presupune că a fost numit astfel deoarece este udat de Cinci Râuri. În largul coastei Arabiei sau *Urobia* se află o insulă numită Panchea, pe care se afla un magnific templu al lui Jupiter. Este foarte curios faptul că forma cifrei noastre "5" este identică cu litera **P** din alfabetul indian, de la care au fost derivate și alte câteva dintre cifrele noastre[371].

În galeză, Marele Spirit este **Mawr Pen Aethir**, care nu poate fi decât înrudit cu termenul nord-american-indian pentru Marele Spirit *Maho Peneta*[372]; într-adevăr, atât de numeroase sunt asemănările dintre limba Țării Galilor și cea a anumitor triburi din America, încât galezii au pretins onoarea de a fi primii coloniști europeni din Mexic. Reade afirmă : "*Avem informații din autoritatea unui căpitan Davies și a locotenentului Roberts din Hawcorden, în Flintshire, și dintr-o însemnare în MS din jurnalul lui William Penn, dovezi adunate de faimosul doctor Owen Pughe, că triburile Illinois, Madocantes, Padoncas și indienii Mud vorbeau limba galeză*."[373] Nu este improbabil ca "Panii Albi", numiți acum Pawnees, să fi fost la origine un trib de adoratori ai lui Pan. Pan, în măreția înfricoșătoare a aspectelor sale superioare, este sursa cuvântului *panică*. În mod similar, cuvântul *frică* poate fi asimilat cu Focul, **appalling** (îngrozitor) cu Apollo, iar francezul **peur** cu Puterea.

Pan este nașul Spaniei - o formă contractată a mai vechiului Hispania, iar de la aceeași rădăcină se trag fără îndoială latinescul **panis**, *pâine*, și francezul *pain*. Pan este, în mod evident, și rădăcina cuvântului **pensive** "gânditor" și a cuvântului francez "**pensee**". În țigănește, "a gândi" este **penchava**, iar în persană este **pendashten**. Emblema consacrată a amintirii și a gândului bun este floarea pe care o numim **pansy**, de unde se poate deduce faptul că anticii defineau *gândul* ca fiind "lumina sau focul lui Dumnezeu".

Pan a fost supranumit în mod special "Împăratul Munților"[374], iar în multe limbi numele său a devenit un termen generic pentru dealuri și munți. În chineză, muntele sau dealul este **pan**,[375] iar în limba feniciană **pennah**, de unde se presupune că au derivat **pen**-ul din Cornwall și **ben**-ul scoțian. Peste tot în lume, rădăcina **pen** sau **ben** intră în denumirile de munți, de la Apenini la lanțul Pennine și de la munții greci Pindus la Pinra peruană.

Chinezii consideră că munții sunt simbolul Constanței și al Fermității, iar, potrivit lui Swedenborg, "în Biserica antică, cultul divin se dădea pe munți, deoarece munții semnifică Iubirea cerească".[376]

În Egipt, Pan era cunoscut sub numele de Min, iar trei figuri gigantice din calcar ale lui Min au fost găsite în orașul Koptos, sediul principal al cultului său[377]. "Min", spune profesorul Petrie, "era principiul masculin" și este probabil ca Min să fie același lucru cu *omul*, spre deosebire de *femeie*. **Man** din Scoția pronunțat **mon**, este rădăcina latinului **mens**, a englezului **mind**, a sanscritului **manas**, și a grecescului **monos**, care înseamnă *singur*, *solitar*, *singuratic*. La origine a fost, poate, **om on**, "Un singur soare", sau poate că a fost o coalizare a lui **ma on**, O singură mamă, ca în **moon**, simbolul Magna Mater. Ra, Soarele, era Amon sau Amun; grecii îl numeau pe Zeus Ammon[378] sau Hammon; iar cuvântul **Amen !** înseamnă *ferm*, *adevărat*, *veritabil*.

Anglo-saxonii numeau Luna **mona**, iar în prezent ziua Lunii sau ziua Monei se numește

---

370 DROPE este un nume de familie englezesc.
371 *Chambers's Encyclo.,* i. 188.
372 *Atlantis,* p. 115.
373 *The Veil of Isis,* p. 196.
374 *Wisdom of the Ancients,* Bacon.
375 Knox (A.), *Gloss, of Geogr. Terms,* p. 303.
376 *Arcana Celestia,* n. 4288.
377 Petrie (Flinders), *Religion of Ancient Egypt,* p. 59.
378 A se compara cu numele de familie Hammond.

"Monday". Anglesey[379], un faimos sanctuar al druizilor britanici, era cunoscut în vechime sub numele de Mon, Mona sau Menai ; iar Mona și Minnie sunt nume creștine familiare.[380] Mona este un nume alternativ al Insulei Man, care era cunoscută și sub numele de Monabia.

Orașul Bodmin a fost inițial "locuința lui Min", iar în nomenclatură poate fi asimilat cu Allahabadul indian, "abadul sau locuința lui Allah"[381].

Irmin era numele unei zeități saxone[382], iar titlul său - de unde **armonia** (?) - sugerează că era un aspect masculin al Minervei, Singurul Foc Puternic. Există din nou aceeași legătură în numele micului animal cunoscut sub numele de *hermină*[383] sau *miniver*; în limitele orașului Bodmin se află parohia St Minver.

Anticii credeau, și este încă o idee înrădăcinată printre rasele autohtone, că regii și conducătorii sunt "Fiii Soarelui", imaginile vii și viceregenții sau "umbrele" Sfântului Soare.[384] Această divinitate a regilor se reflectă nu numai în termeni generici precum *monarh*, sanscrit *chunig*, german *konig*, "marele unic"[385], ci mai ales în numele dinastice.

Conform tradițiilor preoțești, regele originar al Egiptului a fost un anume Men, Mena sau MENES, "singura Lumină", era un termen generic pentru Taurul Soarelui alb sau auriu al lui Osiris, Menur, "singurul Foc", era un nume al Taurului Sacru al lui Mnevis. Juno era numită Mena, iar în latina veche **manis** însemna *bun* și *propice* ; **manes** este termenul latin pentru *strămoși*. Menes din Egipt poate fi asimilat cu numele Minos, nume regal în Creta, iar Creta a fost sediul Minotaurului, un Taur fabulos de monstruos.

În Irlanda se află Munții Ox, iar Taurica era un nume de familie al Dianei. Muntele Taur, cunoscut și sub numele de Amanus, Antitaurus[386] și Amarantha[387], este cel mai mare munte din Asia. Mena, primul rege al Egiptului, trebuie să fie înrudit cu Manu, Noe și primul strămoș al hindușilor. Se spune că originalul rasei germane ar fi fost Mannus, iar *manus*, *manush* sau *monish* sunt cuvintele țigănești pentru **om**. Cuvântul sanscrit pentru **om** este *manasha*.

Mon, rădăcina lui *monocle*, *monopoly*[388], etc., este baza numelui regal egiptean Meneptah,

---

379 Toponimele din Anglesey sunt de mare interes. Beaum-ar-Is = " Părintele Soare, lumina soarelui". În fig. 746 El a fost reprezentat ca un unghi drept. Cuvântul *unghi* sau **an ag el** este rădăcina Angliei moderne.

380 A se compara cu numele de familie Mann, Manning, etc.

381 *Cf.* Taylor, *Words and Places,* p. 332.

382 Fără îndoială înrudit cu divinitatea saxonă și anglicană Er sau Ir. Numele de familie Ackermann este marele Ermin. Monro este o formă inversată a lui Ramon sau Raymonde, iar Munday, Simon, Simeon, Symon și SlMMONDS provin toți din aceeași mare rădăcină.

383 Ermine Street este vechea șosea britanică spre nord, de la Canalul Mânecii până în Yorkshire. Blana de hermină este încă o emblemă a regalității britanice, a băncii și a rangului de pair. "Se credea că hermina preferă moartea în locul murdăriei și, dacă era plasată într-un zid sau într-un inel de noroi, se sinucidea mai degrabă decât să-și contamineze blana imaculată. Din acest motiv, hermina a fost aleasă ca haină a prințului și a judecătorului - o emblemă a purității nepătate." - Hulme (F. E.), Nat. Hist. Lore, p. 176.

Spunea un erminiu invidios și erudit :
' Există un lucru pe care nu-l pot determina ;
Când un om poartă haina mea,
E o persoană de seamă,
În timp ce eu nu sunt decât o specie de parazit!'

384 "Primii monarhi ai Babilonului au fost venerați ca zei în timpul vieții lor. . . . Regii din Tyr își trăgeau descendența din Baal și se pare că se dădeau drept zei în propria lor persoană." - Frazer, Adonis, Attis, Osiris, pp. 10, 11. În Noua Zeelandă, un șef **tampo** i-a spus unui misionar: "*Să nu credeți că sunt om, că originea mea este de pe pământ. Eu vin din ceruri; strămoșii mei sunt toți acolo; ei sunt zei și mă voi întoarce la ei*." - Thompson, The Story of New Zealand, i. p. 95. În Egiptul antic era credința că regele conducător sau suveranul Egiptului era imaginea vie și viceregentul zeului-soare (Ra). El a fost investit cu atributele divinității, și asta încă din cele mai vechi timpuri, despre care deținem dovezi monumentale" - Renouf, Religion of Ancient Egypt, p. 161.

385 A se compara cu Rajah, Rey, Rex, Anax, Archon, etc. Shah este o formă contractată a lui *padishah-pad*, ca în *padre*, care înseamnă, fără îndoială, Tatăl, iar *isha*, Lumina. Kshi (*akishi*) este sanscrit pentru "a conduce". Shiek a fost probabil *Ishi Ek*, Marea Lumină; Kaiser, fonetic Kysurt poate fi refăcut în *ak yz ur*, Marea Lumină a Luminii; iar Akbar este pur și simplu *ak bar*, Marele Foc. Cuvântul *împărat* sau *empereur* este, așa cum îl pronunță francezii, *om per ur*, " Soare, Tată, Foc".

386 A se compara cu numele Antipater.

387 Amarantha înseamnă nemuritor și nepieritor.

388 A se compara toponimul italian Monopoli.

"ochiul unic strălucitor", și este, de asemenea, baza lui *monde* și *mundus*, lumea rotundă, universul.

Min, care era venerat în special în orașul Mendes, era venerat și în Egipt sub numele de Mentu.[389] Principalul sanctuar al lui Mentu, care era reprezentat cu un cap de șoim, se afla în orașul Erment, care se aseamănă nu numai cu saxonul Irmin, ci și cu Hermon, un nume alternativ pentru Muntele Sion. Este evident că Min, ca și Pan, a devenit un termen generic pentru munte. În japoneză, *vârful muntelui* este *mine*, iar în limba engleză **min** însemna cândva "fruntea unui deal"[390]. Marele munte numit Monch[391] a fost numit fără îndoială după Mon, cel care există mereu, iar aceeași rădăcină este responsabilă pentru termenii generici *mons*, *mont*, *mount*, *mound*, și pentru toate numeroasele lor corelative. **Mons** este cuvântul latin pentru **above**, iar verbul *mount* înseamnă a se ridica în sus. Cu cuvintele *mountain* și *montagne* pot fi comparate numele Montaigne, Montague, Monica, Monaco, Monigue și Mungo. Cuvântul *mungo* înseamnă în limba celtică "adorabil", iar provincia irlandeză Monaghan este înrudită nominal cu Mongolia asiatică, țara mongolilor. Un titlu dinastic al împăraților mexicani a fost Montezuma, însemnând Muntele Soarelui Arzător, iar Ezuma din acest nume poate fi echivalat cu Izume, o zeiță japoneză, și cu asirianul Isum, "aparent un nume al zeului focului"[392].

754

Locul orașului Mendes, orașul ruinat al lui Pan, este acum marcat doar de movilele din Ashmoun, nume în care se păstrează **moun**, rădăcina lui **mound** și **mount**. În emblema alăturată, o cruce cvadruplă este așezată pe un Munte Sfânt triplu.

Există o tradiție creștină conform căreia, atunci când oștile angelice au anunțat nașterea lui Iisus Hristos, un geamăt adânc a răsunat în insulele Greciei, lăsând să se înțeleagă că marele Pan a murit, iar divinitățile de odinioară din Olimp au fost detronate și izgonite. Această poveste își are originea în incidentul consemnat de Plutarh, conform căruia, în timp ce naviga în apropierea insulei Paxos - notați numele - un pilot egiptean pe nume Thamus a auzit venind de pe țărm strigăte repetate de Thamus ! vocea anunțând ulterior că "Marele Pan a murit". După cum a presupus Dr. Frazer, adevărata concluzie a acestei povestiri pare a fi echivalarea lui Pan cu Tammuz, zeul-păstor sirian a cărui moarte era anual și zgomotos deplânsă.

Rădăcina numelui Thamus, Tammuz sau Thomas, este Tham, Tam, sau Thom, și așa cum **pan** și **mon** erau termeni generici pentru *deal* sau *munte*, tot așa era și *thorn*. În galeză și în gaelică **torn** este un deal - de unde și cuvântul din engleza veche **tump**, un deal. Tom este rădăcina lui **tumulus**, o movilă, iar una dintre faimoasele priveliști de lângă Carnac, în Bretania, este "Butte de Thumiac sau Grand Mont, o movilă celtică înaltă de 70 de picioare și rotundă de 800 picioare"[393].

Thum sau Tom ar fi trebuit să însemne la origine "Soarele strălucitor", iar în Egipt așa a fost, Tum fiind titlul zeului Soarelui din marele oraș Anu, On sau Heliopolis. **Tambo** însemna în peruană zorii[394]. Renouf echivalează *Mentu* cu *Tmu* ca fiind doar două aspecte diferite ale aceluiași mare Soare.[395] "Eu sunt Tmu", spune o inscripție, "care am făcut Cerul și am creat toate lucrurile care

389 A se compara cu numele de familie Minto.

390 Edmunds, *Names of Places,* p. 237.

391 A se compara Manciuria și Manchester. Acest din urmă oraș, cunoscut și sub numele de Manigceaster și Mancunium, a fost fondat de către Brigantks, un trib din YORKSHIRE.

392 Pinches, *Religion of Babylonia and Assyria,* p. 93.

393 Cook's *Handbook to Normandy and Brittany,* p. 277.

394 Spence, *Mythologies of Ancient Mexico and Peru,* p. 51.

395 *Hibbert Lectures,* p. 88.

sunt, iar eu sunt singurul care există".[396]

În egipteană Tm, Thom sau Tum, este rădăcina lui **tempus** sau *timp*, iar singura șuviță solitară de păr reprezentată pe capul chel al Tatălui Timpului este ceea ce în Egipt era cunoscut sub numele de șuvița lui Horus.

La sărbătorile lui Bacchus, ca și la toate celelalte orgiile solare sau *bacanale*, se obișnuia ca închinătorii să scoată un vacarm foarte vesel la țambale și tamburine. Cuvântul *tamburină* sau *timbrel* este o formă extinsă a lui *tambour*[397], o tobă, iar tamburul s-a dezvoltat din nativul **tom-tom** sau **tan-tan**. Toate aceste cuvinte duc la concluzia că toba circulară a fost numită astfel după **dur oom**[398], *Soarele care dăinuie*. În latină, toba este **timpanus**.

Există un fel de tobă mică cunoscută sub numele de *tabor* sau *tabour*, care sugerează Muntele Tabor, un munte fără îndoială numit astfel pentru că este "de o formă remarcabil de rotundă"[399]. Misticii bizantini obișnuiau să stea cu ochii pe buricurile lor, sau "cercurile Soarelui", în speranța de a fi martori la faimoasa "Lumină a Taborului" care curge de acolo, ca dintr-un focar[400]. Panglicile viu colorate ale tamburinei, ca și șirurile multicolore de pe inelul din vârful catargului de mai, simbolizau lumina soarelui atot-radiantă, care curge.

Layard, în relatarea sa despre un festival solar de lângă Ninive, descrie cum băștinașii, în frenezia lor exaltată, aruncau tamburine în aer, în timp ce femeile făceau să răsune stâncile cu strigăte stridente de **tahlehl**[401].

Acest strigăt de **tahlehl** pare a fi ***ta el ale***', "Trăiască Dumnezeu strălucitor !" Cuvântul **hail** este cuvântul celtic **hael**, Soarele, și este radical identic cu cuvântul **yule**. **Hiul** în daneză și suedeză înseamnă *roată*, iar dacă eliminăm diferențele de ortografie, **hueel** și **hiul** sunt același cuvânt. În Yorkshire, oamenii, până relativ recent, obișnuiau să strige Ule ! Ule ! în biserici, în semn de bucurie, iar oamenii de rând alergau pe străzi cântând :

"*Ule ! Ule ! Ule ! Ule !*
Trei budinci într-o grămadă,
Spărgeți nuci și strigați Ule!"[402]

În Mexic, **Hool** însemna Capul, Divinitatea, iar **ho** însemna cinci[403].

Cel mai probabil, cuvântul "hubbub" provine din strigătele antrenante de Hob-Hob ! înălțate la festivalurile solare. În ebraică **hobab** înseamnă *iubit*, iar unul dintre cei mai sacri arbori din lume este baobabul, Tatăl Hobab.

Jobb și **chop**, adică *Orbul veșnic existent*, sunt cuvinte britanice vechi pentru vârful unui deal și de aici se pot urmări în toponime precum Evanjobb sau Evanchop din Radnorshire.

Tammuz din Siria a fost asimilat, în special de către domnul Baring-Gould[404], cu sfântul nostru patron, Sfântul Gheorghe. În provincia rusă Georgia, a cărei graniță sudică este reprezentată de munții Armeniei (Harmonia ?), Sfântul Gheorghe nu este considerat doar un sfânt, ci este venerat ca divinitate. Adresat ca "Sfântul Gheorghe Dumnezeiesc din Ikhinti", el ocupă în mintea georgienilor tocmai poziția de Mijlocitor și Intercesor, așa cum o face Hristos în mintea creștinilor.

Crucea Sfântului Gheorghe, despre care se spunea că s-a născut în orașul Diospolis, apare în fig. 754, iar faptul că Sfântul Gheorghe era identificat cu munții reiese clar din faptul că în Georgia "nu există dealuri sau munți mici fără biserici în cinstea Sfântului Gheorghe"[405].

Cea mai faimoasă capelă din lume este poate cea a Sfântului Gheorghe de pe dealul din

---

396 *Ibid.,* p. 198.
397 Comparați numele Tamburlaine sau Tamerlan; de asemenea, englezii Thom, Toms, Tomley, Thompson și Tompkins. În limba celtică **tam** însemna *blând*.
398 A se compara numele de familie DRUMMOND și toponime precum Mindrum, DUNDRUM, DRUMLISH, DROMORE, DRUMOD, etc.
399 Wright (T), *Early Travels in Palestine,* p. 9.
400 King (C. W.), *The Gnostics,* p. 300.
401 *Nineveh,* p. 186.
402 Brand's *Antiquities,* p. 252.
403 Le Plongeon, *Sacred Mysteries,* p. 63.
404 *Curious Myths of the Middle Ages.*
405 Javakhishvili (J.),"Folk-Tales of the Georgians," *The Quest,* January 1912.

Windsor.[406] La vecina Eton încă se mai organizează un festival trienal numit Montem - inițial în onoarea lui Mon Tem, *Soarele unic* ? egipteanul "Tem, Domnul Luminii" și râul Thames,[407] Thamise, sau Tamesis, care curge blând și dă viață, sunt probabil aliate cu Tammuz, lumina sau esența lui Tam sau Tatăl Timpului. În valea Tamisei, Timms este un nume de familie familiar.

La Eton, în Bucks, se ținea odată un mare târg anual în ziua de Ash-Wednesday. Cultul Sfântului Gheorghe a fost practicat în mod vizibil în orașul Ashby de la Zouche : Ashby se numea în vechime Esseby, iar Ashbury, lângă Okehampton, a fost de asemenea cunoscut inițial sub numele de Essebury.[408]

Faimosul "Dansul blănos" de la Helston[409] (Heol's Town ?) din Cornwall a fost, și încă mai este, un "Fair", "Highday", "Eyeday" sau "Holyday" al Sfântului Gheorghe, o strofă din vechiul Cântec Blănos alergând :

"*În ceea ce-l privește pe Sfântul Gheorghe O,*
Sfântul Gheorghe a fost un cavaler O;
Al tuturor regilor din creștinătate,
Regele Georgie este cel mai bun O,
În fiecare țară O,
În fiecare țară unde mergem !"

Cuvântul **furry** ar putea fi la fel de bine **verry**, un dans de foc sau de primăvară, iar aceeași rădăcină reapare în Pharnavas, un nume regal din Georgia. Cea mai celebră regină a Georgiei a fost Thamar sau Tamara.

Jocul cu **O** din cântecul Furry al regelui Georgy O este sugestiv pentru italianul Georgio. În Rusia, sfântul este cunoscut sub numele de Yurgen, adică **yur-ag-en**, "Focul veșnic existent, Soarele Puternic". La musulmani, numele său este El Koudr ; iar El Koudur (**ak-o-dur**), Marele **O**, se spune că nu este încă mort, ci încă zboară în jurul lumii.[410] La Urmi, în Persia - și Urmi nu poate fi decât înrudit cu Urmin - bisericile Sfântului Gheorghe sunt frecventate de cei care suferă de frică, adică de *panică* .

Trandafirul, floarea Sfântului Gheorghe, simbolizează iubirea, iar cuvântul **rose** (trandafir) este o formă flexionată a lui Eros, zeul iubirii. În limba greacă, trandafirul este *rhode* sau *rhoda*, strălucitorul Rho sau Ra.[411] În limba maghiară, **eros** înseamnă *puternic* și, evident, este același lucru cu **eros**, cuvântul grecesc pentru *erou*. Există o strânsă legătură între *eroic* și *erotic*, care înseamnă iubire. În franceză, dragoste este **amour**, "foc sau lumină a Soarelui", iar acest cuvânt, ca și latinescul **amor**, este același cu primele două silabe din Amaruduk, cea mai veche formă[412] a numelui Merodach. Merodach, "tânărul conducător al zilei", "viața întregului ansamblu al zeilor", este același cu Meriadek[413], patronul Bretaniei. În limba bretonă pentru *dragoste* este *minoniach*; în limba bretonă pentru **ami**, un *prieten*, este **minon** sau **minoun** ; și există și un cuvânt breton **orged**, care înseamnă dragoste[414]. Orged se rezolvă în "Orge strălucitor" sau "Lumina de aur veșnic existentă", iar cuvântul Orge, din care rezultă *superb* și *îndemn*, este în mod evident rădăcina lui

406 Numele Windsor înseamnă " țărm sinuos".

407 Spre Oxford se află satul Thame. Numele originale ale Oxfordului au fost Caer (sediul lui) Memphric, apoi Beixositum, și Caer Pen Halgoit.

408 Wilson, *Imperial Gazetteer,*

409 În apropiere de Helston se află Manaccan.

410 H. O. F., *SI George for England,* p. 28.

411 A se compara cu numele de familie Montrose ; toponimele Montrose, Montreux.

412 Pinches, *Religion of Babylonia and Assyria,* p. 59.

413 "Cum era cu totul imposibil să distrugă aceste obiceiuri păgâne, creștinismul a încercat, după cum știm, să le întoarcă în favoarea sa. A ridicat capele în apropierea fântânilor, a plasat figuri ale Fecioarei în crăpăturile stejarilor sacri, a sfințit vechile mituri adoptându-le ca fiind ale sale, înlocuind numele sfinților cu cele ale vechilor zei. Și astfel, fără îndoială, s-a întâmplat ca bunul Meriadek, fabulosul episcop de Vannes, să fie chemat să primească cultul adresat până atunci soarelui în acest colț de Tregor. Sunt multe lucruri despre el care justifică această teorie. Un anumit Joc al misterelor - prețioasă rămășiță a unui dialect pierdut - ni-l arată înzestrat cu darul luminii, risipind întunericul ochilor fără vedere, deschizând înțelegerea umbrită pentru a contempla Lumina Luminilor." - Anatole le Braz, The Land of Pardons (Țara Pardurilor) [Bretania], p, 134.

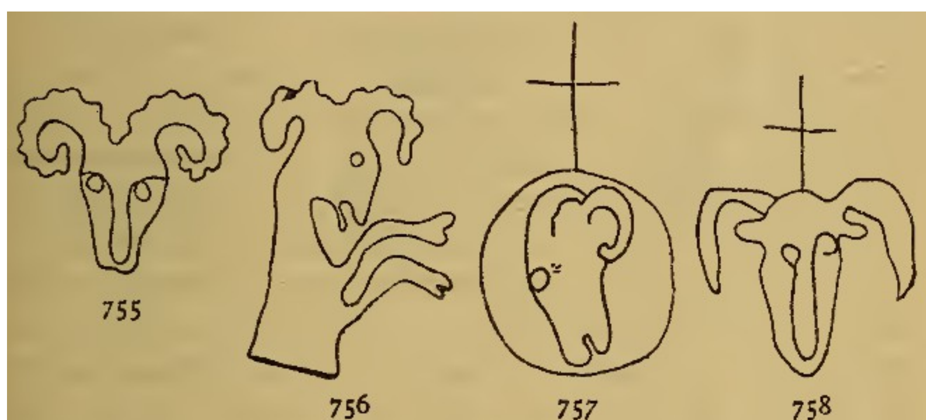
414 Gonidec, *Vocab., French-Breton,* p. 12.

George. Georgia, cuvântul grecesc pentru agricultură, a derivat probabil din George și nu George din georgia. **Ge**, ca în geografie, însemna *pământ*, astfel încât adevăratul sens al cuvântului George poate fi presupus în mod legitim ca fiind **Ge urge**, cel care îndeamnă sau stimulează pământul.

În Vinerea Mare sau în "Ziua Blândeții" se obișnuiește să se mănânce "hot cross-buns", care sunt prăjituri rotunde cu semnătura Sfântului Gheorghe. Acest obicei se trage din Egipt, unde prăjiturile de sacrificiu, făcute din cele mai pure și mai delicioase ingrediente, erau puse în vânzare în fața templelor. Cuvântul "bun" era inițial *boun*, iar grecii l-au schimbat ușor în **bous**[415]. Cuvântul **bous** în greacă înseamnă și **bou**, iar chiflele sacre erau uneori făcute cu o reprezentare a două coarne. La Yuletide se obișnuiește să se mănânce plăcinte cu carne tocată sau, așa cum mai sunt numite, "lunile fericite". În Scoția, mici trupe de băieți și fete obișnuiau să cutreiere satele în perioada Crăciunului strigând: "Hagmena, Hagmena, dă-ne prăjituri și brânză și lasă-ne să plecăm". Acest cuvânt foarte remarcabil, **Hagmena**, folosit în aceste ocazii, se presupune, spune prudentul Brand, că ar fi de o vechime anterioară introducerii credinței creștine.[416] S-ar părea că este mai vechi decât **ag-Mena**, Marele Mena, strămoșul preistoric tradițional al regalității egiptene. Pentru a explica cuvintele *chiflă* și *plăcintă*, se poate presupune fie că aceste comestibile erau inițial circulare, fie că anticii credeau, așa cum mulți creștini încă mai cred, că în sacramentul chiflei, al napolitanei sau al plăcintei, mâncau trupul veritabil și substanțial al Tatălui lor spiritual.

Cartea sau ordinul de slujbă bisericească se numește "plăcintă", iar cufărul mic în care se află ostia sfințită este cunoscut sub numele de "pix". **Pius**, un nume papal standard, înseamnă același lucru cu **pios**. **Pikkis**, în limba țigănească, înseamnă *sânii feminini*, care mai sunt numiți de țigani **birk** și **bark**. **Bir** sau **Birqu** era un titlu al asirienilor Mer, Tatăl, Focul sau Amour; iar ideea de Mare Hrănitor este reținută în **piept**, din valahul pentru *sâni*; iar în engleza noastră **pap**, hrană pentru copii, și **paps** sau **bubs**, sânii feminini.

În orașul egiptean Teba, al cărui nume provine de la un sanctuar numit Ap[417], Amon-ra era venerat sub înfățișarea unui berbec, iar în figura 757 capul de berbec apare în centrul ochiului.

Ram (Berbecul), figurat ca Ares în zodiac, era simbolul căldurii creatoare. În egipteană, berbecul era **ba**, și același cuvânt însemna și **suflet**. **Belus**, cuvântul latin pentru *berbec*, este aliat cu Belenus, Apolo celtic, iar **tup**, cuvântul englezesc pentru *oaia masculină*, poate fi echivalat cu **top**, Ochiul strălucitor. Ares este identic cu Uras, Eros, Horus etc., iar berbecul nostru a fost, în mod evident, cândva **uram**, Focul solar.[418] **Ramr** înseamnă în islandeză "puternic", iar ideea de forță, de rectitudine și de putere este reținută în cuvântul **ramrod** și în verbul **to ram**. În ebraică **ram** înseamnă *înalt*, iar **ramah** un *loc înalt*; în sanscrită Rama este Soarele. **Ram** este rădăcina numelui

---

415 Brand, *Antiquities,* p. 81.

416 Sărbătoarea supraviețuiește și astăzi sub numele de "Hogmanay".

417 "Ap, împreună cu articolul feminin *Tap*, din care grecii au făcut Thebe, era numele unui sanctuar particular al lui Amon." - Lepsius, *Egypt, Ethiopia, and Sinai,* Bonn's Library, p. 248.

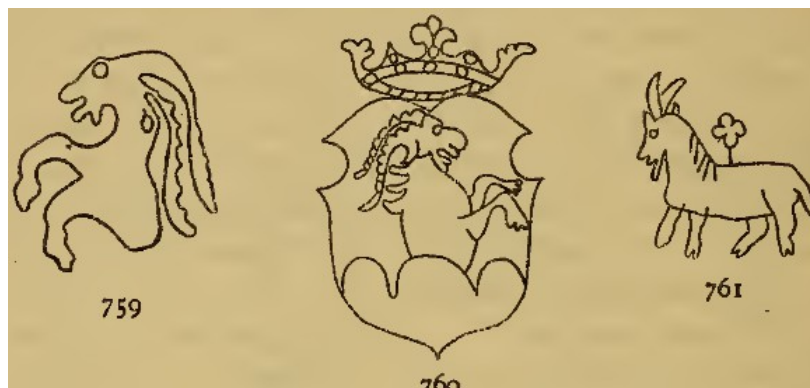
418 Țiganii din Anglia își numesc limba, așa cum țiganii din multe alte țări o numesc pe a lor, Romany sau Romanes - un cuvânt derivat fie din indianul Ram sau Rama, care înseamnă **soț**, fie din orașul Roma, care și-a luat numele fie de la indianul Ram, fie de la cuvântul galic Romy, care este aproape echivalent cu **soț** sau bărbat; căci, așa cum indianul Ram înseamnă soț sau bărbat, tot așa galicul Rom semnifică ceea ce constituie un om și îi permite să devină soț. "- George Borrow, *Romano Lavo-Lil,* Intro.

regal Ramses[419], tradus de autorități ca însemnând "Fiul Soarelui", și a Ramadanului sau Ramazan, o mare sărbătoare la popoarele mahomedane. Cuvântul **Ramadan**, care implică focul mistuitor, este aliat cu rădăcina arabă îmblânzită, era fierbinte; Ramazan este **san rama**[420], Soarele Sfânt.

Rimmon, Ber sau Birqu, Atotputernicul babilonian, era cunoscut alternativ ca Rammanu, și cum Urim este pluralul lui Ury, titlul Rimmon poate fi înțeles ca **Urim Mon**, "Singurul Domn al Focurilor și Luminilor".

"*Oricare ar fi lămpile de pe Pământ sau din Ceruri care strălucesc*
Sunt porțiuni ale unei singure Puteri care este a Mea".[421]

Principalele orașe din Insula Man, Manobia sau Manxland (manikseland), sunt Ramsey și Peel.

În figura 760, o capră se târăște pe un vârf de munte. La Mendes, în Egipt, Min era venerat sub forma unei capre, iar în acel district **mendes**[422] era numele generic pentru *capră*. În Grecia, ca și în Egipt, Pan era figurat ca având chipul și membrele unei capre. Odele corale cântate în onoarea lui Bacchus, despre care se spune că ar fi apărut și el sub forma unei capre, se numeau **tragodiai** sau cântece de capră, iar o capră era premiul simbolic oferit cu aceste ocazii.

Distincția emblematică a caprei s-a datorat în parte faptului că habitatul acestui animal este reprezentat de zonele de deal și de munte, dar mai ales pentru că capra simboliza Căldura Generativă sau **Urgia Vitală**. Cuvântul "Urgia" va fi recunoscut, ca și în George și în Demiurg, un termen gnostic pentru divinitate, ca însemnând Focul Veșnic Existent, **en-urgy** (energia) solară.

Termenul francez pentru *capră* este **bouc**, care înseamnă exact același lucru cu **bauk**, egiptean pentru *șoim*. Este, de asemenea, același lucru cu **buck** din limba engleză și poate că se regăsește în toponime precum Box[423], Buxton și Baxenden. Latinescul **caper**, italianul **capra**[424] și spaniolul **cabron** au nevoie doar de vocala inițială pentru a le readuce în "Marele ochi de foc". Există o capră de munte cu coarne lungi cunoscută sub numele de **ibex**, cuvânt care se rezolvă în **ib ek se**. Francezul **chevre** este aproape același lucru cu **chafer** al nostru, și însemna în mod similar Focul veșnic existent. Grecii au doi termeni pentru capră - **Tragos**, marea lumină durabilă, și **aix**[425], marele foc **A**. În alfabetul mayaș **A** era reprezentat prin trei semne alternative - *un punct în interiorul unui cerc*, un pătrat în formă de diamant, sau un vârf, care era fără îndoială destinat ca hieroglifă a unui munte sau deal. În greacă, vârful muntelui era **akra**, iar cuvântul nostru **peak** (vârf) conține în mod similar noțiunea de Marele Tată. În nordul Angliei, **pyke** este un termen generic pentru deal ascuțit, iar **pic**, același cuvânt, apare pe continent, ca în Pic du Midi. Se

---

419 Gloriile lui Ramses al II-lea au fost cântate de un centaur egiptean. În Cornwall se află un cap de Rame și un punct de PENTIR.

420 A se compara cu Republica de San Remo.

421 *Hymn of Apollo* Shelley.

422 A se compara cu englezul Mendenham.

423 The Gloucestershire **Box** este un cătun din Minchinhampton. *The Box* din apropiere de Chippenham, cătunul Cheoppen, include Ashley. La sud de Salisbury se află o eminență numită BUXBURY. A se compara, de asemenea, cu **Bex** în Elveția și **Buxar** în India. Bax, Bex și Tex sunt nume de familie englezești.

424 A se compara cu Capri de pe coasta Campaniei.

425 Aix este un toponim comun.

consemnează că Kristna a afirmat: "Eu sunt litera A"; iar în Apocalipsa lui Iisus Hristos se afirmă: "*Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul, zice Domnul, care este, care era și care va veni, Cel Atotputernic*"[426]. În toate limbile, marele **A** pare să fi reprezentat un simbol al Dealului bătrân, neîmbătrânitor, constant și veșnic, al **El**-ului imuabil, al primei cauze neschimbătoare.

Faptul că vârful unui munte era considerat un simbol și o similitudine fizică a sacrului A[427] este evidențiat într-o oarecare măsură de termenii generici pentru munte, cum ar fi grecescul **akra**, marele Foc **A**; Savoyadul **crau**; slavonul **gara** ; anglo-saxonul **law**, adică **el aw**, "Lord Aw" ; japonezul **jama** sau **yama san**, "Sfântul unic Soare A" ; latinul *montana* ;[428] spaniolul *montanha* și *sierra*.

Numele **Jah** și **Yah** se rezolvă în **Existent sau Unic Ah** sau **A**, iar acest radical prim poate fi recunoscut în simplitatea sa originală în cuvântul englezesc **awe** și în numele de familie Hay și Haw. **Agha** este cuvântul Sanscrit pentru *Lord*; **arka** în Sanscrită înseamnă Soare și, de asemenea, un *imn de laudă*. Tărâmul Fericit al lui Pan, conducătorul dansului și cântecului celest, era Arcadia sau Arcady, un nume care se rezolvă în "***A** puternic și strălucitor*". **A** este rădăcina lui **age** și a sanscritului **ayus**, care înseamnă *viață*. Este, de asemenea, fundamentul unor nume precum Ahab, Ahaz, Hayes, Hawes și Aaron; **Aaron** în ebraică înseamnă *înalt* sau *munte*, iar în Cumberland există un munte numit Aaron End. Înaltul Pontif al mayașilor era cunoscut sub numele de **Cay**[429], adică **ac ay**, *marele A*; Kay și Gay sunt nume de familie englezești ; iar **gay** este un adjectiv : **kay** înseamnă *bucuria* în limba teutonă.

După toate probabilitățile **boa**, portughezul pentru **bun**, a fost la origine **bo a**, "Tatăl A". **Oca**, marele **A**, este italianul pentru *gâscă* ; **ana** era caldeeanul pentru *cer*; iar **ana** era sanscritul pentru *mamă*. **Abu** = **bu a** ? în arabă înseamnă **tată** ; în orașul Aba a existat un celebru oracol al lui Apollo ; iar muntele Abu din India este un loc de pelerinaj celebru. Aproximativ la mijlocul muntelui Abu, adepții lui Vishnu, cunoscuți sub numele de **jaini**, au ridicat un grup magnific de cinci temple.

Prima literă a alfabetului egiptean era **ahom**, care înseamnă *vultur*, iar prima literă a alfabetului ebraic era **aleph**, care înseamnă **bou**. **Alfa**, care în greacă înseamnă **A**, trebuie să fie o formă mai târzie a lui **aleph** și este fonetic **aleph a**. *Caliph*[430] sau *Califa*, ca și *Cadi*, titluri orientale de autoritate, toate înseamnă **marele A**, Aleph sau Alfa; iar numele Sfântului, Alphage[431], este probabil înrudit. Israeliții au decăzut în închinarea la un vițel de aur; vechii moscoviți se închinau, de asemenea, la un vițel de aur;[432] iar cuvântul **calf** (vițel) este, se pare, o contracție a lui **ac-alif**, *marele A*. În gotică, vițel era **kalbo**, Marele Domn Tată; iar Alpii[433] și Calvary își datorează, se pare, numele lor aceleiași rădăcini.

---

426 Rev. i. 8.

427 Faptul că litera **A** a avut o semnificație ascunsă este evident din cuvintele lui Isus găsite în Evanghelia apocrifă a lui Toma; "Și, uitându-se la învățătorul Zacus, i-a spus: Tu, care nu cunoști natura lui Alfa, cum poți să-i înveți pe alții pe Beta? Tu, ipocritule, eu primul, dacă știi, învață pe **A**, iar noi te vom crede despre **B**. Apoi a început să-l întrebe pe învățător despre prima literă, iar acesta nu a putut să-i răspundă. Și, în auzul multora, copilul îi spune lui Zacchasus : Ascultă, învățătorule, ordinea primei litere și observă aici cum are linii și o linie de mijloc care le intersectează pe cele pe care le vezi comune; (linii) aduse împreună ; partea cea mai înaltă le susține ; și iarăși le aduce sub un singur cap ; cu trei puncte (de intersecție) ; de același fel ; principale și subordonate ; de lungime egală. Tu ai liniile lui **A**. Și când învățătorul Zacchasus a auzit pe copil vorbind asemenea și așa de mari alegorii despre prima literă, a fost foarte nedumerit de o asemenea povestire și de învățătura lui".

Cele trei linii ale **A** sunt poate explicate în următorul pasaj dintr-un MS din secolul al XV-lea, citat de Sir John Rhys : "Cele trei elemente ale unei litere sunt / | \ deoarece din prezența unuia sau altuia dintre cele trei constă o literă ; *ele sunt trei raze de lumină* și din ele sunt formate cele șaisprezece **ogyrvens**, adică cele șaisprezece litere. Acestea aparțin, de asemenea, unei alte arte șapte (score) și șapte **ogyrvens**, care nu sunt altceva decât simbolurile rangului celor șaptezeci și șapte de cuvinte din filiația limbii galeze, și din ele derivă toate celelalte cuvinte"- *Hibbert Lectures*, p. 268. (Italicile îmi aparțin.)

428 În italiană, berbecul se spune *montone*.

429 *Qpeen Moo,* p. 19.

430 Lângă Tadcaster, în Yorkshire, se află Ulleskelf, adică Ulles-akelif? Pe râul Duddon, în Cumberland, lângă Ulverstone, se află capela Ulpha. Există un alt Ulpha în Westmoreland. Lângă Penrith se află Ulfsby sau Ousby.

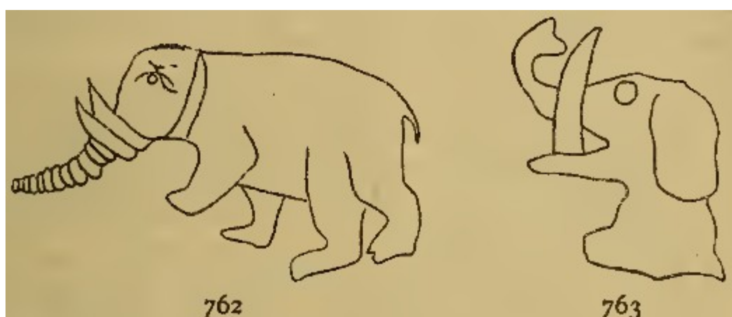
431 Canterbury include parohiile St Alphage și Patrixbourne.

432 Payne-Knight, p. 147.

433 O parte din districtul Alpilor se numește Oberland.

Dr. Taylor susține[434] că cuvântul ebraic **aleph** este identic cu **eleph** din *elefant*, cel mai mare, mai puternic și mai presus de toate animalele. Semiticul pentru *elefant* este **pul**, care înseamnă, de asemenea, *rege*. În Vechiul Testament[435] se menționează că un anume rege Pul a intrat într-o alianță cu regele Menahem, adică Sole Eagle (Vultur unic) sau **Sole A** ?

Le Plongeon afirmă că, printre mayași, *mamutul* era venerat ca imagine a divinității de pe Pământ, "probabil pentru că acest pachiderm era cea mai mare și mai puternică creatură care trăia pe pământ"[436]. Spre marea perplexitate a istoricilor, o reprezentare a elefantului, "simbolul puterii și al înțelepciunii"[437], se găsește sculptată pe unul dintre turnurile rotunde din Scoția, alături de un crucifix și un miel. Higgens, care a presupus mai întâi că aceste simboluri sunt de origine creștină, a scris ulterior: "Acum mă îndoiesc [de datarea modernă a turnului], deoarece am văzut de nenumărate ori omul răstignit în fața lui Hristos. Am găsit, de asemenea, *Mielul care ridică păcatele lumii* printre Carnutes din Galia, înainte de vremea lui Hristos; și când le contemplu pe acestea, precum și elefantul lui Ganesa, inelul și cobra, Linga, Iona și Nandies, găsite nu departe de turn ... sunt determinat să mă îndoiesc de concluziile mele anterioare. Elefantul, Ganesa al Indiei, este un tip foarte încăpățânat care se găsește aici. Nici inelul, atunci când este combinat cu alte chestiuni, nu pot să trec peste"[438].

Una dintre minunile lumii este minunata peșteră a sanctuarului din Elephanta. Acest "cel mai vechi și mai magnific templu din lume" este descris de Maurice ca fiind "nici mai mult, nici mai puțin decât un superb templu al Dumnezeului Treimic"[439]. Indianul Ganesha, reprezentat fie ca un elefant, fie ca un om cu cap de elefant, este invocat ca învingător al obstacolelor de către hindușii din toate sectele la începutul oricărei afaceri: numele se rezolvă în **ag an**, Marele Isha. În *Ganapati Upanishad* i se adresează zeului: "*Lăudat să fii, O Ganesha! Tu ești în mod evident adevărul ; tu ești fără îndoială Creatorul, Păstrătorul și Distrugătorul, Brahma Suprem, Spiritul Etern. Eu spun ceea ce este corect și adevărat; ocrotește-mă, așadar, atunci când vorbesc, ascult, dăruiesc, posed, predau, învăț; protejează-mă în permanență pretutindeni*"[440]. Imaginea lui Ganesha este văzută la intersecția drumurilor indiene și este plasată de arhitecți la temelia clădirilor. În Mexicul antic, capul de elefant era, de asemenea, principalul și cel mai frecvent ornament[441].

Se spune că întruparea lui Buddha a fost provocată de coborârea puterii divine numită "Duhul Sfânt" asupra Mayei, *o mamă umană*, iar acest Duh Sfânt sau Spirit a coborât sub forma unui elefant alb.[442] Stow, în studiul său, vorbește despre elefanți ca despre niște *olifanți*, de unde se poate bănui semnificația numelui englezesc **Oliphant**.[443]

În germană, *capra* este **ziege**, "focul îmbătrânit", iar în sanscrită este **aga**, *puternicul A*. Capra noastră engleză este variată în limbile Europei în *gat*, *goot*, *geit*, *ged*, *get*, iar radicalul tuturor acestor cuvinte este **at**, care este cuvântul egiptean pentru *capră*. După cum se va vedea, există

434 *The Alphabet,* i. 169.
435 2 Kings xv.
436 *Sacred Mysteries among the Mayas,* p. 64.
437 *Bible Myths,* p. 117.
438 *Anacalypsis,* ii. 130.
439 *Indian Antiquities,* iii. p. 9.
440 *Hindoo Mythology,* Wilkins, p. 273
441 Le Plongeon, *Sacred Mysteries,* p. 97.
442 Doane, *Bible Myths.*
443 Numeroase rămășițe de elefanți au fost găsite în Marea Britanie.

motive să presupunem că această silabă a însemnat cândva același lucru ca în engleza noastră modernă **heat** (căldură) și **hot** (cald).

Etna[444], vulcanul, este o formă contractată a lui **attuna**, care în limba feniciană desemnează un cuptor. În franceză, soba este **etuve**, iar silabele *et*, *at*, *ot* etc. apar în mod constant în cuvinte referitoare la căldură sau la lucruri fierbinți.

La fel cum **t** și **d** sunt interschimbabile în alte părți, și aici ele variază. În engleza veche, **hot** era **hoot**, iar în anglo-saxonă **hat**; în olandeză **heet**, în suedeză **het**, iar în daneză **hed**. Francezul pentru *cald* este **chaud**, iar pentru *căldură* **chaleur**, focul veșnic existent și veșnic veșnic.

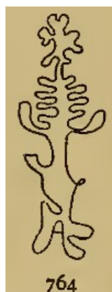
Tammuz era cunoscut sub numele de Atys sau Attis, iar numele său alternativ Adonis se rezolvă, cu o aptitudine singulară pentru opinia curentă, în "lumina caldă a Soarelui". Aton, soarele în aztec și **aten**, *soarele* în egipteană, se pare că ar fi însemnat la origine "cel fierbinte" sau Singurul fierbinte "*hot 'un*"; iar Ptah-Hotep, unul dintre titlurile lui Patah egiptean, poate fi poate transliterat în "*Tatăl Strălucitor **Ah** sau **A**, Cercul fierbinte*".

Principala zeitate a focului la japonezi este **Atago-Sama**. *Atago* poate fi înțeles ca "puternicul fierbinte O", iar cuvântul **Sama** este strâns înrudit cu **Samas**, Zeul sau Zeița Soarelui babiloniană, care era cunoscut și sub numele de **Utuki**, adică "Marele fierbinte" (?). Altarul principal al lui Atago-Sama se află în vârful dealului înalt Atago, în apropiere de Kioto, iar în toate orașele principale ale Japoniei îi sunt dedicate altare de deal. În vechea religie de stat, zeul și focul erau considerate identice.[445]

Cuvântul japonez **kami**, care înseamnă Dumnezeu și tot ceea ce este dumnezeiesc, este același cu Kami[446], vechea denumire a Egiptului. **Khama** este cuvântul ebraic pentru *soare*, iar *cam*, *kern* și *can* sunt cuvintele țigănești pentru *soare*. În sanscrită **khan**[447] înseamnă *soare*; în ebraică **kham** înseamnă *căldură*; și este probabil ca numele Kami sau Kamit aplicat Egiptului să nu însemne "Țara Neagră", ci "Țara Marelui Soare fierbinte". Cuvântul Egipt se rezolvă în **Ej-yp-te**, "Ochiul Strălucitor îmbătrânit".

Pe țărmul Mării Roșii (ured) sau "Fierbinte", pe care italienii o numesc *mar Rosso*, se află orașul Aden, cunoscut ca fiind foarte fierbinte. **Adim** înseamnă *primul* în sanscrită, iar Adam este considerat a fi primul strămoș al Umanității. Adon era marea divinitate a fenicienilor, iar Adonai este un termen mistic și poetic pentru Spiritul Suprem despre care se vorbește ca despre Monadă. **Monadh** este cuvântul gaelic pentru *munte* sau *deal*, corespunzând galezului **mynydd**, iar ambii termeni apar frecvent în toponime.[448]

Babilonianul Rammanu, Bir sau Birqu, era cunoscut alternativ ca Addu, "strălucire fierbinte"(?); Adad, "căldura căldurilor"(?); și Dadu, "strălucitor al strălucirilor"(?). În limba romilor sau a țiganilor, **dad** și **dado** înseamnă *tată*, și sunt în mod clar identice cu **dad** (tăticul) și **dady** nostru englezesc. Celticul pentru *strămoși* era **gour dadou** și **tadou koz**, ambii termeni reflectând credința primitivă că primul părinte al omului a fost "Tăticul Mare Foc" sau "Tăticul Mare Lumină."[449] În Evanghelii, Didymus este menționat ca un alt nume pentru Toma.

Celticul pentru tată era **tad** sau **tat**, originea, probabil, a numelor de familie Tod, Tait, Taddy,

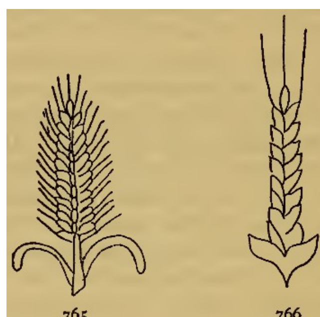
---

444 A se compara cu numele de botez Edna.
445 Aston, W. G., *Shinto,* p. 44.
446 Sau **Chemi**, de unde provine cuvântul *chimie*.
447 A se compara cu titlul afgan Khan. În limba celtică, numele Kean și KENNY însemnau *vast*.
448 Taylor, *Words and Places,* p. 326.
449 Celticul pentru înger este **el**, Dumnezeu. În franceză, **strămoș** este *aieul*.

toate acestea putând fi comparate cu simbolul egiptean numit **tat**, **dad** sau **daddu**. Tat,[450] o reprezentare a patru stâlpi, era emblema stabilității, recent s-a decis că **tat** sau **dad** reprezenta și coloana vertebrală sau spinarea (osul de cerb) a lui Osiris.[451] În emblema de mai sus, litera **A** formează fundația unui copac în formă de flacără,[452] coloana vertebrală, sau Focul Vieții. Această tijă sau tulpină a lui Iesei poate fi asimilată cu Ashera, un obiect falic menționat în Vechiul Testament în legătură cu cultul lui Ashtoreth. Ashera era o tulpină sau un stâlp vertical care răspundea simbolic la Maypole-ul englezesc. În Japonia, o anumită sfințenie încă se atașează stâlpului central sau stâlpului de rege al casei, cunoscut sub numele de **daikoku-bashira**. În vechile ritualuri japoneze, **bashira** sau părintele Ashera este legat de un zeu al casei, numit Yabune.[453] "Bunul Ya" a avut cândva, fără îndoială, aceeași concepție cu cea a ebraicului **Yah** sau **Jah**.[454] În anumite părți ale Samariei, marele zeu Pan era cunoscut sub numele de Ashima[455], iar în mitologia persană Armaiti, Marea Mamă, are o fiică - "buna Ashi" - a cărei funcție este de a trece între pământ și cer și de a aduce înțelepciunea cerească omenirii. În sanscrită, silabele **A-si** sunt echivalente cu ebraicul **Jah** și înseamnă "Tu ești" : în mod fundamental, sanscritul **A-si** se rezolvă în "Focul lui A".

Printre națiunile europene, Tatăl Atotputernic a fost identificat în mod special cu puternicul frasin și este probabil că, la origine, *rowanul* și frasinul de munte au fost venerate din cauza globulelor de "sămânță sfântă", "roua de miere fructificatoare", împrăștiate pe ele în ciorchini roșii. Roșul era culoarea Iubirii și a Sângelui, iar Sângele era considerat ca fiind esența vieții și sursa întregii activități umane. În latină, frasin este *fraxinus*, "marele foc"; în islandeză este **askr**, "flacăra Marelui Foc"; în daneză și suedeză este **ask**; iar în lituaniană este **asis** = Isis. Florile albe și parfumate ale frasinului, care se aseamănă cu florile mici de păducel, cresc în ciorchini denși și apar în iunie sau în luna lui Juno. Florile au fiecare câte cinci sepale mici și cinci petale albe rotunde, iar frunzele zimțate ale copacului au oarecum aspectul unor mici flăcări. "*Cunosc un frasin numit Iggdrasil, un copac înalt, stropit cu umezeală albă (de acolo vin roua care cade în podișuri) : el stă veșnic verde prin primăvara lui Urd*[456]*. De acolo vin trei fecioare, atotștiutoare, din sala care se află sub copac*"[457]. Aceste trei fecioare, cunoscuta Treime a Gândului Bun, a Faptului Bun și a Cuvântului Bun, pot fi comparate cu cele trei regine păzitoare ale regelui Arthur ; iar numele **Ig-dur-as-il** poate fi rezolvat în "Marea Lumină durabilă a lui Dumnezeu".

În fig. 765, *Urgia vitală*, Focul întineritor, este simbolizată de un spic de grâu sau de orz bărbos. Orz în franceză este **orge**, cuvânt care, identic cu **urge**, reapare în **burgeon**, un lăstar opulent și bogat în muguri.[458]

Una dintre denumirile gnostice pentru Hristos, Pâinea Vieții, era "Marele Spic de Grâu";

---

450 A se compara cu engleza **teat** sau **dud**. **Tud** înseamnă *lapte* în limba țigănească, iar în aceeași limbă **tatto** = *fierbinte*, **tatcho** = *adevărat* și **tatchipen** = *adevăr.*

451 Tirard, *Book of Dead,* p. 79.

452 Se credea că Osiris a fost întemnițat într-un trunchi de copac.

453 Aston, *Shinto,* p. 46.

454 În I Cronici ii, 27, BUNAH este menționat ca fiind fratele lui Ram ; în Rut iv. 19, Ram este menționat ca fiind cel care l-a născut pe Amminadab.

455 Smith's *Bible Dictionary (Askima).*

456 A se compara cu numele de familie Hurd.

457 Din *The Edda,* W. Faraday, p. 29.

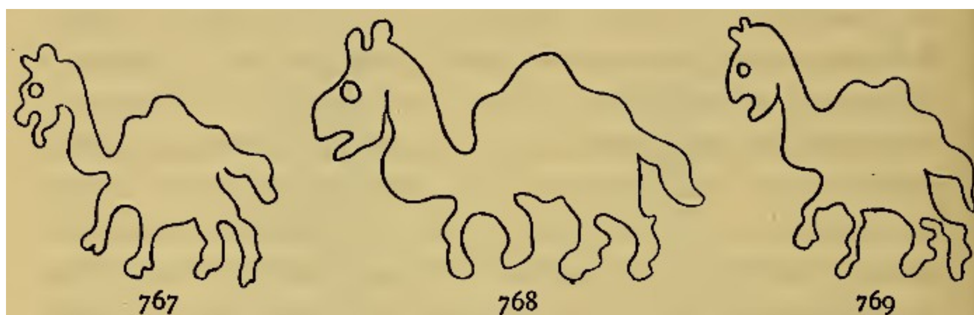
458 **Bud** a fost ortografiat inițial *budde* sau *bodde*, iar în portugheză pentru capră este *bode*.

Horus era intitulat *Spicul Verde de Grâu*, iar *Spicul de Grâu* era un atribut bine cunoscut al lui Isis, Ceres și al altor aspecte ale Marelui Părinte. El simboliza puterea spermatică a Creatorului și poate fi echivalat cu *toiagul vieții*, această din urmă expresie fiind până în ziua de azi aplicată proverbial la grâu.

În vestibulul Muzeului Britanic există o sculptură care îl reprezintă pe Mithra ucigând Taurul sacrificat, iar sângele care curge din Taurul rănit are forma a trei spice de grâu.

O spiculă de grâu cu barbă figurează pe moneda regelui britanic Cunobeinus, mai bine cunoscut sub numele de Cymbeline (cca. 5 d.Hr.). Capitala regelui Cunobelinus - Belenus, Berbecul solar, marele **O** unic - a fost Colchester[459], cunoscută atunci sub numele de Camulodunum. Sir John Rhys echivalează **Cumhal**, rădăcina acestui nume, cu **himmel**, *cerul* în germană; iar cerul este același lucru cu Evan[460], care era unul dintre titlurile lui Bacchus. Orașul Roma, potrivit unor relatări, a fost numit după zeița Roma, o fiică a lui Evander, "Evan cel care rezistă". Se spune că Romulus, fondatorul alternativ al Romei, ar fi instituit pentru slujirea zeilor un ordin de preoți numit **Camilli** sau Camilla. **Camille** este un nume creștin francez; Camillus era un nume de familie roman; iar în Italia și în Mesopotamia existau oameni numiți Camelani. În Anglia și în Scoția există un râu Camel; Cammel este un nume de familie englezesc; și aceleași rădăcini sunt responsabile pentru Camelot, minunatul oraș al regelui Arthur, pe care poeții îl descriu ca pe un oraș cu turle și turnulețe îngrămădite pitoresc pe pantele unui munte abrupt.

Cămila simbolică ilustrată aici are în fiecare caz cocoașa sa reprezentată ca un triplu sau Sfântul Munte - fapt care m-a determinat să cercetez legătura, dacă există, între cuvântul *cămilă* și **Carmel**, Muntele Sfânt. Pe lângă Muntele Carmel din Palestina, există un Carmel Point în Anglesey, iar în America de Sud există un Alta Camela.[461]

În *Cântarea Cântărilor*, capul Mirelui este asemănat cu Muntele Carmel: "Capul tău pe tine este ca Carmelul";[462] iar în **Micah** ideea de Carmel este asociată cu cea de *toiag roditor* sau de vârf al toiagului vieții: "*Hrănește cu toiagul tău poporul tău, turma moștenirii tale, care locuiește singuratic în pădure, în mijlocul Carmelului*"[463].

Cuvântul *Carmel*, potrivit autorităților recunoscute, înseamnă nu numai *miel tăiat împrejur*, ci și *recoltă*, *viță de vie a lui Dumnezeu* - altfel o grădină sau o livadă - și plin de spice.

Unii studenți arturieni identifică Camelotul cu Guildford, inițial Gilford, în Surrey.

Termenul ebraic pentru *cămilă* este **gimel**; iar **gimel**, a treia literă a alfabetului ebraic, se crede că și-a luat forma de la cocoașa cămilei.[464] Prin urmare, trebuie să fi existat o semnificație deosebită legată de cocoașa cămilei, iar dacă Guildford este echivalent cu Camelot, putem presupune, poate pe bună dreptate, că **Gil** este o formă degradată a lui **gimel**.

Printre toponimele din vecinătatea Stonehenge se află un Gomeldon; **gamel** este vechiul cuvânt englezesc pentru *antic*, iar Gemmel este un nume de familie scoțian. În Babilonia a existat un rege, Gimel Sin (2500 î.Hr.); el a fost divinizat în timpul vieții sale, iar după moartea sa un

---

459 Se spune că Phryxus (Furiksus) ar fi zburat spre Colchis pe spinarea unui berbec de aur. Colchester a fost capitala Trinobantes.

460 Comparați numele, EVAN, EVANS, LEVAN, și BEVAN sau AP-EVAN.

461 Termenul Alta folosit aici poate fi comparat cu britanicul Alt și cu gaelicul Alltha, care înseamnă un loc abrupt sau o regiune muntoasă și care este folosit frecvent în Scoția și Țara Galilor.

462 Vii. 5.

463 vii. 14.

464 *The Alphabet,* Taylor, p. 87.

templu din Lagash (= "Domnul Marele-Ash" ?) a fost numit după el.[465]

Există un bou asiatic cu o cocoașă asemănătoare cu cea a cămilei pe umeri și acest animal sacru este cunoscut sub numele de **zebu**, adică "Tatăl Focului".

Se spune că israeliții au fost călăuziți prin pustiu de un stâlp de foc, iar ideea unui stâlp de flăcări ca sursă de energie a Ființei a fost expusă în mod dramatic de domnul Rider Haggard în **She**. "Apropie-te, apropie-te!" a strigat Ayesha[466], cu o voce de o exaltare emoționantă. "*Priviți Fântâna și Inima Vieții așa cum bate în sânul acestei mari lumi. Priviți substanța din care toate lucrurile își extrag energia, Spiritul luminos al acestui Glob, fără de care el nu poate trăi, ci trebuie să se răcească și să moară precum luna moartă. Apropiați-vă și spălați-vă în aceste flăcări vii, și luați virtutea lor în bietele voastre trupuri în toată puterea ei virgină - nu așa cum strălucește acum slab în sânii voștri, filtrată până acolo prin filtrele fine ale unei mii de vieți intermediare, ci așa cum este aici, în chiar izvorul și sursa Ființei pământești. Am urmat-o prin strălucirea roză până la capul peșterii, până când ne-am oprit în fața locului unde bătea marele puls și trecea marea flacără. Și, pe măsură ce înaintam, am devenit sensibili la o sălbatică și splendidă exaltare, la sentimentul glorios al unei intensități atât de aprige a Vieții, încât, pe lângă ea, cele mai pline de viață momente de forță ale noastre păreau plate, îmblânzite și slabe. Era pur și simplu efluviul focului, eterul subtil pe care îl arunca în timp ce se rostogolea, care intra în noi și ne făcea puternici ca niște uriași și iuți ca niște vulturi. S-a apropiat și s-a apropiat și mai mult, până când a ajuns aproape de noi, rostogolindu-se ca toate roțile de tunet ale cerului în spatele cailor fulgerului. A înaintat și, odată cu el, gloriosul nor orbitor de lumină multicoloră, și a stat în fața noastră o vreme, rotindu-se încet, după cum ni s-a părut nouă; apoi, însoțit de fastul său sonor, a trecut nu știu încotro. Atât de uluitoare a fost această priveliște minunată, încât unul și toți, cu excepția Ei, care s-a ridicat și și-a întins mâinile spre Foc, ne-am scufundat în fața lui și ne-am ascuns fețele în nisip*."

Din aceeași familie cu *Laburnum* auriu și asemănător cu acesta prin splendoarea cataractelor sale înflorite este copacul pe care îl scriem *acacia*, dar pe care îl pronunțăm **akashur**, "Marele Ashur".

Despre salcâm se spune că ar fi **akakia** din greacă, "salcâmul egiptean spinos", iar rădăcina sa este **akis**, un vârf sau un spin[467]. Spinul este un arbore cu țepi sau spini, țepușă însemnând și vârf ascuțit, cui și spic; **spine** însemnând și coloana vertebrală.

Potrivit tradiției rabinice, tufișul arzător de pe muntele Sinai[468], în care Dumnezeul lui Israel i-a apărut lui Moise, era un tufiș de spini. În Egipt, tufișul de spini era asociat cu **Unbu**, iar salcâmul spinos avea reputația de a fi locuința zeiței-mamă Neith. În teologia asiriană întâlnim copacul spinos al luminii, sacru lui Ashur, iar în Arabia lotusul spinos era consacrat lui Baal[469].

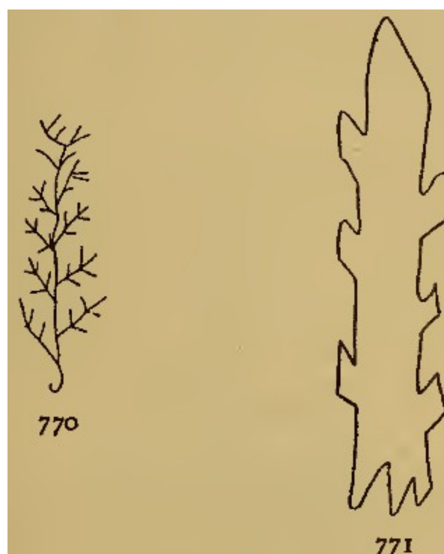
Se spune că coroana de spini cu care evreii l-au încoronat pe Hristos a fost împletită din arbustul spinos numit **jujube** sau **jujuba**[470], un gen care aparține ordinului natural *rhamnacea*. Sfântul spin din Glastonbury este numit *sacra spina*, iar *jujuba* era cunoscută sub numele de *spina christi*. Nu există prea multe îndoieli că în copilăria Lumii toate lucrurile înțepătoare sau cu țepi erau privite ca simboluri ale Focului care săgetează, radiază și străpunge, o concluzie pe care o va confirma o analiză a cuvintelor **pur ik el**, **bur is el**, **es pin es**, **se pyx** și așa mai departe. Americanii numesc bavura țepoasă a castanului de cal sau a castanului Horus "buck-eye"[471]. Crenguța, *ramura* sau *virgo* simbolică ilustrată mai jos poate fi recunoscută drept Buckthorn, Bellacthorn[472] sau Hawthorn - spinul de Haw sau **A**.

Este evident că axa Universului a fost concepută în mod indiferent ca o coloană de foc, un stâlp, o coloană vertebrală, o spinare, un vârf, un cui, un trunchi, un toiag, un pivot, un fus, un

---

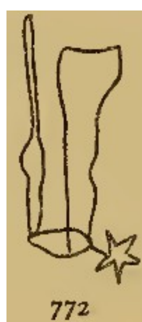
465 Jastrow, *Religion of Babylonia and Assyria,* p, 561.
466 Observați fericirea acestui nume.
467 Skeat.
468 Sinai era cunoscut alternativ sub numele de Horeb și Choreb.
469 *Bible Folk-Lore,* p. 61.
470 *Ckambers's Encyclopedia.*
471 Cuvântul a fost, probabil, purtat de Părinții Pelerini.
472 Există un oraș Hackthorne în apropierea străzii Ermine Street, când aceasta trece prin Lincolnshire.

arbore - axă, o tijă sau un stâlp. În acest caracter universal, Eros, Zeul Iubirii sau al Atracției, primul principiu al animației, tatăl zeilor și al oamenilor, regulatorul și dispunătorul tuturor lucrurilor, era venerat sub numele de *Priapus-Pur-i-apus*. Se spunea că el străbate Universul, mișcarea aripilor sale aducând lumină pură, și de aici a fost numit "Splendidul, Autoiluminatul, Priapus cel conducător"[473].

Toiagul aspru care apare în heraldică în legătură cu un **Urs** avea fără îndoială o semnificație similară. Acest trunchi, sau baston aspru, este reprezentat în figura 771.

La sud de Whitby și Scarborough, la sud de marea care se apropie, se află rămășițele scufundate ale orașului Owthorne, cândva înfloritor.[474] Pe aceeași coastă au fost distruse porturile Ravensrod și Ravenspur. **Rod** sau **rode** avea odinioară, ca și în Holyrood, sensul secundar de cruce. **Spur**, rădăcina de *spermă*, apare în numele Spurr, Spurling, Spurge, Spurgeon, etc.; în munții irlandezi Sperrin ; și la Spurn Head, locul unde se afla vechiul Ravenspur, unde există un așa-numit "Bull Lightship (Farul Bull)". Piciorul de aici, înstelat cu un *eperon* sau pinten cu cinci raze și uns cu o dungă descendentă de flacără, este aparent un simbol al lui Dumnezeu, Pintenul de Aur, Sperma Energizantă, Scânteia, Sporul sau Spiritul. Brațele Monei sunt binecunoscuta trinitate de picioare; aceste trei picioare, "cu pinteni și garnisite de aur", ieșind dintr-o față solară, sunt brațele Trinacriei sau ale celor Trei Unghiuri, în prezent Sicilia.

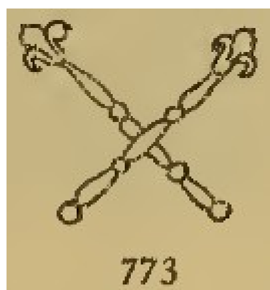

În apropiere de Spurn Head se află orașele Paull, Patrington, Barton, Brigg, Hull și Goole, adică Marele Yule sau Roata ? În incinta orașului Goole se află localitatea Armin.

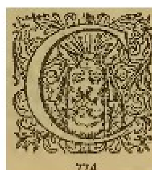
Layard face aluzie la un trib arab, Yezidis, care posedă un simbol foarte venerat pe care îl numesc *Melek Taos* sau Regele Taos, Melek Taos - "Zeul Soare, marea lumină strălucitoare" - era imaginea unui păun sprijinit pe un suport asemănător cu un sfeșnic, iar lui Layard i s-a explicat cu atenție că acest obiect nu era privit ca un idol, ci ca un simbol.[475] Imagini ale unei păsări pe un

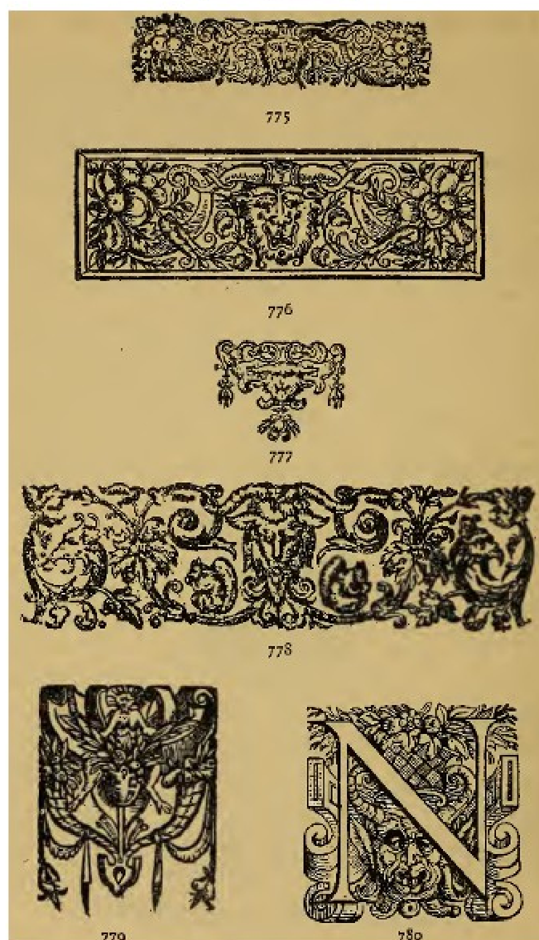
473 *Orph. Hymn.*
474 Willson (Beckles), *Story of Lost England,* p. 82.
475 *Nineveh,* p. 188.

piedestal au fost găsite de Bent în timpul explorării templelor preistorice din Mlashonaland,[476] iar simboluri similare au fost descoperite în Phoenicia, Egipt și Cipru. Stâlpul sau *betyle* - compară cu **beetle** nostru, anglo-saxon *bitela* - a fost emblema Axei universale, iar Pasărea de pe vârf poate fi descrisă ca fiind un porumbel, "Tatăl Soare veșnic existent" sau un păun. În zilele noastre, acest simbol regal se numește sceptru - la origine **se pitar**, "Tatăl Focului "; iar sceptrul englezesc este încununat cu un iris sau cu o floare de crin.

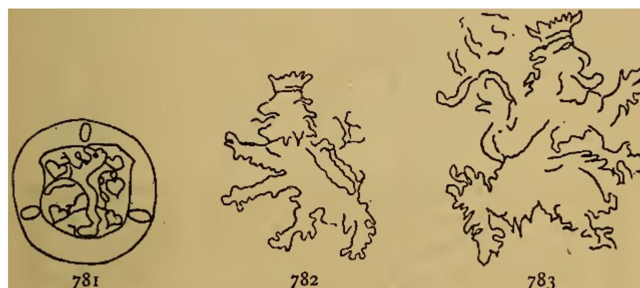
Maoriții din Noua Zeelandă posedă un porumbel de piatră verde, pe care l-au purtat cu ei timp de secole în timpul multitudinelor lor peregrinări. Această pasăre simbolică, numită "Korotangi", "Marele Soare fierbinte ca focul, cel care există mereu" (?), obișnuia să fie așezată pe vârful unui deal (în limba maori, **taumata** = **tum**, **A** fierbinte) și invocată ca un oracol.[477]

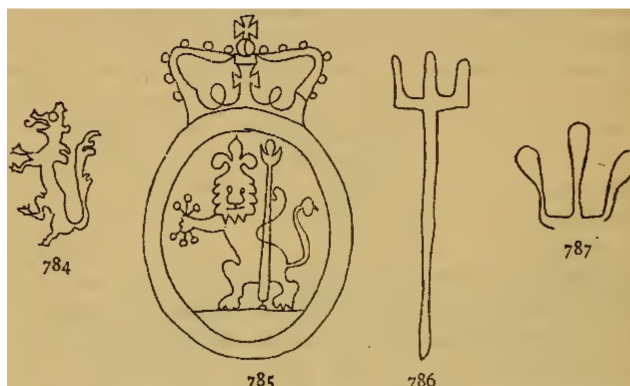
476 OM-ASH-UNA?
477 Cowan, *Maoris of New Zealand,* pp. 72, 73.

În emblemele de mai sus, Pan, Mon sau Tum este reprezentat parțial cu fața unei capre și parțial cu cea a unui leu. Ca simbol al Soarelui, leul a fost și este o emblemă universală, iar cauza este probabil de urmărit prin asemănarea dintre fața solară convențională și fața de om, cafenie, galbenă a Leului. Cuvântul **leo**[478] înseamnă "O veșnicie", iar *leon*, *laon* sau *leu* poate fi rezolvat în "Cel veșnic". În ebraică, leul este **laish**, "Lumina veșnică", iar persanul **sher** poate fi asimilat cu Ashur.

Se obișnuiește să îl identificăm pe Hristos cu "Leul lui Iuda", asociat în Apocalipsa cu Rădăcina lui David.[479] Se spune că Iuda a fost tatăl a cinci fii[480], iar semnul Leului este al cincilea în zodiac. În fig. 781, Leul este identificat cu Iuda, "Briliantul **A** veșnic existent", prin cinci inimi, iar fig. 782 și 783 sunt concepute cu pricepere pentru a reprezenta Focul Viu.

În figura 785, unde realismul a fost sacrificat în favoarea simbolismului, capul este format dintr-un crin sau iris. Coama formează opt lobi, iar barba trei **v**-uri sau raze de lumină. Coada reprezintă o rodie, care în ebraică se numește **rimmon**, adică **Rimmon**. Mâna dreaptă apucă cele șase săgeți sau fulgere ale Puterii Divine, iar mâna stângă ține o crăiasă în formă de lună sau un far luminos. Tridentul sau sulița cu trei furci - o emblemă familiară a puterii - este o formă alternativă a Crucii.

Un leu culcat era hieroglifa egipteană pentru litera **L**, iar în India, Persia și, aparent, în toate părțile lumii, leul este emblema recunoscută a forței, a curajului și a Soarelui. În Mashonaland, băștinașii numesc leul **Mondoro**, "singuraticul și durabilul O", iar acolo este venerat ca o divinitate bună - Bent, descriind o vizită la Marele Preot al Mondoro, care, ca și stăpânul său, este numit și el "Mondoro", spune: "*L-am întrebat apoi despre zeul-leu, iar el ne-a dat de înțeles că Mondoro sau zeul-leu din țara lui 'Mtoko este un fel de leu spiritual care apare doar în caz de pericol și luptă pentru oamenii din 'Mtoko; toți oamenii buni din trib, când mor, trec în forma de leu și reapar pentru a lupta pentru prietenii lor. Este destul de clar că acești sălbatici nutresc o credință fermă într-o viață de după moarte și într-o lume spirituală și își venerează strămoșii ca pe niște intercesori spirituali între ei și vagul Muali sau Dumnezeul care trăiește în Ceruri*"[481].

O dată la douăsprezece luni, un taur și o capră sunt sacrificate Mondoro; în același district, **bondoro** este cuvântul nativ pentru **manes** sau strămoși.[482]

478 A se compara cu Leopold, Leotard, Leonard, Cleo, etc.
479 v. 5.
480 i Chronicles ii. 4.
481 *The Ruined Cities of Mashonaland,* p. 329.
482 "Un leu (Simha) a fost strămoșul mitic al prințului Wijaya, cuceritorul arian al Ceylonului, iar poporul care

Deasupra Templului în formă de ou al Marelui Zimbabwe din Mashonaland - observați ovalul care înconjoară fig. 785 - se află impunătorul Munte Beroma sau Veroma, iar când portughezii au vizitat pentru prima dată această parte a Africii, ea se afla atunci sub conducerea unui împărat Monomatapa. Acest nume - "soarele singuratic, ochiul fierbinte **A**"- este la fel de plin de interes ca și alte nume regale africane, cum ar fi Lucere, Manuza, Khama, Chaica, Panda, Umpanda și Chipunza sau Chipadzi.

Cuvântul Zulu[483] este probabil înrudit cu Zula, un toponim din Cornwall, iar curioasele ziduri de piatră din Zimbabwe, fără mortar, din oase de hering, sunt încă construite în anumite părți din Cornwall, în special lângă Boscastle și Bossiney. **Bos** - la origine fie **obus**, fie **bous**; atât **bos**, cât și **bous** însemnând *bou* - este un prefix comun în Cornwall și apare uneori ca sufix, ca în toponimul Probus[484], lângă Par. Pe râul Ouse, în apropiere de Boston, în Lincolnshire, se află un loc numit Wyboston, în parohia Eaton-Socon. Pe râul Usk (Usik sau Marele Ou), lângă Wye, în comitatul Monmouth, se află orașul Caerleon, adică sediul sau *fortăreața leului*. Stânca Laon, fortăreața regilor merovingieni de mai târziu, era cunoscută și sub numele de Laudunum. Toponimul **Lau** sau **Leo**, ca în Leiden - din nou Leos Den - și Leon, ca în franceză *Laon* și *Lyons*, este întotdeauna alternativ *Lugus*, adică *Domnul Mare Ou*, Uz, sau *Lumina*.[485] Țara pierdută Lyonesse a fost denumită alternativ Logris, iar Lyonesse-ul francez (astăzi Normandia și Bretania) a fost la origine o mare provincie numită Lugdunensis, împărțită ca și Crucea Sfântului Gheorghe în patru sferturi, cunoscute ca *Lug-dunensis Prima*, respectiv -*Secunda*, -*Tertia* și -*Quarta*. Există un Leominster pe râul Lug, lângă Shrewsbury, iar Shrewsbury era cunoscut de vechii britanici sub numele de Pengwern. Pasărea de aici este fie Pinguinul, o pasăre a lui Pan ? fie poate fi menită să reprezinte Auk sau Marele Auk.

În Sussex există un Leominster, care conține cătunul Crossbush. Leinster (sau Leonstower), una dintre cele patru provincii ale Irlandei (sau Ureland), poate fi asimilată cu Leiden și Laudunum.; iar Leinstur este lângă Munster,[486] Minster, sau Minister, un turn sau o cetate a lui Minis,[487] Singura Lumină. Sediul principal al cultului lui Apollo era orașul Patara ; numele Cleopatra se rezolvă în **ac leo patara**, Marele Leo, eternul **O**, **A** Tatăl care dăinuie.

Leo, ca și Pius, lumina lui Pa, și Urban, Focul binefăcător, este un nume convențional asumat de Papi sau Papas. Țepele încrucișate de aici sunt simbolul lui Hristos, al lui Pipa sau Marele Papă.[488]

"*Tatăl tuturor*", spune unul dintre scriitorii gnostici, "*este de altfel denumit "Piperul",*

a trecut cu el din nordul Indiei (543 î.Hr.) a purtat numele de Simhalese. Cronicile din Ceylon stau mărturie că în secolul al treilea înainte de Hristos, când budismul a fost introdus în insulă, Marea Mănăstire din Anuradhapura a fost amenajată sub forma unui leu regal. Mai târziu, zidurile capitalei au fost ornamentate cu figuri de lei, iar aceeași emblemă apare în numeroase sculpturi din orașul sacru, precum și în capitalele ulterioare, cum ar fi Pollonnaruwa. Minunata citadelă stâncoasă, Sigiri (Stânca Leului), a fost modelată sub forma unui leu. Simbolul național apare, de asemenea, pe moneda de aur a lui Parakrama Bahu cel Mare (1164-97)." - *Miscellanea Genealogica el Heraldica*, ser. iv, vol. iii, pt. viii, p. 372.

483 ZULU este o formă prescurtată a lui Amazulu. Zulus sunt o ramură a Bantus. Comparați numele britanice Bunty și Bundy,

484 Probitatea înseamnă onestitate. "Onest" se rezolvă în "lumina strălucitoare a lui Unu", iar expresia "cinstit ca lumina zilei" este proverbială.

485 Numele *Lugus*, spune domnul C. Squire, "se mai agață încă de orașele Lyon, Laon și Leyden, toate numite în vechime Lugudunum." - *Mythology of Ancient Britain*, p. 13.

486 Ulster=" Turnul lui Dumnezeu "(?). A se compara, de asemenea, Ulleswater lângă Penrith, Patter- sau Paterdale, Birkfell și Pooley.

487 Minns sau Minnes este un nume de familie englezesc.

488 În "Călătorii pe Amazon", Dr. Wallace menționează marele vultur rege - în Egipt, vulturul era simbolul grijii materne - ca "Sarcorhamphus papa" (p. 320). Nu pot spune dacă acesta este numele local sau cel științific.

deoarece ceea ce se naște este Spiritul (sau Suflul) armonios. Spiritul este numit, de asemenea, Tatăl, iar Fiul născut de Tatăl, pentru că închinarea Perfectului nu este carnală, ci spirituală. . . . Aceasta este taina Celui de neînțeles, înzestrat cu ochi nenumărați, după care tânjește în moduri diferite toată Natura. Acesta este Cuvântul lui Dumnezeu"[489].

Există un basm slav relatat despre unul dintre Munții Carpați, numit Caraiman, dar care se aplică în egală măsură la Om sau Pan, Împăratul tuturor munților. Acesta sună astfel : "Cu mult, mult timp în urmă, când cerul era mai aproape de pământ decât acum și când era mai multă apă decât pământ, în Carpați locuia un vrăjitor puternic. Era înalt cât cel mai înalt pin, și purta pe cap un copac întreg cu crengi verzi și ramuri înmugurite.

Barba lui, lungă de mulți metri, era de mușchi, la fel și sprâncenele. Îmbrăcămintea lui era din scoarță, vocea lui era ca un tunet care se rostogolea, iar sub braț purta un set de cimpoaie, mare cât o casă. Cu cimpoiul putea să facă tot ce-i plăcea. Când cânta încet, în jurul lui răsăreau verdețuri tinere în jurul lui, până unde ajungea ochiul lui; dacă sufla mai tare, putea crea ființe vii; dar când sufla îngrozitor de tare, atunci se isca o asemenea furtună încât munții se cutremurau și marea se retrăgea de pe stânci, astfel încât mai mult pământ rămânea descoperit.

"Odată a fost atacat de niște dușmani puternici, dar, în loc să fie nevoit să se apere, el pur și simplu și-a dus cimpoiul la buze și și-a transformat dușmanii în pini și fagi. Nu obosea niciodată să cânte, pentru că îi încânta urechea când ecoul îi trimitea înapoi sunetul muzicii sale, dar și mai mult îi încânta ochiul când vedea cum totul prinde viață în jurul său. Atunci apăreau mii de oi pe fiecare înălțime și din fiecare vale, iar pe fruntea fiecăreia creștea un mic copac, prin care Caraimanul putea ști care erau ale lui ; și din pietrele din jur, de asemenea, răsăreau câini, și fiecare dintre ei îi cunoștea vocea. Deoarece nu observase prea multe lucruri bune la locuitorii altor țări, a ezitat mult timp înainte de a face vreun om. Cu toate acestea, a ajuns la concluzia că copiii sunt buni și iubitori și a hotărât să-și populeze țara doar cu copii. Așa că a început să cânte cea mai dulce melodie pe care o compusese până atunci - și iată ! copii au răsărit din toate părțile, și încă și mai mulți copii, în mulțimi nesfârșite. Acum vă puteți închipui cât de minunat arăta regatul Caraimanului. Nimic altceva decât joacă nu se desfășura acolo ; iar micile creaturi se plimbau și se rostogoleau în acea lume frumoasă și erau foarte fericite. Se strecurau pe sub oi și sugeau laptele de la ugerele lor; culegeau ierburi și fructe și le mâncau; dormeau pe paturi de mușchi și sub stânci atârnate, și erau fericiți cât era ziua de lungă. Fericirea lor se strecura chiar și în somn, căci atunci Caraimanul le cânta cele mai frumoase arii, așa că aveau mereu vise frumoase.

În regatul Caraimanului nu se rostea niciodată vreun cuvânt mânios, căci toți acești copii erau atât de dulci și de veseli încât nu se certau niciodată între ei. Nu existau nici motive de invidie sau gelozie, deoarece soarta fiecăruia era la fel de fericită ca și a vecinului. Caraimanul avea grijă ca să fie o mulțime de oi pentru a hrăni copiii ; și cu muzica sa, el asigura întotdeauna destulă iarbă și ierburi, pentru ca și oile să fie bine hrănite.

Copiii nu știau să citească sau să scrie ; nu era necesar să știe, deoarece totul le venea de la sine și nu trebuiau să se preocupe de nimic. Nu aveau nevoie nici de alte cunoștințe, deoarece nu erau expuși la niciun pericol.

Cu toate acestea, pe măsură ce creșteau, au învățat să își sape mici locuințe în pământ și să le tapeteze cu mușchi, iar apoi, dintr-o dată, au început să spună: "Aceasta este a mea".

Dar când un copil începea să spună: "Asta e a mea", toți ceilalți voiau să spună și ei. Unii își construiau singuri colibe ca și primii ; dar altora le era mult mai ușor să se cuibărească în cele deja făcute, și atunci, când proprietarii plângeau și se lamentau, micii cuceritori nemiloși râdeau. Atunci, cei care fuseseră înșelați de bunurile lor au lovit cu pumnii, și astfel a apărut prima bătălie. Unii au alergat și au adus plângeri la Caraiman, care, în consecință, a suflat un tunet puternic în cimpoiul său, ceea ce i-a speriat teribil pe toți copiii.

Astfel au învățat pentru prima dată să cunoască teama ; iar apoi s-au arătat furioși împotriva purtătorilor de povești. În acest fel, chiar și certurile și diviziunile au intrat în frumosul și pașnicul regat al Caraimanului.

A fost profund îndurerat când a văzut cum micuții din regatul său se comportau exact la fel

---

489 Vezi *The Gnostics,* King, p. 92.

ca oamenii mari din alte ținuturi și s-a gândit cum ar putea vindeca răul. Să-i arunce pe toți în mare și să facă o nouă familie ? Dar cei noi ar fi fost în curând la fel de răi ca și aceștia, și atunci chiar îi plăcea prea mult de micuții lui. Apoi s-a gândit să le ia tot ceea ce ar putea să îi certe ; dar atunci totul ar deveni uscat și sterp, pentru că nu fusese decât pentru un pumn de pământ și mușchi că apăruseră certurile și, în realitate, numai pentru că unii dintre copii fuseseră harnici, iar alții leneși. Atunci s-a gândit să le facă daruri și a dăruit fiecăruia oi și câini și o grădină pentru uzul său particular. Dar acest lucru nu a făcut decât să înrăutățească mult lucrurile. Unii și-au plantat grădinile, dar alții le-au lăsat]n paragină, iar apoi au observat că grădinile cultivate erau cele mai frumoase și că oile care aveau pășuni bune dădeau cel mai mult lapte.

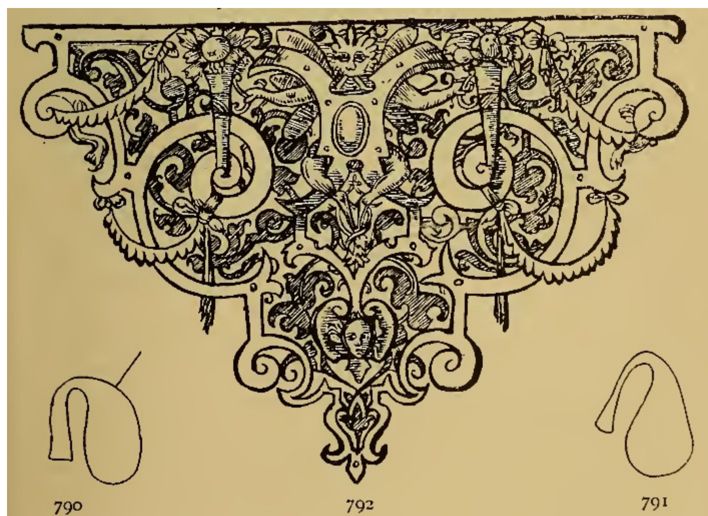
Atunci necazul a devenit într-adevăr mare. Copiii leneși s-au aliat împotriva celorlalți, i-au atacat și le-au luat multe din grădini. Atunci cei harnici s-au mutat într-un loc nou, care în curând a devenit frumos și sub mâinile lor; sau au refuzat să fie alungați și au apărut conflicte lungi, în cursul cărora unii dintre copii au fost uciși. Când au văzut moartea pentru prima dată, s-au speriat și s-au întristat foarte tare și au jurat să păstreze pacea unii cu alții. Dar totul în zadar - nu puteau să stea liniștiți prea mult timp; așa că, cum acum nu mai puteau să se omoare între ei, au început să-și ia pe furiș și cu viclenie bunurile unii altora. Și acest lucru era mult mai trist de văzut ; Caraimanul, într-adevăr, s-a îngrețoșat atât de tare la inimă din această cauză, încât a plâns râuri de lacrimi. Acestea curgeau prin vale și ajungeau până la mare; totuși, copiii cei răi nu s-au gândit niciodată că acestea erau lacrimile pe care le plângea pentru ei bunul lor tată, și au continuat să se certe și să se dușmănească. Atunci Caraimanul a plâns din ce în ce mai mult, iar lacrimile sale s-au transformat în torente și cataracte care au devastat pământul și au sfârșit prin a-l transforma într-un mare lac, în care nenumărate viețuitoare au murit. Apoi a încetat să mai plângă și a suflat un vânt puternic, care a lăsat din nou pământul uscat ; dar acum toate vegetațiile verzi dispăruseră, casele și grădinile zăceau îngropate sub mormane de pietre, iar oile, din lipsă de pășune, nu mai dădeau lapte. Atunci copiii și-au tăiat gâtul cu pietre ascuțite, ca să vadă dacă nu cumva laptele va curge într-un loc proaspăt ; dar în loc de lapte, a țâșnit sânge, iar după ce au băut asta, au devenit feroce și tânjeau mereu după mai mult. Așa că au ucis multe alte oi, furându-le pe cele ale fraților lor, și au băut sânge și au mâncat carne. Atunci Caraimanul a spus: Trebuie să se facă animale mai mari, altfel în curând nu va mai rămâne niciuna, și a suflat din nou în cimpoiul său. Și iată ! au venit pe lume tauri sălbatici, cai înaripați cu cozi lungi și solzoase, elefanți și șerpi. Copiii au început acum să se lupte cu toate aceste creaturi și astfel au devenit ei înșiși foarte înalți și puternici.

Multe dintre animale s-au lăsat îmblânzite și au devenit folositoare; dar altele îi urmăreau pe copii și îi omorau, și cum nu mai trăiau în atâta pace și siguranță, au apărut printre ei multe boli grave și periculoase. Curând au devenit în toate privințele asemenea oamenilor de pe alte meleaguri, iar Caraimanul devenea din ce în ce mai acru și mai posomorât, întrucât tot ceea ce intenționase să folosească pentru bine, nu se transformase decât în rău. Creaturile sale, de asemenea, nu-l iubeau și nici nu aveau încredere în el și, în loc să-și dea seama că ei înșiși făcuseră răul, credeau că Caraimanul trimisese durerea asupra lor din cruzime și distracție gratuită. Nu mai voiau să asculte cimpoiul, ale căror acorduri dulci obișnuiau din vechime să le încânte urechile. Bătrânul uriaș, într-adevăr, nu mai avea grijă să cânte prea des la cimpoi. Devenise obosit de foarte multă tristețe și dormea ore întregi la umbra sprâncenelor, care îi crescuseră până în barbă. Dar uneori se trezea din somn, își ducea cimpoiul la gură și sufla o adevărată trâmbiță în lumea cea rea. De aceea, în cele din urmă, s-a iscat o furtună atât de violentă încât copacii s-au lovit unul de altul, scârțâind și gemând, și au provocat un incendiu, astfel încât, în curând, întreaga pădure a fost cuprinsă de flăcări. Atunci el s-a ridicat cu copacul care-i creștea pe cap până a atins norii și a scuturat ploaia pentru a stinge focul. Dar în tot acest timp, ființele umane de dedesubt nu aveau decât un singur gând - cum să reducă cimpoiul la tăcere pentru totdeauna. Așa că au pornit cu lănci și sulițe, cu praștii și pietre, pentru a da bătălia cu uriașul ; dar la vederea lor, acesta a izbucnit într-un asemenea râs încât a avut loc un cutremur, care i-a înghițit pe toți, cu locuințele și vitele lor. Apoi o altă oaste a pornit împotriva lui cu torțe de pin, cu care să-i dea foc la barbă. El nu a făcut însă decât să strănute și toate torțele s-au stins, iar purtătorii lor au căzut cu spatele la pământ. O a treia oaste ar fi vrut să-l lege în timp ce dormea, dar el și-a întins membrele, iar legăturile s-au rupt și toți oamenii din jurul

lui au fost zdrobiți în bucăți. Apoi ar fi pus asupra lui toate fiarele sălbatice puternice pe care le crease. Dar el a măturat aerul și a făcut din el o cădere nesfârșită de zăpadă, care le-a acoperit la nesfârșit, le-a îngropat adânc și s-a transformat în gheață deasupra lor ; astfel încât, după mii de ani, când nu se mai vedea nimic asemănător lor pe pământ, acele fiare zăceau nemișcate, cu blana și carnea neschimbate, înfipte în gheață.

Atunci s-au gândit să pună mâna pe cimpoi și să-l ia pe furiș în timp ce uriașul dormea. Dar el și-a așezat capul pe ele, și era atât de greu încât oamenii și fiarele la un loc nu puteau trage cimpoaiele de sub el. Așa că, în cele din urmă, s-au furișat destul de încet și au făcut o gaură mică în cimpoi - și iată că s-a iscat o asemenea furtună încât nu se mai putea deosebi pământul, marea sau cerul, și abia dacă a mai supraviețuit ceva din tot ceea ce crease Caraimanul. Dar uriașul nu s-a mai trezit; el doarme în continuare, iar sub brațul său se află cimpoiul, care uneori începe să sune, când vântul de furtună se prinde în el, în timp ce se grăbește să coboare pe Valea Prahovei. Dacă cineva ar putea să repare cimpoiul, atunci lumea ar fi din nou a copiilor.

Am transcris aproape textual această poveste din Legends from River and Mountain (Legendele de la Râu și Munte)[490], culese de Carmen Sylva din folclorul "asociat cu munții care înconjoară casa ei, printre pădurile de pin din Sinaia"[491]. Judecând după vasta vechime a folclorului în general, este posibil ca această poveste din Carpați să păstreze una dintre legendele lui Pan într-o formă relativ pură și primitivă. Emblemele reproduse în figurile. 790 și 791 sunt descrise de Mons. Briquet ca fiind *Cornemuses*. Ele par să reprezinte sacul de respirație umflat al *cornemusei* sau al cimpoiului, și cred că oricine ar fi fost cel care le-a conceput a auzit și a recunoscut cimpoiul lui Pan.

* *
*

Traducere realizată cu:

DeepL Translator

490 Traducere de Alma Strettell, Londra, 1896.
491 A se compara cu Sinai, Sinodun, etc.